

## BERETNING FRA KOMMISSIONEN Ellevte årsberetning om Strukturfondene (1999)

Denne beretning er udarbejdet af Europa-Kommissionens Generaldirektorat for Regionalpolitik og Samhørighed i samarbejde med Generaldirektoraterne for Beskæftigelse og Sociale Anliggender, Landbrug, Fiskeri og med bidrag fra Generalsekretariatet og Generaldirektoraterne for Økonomiske og Finansielle Anliggender, Virksomheder, Konkurrence, Energi og Transport, Miljø, Videnskab, Det Indre Marked, Uddannelse og Kultur, Budgetter, Finanskontrol samt Det Europæiske Kontor for Undersøgelse af Svig.

Som følge af euroens indførelse den 1. januar 1999 har man fundet det mest konsekvent at angive beløbene i denne beretning i euro, også selv om der er tale om operationer gennemført før 1.1.1999. I denne beretning svarer "EUR" derfor til ECU for beløb i perioden inden den 1. januar 1999 og til euro fra den 1. januar 1999.

### INDHOLDSFORTEGNELSE

#### INDLEDNING

##### a. Resumé

##### b. En beretning med ligestillingen mellem kvinder og mænd som gennemgående tema

#### kapitel 1 : VIGTIGSTE BEGIVENHEDER I 1999 :

##### 1.1. Forberedelse af programmeringsperioden 2000-2006

###### 1.1.1. Berlin-aftalen, strukturpolitisk referenceramme for perioden 2000-2006

###### 1.1.2. Vedtagelse af de nye strukturfondsforordninger (2000-2006)

###### 1.1.3. Forslag til retningslinjer for EF-initiativerne for perioden 2000-2006

###### 1.1.4. Udarbejdelse af programmerne for perioden 2000-2006: De første etaper

##### 1.2. Uddybning af de prioriterede samhørighedstemaer

###### 1.2.1. Den europæiske beskæftigelsesstrategi skal integreres yderligere i strukturfondsinterventionerne

###### 1.2.2. Nyt regionalstøttekort

###### 1.2.3. Fremskridtene inden for fysisk planlægning

##### 1.3. Videreførelse af nyere aktioner

###### 1.3.1. Lokale og regionale beskæftigelsespagter: Foreløbig status og konference til formidling af resultaterne

###### 1.3.2. Fortsættelse af arbejdet med at udvikle metoder til evaluering af programmerne

#### Kapitel 2 : IVÆRKSÆTTELSEN OG GENNEMFØRELSEN AF PROGRAMMERNE I MEDLEMSSTATERNE :

##### 2.1. Generel præsentation af målene og EF-initiativerne

###### 2.1.1. Programmer vedtaget i 1999

###### 2.1.2. Generelt om iværksættelsen

###### 2.1.3. Iværksættelse af mål nr. 1 (tilbagestående regioner) og mål nr. 6 (regioner med lav befolkningstæthed)

###### 2.1.4. Iværksættelse af mål nr. 2 (regioner under industriel omstilling)

###### 2.1.5. Iværksættelse af mål nr. 3 og nr. 4 (menneskelige ressourcer og arbejdsmarked)

###### 2.1.6. Iværksættelse af mål nr. 5a (tilpasning af landbrugs- og fiskeristrukturerne)

###### 2.1.7. Iværksættelse af mål nr. 5b (udvikling af landdistrikter)

###### 2.1.8. Iværksættelse af EF-initiativerne

#### 2.1.9. Nyskabende aktioner og teknisk bistand

### 2.2. Gennemgang pr. medlemsstat

#### 2.2.1. BELGIEN

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.2. DANMARK

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.3. TYSKLAND

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.4. GRÆKENLAND

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.5. SPANIEN

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.6. FRANKRIG

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.7. IRLAND

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.8. ITALIEN

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.9. LUXEMBOURG

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.10. NEDERLANDENE

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.11. ØSTRIG

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

#### 2.2.12. PORTUGAL

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

2.2.13. FINLAND

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

2.2.14. SVERIGE

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

2.2.15. DET FORENEDE KONGERIGE

1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

2. EF-initiativer

Kapitel 3 : Evaluering og analyse af strukturfondenes virkninger

3.1. Forhåndsevaluering og nyprogrammering af mål nr. 1 og nr. 3 programmerne for udvikling af landdistrikter og FIUF

3.2. STATUS OVER ERFARINGERNE FRA DE FOREGÅENDE PERIODER

3.3. Tematiske evalueringer

Kapitel 4 : Gennemførelse af budgettet, finanskontrol og additionalitetskontrol

4.1. Gennemførelse af budgettet i 1999 (samtlige programmeringsperioder)

4.2. Kontrol foretaget af fondenes tjenestegrene, Finanskontrollen og UCLAF/OLAF

4.3. Additionalitetskontrol

Kapitel 5: Samordning med de øvrige finansielle instrumenter

5.1. Samordning med Samhørighedsfonden

5.2. Samordning med Den Europæiske Investeringsbank (EIB)

5.3. Samordning med Den Europæiske Investeringsfond (EIF)

5.4. Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdes (EØS) finansieringsmekanisme

5.5. Samordning med uddannelsesprogrammerne

5.6. Samordning med fællesskabets finansielle støtte til transeuropæiske net (TEN)

Kapitel 6: Forenelighed og synergi med de øvrige fællesskabspolitikker

6.1. Strukturfondene, den fælles landbrugspolitik og den fælles fiskeripolitik

6.2. Strukturfondene og miljøet

6.3. Strukturfondene og virksomhedspolitikken

6.4. Strukturfondene og forskning og teknologisk udvikling (FTU)

6.5. Strukturfondene og de transeuropæiske net (TEN)

6.6. Strukturfondene, kulturen og turismen

6.7. Strukturfondene og konkurrencepolitikken

6.8. Strukturfondene og gennemsigtheden af offentlige udbud

## Kapitel 7: Interinstitutionel dialog, dialog med ARBEJDSMARKEDETS PARTER OG DE ØKONOMISKE INTERESSEORGANISATIONER, INFORMATION OG KOMMUNIKATION

### 7.1. Interinstitutionel dialog

#### 7.1.1. Dialog med Europa-Parlamentet

#### 7.1.2. Udtalelser fra strukturfondskomiteer og -udvalg

#### 7.1.3. Dialog med Det Økonomiske og Sociale Udvalg

#### 7.1.4. Dialog med Regionsudvalget

### 7.2. Dialog med arbejdsmarkedets parter og de økonomiske interesseorganisationer

### 7.3. Information og kommunikation, udveksling af erfaringer

## BILAG (BIND II)

Bilag 1 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 fordelt på mål

Bilag 2 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 for EF-initiativerne

Bilag 3 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 for nyskabende foranstaltninger

Bilag 4 : Pilotprojekter og nyskabende aktioner (EFRU, ESF og EUGFL)

Bilag 5 : Store projekter 1994-1999

Bilag 6 : Udnyttelse af bevillingerne i 1999 pr. budgetkonto

Bilag 7 : Oversigt over programgennemførelsen pr. medlemsstat (mål og EF-initiativer) -1999 i programmeringsperioden 1994-1999 (mio EUR)

## Forkortelser

## INDLEDNING

### a. Resumé

Denne beretning fremlægges i medfør af artikel 16 i rammeforordningen for strukturfondene (EØF) nr. 2052/88 med senere ændringer, jf. artikel 31 i samordningsforordningen (EØF) nr. 4253/88 med senere ændringer. I beretningen redegøres der for anvendelsen i 1999 af strukturfondsforordningerne og navnlig for iværksættelsen af programmerne under strukturfondenes mål nr. 1 - nr. 6 og EF-initiativerne. Beretningens opbygning er naturligvis fortsat i overensstemmelse med kravene i forordningerne, selv om der er sket visse ændringer i forhold til tidligere.

I syvende årsberetning (1995) blev der som noget nyt taget et tværgående emne op, som blev behandlet hele beretningen igennem. Denne praksis er videreført i denne beretning, hvor det er indsatsen til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd, der er det gennemgående tema. Den korte form, beretningen fik for to år siden, er bibeholdt. Dvs. at det i selve beretningen kun er årets vigtigste begivenheder på strukturfondsområdet, der behandles. Bilagens oplysninger om den finansielle gennemførelse af programmerne er dog fortsat udtømmende. Beretningen indeholder ud over de forskriftsmæssige kapitler et kapitel på ca. ti sider (kapitel 1), hvor der redegøres for de vigtigste begivenheder i 1999, bl.a. den konkrete forberedelse af programmeringsperioden 2000-2006.

## 1999

Den samholdigheds- og strukturpolitiske indsats i 1999 kan resumeres under tre overskrifter:

### 1. Afslutningen af perioden 1994-1999

1999 var det sidste år i denne programmeringsperiode og det år, hvor programmerne blev afsluttet. Derfor blev der kun vedtaget meget få nye interventioner i 1999.

I årets løb blev i alt kun fem nye interventioner vedtaget under de forskellige mål, dels to operationelle programmer under mål nr. 1 (tilbagestående regioner), heraf et program vedrørende

de lokale og regionale beskæftigelsespagter i Spanien og et program for udvikling af økologiske busser i Grækenland, dels tre globaltilskud til fordel for Italien. Disse fem nye interventioner repræsenterer kun 0,1% af fondenes støtte for hele programmeringsperioden.

Sideløbende hermed blev der i årets løb vedtaget 24 mindre EF-initiativprogrammer, dels to INTERREG II C-programmer (tværnationalt samarbejde), hvoraf det ene vedrører det atlantiske område og det andet bekæmpelsen af tørken i Grækenland, dels 22 programmer vedrørende SMV-initiativet.

I lighed med 1997 og 1998 var 1999 kendetegnet ved en kraftigt accelererende bevillingsudnyttelse, således at mange af de forsinkelser, der var opstået i de første år af programmeringsperioden, blev indhentet. Tempoet blev øget for såvel nationalinitiativprogrammerne (EFSR'er/EPD'er) som EF-initiativerne.

Hvad angår EFSR'erne/EPD'erne var der således ved årets udgang (dvs. ved slutningen af programmeringsperioden) disponeret over 99% af de samlede forpligtelsesbevillinger. I 1999 øgedes tempoet for udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne væsentligt, således at der alene i 1999 blev disponeret over 21% af de samlede forpligtelser siden 1994. Ved årets udgang var der disponeret over 75% af betalingsbevillingerne. Det skal her nævnes, at der helt frem til den 31. december 2001 kan foretages betalinger "i marken" for perioden 1994-1999.

Ligesom i 1998 var det mål nr. 1 (tilbagestående regioner) og nr. 3 (bekæmpelse af arbejdsløshed og udstødelse), der havde de bedste udnyttelsesgrader. Således blev næsten alle forpligtelsesbevillinger (99%) og 78% af betalingsbevillingerne udnyttet under mål nr. 1, der som bekendt repræsenterer 2/3 af strukturfondsbudgettet. For mål nr. 2 (områder under industriel omstilling), nr. 4 (arbejdsmarked) og nr. 5b (sårbare landdistrikter) var udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne derimod lavere.

Det skal bemærkes, at det ligesom i 1998 var de mindst velstillede lande i EU, dvs. hovedmodtagerne af strukturstøtten (Spanien, Portugal og Irland), der var bedst til at udnytte bevillingerne. Andre medlemsstater blandt de mest velstillede i EU halter endnu bagefter med betalingerne.

Også gennemførelsen af EF-initiativerne accelererede kraftigt, bl.a. som følge af de finansielle reallokerings, der fandt sted i 1998. Ved udgangen af 1999 var der således disponeret over 95% af periodens samlede forpligtelsesbevillinger og 57% af betalingsbevillingerne, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de foregående år. Gennemførelsesgraden varierer dog fortsat mellem de forskellige EF-initiativer med RESIDER, RECHAR, ADAPT, EMPLOYMENT og PESCA som dem, der har de bedste gennemførelsesgrader.

## 2. Nærmere analyse af visse prioriteter

Ligesom i de foregående år bestræbte Kommissionen sig i 1999 på at give nogle af sine prioriterede aktioner ny fremdrift. Kommissionen gjorde især meget for at fremme og bevare beskæftigelsen, således at den europæiske beskæftigelsesstrategi, der var blevet lanceret på det ekstraordinære topmøde i Luxembourg i november 1997, kunne konsolideres i 1999. Endvidere blev samtlige nationale handlingsplaner for beskæftigelsen gennemgået, hvilket førte til anbefalinger til medlemsstaterne om, hvorledes de skulle opfylde deres forpligtelser. Kommissionen retningslinjer for beskæftigelsen, der var blevet vedtaget i 1998, blev udvidet i 1999 for at tage hensyn til nye mål som f.eks. livslang uddannelse, adgang til informationssamfundet, inddragelse af arbejdsmarkedets parter i arbejdstilrettelæggelsen og integrering af ligestillingsaspektet i programmerne. Rådet har i sin resolution om retningslinjerne for beskæftigelsen fremhævet strukturfondenes og især ESF's rolle i bestræbelserne på at opnå målsætningerne i den europæiske beskæftigelsesstrategi. Således er det i strukturfondsforordningerne for perioden 2000-2006 bestemt, at medlemsstaterne i deres programmer skal indarbejde både retningslinjerne for beskæftigelsen og mere generelt principperne fra den europæiske beskæftigelsesstrategi.

Kommissionen har efter vedtagelsen af retningslinjerne for statsstøtten med regionalt sigte endvidere opfordret medlemsstaterne til at indsende udkast til nationale regionalstøttekort med angivelse dels af de regioner, der foreslås omfattet af traktatens undtagelsesbestemmelser, dels af støtteintensitetslofterne for investeringsstøtten eller den jobskabelsesstøtte, der er knyttet til investeringen. Kortene fra nogle af medlemsstaterne nåede ikke at blive godkendt i 1999 som følge af en meget sen indsendelse. Statsstøttekortene for fire Medlemslande var besluttet ved udgangen af året.

Hvad angår fysisk planlægning afholdtes i februar 1999 et afslutningsseminar i Bruxelles, mens den endelige udgave af ESDP (den europæiske perspektivplan for fysisk planlægning) blev vedtaget på det uformelle rådsmøde i Potsdam i maj. De nye programmeringer for perioden 2000-2006 tager hensyn til de muligheder, der er foreslået i ESDP.

### 3. De sidste forberedelser til perioden 2000-2006

Efter Kommissionens udarbejdelse i 1998 af forslagene til strukturfondsforordninger var 1999 det år, hvor de konkrete forberedelser til perioden 2000-2006 skete, og der blev vedtaget mange beslutninger.

Den 24. og 25. marts 1999 nåede stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Berlin således til enighed om en aftale om Agenda 2000, som indeholder de finansielle overslag for strukturfondene og Samhørighedsfonden for hele perioden 2000-2006. Hvad angår strukturfondene blev de samlede rammebeløb for hver enkelt fond og hvert enkelt mål vedtaget. Stats- og regeringscheferne blev ligeledes enige om bevillingerne til strukturstøtten til ansøgerlandene for perioden 2000-2006.

De forslag til forordninger, Kommissionen havde vedtaget i marts 1998, blev efter forhandlinger mellem de forskellige EF-institutioner vedtaget af Rådet i maj og juni 1999. EUGFL-forordningen blev vedtaget den 17. maj, mens samtlige strukturfondsforordninger, inkl. den generelle forordning, blev vedtaget den 21. juni 1999. Alle forordningerne har hvad angår bevillingerne for programmeringsperioden 2000-2006 været i kraft siden den 1. januar 2000. Den 21. juni vedtog Rådet også forordningerne om indførelse af de nye førtiltrædelsesinstrumenter, nemlig forordningen om ISPA (det strukturlpolitiske førtiltrædelsesinstrument), forordningen om SAPARD (førtiltrædelsesinstrument for landbrug og udvikling af landdistrikter) og forordningen om samordning af førtiltrædelsesstøtten.

Efter vedtagelsen af de nye forordninger traf Kommissionen den 1. juli 1999 under henvisning til Agenda 2000 afgørelser vedrørende den vejledende fordeling mellem medlemsstaterne af forpligtelsesbevillingerne for hvert enkelt mål, tildelingerne til hvert enkelt EF-initiativ, listen over mål nr. 1-regioner, herunder regioner, der modtager overgangsstøtte, samt loftet over den befolkningsandel, der i hver medlemsstat kan være omfattet af mål nr. 2.

I den generelle strukturfondsforordning er det bestemt, at medlemsstaterne efter vedtagelsen af listerne over mål nr. 1- og nr. 2-regioner har fire måneder til at forelægge Kommissionen udkastene til programmeringsdokumenter ("planerne"). Da listen over mål nr. 1-regioner blev godkendt den 1. juli 1999 for hele EU, havde Kommissionen inden den 31. december 1999 modtaget en stor del af planerne vedrørende dette mål. De fleste af planerne kunne uden videre realitetsbehandles, og forhandlingerne med de enkelte medlemsstats myndigheder gik derfor i gang. Således kunne en del af mål nr. 1-programmerne vedtages allerede i første kvartal 2000. Hvad angår mål nr. 2 blev listerne over støtteberettigede områder først udarbejdet senere, idet støtteberettigelseskriterierne var mere komplekse, ligesom der skulle tages hensyn til særlige nationale forhold. Derfor havde Kommissionen den 31. december 1999 endnu ikke modtaget nogen planer for mål nr. 2. Alle mål nr. 2-planerne bortset fra de italienske blev dog modtaget i perioden mellem januar og slutningen af april 2000.

#### b. En beretning med ligestillingen mellem kvinder og mænd som gennemgående tema

I de fire foregående års beretninger har der været et gennemgående tema, der har været fælles for de fire fonde. Temaerne har været: interventionernes miljødimension (1995), støtten til den teknologiske udvikling i regionerne (1996), foranstaltningerne til fordel for SMV'er (1997) og lokaludvikling (1998). Den foreliggende beretning vil belyse indsatsen til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd, nærmere betegnet integreringen af denne politiske prioritet i strukturfondsprogrammerne.

Princippet om ligestilling mellem kvinder og mænd ("lige muligheder")

Ligestilling mellem kvinder og mænd i traktaten

Ligestilling mellem kvinder og mænd er et grundlæggende princip i et demokrati med respekt for menneskeheden. EU har været drivkraften i indsatsen for at fremme lige muligheder for kvinder og mænd, og Amsterdam-traktaten styrker retsgrundlaget for en indsats på dette område. Artikel 141 indeholder særlig hjemmel til at træffe foranstaltninger, der skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og lige behandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og

erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi. Endelig giver artikel 141 også medlemsstaterne mulighed for at vedtage eller opretholde foranstaltninger, der indebærer positiv særbehandling af det underrepræsenterede køn med hensyn til erhvervsudøvelse. I Amsterdam-traktatens artikel 2 er Fællesskabets forpligtelse til at integrere kønsaspektet i sine politikker (se boks under punkt 2.1.2 i denne beretning) formaliseret, idet ligestilling mellem kvinder og mænd gøres til en specifik opgave for Fællesskabet og til et horisontalt mål for Fællesskabets indsats på alle områder.

#### Ligestilling mellem kvinder og mænd som produktionsfremmende faktor

Ofte opfattes ligestillingen mellem kvinder og mænd ikke blot som et spørgsmål om social retfærdighed, men også som en byrde, der hæmmer den økonomiske vækst og udvikling, og som en luksus, som landene måske ikke har råd til under de nuværende konkurrenceforhold. Det er imidlertid for længst dokumenteret, at en indsats for at fremme lige muligheder effektiviserer arbejdsmarkedet og medfører en bedre udnyttelse af de menneskelige ressourcer. Kvinders betydning for nutidens arbejdsmarked kan ikke overdrives. De demografiske fremskrivninger viser, at Europas befolkning bliver stadig ældre, hvilket har vidtrækkende konsekvenser for sundhed, pensioner og solidaritet mellem generationerne samt for beskæftigelsen. Dette betyder, at den vækst i beskæftigelsen, vi nødvendigvis skal have i de kommende årtier, langt hen ad vejen afhænger af, at der kommer flere kvinder ind i arbejdsstyrken.

#### Kønsskævheder på arbejdsmarkedet. Den nuværende situation

Gennem de seneste 30 år er kvinders aktive deltagelse på arbejdsmarkedet vokset støt. Således tegner kvinder sig for næsten hele stigningen i EU's arbejdsstyrke gennem de seneste 10-15 år. Kvinders beskæftigelsesgrad er i den tid steget fra 54% (godt halvdelen af mændenes niveau) til over 70% i dag, men alligevel består kønsskævhederne fortsat:

- i næsten alle medlemsstater er arbejdsløsheden større for kvinder end for mænd
- der er i gennemsnit for medlemsstaterne fortsat næsten 20% forskel mellem beskæftigelsesgraden for kvinder og mænd
- kvinders beskæftigelse reduceres i takt med, at antallet af børn i husstanden øges. Det samme gælder ikke for mænd. Kvinder udfører langt den største del af det ulønnede arbejde i hjemmet, herunder pasning af børn og andre pasningskrævende personer
- selv i lande med en høj erhvervsfrekvens og beskæftigelsesgrad er arbejdsmarkedet fortsat meget kønsopdelt, og kvinder er - ofte ufrivilligt - overrepræsenteret blandt deltidsarbejdere. Lønforskellen mellem kvinder og mænd ligger fortsat på et højt niveau (28% i gennemsnit på EU-plan).

Ovenstående viser, at beskæftigelses- og strukturpolitikken, som udgør det vigtigste fællesskabsinstrument til fremme af samhørighed, forbedring af beskæftigelses- og integrationsudsigterne og opnåelse af en bæredygtig udvikling, har stor betydning for udligningen af kønsskævheden.

#### Den europæiske beskæftigelsesstrategi

Der er sket store fremskridt gennem de seneste år. Lige muligheder udgør i dag en integreret del af den europæiske beskæftigelsesstrategi. Medlemsstaterne har således forpligtet sig til at udligne kønsforskellene i beskæftigelsen, gøre det lettere at forlige arbejds- og familieliv samt tage hensyn til kønsaspektet i deres beskæftigelsespolitikker. I retningslinjerne for beskæftigelsen anerkendes ligestillingens betydning for økonomien, og lige muligheder er i dag et spørgsmål om såvel social retfærdighed som god økonomi.

#### Hensyntagen til ligestillingsaspektet i strukturfondspolitikkerne

I de senere år har man været stadig mere opmærksom på den store betydning, strukturfondene kan have for ligestillingen mellem kvinder og mænd. Dette førte i 1996 til en rådsresolution om integrering af kønsdimensionen i strukturfondsinterventionerne.

Denne indsats er siden blevet fortsat på forskellige niveauer: En methodologisk undersøgelse af, hvorledes princippet om lige muligheder kan anvendes i beskæftigelses- og strukturfondsinterventionerne blev gennemført i 1997. Undersøgelsens resultater blev offentliggjort i marts 1998. Resultaterne af en anden undersøgelse baseret på eksempler på god praksis i Tyskland, Det Forenede Kongerige og Frankrig blev fremlagt på et ligestillingsseminar i

Gelsenkirchen i januar 1999. Disse undersøgelsesresultater har bl.a. styrket forankringen af princippet om ligestilling mellem kvinder og mænd i de nye strukturfondsforordninger for perioden 2000-2006.

De nye strukturfondsforordninger for perioden 2000-2006 indeholder således nye bestemmelser om integrering af lige muligheder for kvinder og mænd i regionale og nationale programmer. Medlemsstaterne og regionerne skal udføre en grundig forhåndsanalyse af ligestillingsaspekterne, fastsætte passende kriterier for udvælgelse af projekter og tage hensyn til kønsdimensionen i overvågningsarbejdet. Dette betyder, at indikatorer og statistikker skal opdeles efter køn. Medlemsstaterne vil også skulle fremme en ligelig repræsentation af kvinder og mænd i overvågningsudvalgene tilknyttet de regionale og nationale programmer og inddrage de myndigheder, der har ansvaret for ligestillingsspørgsmål, i arbejdet.

Faktisk bekræftes princippet om ligestilling mellem kvinder og mænd i 13 af de 56 artikler i den nye generelle strukturfondsforordning [1].

[1] Forordning (EF) nr. 1260/1999 af 21. juni 1999

Men integreringen af kønsdimensionen i strukturfondsinterventionerne er ikke blot et spørgsmål om jura. Fjernelsen af uligheder mellem kvinder og mænd på arbejdsmarkedet er med til at effektivisere gennemførelsen af strukturfondsplanerne og -programmerne. Vækst, konkurrenceevne og beskæftigelse kan alene sikres, såfremt alle borgerne, kvinder såvel som mænd, mobiliseres.

Der er også stor synergi mellem strukturfondsmålene og ligestillingen mellem kvinder og mænd. Af eksempler kan nævnes:

\*En forbedring af kvinders og mænds muligheder for at få arbejde på alle niveauer vil bidrage til at effektivisere investeringerne i menneskelige ressourcer

\*En forbedring af kvinders kvalifikationer og faglige færdigheder vil medvirke til at øge produktiviteten og forbedre beskæftigelses- og forfremmelsesmulighederne

\*Kvinders erhvervsvirksomhed er ofte udtryk for en ny måde at anskue beskæftigelsesmuligheder og lokale behov på

\*En forbedring af transport- og børnepasningsmulighederne vil give flere kvinder adgang til arbejdsmarkedet og skabe nye beskæftigelseskilder.

## kapitel 1 : VIGTIGSTE BEGIVENHEDER I 1999 :

### 1.1. Forberedelse af programmeringsperioden 2000-2006

#### 1.1.1. Berlin-aftalen, strukturpolitisk referenceramme for perioden 2000-2006

Den 24. og 25. marts 1999 nåede stats- og regeringscheferne på Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Berlin til enighed om Agenda 2000.

Samhørighedspolitik for de 15 medlemsstater:

Hvad angår samhørighedspolitikken er der for perioden 2000-2006 for de 15 medlemsstater afsat 213,01 mia. EUR (1999-priser) i forpligtelsesbevillinger. Beløbet er mindre end det beløb, Kommissionen havde foreslået i marts 1998, på 239,4 EUR (1999-priser), men afspejler dog fortsat den høje prioritet, samhørighedspolitikken har. Beløbet er fordelt således:

- 195,01 mia. EUR til strukturfondene

- 18 mia. EUR til Samhørighedsfonden.

Stats- og regeringscheferne er ligeledes blevet enige om fordelingerne til hvert af de tre strukturfondsmål samt til Det Finansielle Instrument til Udvikling af Fiskeriet (FIUF) med henblik på FIUF-indsatsen uden for mål nr. 1-regionerne:

- 135,95 mia. EUR er tildelt mål nr. 1, dvs. 69,7% af de samlede strukturfondstildelinger

- 22,45 mia. EUR er tildelt mål nr. 2, dvs. 11,5% af de samlede strukturfondstildelinger

- 24,05 mia. EUR er tildelt mål nr. 3, dvs. 12,3% af de samlede strukturfondstildelinger

Strukturstøtte til ansøgerlandene [2]:

[2] Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Ungarn

Det Europæiske Råd godkendte i Berlin de beløb, der var foreslået af Kommissionen til strukturstøtten til ansøgerlandene for perioden 2000-2006, nemlig 46,860 mia. EUR (1999-priser):

- 7,28 mia. EUR er tildelt det strukturpolitiske førtiltrædelsesinstrument (ISPA)
- 39,58 mia. EUR er tildelt den strukturstøtte, der skal ydes efter tiltrædelsen.

Endvidere har SAPARD-instrumentet (EF-støtte til førtiltrædelsesforanstaltninger til fordel for landbrug og udvikling af landdistrikter) fået tildelt 520 mio. EUR årligt til ansøgerlandene for perioden frem til den faktiske tiltrædelse.

Beslutninger truffet af Kommissionen efter Rådets vedtagelse af strukturfondsforordningerne:

Umiddelbart efter vedtagelsen af de nye strukturfondsforordninger [3] vedtog Kommissionen den 1. juli 1999 7 beslutninger [4] vedrørende mål nr. 1, nr. 2 og nr. 3 samt FIUF, som er en forudsætning for igangsættelsen af den nye programmeringsperiode 2000-2006:

[3] Forordning (EF) nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene; forordning (EF) nr. 1261/1999 af 21. juni 1999 om EFRU; forordning (EF) nr. 1262/1999 af 21. juni 1999 om ESF; forordning (EF) nr. 1263 af 21. juni 1999 om FIUF; forordning (EF) nr. 1257/1999 af 17. maj 1999 om EUGFL

[4] EFT L 194 af 27.7.1999, s. 47ff.

- fire beslutninger om fastsættelse af en vejledende fordeling på de enkelte medlemsstater af forpligtelsesbevillinger under mål nr. 1, nr. 2 og nr. 3 samt FIUF uden for mål nr. 1-regionerne
- en beslutning om tildelingerne til det enkelte EF-initiativ
- en beslutning om opstilling af listen over de regioner, der er omfattet af mål nr. 1, inkl. de regioner, der modtager overgangsstøtte
- en beslutning om fastsættelse af et loft for den befolkningsandel, der for hver enkelt medlemsstat er berettiget til at modtage mål nr. 2-støtte.

Det skal bemærkes, at foranstaltningerne til udvikling af landdistrikter inden for mål nr. 2-områder ikke som i programmeringsperioden 1994-1999 vil blive finansieret af EUGFL, Udviklingssektionen, men af EUGFL, Garantisektionen (som er den fælles landbrugspolitik finansieringsinstrument).

\*Vejledende fordeling på de enkelte medlemsstater af forpligtelsesbevillingerne (se tabel):

Den vejledende fordeling på de enkelte medlemsstater af forpligtelsesbevillingerne er fastlagt af Kommissionen i henhold til artikel 7 i Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 og konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Berlin.

Perioden 2000-2006 (forpligtelsesbevillinger; i mio. EUR; 1999-priser)

>TABLE POSITION<

- (1) Ekskl. EF-initiativer og nyskabende aktioner
- (2) Inkl. PEACE-bevillingerne (2000-2004)
- (3) Inkl. bevillingerne til det særlige program for svenske kystområder

Mål nr. 1

For mål nr. 1-regionerne er metoden for fastsættelsen af støtte den, at der for hver indbygger i de støtteberettigede regioner ydes en støtte svarende til en vis procentdel af forskellen mellem den pågældende regions BNP pr. indbygger og EF-gennemsnittet. Denne procentdel afhænger af velstanden i den medlemsstat, hvori regionen ligger, idet der dog ydes yderligere støtte til de regioner, der har en særlig høj arbejdsløshed. Med denne metode er der skabt en direkte forbindelse mellem omfanget af de problemer, samtlige støtteberettigede regioner i en medlemsstat

står over for (regional velstand og arbejdsløshed) og EF-støtten til disse regioner. Metoden indfører således en graduering af den økonomiske støtte ud fra de problemer, regionerne har.

De regioner, der modtager overgangsstøtte under mål nr. 1, vil i 2000 blive behandlet på samme måde som de regioner, der er fuldt ud støtteberettigede under dette mål. I denne forbindelse vil udgangspunktet være, at de førstnævnte regioner anses for at have et velstandsniveau, der svarer til niveauet i en region med et BNP pr. indbygger på 75% af EF-gennemsnittet. Ingen region, som modtager overgangsstøtte under mål nr. 1, kan dog i 2000 modtage støtte, der overstiger 75% af støtteniveauet i 1999. Mellem 2001 og 2003 vil den årlige tildeling til overgangsstøtte blive reduceret lineært, således at støtteintensiteten pr. indbygger i 2004 kommer til at svare til støtteintensiteten i mål nr. 2-områderne.

Det skal dog bemærkes, at visse medlemsstater i medfør af artikel 7, stk. 3, i den generelle strukturfondsforordning - i forståelse med Kommissionen - har ønsket at tilpasse den årlige profil for støtten til de mål nr. 1-regioner, der modtager overgangsstøtte.

#### Mål nr. 2

Hvad angår mål nr. 2-områderne er forpligtelsesbevillingerne blevet fordelt ud fra princippet om at yde samme støtte pr. indbygger for alle støtteberettigede områder (41,4 EUR i 1999-priser).

Bevillingerne til overgangsstøtten under mål nr. 2 er blevet fordelt mellem de pågældende medlemsstater på grundlag af forskellen mellem den befolkning, der var støtteberettiget under de tidligere mål nr. 2 og nr. 5b i perioden 1994-1999, og den befolkning, der i perioden 2000-2006 vil være støtteberettiget under det nye mål nr. 2.

#### Mål nr. 3

Mål nr. 3-bevillingerne er blevet fordelt mellem medlemsstaterne ud fra følgende kriterier: langtidsløshed, ungdomsarbejdsløshed, beskæftigelsesniveau, forskellen mellem kvinders og mænds adgang til arbejdsmarkedet, uddannelsesniveau og fattigdomsniveau.

#### Fordeling af bevillingerne for FIUF uden for mål nr. 1

Bevillingerne for FIUF uden for mål nr. 1 blev fordelt efter to hovedkriterier: 1) fiskeriets relative betydning i hver af de berørte medlemsstater og sektorens specifikke behov samt 2) den konstaterede gennemførelsesgrad for programmerne for perioden 1994-1999.

#### \*Tildelinger til hvert af de fire EF-initiativer

Den 1. juli 1999 vedtog Kommissionen ligeledes størrelsen af de forpligtelsesbevillinger, der for perioden 2000-2006 skal tildeles hvert af de fire EF-initiativer, der er fastsat i den generelle strukturfondsforordning (i 1999-priser):

- INTERREG III: 4 875 mio. EUR (grænseoverskridende, tværnationalt og tværregionalt samarbejde)
- EQUAL : 2 847 mio. EUR (bekæmpelse af forskelsbehandling på arbejdsmarkedet)
- LEADER + : 2 020 mio. EUR (foranstaltninger målrettet mod udvikling af landdistrikter)
- URBAN : 700 mio. EUR (kriseramte bydele).

\*Lister over mål nr. 1- og nr. 2-områder (se kort over støtteberettigede områder i begyndelsen af denne årsberetning):

I 2006 vil 41% af EU's befolkning være omfattet af mål nr. 1- eller nr. 2-interventionerne mod 50% i 1999. Denne geografiske koncentration, der ledsages af en bevillingsmæssig koncentration til fordel for mål nr. 1, vil gøre det muligt at målrette strukturfondsinterventionerne mod de hårdest ramte områder.

#### Mål nr. 1:

Kommissionen har i henhold til artikel 3 i den generelle strukturfondsforordning fastlagt listen over mål nr. 1-regioner for perioden 2000-2006. Disse regioner har 92,212 millioner indbyggere svarende til 22% af EU's befolkning.

#### Mål nr. 2:

Ifølge den generelle strukturfondsforordning (nr. 1260/1999) må befolkningen i mål nr. 2-områderne højst udgøre 18% af EU's samlede befolkning. 12 af de 15 medlemsstater er omfattet af mål nr. 2, idet hele Irland, Grækenland og Portugal er omfattet af mål nr. 1 eller modtager overgangsstøtte under mål nr. 1.

I henhold til den generelle strukturfondsforordnings artikel 4, stk. 2, er befolkningsloftet for hver medlemsstat fastsat ud fra oplysninger om følgende fire forhold:

- størrelsen af befolkningen i de NUTS III-regioner, som opfylder Fællesskabets støtteberettigelseskriterier (artikel 4, stk. 5 og 6)
- det samlede arbejdsløshedstal og antal langtidsledige uden for mål nr. 1-regionerne
- antal arbejdsløse og langtidsledige i de tæt befolkede områder
- «sikkerhedsnettet», hvorefter den støtteberettigede befolkning i en medlemsstat højst kan reduceres med en tredjedel i forhold til befolkningsdækningen under de tidligere mål nr. 2 (industriområder under omstilling) og nr. 5b (sårbare landdistrikter).

Efter at have fastsat af befolkningsloftet opfordrede Kommissionen de berørte medlemsstater til inden den 31. august 1999 at forelægge den deres forslag til lister over mål nr. 2-områder. Disse lister blev fremsendt til Kommissionen mellem den 16. august 1999 og den 3. december 1999. Kommissionen besluttede at behandle de forslag, der opfyldte betingelserne for at blive realitetsbehandlet, (dvs. komplette, forskriftsmæssige forslag) efter modtagelsesdato for at gøre det muligt for de medlemsstater, der havde fremsendt deres forslag først og således havde overholdt forordningens frister, hurtigt at iværksætte deres programmering. Kommissionen kunne således i 1999 træffe principielle beslutninger om listerne over mål nr. 2-områder på følgende datoer:

- den 26. oktober 1999 for Finland, Belgien, Danmark og Nederlandene
- den 24. november 1999 for Tyskland
- den 22. december 1999 for Det Forenede Kongerige og Spanien.

Efter høringen af de tre komitéer, der er omhandlet i den generelle strukturfondsforordning, traf Kommissionen den 22. december 1999 en endelig beslutning for de fire første af ovennævnte medlemsstater. For de øvrige medlemsstater, der er omfattet af mål nr. 2, bortset fra Italien, blev listen over mål nr. 2-områder vedtaget i begyndelsen af år 2000.

Kommissionens beslutninger vedrørende førtiltrædelsesinstrumenterne ISPA og SAPARD

For første gang er der i forbindelse med en udvidelse af Unionen udarbejdet en egentlig førtiltrædelsesstrategi. Ved forordning (EF) nr. 1267/1999 og nr. 1268/1999, der blev vedtaget af Rådet den 21. juni 1999, er der indført to nye førtiltrædelsesinstrumenter:

- et strukturpolitisk førtiltrædelsesinstrument (ISPA), hvis støtteregler ligner Samhørighedsfondens regler, og som skal forberede følgende ansøgerlandes tiltrædelse af EU: Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn. ISPA, har et årligt budget på 1,040 mia. EUR (1999-priser) og yder støtte til investeringer i miljø og transportinfrastrukturer.
- et EF-instrument for støtte til førtiltrædelsesforanstaltninger inden for landbrug og udvikling af landdistrikter (SAPARD) i de 10 ovennævnte lande. SAPARD har et årligt budget på 520 mio. EUR (1999-priser).

ISPA:

Den 20. juli 1999 traf Kommissionen en principbeslutning om en vejledende fordeling på modtagerlandene af den samlede ISPA-støtte. Fordelingen er baseret på de kriterier, der er fastsat i ISPA-forordningens artikel 4, dvs. befolkning, areal og BNP pr. indbygger.

Den 21. december afgav ISPA-forvaltningsudvalget en positiv udtalelse om forslaget til fordeling. Herefter traf Kommissionen den endelige beslutning den 7. marts 2000.

SAPARD:

I juli 1999 vedtog Kommissionen en beslutning om den vejledende fordeling af den årlige fællesskabsstøtte til førtiltrædelsesforanstaltninger inden for landbrug og udvikling af landdistrikter

[5]. I slutningen af 1999 blev Kommissionens forordning (EF) nr. 2759/1999 om fastsættelse af gennemførelsesbestemmelserne til forordning (EF) nr. 1268/1999 offentliggjort.

[5] Beslutning nr. 1999/595/EF

Hvert ansøgerland har fået tildelt en SAPARD-støtte ud fra objektive kriterier som f.eks. landbrugerbefolkningens størrelse, landbrugsarealernes størrelse, velstandsniveau (BNP) og specifikke lokale og regionale forhold.

#### 1.1.2. Vedtagelse af de nye strukturfondsforordninger (2000-2006)

Kommissionen vedtog i marts 1998 sine forslag til forordninger med henblik på den nye programmeringsperiode [6], og igennem hele 1998 blev disse forslag gennemgået og drøftet af de forskellige EF-institutioner. Det Europæiske Råds ekstraordinære møde i Berlin den 24. og 25. marts 1999 førte til en samlet aftale om Agenda 2000, herunder de økonomiske udsigter for perioden 2000-2006. Herefter kunne Rådet officielt vedtage samtlige forordninger i maj og juni 1999, idet EUGFL-forordningen blev vedtaget den 17. maj [7] og de øvrige strukturfondsforordninger den 21. juni 1999 [8]. Alle disse forordninger har været i kraft siden 1. januar 2000.

[6] KOM(1998) 131 endelig udg. af 18. marts 1998

[7] Forordning (EF) nr. 1257/1999

[8] orodning (EF) nr. 1260/1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser, forordning (EF) nr. 1261/1999 om EFRU, forordning (EF) nr. 1262/1999 om ESF og forordning (EF) nr. 1263/1999 om FIUF

Med disse nye forordninger er retsgrundlaget for fondene blevet forenklet:

\*Den tidligere rammeforordning og samordningsforordning er samlet i en enkelt generel forordning (1260/1999), hvori er medtaget alle de bestemmelser, der er fælles for samtlige fonde, og som tidligere fandtes i flere forordninger

\*EFRU-, ESF- og FIUF-forordningerne er opretholdt, dog i en forenklet form

\*En enkelt forordning om EUGFL-støtte til udvikling af landdistrikter har erstattet de ni tidligere forordninger. I denne ene forordning er samlet alle de foranstaltninger med henblik på udvikling af landdistrikter, der kan finansieres såvel af EUGFL, Udviklingssektionen, som af EUGFL, Garantisektionen.

Den generelle forordning afspejler bestræbelserne for at effektivisere anvendelsen af strukturfondene, bl.a. gennem:

\*en reduktion af antallet af prioriterede mål til tre og indførelse af en overgangsstøtte til de regioner, der mister deres støtteberettigelse

\*en reduktion af antallet af EF-initiativer til fire, nemlig INTERREG og LEADER, som fortsætter; et nyt initiativ, som skal støtte kampen mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, EQUAL; og en fortsættelse af URBAN, der tager sigte på kriseramte bydele. Der er endvidere indført en væsentlig forenkling, idet hvert EF-initiativ skal finansieres af én enkelt fond, mens de enkelte fonde dog kan udvide deres anvendelsesområde og finansiere aktiviteter, der normalt støttes af de øvrige fonde

\*en klar fordeling af ansvaret mellem Kommissionen og medlemsstaterne. Medlemsstaterne har først og fremmest ansvaret for iværksættelsen af interventionerne, og i medlemsstaterne er de forskellige partners deltagelse udvidet for at styrke partnerskabsprincippet

\*bestemmelser med henblik på forenkling af programmeringen og iværksættelsen af interventionerne. De programmer, Kommissionen vedtager, vil være koncentreret om strategien og de prioriterede felter samt om gennemførelsesreglerne. Medlemsstaterne får ansvaret for iværksættelsen af foranstaltningerne, som sker på grundlag af et programtillæg

\*nye bestemmelser om forvaltning, overvågning og evaluering: en nøjagtig beskrivelse af forvaltningsmyndighedernes og overvågningsudvalgenes opgaver, beskrivelse af indholdet af de årlige rapporter om gennemførelsen samt fastlæggelse af målene for evalueringerne og overvågningsindikatorerne

\*indførelse af et enklere, men strammere system for finansforvaltning, som indebærer automatiske årlige budgetforpligtelser indgået af Kommissionen, betaling af acontobeløb ved programmets start og derefter mellemliggende betalinger i form af refusion af faktisk afholdte udgifter, som attesteres af medlemsstaterne, og endelig betaling af restbeløb ved interventionernes afslutning

\*en styrkelse af bestemmelserne om finanskontrol.

Forordningerne for de enkelte fonde er også blevet forenklet på nogle punkter:

For EFRU er der ikke sket mange ændringer. EFRU vil fortsat støtte tre typer investeringer: produktive investeringer i virksomhederne, især SMV'er, infrastruktur og udvikling af det lokale potentiale, herunder lokale beskæftigelsesinitiativer.

ESF-forordningen har forbindelse med det nye beskæftigelsesafsnit, der er indført ved Amsterdam-traktaten. ESF vil således bidrage til den europæiske beskæftigelsesstrategi med en indsats på fem prioriterede områder: en aktiv arbejdsmarkedspolitik, social integration, livslang uddannelse, tilpasningsevne og forbedring af kvinders beskæftigelse.

FIUF er blevet til en egentlig strukturfond.

Den nye EUGFL-forordning har til formål at indføre en integreret politik for bæredygtig udvikling af landdistrikter gennem et enkelt instrument, der kan sikre en bedre sammenhæng med den fælles landbrugspolitik. De tre vigtigste prioriterede felter er styrkelse af landbrugs- og skovbrugssektoren, forbedring af landdistrikternes konkurrenceevne og beskyttelse af miljø og af kultur- og naturarven i landdistrikterne. Gennemførelsesbestemmelserne til EUGFL-forordningen er fastsat i gennemførelsesforordningen (EF) nr. 1750/1999, mens overgangsreglerne for støtten til udvikling af landdistrikter findes i forordning (EF) nr. 2603/1999, der blev vedtaget i december 1999.

#### 1.1.3. Forslag til retningslinjer for EF-initiativerne for perioden 2000-2006

I løbet af 1999 har Kommissionen udarbejdet udkast til retningslinjer for de fire nye EF-initiativer for perioden 2000-2006 (INTERREG, URBAN, LEADER og EQUAL). Naturligvis er de forskellige EF-institutioner blevet hørt om disse forslag til retningslinjer før Kommissionens vedtagelse af disse.

\*Udkastet til retningslinjer vedrørende EQUAL kunne således vedtages den 13. oktober 1999. Formålet med disse retningslinjer er at udvikle tværnationale samarbejdsformer til fremme af nye midler til bekæmpelse af enhver form for forskelsbehandling eller ulighed på arbejdsmarkedet. EQUAL tager ligeledes sigte på social og erhvervsmæssig integrering af asylansøgere. Efter vedtagelsen af dette udkast har Kommissionen indledt en høring af medlemsstaterne og Europa-Parlamentet, der resulterede i vedtagelsen den 15. april 2000 af den endelige udgave af retningslinjerne for EQUAL.

\*Udkastet til retningslinjer for LEADER + blev vedtaget den 14. april 2000. LEADER+ tager sigte på indførelse af integrerede strategier for at opnå ny fremdrift i udviklingen af landdistrikter. Initiativet har to formål, nemlig at støtte lokalaktionsgruppers nyskabende pilotprojekter og fremme udvekslingen af erfaringer samt det tværnationale samarbejde.

\*Den endelige udgave af retningslinjerne vedrørende INTERREG III blev vedtaget af Kommissionen den 28. april 2000. Initiativet falder i tre dele: del A vedrører det grænseoverskridende samarbejde, dvs. fremme af en integreret regionaludvikling mellem grænseregioner; del B vedrører det tværnationale samarbejde og skal bidrage til en harmonisk lokal og regional integration på tværs af EU; del C tager sigte på at styrke det tværregionale samarbejde og derved forbedre den tværregionale økonomiske udviklings politikker og teknikker. Retningslinjerne for perioden 2000-2006 tager hensyn til erfaringerne fra perioden 1994-1999 og søger at forbedre de allerede opnåede resultater ved at sikre, at de berørte regioner og områder samordner deres indsats og virkelig arbejder sammen. Regionerne og områderne skal således iværksætte fælles strategier og programmer og oprette fælles administrative strukturer. Den 29. november 1999 blev der i denne forbindelse afholdt en informationsdag om INTERREG III.

\*Retningslinjerne vedrørende URBAN blev vedtaget af Kommissionen den 28. april 2000. Dette initiativ forfølger to hovedmål, nemlig a) at fremme udarbejdelsen og gennemførelsen af særligt nyskabende strategier for økonomisk og social fornyelse af små og mellemstore byer eller kriseramte bydele i større byer og b) at styrke og udveksle viden og erfaringer med hensyn til en bæredygtig fornyelse og udvikling af byer i EU.

#### 1.1.4. Udarbejdelse af programmerne for perioden 2000-2006: De første etaper

Efter vedtagelsen af forordningerne for perioden 2000-2006 er der fastlagt flere successive etaper, der skal slutte med den formelle vedtagelse af programmeringsdokumenterne:

\*Umiddelbart efter vedtagelsen af strukturfondsforordningerne udarbejdede Kommissionen retningslinjer, der skulle hjælpe de nationale og regionale myndigheder med at udarbejde programmeringsstrategierne for henholdsvis mål nr. 1, nr. 2 og nr. 3. Retningslinjerne blev vedtaget den 1. juli 1999 [9] og omfatter tre hovedområder: i) forbedring af den regionale konkurrenceevne, ii) fremme af beskæftigelsen (Fællesskabets hovedprioritet) og iii) integreret udvikling af byer og landdistrikter.

[9] KOM (1999) 344 endelig udg. af 1. juli 1999

\*Det er Kommissionen, der udarbejder listerne over støtteberettigede regioner og områder under de geografisk definerede mål (mål nr. 1 og nr. 2). Listen over mål nr. 1-regioner blev fastlagt for hele EU den 1. juli 1999 ud fra ét kriterium (BNP pr. indbygger) og på det regionale NUTS II-niveau (administrativ region). Hvad angår mål nr. 2, hvor der er flere og mere komplekse støtteberettigelseskriterier (jf. artikel 4 i den generelle forordning (EF) nr. 1260/1999), som anvendes på NUTS III-områder, dvs. på et lavere niveau, er listerne blevet udarbejdet medlemsstat for medlemsstat. Dette er grunden til, at områdeinddelingen under mål nr. 2 for nogle af medlemsstaternes vedkommende først blev endeligt fastlagt i begyndelsen af år 2000 (dette gælder bl.a. Frankrig og Italien).

\*Efter vedtagelsen af listerne over støtteberettigede regioner og områder har medlemsstaterne fire måneder til at udarbejde udkast til nationale eller regionale programmer (eller «planer», dvs. udkast til EFSR'er eller EPD'er), som de senere har forelagt Kommissionen.

\*Efter modtagelsen af en plan, der opfylder alle betingelserne i forordningerne, har Kommissionen fem måneder til at vedtage det tilsvarende programmeringsdokument (EFSR eller EPD). I disse fem måneder foregår der intensive forhandlinger såvel i Kommissionen som med de enkelte medlemsstater for at justere planernes indhold og nå frem til et endeligt dokument. Kommissionen har også fem måneder til at vedtage de operationelle programmer, som kan forelægges af medlemsstaterne enten samtidig med de EFSR'er, OP'erne vedrører, eller senere.

\*Efter vedtagelsen af EPD'erne/OP'erne har medlemsstaten yderligere tre måneder til at forelægge Kommissionen et programtillæg. I dette dokument, som hører under medlemsstaternes kompetence, præciseres visse EPD- og OP-bestemmelser (foranstaltningernes detaljerede indhold, kategorier af endelige støttemodtagere, finansieringsplan for de enkelte foranstaltninger og retningslinjer for elektronisk dataudveksling mellem medlemsstaten og Kommissionen).

Mål nr. 1-planerne modtog Kommissionen stort set før den 31/12/1999. Kun udkastene til EPD'er for tre franske oversøiske departementer (Guadeloupe, Martinique og Guyane) blev modtaget efter denne dato (den 10. januar 2000). Da de fleste af planerne var indgivet forskriftsmæssigt, kunne forhandlingerne med medlemsstaterne gå i gang forholdsvis hurtigt, og nogle af programmerne er således allerede blevet vedtaget af Kommissionen i første kvartal 2000 (begge finske EPD'er samt det østrigske EPD).

Hvad angår mål nr. 2 blev listerne over støtteberettigede områder udarbejdet senere end listerne for mål nr. 1, da de kriterier, der skulle anvendes, var mere komplekse. Derfor havde Kommissionen den 31. december 1999 endnu ikke modtaget nogen plan. Samtlige mål nr. 2-planer er dog modtaget mellem begyndelsen af januar og slutningen af april 2000.

Hvad angår programmeringen af bevillingerne til menneskelige ressourcer (mål nr. 3) blev samtlige planer forelagt Kommissionen inden udgangen af 1999, og forhandlingerne med medlemsstaterne var for de fleste af disse planers vedkommende allerede begyndt.

Med hensyn til udvikling af landdistrikter var udarbejdelsen af planerne ved udgangen af 1999 kun lige begyndt. De foranstaltninger vedrørende udvikling af landdistrikter, der skal indgå i mål nr. 1- og nr. 2-programmerne, fastlægges i de forberedende planer. For visse geografiske enheder, hvis mål nr. 2-områder ikke dækker hele området, kan foranstaltningerne til fremme af udviklingen af landdistrikter dog indgå i et større projekt, der også omfatter områder uden for målene. Disse planer, der kaldes «planer for udvikling af landdistrikter», udarbejdes således på det geografiske niveau, der findes mest hensigtsmæssigt. De foranstaltninger med henblik på udvikling af landdistrikter, der skal gennemføres i ét og samme område, skal så vidt muligt indarbejdes i en

enhedsplan. Disse planer, der udarbejdes på grundlag af en forhåndsevaluering foretaget af de af medlemsstaterne udpegede myndigheder, skulle forelægges Kommissionen senest den 3. januar 2000 efter høring af de kompetente regionale og lokale myndigheder og organisationer.

Alle interventioner til fremme af udviklingen af landdistrikter skal omfatte agromiljøforanstaltninger.

## 1.2. Uddybning af de prioriterede samhörighedstemaer

### 1.2.1. Den europæiske beskæftigelsesstrategi skal integreres yderligere i strukturfondsinterventionerne

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden har den europæiske beskæftigelsesstrategi fået tilført en ny dynamik. Efter det ekstraordinære topmøde om beskæftigelse i Luxembourg i november 1997 begyndte alle EU-landenes regeringer at implementere den aftalte samordningspolitik ved at opstille fælles mål (retningslinjer for beskæftigelsen), udarbejde nationale handlingsplaner og indføre fælles overvågning (fælles beskæftigelsesrapporter). I 1999 blev Luxembourg-processen yderligere konsolideret, og en hel årscyklus blev afsluttet i overensstemmelse med traktatens artikel 128. Gennemgangen af de nationale handlingsplaner har ført til de første henstillinger til medlemsstaterne om, hvorledes disse skal opfylde deres forpligtelser med hensyn til beskæftigelsesstrategiens fælles mål.

Retningslinjerne for beskæftigelse har siden deres vedtagelse i 1998 været centreret om fire søjler, som afspejler de vigtigste politiske prioriteter, nemlig. forbedring af beskæftigelsesegnetheden, udvikling af en iværksætterkultur, fremme af erhvervslivets og arbejdsstyrkens tilpasningsevne samt styrkelse af ligestillingspolitikken. Disse prioriteter er blevet udmøntet i 21 retningslinjer, som under henvisning til vurderingen af de nationale handlingsplaner og beskæftigelsessituationen er blevet yderligere tilpasset og udviklet og udvidet med nye mål. I 1999 blev retningslinjerne udvidet til at omfatte nye mål som f.eks. livslang læring, adgang til informationssamfundet, inddragelse af arbejdsmarkedets parter i arbejdet med at forbedre arbejdets tilrettelæggelse samt integrering af kønsaspektet i de forskellige politikker.

I den fælles beskæftigelsesrapport for 1999 gennemgås beskæftigelsessituationen i Europa, som fortsat er præget af en lav erhvervsfrekvens (61%), ringe deltagelse af kvinder og ældre i arbejdslivet samt en vedvarende høj langtidsledighed og ungdomsarbejdsløshed. Den europæiske beskæftigelsesstrategi er blevet den accepterede ramme for den reform, hvormed disse problemer søges løst, og som omfatter bl.a. arbejdsmarkedspolitik, skatte- og dagpengeordninger, uddannelsessystemer og arbejdsformidling. Der er nu en klar bevægelse hen imod en mere forebyggende tilgang til problemerne omkring ungdomsarbejdsløshed og langtidsledighed, selv om nogle medlemsstater dog er nået længere end andre med at opfylde de fælles mål, der siger, at alle unge og voksne arbejdsløse skal aktiveres, inden de har været arbejdsløse i seks eller tolv måneder. Endvidere har de fleste af medlemsstaterne nået 20%-målet for arbejdsløses deltagelse i uddannelse og andre aktiveringsforanstaltninger. Medlemsstaterne er også begyndt at se betydningen af livslang læring og servicesektorens rolle ud fra et mere strategisk synspunkt, ligesom de engagerer sig stadig mere i ligestillingsproblematikken. Derimod er det uklart, hvad der er sket af fremskridt med hensyn til at udvikle iværksætterkulturen, mens situationen er skuffende hvad angår forbedring af tilpasningsevnen.

Rådet har i sin resolution om retningslinjerne for beskæftigelsen for 1999 understreget, at ESF's rolle er at understøtte beskæftigelsesstrategien bl.a. ved at bidrage til den kvalitative udvikling af de menneskelige ressourcer. ESF bør i særlig grad fremme den nødvendige overgang fra en passiv til en aktiv arbejdsmarkedspolitik og lægge mere vægt på forebyggelse end på symptombehandling. Ifølge strukturfondsforordningerne for perioden 2000-2006 og de hertil knyttede retningslinjer skal medlemsstaterne integrere programmeringen af strukturfondsinterventionerne, især ESF-støttede programmer, med gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelse og mere generelt den europæiske beskæftigelsesstrategi.

De henstillinger, der rettes til medlemsstaterne med hensyn til implementeringen af beskæftigelsespolitikken, bekræfter dette krav, og langt de fleste af medlemsstaterne fokuserer på de områder, hvor ESF's bidrag er relevant, som f.eks. arbejdsmarkedspolitikken til forebyggelse af ungdomsarbejdsløshed og langtidsledighed, erhvervsuddannelse samt politikker til fremme af lige muligheder for kvinder og mænd.

### 1.2.2. Nyt regionalstøttekort

Efter vedtagelsen af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte [1] har Kommissionen opfordret medlemsstaterne til at indsende et udkast til nationalt regionalstøttekort, der omfatter dels de regioner, der foreslås omfattet af undtagelserne i traktatens artikel 87, stk. 3, litra a) og c), dels de intensitetslofter over støtte til initialinvesteringer eller jobskabelse, der har sammenhæng med de planlagte investeringer i hver enkelt region, samt de gældende kumulationslofter.

[1] EFT C 74 af 10.03.1998

Alle medlemsstaterne indsendte deres udkast til regionalstøttekort i løbet af 1999, selv om nogle af medlemsstaterne (Spanien, Italien, Luxembourg) først fik indsendt deres udkast i december 1999. Efter at have gennemgået udkastene godkendte Kommissionen dem, der var indsendt af Danmark, Grækenland, Irland og Finland samt den del af Tysklands og Portugals kort, der vedrører de regioner, der er omfattet af undtagelsen i artikel 87, stk. 3, litra a).

Derimod stillede Kommissionen sig tvivlende over for foreneligheden med traktaten af visse andre medlemsstaters udkast. Kommissionen indledte således den i artikel 88, stk. 2, fastsatte procedure over for kortudkastene fra Belgien, Frankrig og Nederlandene samt fra Tyskland og Portugal for så vidt angår den del af kortet, der vedrører regioner omfattet af undtagelsesbestemmelsen i artikel 87, stk. 3, litra c).

De øvrige medlemsstaters udkast til kort blev indsendt for sent til at kunne blive godkendt inden udgangen af 1999. Indtil en sådan godkendelse foreligger, kan de pågældende medlemsstater, i det omfang regionalstøttekortene angiver de regioner, hvor der med eller uden strukturfondenes medfinansiering kan ydes investeringsstøtte til større virksomheder, ikke yde denne form for støtte efter 1. januar 2000. Denne afbrydelse gælder dog alene statsstøtte med regionalt sigte og berører altså ikke strukturfondsinterventioner, der tager sigte på at medfinansiere støtteordninger med et andet sigte, eller som ikke omfatter elementer af virksomhedsstøtte.

#### 1.2.3. Fremskridtene inden for fysisk planlægning

Efter en debat i alle medlemsstaterne, som blev lanceret af Kommissionen og medlemsstaterne i tæt samarbejde, og som kulminerede i otte tværnationale seminarer i 1998 og et afsluttende forum i Bruxelles i februar 1999, blev den første endelige europæiske perspektivplan for fysisk planlægning (ESDP) godkendt på det uformelle rådsmøde i maj 1999 i Potsdam med deltagelse af ministrene for fysisk planlægning. Ministrene og Kommissionens repræsentant fremhævede, at dette var endnu et vigtigt skridt hen imod europæisk integration. For første gang råder beslutningstagerne på alle EU-niveauer over et fælles referencedokument vedrørende fysisk planlægning. I dokumentet foreslås tre grundmålsætninger for den fysiske planlægning i EU:

\*Udvikling af et afbalanceret og polycentrisk bysystem og en omdefinering af forholdet mellem byer og landdistrikter

\*Lige adgang til infrastruktur og viden

\*Bæredygtig udvikling, forsigtig styring og beskyttelse af den naturlige og kulturelle arv.

For hvert af disse mål angiver ESDP konkrete strategiske muligheder, således at dokumentet er et egnet middel til at opnå en bæredygtig og geografisk afbalanceret udvikling i EU. Dokumentet er ikke bindende, det påfører ikke Fællesskabet nye ansvarsområder, og det respekterer nærhedsprincippet. På det uformelle møde i Tampere i oktober 1999 vedtog ministrene for fysisk planlægning og by/regionalpolitik samt EU's kommissær for regionalpolitik et handlingsprogram med henblik på at fremme anvendelsen af ESDP. I handlingsprogrammet foreslås bl.a. en "mainstreaming" af ESDP gennem strukturfondene, anvendelse af ESDP-strategierne i de relevante EF-politikker og forberedelse af EU's udvidelse.

#### 1.3. Videreførelse af nyere aktioner

##### 1.3.1. Lokale og regionale beskæftigelsespagter: Foreløbig status og konference til formidling af resultaterne

Denne pilotaktion, der blev iværksat i 1996 som led i tillidspagten for beskæftigelsen, har været under stadig udvikling i de 15 medlemsstater og omfatter nu 89 områder med over 35 millioner indbyggere i alt.

Ud fra en analyse af områderne er der med teknisk bistand fra Fællesskabet etableret et bredt partnerskab i de forskellige berørte områder med henblik på udarbejdelse af en integreret

beskæftigelseshandlingsplan. Det har efterfølgende været muligt at støtte denne handlingsplan med strukturfondsmidler som følge af den manøvremargin, der findes i programmeringen. Dette betyder, at der frem til udgangen af 2001 er afsat et rammebeløb på 1 600 mio. EUR til handlingsplanerne (heraf 500 mio. fra strukturfondene), hvilket skulle gøre det muligt at skabe eller bevare 55 000 arbejdspladser [2].

[2] Dokument fra Kommissionens tjenestegrene indeholdende den anden foreløbige statusrapport om de lokale og regionale beskæftigelsespagter, SEK (1999) 1932 af 26/11/1999

Kendskabet til denne "model" og de første resultater af dens anvendelse blev med henblik på programmeringen for perioden 2000-2006 formidlet på en konference arrangeret af Kommissionen som et forum til udveksling af erfaringer.

Konferencen blev afholdt i Bruxelles den 8.-10. november 1999 med ca. 830 deltagere. På konferencen blev 59 "modeller", der var baseret på de lokale og regionale beskæftigelsespagters handlingsplaner, og som var egnede til udveksling, præsenteret på de mere end 1 200 bilaterale møder mellem koordinatore for beskæftigelsespagterne og repræsentanter for de lokale og nationale forvaltninger.

De vigtigste indlæg vedrørte:

\*Den stærke støtte til projektet såvel fra det finske formandskab repræsenteret ved arbejdsministeren som fra Regionsudvalget repræsenteret ved formanden, som begge lagde vægt på det lokale jobskabelsespotentiale og sammenhængen med den europæiske beskæftigelsesstrategi

\*Kommissionens retningslinjer for programmeringsperioden 2000-2006 [3], ifølge hvilke de lokale og regionale beskæftigelsespagter skulle indarbejdes i programmerne under de enkelte strukturfondsmål.

[3] Dokument fra Kommissionens tjenestegrene med en vejledning om de lokale og regionale beskæftigelsespagter for perioden 2000-2006, SEK (1999) 1933 af 17/11/1999

#### 1.3.2. Fortsættelse af arbejdet med at udvikle metoder til evaluering af programmerne

Kommissionens tjenestegrene fortsatte det arbejde med udvikling af evalueringsmetoder, der var påbegyndt i 1998 som led i forberedelsen af den nye programmeringsperiode. Arbejdsdokumenterne om forhåndsevalueringen, overvågningsindikatorerne og resultatreserven blev ivrigt drøftet bl.a. i den tekniske evalueringsgruppe. Dokumenterne er blevet formidlet bredt i medlemsstaterne og findes på webstedet «Info regio».

Overvejelserne om metoderne til evaluering af virkningerne på beskæftigelsen fortsatte på grundlag af en undersøgelse af den praksis, der var registreret i medlemsstaterne. Ud fra eksemplerne på god praksis (f.eks. beregningen af nettovirkningerne i de britiske programmer) vil Kommissionen søge at fremme udvekslingen af erfaringer og knowhow på dette område med støtte fra de berørte forvaltninger, således at det bliver muligt at måle de faktiske og potentielle virkninger af strukturinterventionerne på beskæftigelsesområdet.

Hvad angår menneskelige ressourcer er der ligeledes sket fremskridt i udviklingen af overvågnings- og evalueringsmetoder. De nye retningslinjer er blevet afprøvet som led i den endelige evaluering og er godkendt af medlemsstaterne. Retningslinjerne omfatter fælles overvågningskriterier, en oversigt over virkningerne af interventionerne vedrørende menneskelige ressourcer og navnlig af forbindelsen mellem beskæftigelsesmæssige virkninger og beskæftigelsesegnethed.

### Kapitel 2 : IVÆRKSÆTTELSEN OG GENNEMFØRELSEN AF PROGRAMMERNE I MEDLEMSSTATERNE :

#### 2.1. Generel præsentation af målene og EF-initiativerne

##### 2.1.1. Programmer vedtaget i 1999

1999 var det sidste år i programmeringsperioden 1994-1999, og der blev derfor kun vedtaget meget få nye programmer. Alle programmerne for perioden var under gennemførelse inden årets udgang.

I alt blev kun fem nye interventioner vedtaget i 1999 under de forskellige mål. Det drejer sig om to operationelle programmer under mål nr. 1, som ikke havde kunnet vedtages tidligere, nemlig et program vedrørende indarbejdelse af de lokale og regionale beskæftigelsespagter i

programmeringen i Spanien (i alt 64,6 mio. EUR), og et program til udvikling af miljøvenlige busser i Grækenland (i alt 37,4 mio. EUR). Ud over disse to operationelle programmer blev der tillige vedtaget tre globaltilskud til fordel for de italienske mål nr. 1-regioner (i alt ca. 45 mio. EUR).

Disse fem nye interventioner udgør kun 0,1% af den samlede strukturfondsstøtte til de forskellige mål for perioden 1994-1999.

Sideløbende hermed blev der i årets løb også vedtaget 25 EF-initiativprogrammer. Beløbene for de enkelte programmer er meget små (op til 1,5 mio. EUR), bortset fra to INTERREG II C-programmer (tværnationalt samarbejde) vedrørende henholdsvis det atlantiske område og bekæmpelsen af tørken i Grækenland (13,4 mio. EUR til hvert). De fleste af disse nye programmer (22) vedrører SMV-initiativet.

#### 2.1.2. Generelt om iværksættelsen

Ved udgangen af 1999 var der under strukturfondenes prioriterede mål for perioden 1994-1999 iværksat 610 interventioner, hvoraf de fleste var mål nr. 1- og nr. 2-interventioner. Hertil kommer EF-initiativerne (524 programmer).

I alt var der således 1 134 programmer i gang som led i strukturfondsinterventionerne for perioden 1994-1999.

Oversigt over strukturfondsstøtten for perioden 1994-1999 (EFR'erne og EPD'erne) i mio. euro pr. 31.12.99:

>TABLE POSITION>

>TABLE POSITION>

Efter stigningen i gennemførelsestempoet for interventionerne i 1997 og 1998 var stort set hele programmeringen iværksat ved udgangen af 1999, jf. nedenstående diagrammer.

EFR/EPD: Bevillingsudnyttelse 1994-1999 for alle mål under ét:

>REFERENCE TO A GRAPHIC>

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC>

I løbet af dette sidste gennemførelsesår blev der for mål nr. 1- nr. 6 disponeret over 93,47% af årets forpligtelsesbevillinger og 87,09% af årets betalingsbevillinger. Ved slutningen af programmeringsperioden var der således disponeret over 99% af den samlede støtte. Udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne accelererede kraftigt i 1999, hvor der blev disponeret over 21% af programmeringsperiodens samlede forpligtelsesbevillinger. Situationen varierer lidt fra medlemsstat til medlemsstat, men dog mindre end i de forudgående år. Kun to medlemsstater nåede at udnytte periodens forpligtelsesbevillinger 100% (Belgien og Danmark). De fleste af medlemsstaterne havde udnyttet 99% af forpligtelsesbevillingerne, mens visse andre medlemsstater havde en lavere udnyttelsesgrad: Luxembourg (98%), Østrig (98%) og Det Forenede Kongerige (96%). I henhold til gældende regler fortaber en medlemsstat retten til de forpligtelsesbevillinger for perioden 1994-1999, der ikke var udnyttet pr. 31. december 1999.

I 1999 skete der også en klar forbedring i udnyttelsen af betalingsbevillingerne, idet 75% af periodens betalingsbevillinger var udnyttet ved årets udgang. Det skal bemærkes, at betalingerne "i marken" for perioden 1994-1999 kan fortsætte indtil den 31. december 2001. Også på dette punkt varierer medlemsstaternes resultater. I lighed med 1998 var det især "samhørighedslandene", der havde den højeste udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne, dvs. de mindst velstående og de største modtagere af strukturfondsstøtte: Spanien (81%), Portugal (89%) og Irland (87%). Omvendt har nogle af de mest velstående EU-medlemsstater haft en bevillingsudnyttelse, der ligger under EF-gennemsnittet.

Bedst gik det for mål nr. 1 og nr. 3, hvor henholdsvis 99% og 100% af forpligtelsesbevillingerne blev udnyttet, mens ca. 80% af betalingsbevillingerne blev udnyttet, dvs. resultater, der er bedre end gennemsnittet. Derimod haltedede udnyttelsen af betalingsbevillingerne stadig bagefter under mål nr. 2, nr. 4 og nr. 5b. Forsinkelserne i udnyttelsen af betalingsbevillinger var størst for mål nr. 2's vedkommende og skyldes, at vedtagelsen af programmerne for perioden 1997-1999 først skete i

1997. De foranstaltninger, der er omfattet af disse programmer, nåede ikke alle at blive iværksat "i marken", således at de fleste af betalingerne for disse foranstaltninger først vil finde sted i år 2000.

Integrering af princippet om lige muligheder for kvinder og mænd i nationalinitiativprogrammerne:

Integrering af kønsaspektet (mainstreaming) betyder en systematisk hensyntagen til kvinders og mænds respektive situationer, prioriteringer og behov i alle politikker. Formålet er at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd og at gennemgå alle generelle politikker og foranstaltninger specifikt med henblik på at opnå ligestilling. Der tages hensyn til en politiks virkninger på kvinders og mænds respektive situationer under planlægningen samt under implementeringen, overvågningen og evalueringen af den pågældende politik.

Mainstreaming er en mere effektiv måde at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd på. Det er vigtigt at holde sig for øje, at mainstreaming er en udvidelse af de ordninger og foranstaltninger, der indebærer positiv særbehandling af kvinder eller af det underrepræsenterede køn. Der er faktisk tale om to tilgange til problemet, som supplerer hinanden, nemlig generelle horisontale foranstaltninger samt mere målrettede, specifikke foranstaltninger, hvor dette er hensigtsmæssigt.

Mainstreaming drejer sig om at ændre de generelle politikker og gøre dem "kønsopmærksomme". Dette betyder, at der i politikkerne skal tages hensyn til forskellene i kvinders og mænds måde at leve på, ligesom politikkerne generelt skal søge at fremme ligestillingen og bekæmpe ulighederne. Dette indebærer, at interventionerne skal planlægges på en sådan måde, at disse problemer bliver løst, og at der tages hensyn til kvinders og mænds behov og interesser i lige stort omfang.

Kommissionen har bestræbt sig for dels at fremme specifikke foranstaltninger til forbedring af kvinders situation gennem en række flerårige handlingsprogrammer, dels at integrere kønsaspektet i alle politikker.

Kommissionens meddelelse fra 1996 om integrering af princippet om lige muligheder for kvinder og mænd i alle EF-politikker og aktiviteter indeholder en definition af begrebet "mainstreaming" og bekræfter Kommissionens forpligtelse til at vedtage en politik, der er baseret på en "mobilisering af alle generelle foranstaltninger specifikt med henblik på at opnå ligestilling". Dette dokument betegner således starten på Kommissionens forpligtelse til at føre en politik baseret på mainstreaming og har tjent som grundlag for alle senere aktiviteter.

2.1.3. Iværksættelse af mål nr. 1 (tilbagestående regioner) og mål nr. 6 (regioner med lav befolkningstæthed)

Fem interventioner, der blev vedtaget i 1999, vedrører mål nr. 1 (jf. punkt 2.1.1.). Disse nye interventioner repræsenterer kun en samlet finansiering på 147 mio. euro, dvs. 0,15% af den samlede strukturfondsstøtte under mål nr. 1 for perioden 1994-1999.

Ved udgangen af 1999 var der i alt 219 mål nr. 1-interventioner i gang (EPD'er, OP'er, globaltilskud, store projekter), mens to EPD'er (begge vedtaget i 1995) var i gang under mål nr. 6 i Nordsverige og Nordfinland.

Udnyttelse af bevillingerne:

Ligesom i 1998 havde mål nr. 1 (sammen med mål nr. 3) den bedste bevillingsudnyttelse i 1999. Accelerationen i programmernes iværksættelse fortsatte, jf. nedenstående diagrammer:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

Hvad angår mål nr. 1 var der ved slutningen af 1999 disponeret over næsten alle periodens forpligtelsesbevillinger og 78% af betalingsbevillingerne. Den acceleration i gennemførelsen, der startede i 1997, er således blevet bekræftet. 1999 var det sidste år i programmeringsperioden, og forpligtelsesbevillingerne skulle ifølge bestemmelserne være udnyttet inden den 31. december. Resultaterne under mål nr. 1 var især gode hos de største støttemodtagere, nemlig Spanien, Portugal, Irland og Tyskland, som alle nåede op på udnyttelsesgrader, der lå over EF-gennemsnittet. Dette gælder især Portugal (99% af forpligtelsesbevillingerne og 89% af betalingsbevillingerne) og Irland (99% af forpligtelsesbevillingerne og 87% af betalingsbevillingerne). Grækenlands resultater svarer til EF-gennemsnittet, idet forsinkelsen i

udnyttelsen af betalingsbevillingerne næsten blev indhentet i 1999. I lighed med 1997 og 1998 var det også i 1999 nogle af de mest velstående medlemsstater, der oplevede forsinkelser i gennemførelsen af mål nr. 1-programmerne, nemlig Belgien, Frankrig, Luxembourg, Nederlandene og Det Forenede Kongerige. Italiens bevillingsudnyttelse accelererede kraftigt i 1999, men dette var dog ikke tilstrækkeligt til at indhente den forsinkelse, der var opstået allerede ved periodens start, undtagen for så vidt angår forpligtelsesbevillingerne.

Hvad angår mål nr. 6 er situationerne meget forskellige for de to berørte lande. Begge lande har ganske vist udnyttet deres forpligtelsesbevillinger 100%, men Finlands udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne ligger klart over Sveriges (henholdsvis 65% og 54%). Alt i alt ligger gennemførelsesgraden for mål nr. 6 langt under EF-gennemsnittet for samtlige mål. Det skal dog erindres, at mål nr. 6-programmerne først blev vedtaget i 1995 efter Sveriges og Finlands tiltrædelse.

#### 2.1.4. Iværksættelse af mål nr. 2 (regioner under industriel omstilling)

I 1997 startede anden fase af programmeringsperioden (1997-1999). Da samtlige mål nr. 2-programmer var blevet vedtaget i 1997 og 1998, blev der ikke vedtaget nye programmer i 1999 under mål nr. 2. 1999 var således et konsolideringsår og samtidig det år, hvor programmerne blev iværksat "i marken".

Udnyttelse af mål nr. 2-bevillingerne:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

Nogle af programmerne var først blevet vedtaget ved udgangen af 1997 eller i 1998, og de kom derfor ikke rigtig i gang i 1999. Derfor er udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne forholdsvis lav (60% af periodens samlede støtte). Betalingerne "i marken" kan dog for disse programmers vedkommende fortsætte indtil den 31. december 2001.

Det skal bemærkes, at der i 1999 skete en kraftig acceleration i anvendelsen af forpligtelsesbevillingerne, idet 25% af periodens forpligtelsesbevillinger blev udnyttet. Alligevel var der 3% af de samlede bevillinger for perioden (dvs. 477,5 mio. euro), der ikke var blevet udnyttet inden den 31. december 1999, og som derfor skal tilbageføres, idet det ikke er muligt at overføre forpligtelsesbevillinger fra perioden 1994-1999 til perioden 2000-2006.

#### 2.1.5. Iværksættelse af mål nr. 3 og nr. 4 (menneskelige ressourcer og arbejdsmarked)

Foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd på området "menneskelige ressourcer":

Under mål nr. 3 skete der i første kvartal 1999 en omfordeling af bevillingerne. Herved blev det muligt at tildele ekstra midler til de foranstaltninger, der er højt prioriteret i den europæiske beskæftigelsesstrategi, især foranstaltningerne til fordel for en aktiv arbejdsmarkedspolitik for unge, kvinders deltagelse i disse politikker samt integreringen af kønsaspektet i programmerne.

Mål nr. 4-programmerne, der er rettet mod forskellige erhvervssektorer, er i kraft af deres art og formål ikke specifikt rettet mod foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd. Nogle af de iværksatte foranstaltninger er dog til fordel for kvinder, særlig foranstaltningerne om erhvervsvejledning.

\*Iværksættelse af mål nr. 3 (langtidsledighed, indslusning af unge og erhvervsmæssig integrering)

Mål nr. 3 er et horisontalt mål (omfattende hele Fællesskabet bortset fra mål nr. 1-regionerne, hvor denne type foranstaltninger er integreret i mål nr. 1-foranstaltningerne). Mål nr. 3 har flere målgrupper: unge arbejdsløse, langtidsledige og personer truet af udstødelse fra arbejdsmarkedet.

Efter lanceringen af den europæiske beskæftigelsesstrategi i 1997 er programmerne blevet justeret for at tage hensyn til de nye retningslinjer.

Udnyttelse af mål nr. 3-bevillingerne:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

Ved udgangen af 1999 var der disponeret over alle forpligtelsesbevillinger og 80% af betalingsbevillingerne, hvilket er klart over gennemsnittet for samtlige mål.

\*Iværksættelse af mål nr. 4 (industrielle forandringer og produktionssystemer)

Mål nr. 4 er også et horisontalt mål (hele Fællesskabet bortset fra mål nr. 1-regionerne). Mål nr. 4 tager sigte på at forbedre arbejdstageres beskæftigelsesmuligheder og kvalifikationer, især de arbejdstagere, der har den største risiko for at miste deres arbejde. Mål nr. 4-aktionerne vedrører erhvervsuddannelse, overvågning og rådgivning, etablering af net og forbedring af efter- og videreuddannelsessystemerne. Programmerne afspejler også den europæiske beskæftigelsesstrategis høje prioritering af tilpasningsevne.

Udnyttelse af mål nr. 4-bevillingerne:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

I 1999 fortsatte den forbedring i udnyttelsen af bevillingerne, som var startet i 1998. Der blev især ydet en stor indsats i Det Forenede Kongerige, som først havde forelagt sit mål nr. 4-program i 1998, samt i Italien. Ved udgangen af 1999 var der derfor disponeret over alle periodens forpligtelsesbevillinger, men udnyttelsen af betalingsbevillingerne kom kun op på 69%, til dels som følge af den meget nyskabende karakter af nogle af foranstaltningerne. Alligevel forventes samtlige betalinger at ske inden udgangen af år 2000, også i Det Forenede Kongerige og Italien, der er de to lande med de største forsinkelser.

#### 2.1.6. Iværksættelse af mål nr. 5a (tilpasning af landbrugs- og fiskeristrukturerne)

\*Mål nr. 5a - landbrug:

Mål nr. 5a-landbrug er et horisontalt mål dækkende landbrugsvirksomhed i hele EU, der støtter moderniseringen af landbrugsstrukturerne. Mål nr. 5a er således knyttet til den fælles landbrugspolitik og omfatter også skovbrug.

I 1999 blev de forordninger, der udgør grundlaget for mål nr. 5a-landbrug (bl.a. forordning nr. 950/97, 951/97 og 952/97), samlet i én forordning om udvikling af landdistrikter (nr. 1257/1999), som finder anvendelse fra 1. januar 2000. I forbindelse hermed vedtog Kommissionen i februar forordningen om støtte til producentsammenslutninger (nr. 243/1999 [4]), i marts en beslutning om ændring af listen over ugunstigt stillede områder (nr. 251/1999 [5]) og endelig i juli en forordning om producentsammenslutninger og foreninger af sådanne (nr. 1606/1999 [6]).

[4] Kommissionens forordning (EF) nr. 243/1999 om ændring af forordning (EF) nr. 478/97 og (EF) nr. 20/98 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EF) nr. 2200/96

[5] Kommissionens beslutning af 23. marts 1999, EFT L 96 af 10. april 1999, s. 29-30

[6] Kommissionens forordning af 22. juli om ændring af forordning (EØF) nr. 220/91 om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EF) nr. 952/97

Kommissionen ændrede den italienske EFSR vedrørende forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter, idet det samlede beløb blev hævet. Kommissionen vedtog i årets løb ligeledes tolv ændringer af EPD'erne for syv medlemsstater.

Foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i landbrugssektoren:

Der var kun få specifikke foranstaltninger vedrørende lige muligheder blandt de horisontale mål nr. 5a-foranstaltninger for perioden 1994-1999. En del af etableringsstøtten for unge landbrugere vedrørte dog kvinder. Kvinderne kan også modtage investeringsstøtte, ligesom de kan være omfattet af agromiljøforanstaltningerne og foranstaltningerne i forbindelse med forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter. Kvinderne er især interesseret i projekterne vedrørende fremstilling af lokale produkter på bedriften, især egnsprodukter, som giver landbrugsbedriften

supplerende indtægter. Der er endvidere kvinder blandt initiativtagerne til projekter vedrørende turisme i landdistrikter og restaureringsaktiviteter, som ofte er kædet sammen med stalddørssalg og håndsværksvirksomhed.

Kvinderne gør også brug af vikartjenesterne, når sådanne findes (bl.a. ved sygdom). De fleste af landdistrikterne er alvorligt underforsynet med tjenester på mange områder: uddannelse, sundhed, børnepasning, ældrepleje osv. Etableringen af sådanne tjenester kan fremmes i alle regioner i henhold til den nye lovgivning om udvikling af landdistrikter (artikel 33 i forordning nr. 1257/1999).

Udnyttelse af bevillingerne under mål nr. 5a-landbrug:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

I lighed med de øvrige mål fortsatte forbedringen af bevillingsudnyttelsen under mål nr. 5a-landbrug i 1999, især hvad angår forpligtelsesbevillingerne. Ved udgangen af 1999 var der således disponeret over 96% af forpligtelsesbevillingerne for perioden og 70% af betalingsbevillingerne. Disse satser er dog stadig lavere end gennemsnittet for samtlige mål. Også på dette punkt er der store variationer mellem medlemsstaterne, og ligesom i 1998 er det Italien og Nederlandene, der har været dårligst til at udnytte bevillingerne.

Mål nr. 5a-fiskeri:

Der er følgende specifikke FIUF-mål under mål nr. 5a-fiskeri:

- for fiskerflåderne: ligevægt mellem fiskeriindsatsen og de disponible ressourcer ("tilpasning af fiskeriindsatsen"), uden at den fornødne fornyelse af fiskerflåderne og modernisering af fiskerfartøjerne dog bringes i fare

- på de øvrige områder (akvakultur, forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter, havneudstyr osv.): modernisering og rationalisering af de forskellige produktionselementer og -enheder for at forbedre fiskerivirksomhedernes lønsomhed og konkurrenceevne samt øge udbuddet.

Følgende prioriterede felter søges tilgodeset:

- for fiskerflåderne: endelig reduktion af fiskerikapaciteten (foranstaltninger vedrørende endelig oplægning af fiskerfartøjer, etablering af blandede selskaber), overholdelse af de reduktionsmål, der er fastsat i "de flerårige udviklingsprogrammer for fiskerisektoren - FUP".

- på de øvrige områder: modernisering af anlæggene, overholdelse af hygiejnenormer, begrænsning af miljøvirkningerne og diversificering af produktionen.

Foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i fiskerisektoren:

På fiskeriområdet har Kommissionen planer om at iværksætte en undersøgelse om, hvilken rolle kvinder spiller i fiskerisektoren. Undersøgelsen vil samle samtlige disponible oplysninger om dette emne. Endvidere tilskynder Kommissionen medlemsstaterne til i den nye FIUF-programmering for perioden 2000-2006 at medtage foranstaltninger til fremme af lige beskæftigelsesmuligheder for kvinder og mænd i fiskerisektoren samt foranstaltninger til fordel for kystfiskeres hustruer (i medfør af de nye bestemmelser i artikel 11 og 17 i den nye gennemførelsesforordning vedrørende FIUF).

Udnyttelse af bevillingerne under mål nr. 5a-fiskeri:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

I 1999 måtte ca. 20 programmer omprogrammeres en eller flere gange, enten fordi gennemførelsen var forsinket, eller for at ændre fordelingen af bevillinger mellem foranstaltninger eller endelig for at indregne det årlige indekseringsprovenu.

Efter opbremsningen i 1998 blev en væsentlig del af forsinkelserne i bevillingsudnyttelsen indhentet i 1999. Pr. 31. december 1999 var samtlige periodens forpligtelsesbevillinger og 73% af

betalingsbevillingerne således blevet udnyttet, dvs. et resultat, der svarer til gennemsnittet for samtlige mål.

For de medlemsstater, der i 1998 stadig haltede bagefter, blev størstedelen af forsinkelserne indhentet, i nogle tilfælde gennem en reduktion af den oprindelige tildeling til programmerne (Italien, Det Forenede Kongerige, Danmark).

#### 2.1.7. Iværksættelse af mål nr. 5b (udvikling af landdistrikter)

Mål nr. 5b er et regionalt mål, der skal lette udviklingen og strukturtilpasningen i landdistrikterne uden for mål nr. 1-områderne. I løbet af 1999 blev der foretaget ca. 110 ændringer i programmeringsdokumenterne for de 12 berørte medlemsstater. Ændringerne havde til formål at afpasse bevillingerne til de foranstaltninger, der skrider bedst frem, efter behovet.

Foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i landdistrikter:

Der er ikke mange specifikke foranstaltninger i programmerne for mål nr. 5b-områderne. De foreslåede foranstaltninger af denne type vedrører kvindelige iværksættere (Sverige) og erhvervsuddannelse specielt rettet mod kvinder. Sidstnævnte foranstaltning blev i øvrigt betragtet som ret ineffektiv, enten fordi den valgte uddannelsestype passede dårligt til arbejdsmarkedet, eller fordi den ikke opfyldte de pågældende kvinders ønsker.

Selv om der ikke foreligger nøjagtige oplysninger om antallet af kvinder, der har haft fordel af de forskellige foranstaltninger (undtagen hvad angår nogle af erhvervsuddannelsesforanstaltningerne), ved man dog, at kvinderne hovedsagelig har deltaget i projekter vedrørende diversificering af aktiviteterne i landdistrikter.

Derimod er mange foranstaltninger til fordel for unge landbrugere blevet finansieret af EUGFL. Der har som regel været tale om et supplement til etableringsstøtten og ikke mindst om uddannelse, vejledning og teknisk bistand. Disse foranstaltninger gør det muligt at supplere den horisontale foranstaltning og effektivisere denne ved brug af teknikere, som vejleder de unge kvindelige og mandlige landbrugere, forbereder dem til tilværelsen som landbrugere og hjælper dem med at vælge driftsform.

Udnyttelse af mål nr. 5b-bevillingerne:

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

//

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

I 1999 skete der en meget kraftig forøgelse af tempoet i bevillingsudnyttelsen, især hvad angår forpligtelsesbevillinger. Denne forbedring skyldes til dels en bedre målretning af foranstaltningerne og den justering af disse, der fandt sted efter de mellemliggende evalueringer i 1998. Mange programmer blev således ændret for at bringe dem bedre i overensstemmelse med EF-prioriteterne, f.eks. programmerne vedrørende beskæftigelsesstøtte (gennem støtte til virksomheder i Frankrig, Finland og Det Forenede Kongerige) eller støtte til miljøforbedringer i Belgiens og Danmarks landdistrikter.

Ved udgangen af 1999 var der således disponeret over 99% af periodens forpligtelsesbevillinger og 68% af betalingsbevillingerne. Udnyttelsen af betalingsbevillingerne under mål nr. 5b halter således fortsat bagefter (næstdårligst udnyttelsesgrad efter mål nr. 2). Selv om de fleste af medlemsstaterne havde en tilfredsstillende udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne (ca. 70%-75%), var der andre medlemsstater, for hvem det ikke lykkedes at indhente forsinkelserne. Det drejer sig især om Belgien, Italien og Nederlandene. Midtvejsundersøgelsen i 1998 afdækkede visse særlige forhold, der kan forklare forsinkelserne i Italien, nemlig: den manglende sammenhæng mellem gennemførelsen af mål nr. 5b-programmerne og den almindelige regionale programmering; overvægten af støtteordninger omfattende mange mindre projekter; kompleksiteten af de nationale regler for projektgennemførelsen og især længden og kompleksiteten af udbudsprocedurerne. I Belgien vedrører de konstaterede forsinkelser fortsat de to flamske programmer og skyldes for en stor dels vedkommende vanskelighederne med at få det regionale partnerskab til at fungere.

#### 2.1.8. Iværksættelse af EF-initiativerne

I dette afsnit behandles de enkelte EF-initiativer ikke hver for sig. I stedet gennemgås de vigtigste begivenheder i 1999.

Gennem den omfordeling af bevillingerne, der fandt sted i 1998 efter anmodning fra Europa-Parlamentet, har det været muligt klart at fremskynde iværksættelsen af EF-initiativerne i 1999. Ved omfordelingen af bevillingerne blev PEACE-initiativet (forsøning i Nordirland) tilgodeset med 100 mio. EUR, mens der samtidig skete en tilsvarende reduktion af støtten til visse andre initiativer, som der var større problemer med.

Vedtagelse af nye EF-initiativprogrammer:

I 1999 blev der vedtaget 25 nye EF-initiativprogrammer. 22 af disse vedrører SMV-initiativet, og har fået tildelt et meget begrænset budget (0,2-1,9 mio. EUR). Også et URBAN-program (sanering af kriseramte bydele) blev vedtaget, nemlig for Bruxelles-Capitale-regionen (1,4 mio. EUR). Der blev endvidere vedtaget to INTERREG II C-programmer (tværnationalt samarbejde) med et noget større budget. Det ene program vedrører Atlanterhavsområdet (mellem Spanien, Frankrig, Irland, Portugal og Det Forenede Kongerige), og det andet bekæmpelsen af tørken i Grækenland. Hvert af de to nye programmer har fået tildelt 13,4 mio. EUR.

ADAPT- og EMPLOYMENT-initiativerne:

De første konkrete resultater af evalueringerne på fællesskabsplan og temagruppernes arbejde begyndte at vise sig. På baggrund af dette arbejde besluttede medlemsstaterne og Kommissionen at udnytte erfaringerne og fastlægge en specifik strategi, der skulle gøre det muligt at indarbejde de vigtigste resultater af initiativerne i de almindelige politikker på europæisk plan og - gennem den europæiske beskæftigelsesstrategi - på nationalt plan.

Mere specifikt afholdtes i Nordirland i januar 1999 en konference om lokale og regionale planer for det nye årtusind for at udnytte resultaterne af temagruppernes drøftelser om den lokale og regionale tilgang til initiativerne. I juni var Det Forenede Kongerige vært ved en konference om ansvarliggørelse af udstødte (EMPLOYMENT-INTEGRA), mens temagrupperne vedrørende ansættelsesmuligheder (EMPLOYMENT og ADAPT) og ansvarliggørelse af unge (EMPLOYMENT-YOUTHSTART) afholdt en fælles konference i Helsinki og Stockholm i november.

LEADER II-initiativet:

I 1999 traf støttemodtagerne (lokalaktionsgrupperne) de beslutninger, der var nødvendige for at sikre godkendelse af de individuelle projekter, således at der inden årets udgang var disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger. Lokalaktionsgrupperne gjorde også en stor indsats for at færdiggøre de internationale samarbejdsaftaler, der var fastsat i deres programmer.

PESCA-initiativet:

Den omstændighed, at PESCA involverer tre strukturfonde, har i høj grad vanskeliggjort forvaltningen såvel på EF-plan som på nationalt plan. Det er blevet vedtaget ikke at fortsætte PESCA-initiativet i programmeringsperioden 2000-2006, men udelukkende at anvende FIUF på fiskeriområdet. FIUF-interventionerne kan suppleres af EFRU- og ESF-interventioner i fiskeriafhængige områder omfattet af de regionale mål nr. 1- og nr. 2-programmer.

Hvad angår de tværnationale PESCA-foranstaltninger skal følgende bemærkes:

- Kommissionen iværksatte den fjerde og sidste indkaldelse af forslag til tværnationale samarbejdsprojekter og netværksprojekter for fiskeriafhængige områder. 15 projekter til et beløb af ca. 800 000 EUR blev udvalgt

- den tredje temakonference under PESCA, som vedrørte "akvakulturens fremtid i Europa", blev afholdt den 5. og 6. november i Santiago de Compostella (Spanien)

- i 1999 blev der afholdt fire tværregionale PESCA-møder, nemlig i februar i Galway (Irland) om akvakulturens fremtid, i april i Preveza (Grækenland) om samme emne, i juni i Turku (Finland) om kvinder og fiskeri og i december i Açores (Portugal) om fiskeriets situation i regionerne i den yderste periferi og på øerne.

EF-initiativerne og ligestillingen mellem kvinder og mænd:

EMPLOYMENT-NOW-initiativet: 1999 var det sidste år for EMPLOYMENT-NOW-programmet og afsluttede fem års nyskabende arbejde i EU. Gennem NOW's levetid er der gennemført ca. 1 900 projekter, som har gjort det muligt at afprøve mange forskellige måder, hvorpå kvinders erhvervsfrekvens kan øges. Erfaringerne fra disse projekter er ved at blive indarbejdet i den enkelte medlemsstats beskæftigelses- og uddannelsespolitik og -praksis. På europæisk plan organiserede Kommissionen en temagruppe, som undersøgte spørgsmålet om det kønsopdelte arbejdsmarked nærmere under hensyntagen til de konkrete erfaringer fra NOW- og ADAPT-projekterne. Resultatet af dette arbejde vil på forskellig vis blive offentliggjort i 2000. De erfaringer, der var opnået med NOW med hensyn til strategi og gennemførelse, blev udnyttet i 1999 ved udformningen af det nye EF-initiativ vedrørende menneskelige ressourcer, EQUAL, hvor spørgsmålene om integrering og ikke-forskelsbehandling har en central placering. Således vil EQUAL i lighed med NOW-programmet prioritere "fremme af lige muligheder" højt.

En del af URBAN-foranstaltningerne henvender sig specifikt til kvinder og disses miljø. Der kan f.eks. være tale om oprettelse eller udvidelse af vuggestuer og børnehaver i problemfyldte bydele samt tilpasning af disse institutioners åbningstider. I Italien har man gennemført den nyskabende aktion "netværk til bekæmpelse af vold mod kvinder". Dette pilotprojekt, der blev iværksat i andet halvår 1999, vedrørte byerne Catania, Napoli, Rom, Venedig (projektleder) og Palermo, men byerne Cosenza, Reggio Calabria, Foggia og Lecce sluttede sig til projektet. Dette net har til formål at identificere og analysere de risikoprægede miljøer, definere de mulige interventionsformer til imødegåelse af vold mod kvinder i og uden for familien og derved finde frem til de metoder, der fører til et godt resultat.

LEADER-initiativet har ligeledes været til fordel for kvinderne. Mange LEADER-aktioner har uden specifikt at henvende sig til kvinder bidraget til at fremme disses aktiviteter. Dette fremgår af en rapport fra Overvågningscentret for Udvikling af Landdistrikter, der blev forelagt gruppen af landbokvinder under Det Rådgivende Udvalg for Udvikling af Landdistrikter [7]. 28% af lokalaktionsgruppernes ledere, de politiske ansvarlige og teknikerne er kvinder. Denne procentdel når endog op på 60% i Finland. Blandt de kvindelige projektledere beskæftiger 26% sig med turisme i landdistrikter og forarbejdede produkter, 22% med offentlige tjenester og faciliteter og 21% med nye teknologier. Kvinderne har også bidraget direkte til skabelsen af 18% af de arbejdspladser, der er skabt ved dette initiativ (fornyelse af landsbyer: 12%, turisme: 12% og agrolevnedsmidler: 8%). De fleste af disse foranstaltninger består af meget små projekter, der ikke har fundet plads i nationalinitiativprogrammerne.

[7] Gruppen af landbokvinder under dette udvalg blev oprettet i 1998 og består af repræsentanter for landbrugsorganisationer og organisationer til udvikling af landdistrikter på europæisk plan

To af de tværnationale LEADER II-projekter har valgt fremme af kvindelige aktiviteter som tema. Nogle aktiverings-, oplysnings- og bevidstgørelsesforanstaltninger er direkte målrettet mod kvinder. Samtlige foranstaltninger har haft betydelige følgevirkninger for de pågældende områder, og LEADER-støtten har åbnet adgang til andre finansieringskilder.

Hvad angår PESCA arrangerede Kommissionen i juni 1999 et tværregionalt PESCA-møde om kvinder og fiskeriet.

Udnyttelse af bevillingerne:

Efter omfordelingen af bevillingerne mellem EF-initiativerne var der ved udgangen af 1999 disponeret over 95% af periodens samlede forpligtelsesbevillinger og 57% af betalingsbevillingerne. Udnyttelsen af næsten alle forpligtelsesbevillinger vil gøre det muligt inden den 31. december 2001 at foretage betaling for aktionerne "i marken".

&gt;REFERENCE TO A GRAPHIC&gt;

//

&gt;REFERENCE TO A GRAPHIC&gt;

Forskellene mellem udnyttelsesgraderne for de forskellige initiativer udjævnedes noget i 1999, i hvert fald for så vidt angår forpligtelsesbevillingerne. Der er ikke de store udsving i udnyttelsesgraderne, der alle ligger omkring det gennemsnit på 95%, der er registreret for samtlige EF-initiativerne under ét. Det kan dog konstateres, at den højeste udnyttelsesgrad for forpligtelsesbevillingerne er opnået af PESCA, ADAPT og EMPLOYMENT samt RESIDER og RECHAR. Den laveste udnyttelsesgrad finder man i PEACE- og SMV-initiativerne. Dette skyldes for PEACE-

initiativets vedkommende, at den oprindelige tildeling blev forhøjet med 100 mio. EUR ved omfordelingen af bevillingerne (dvs. 25% af den oprindelige tildeling). At ikke alle forpligtelsesbevillingerne for SMV-initiativet er udnyttet, kan forklares ved den meget sene vedtagelse i 1998 og 1999 af nogle af programmerne som følge af deres nyskabende karakter, bl.a. for så vidt angår lokale partnerskaber.

Udnyttelsesgraderne for betalingsbevillingerne varierer mere, nemlig fra 52% til 74%. Ligesom i 1998 var det EMPLOYMENT-initiativet samt initiativerne vedrørende industriel omstilling (RECHAR, KONVER, RETEX) -bortset fra RESIDER - der havde den bedste udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne. Det skal bemærkes, at ADAPT-initiativet, som haltede langt bagefter i 1998, har gjort væsentlige fremskridt, således at ADAPT i 1999 nåede op på gennemsnittet for samtlige EF-initiativer set under ét. Opmærksomheden henledes på, at der ligesom for EFSR'erne og EPD'erne kan foretages betalinger vedrørende EF-initiativprogrammer helt frem til den 31. december 2001.

#### 2.1.9. Nyskabende aktioner og teknisk bistand

Den enkelte fond kan finansiere nyskabende aktioner og teknisk bistand. Støtten må dog ikke overstige et bestemt loft, nemlig 1,5% af den årlige tildeling for EFRU, 1% for EUGFL, 1,5% for ESF og 2% for FIUF (se bilag 4).

For så vidt angår budgetpost B2-1600 (strukturfondenes miljøforanstaltninger), som blev oprettet i 1997 på Europa-Parlamentets foranledning, fortsatte den fremgang, der var registreret i 1998, i 1999, idet samtlige forpligtelsesbevillinger var udnyttet ved årets udgang. Blandt de aktioner, der blev finansieret i 1999, kan bl.a. nævnes indkøb af satellitbilleder til projektet "Corine Land Cover 2000", miljøuddannelse og udnyttelse af landskabsværdierne i Portugal (Alentejo), et seminar i Berlin om tiltag til fremme af en bæredygtig udvikling og pilotprojektet vedrørende bæredygtig udvikling af Haute-Normandie.

I marts 1999 fik Europa-Parlamentet forelagt en rapport om de i 1997-1998 gennemførte foranstaltninger.

Foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i forbindelse med nyskabende aktioner

I lighed med nationalinitiativprogrammerne og EF-initiativprogrammerne er der nogle af de nyskabende aktioner, der er med til at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd.

Således blev der som led i RECITE-initiativet afholdt et seminar om tværregionalt samarbejde for net af ressourcecentre, der fremmer integreringen af kvinder i erhvervslivet.

Gennem et ECOS-OUVERTURE-program får ansøgerlandene hjælp til at integrere ligestillingsaspektet i deres politikker.

I landdistrikterne blev der i 1999 vedtaget målrettede aktioner. 13 af de 16 vedtagne nye aktioner vedrører projekter til fordel for kvindelige landbrugere og kvinder, som bor i landdistrikter. Disse aktioner omfatter f.eks. kvalificering og forfremmelse af kvinder og strukturering af tjenesterne til landbefolkningen i Frankrig, et netværk af elektroniske tjenester til brug for kvindelige landbrugere og kvinder i landdistrikter i Sverige samt etableringen af et net af børnehaver i Spaniens landdistrikter.

Nyskabende aktioner og teknisk bistand i henhold til artikel 10 i EFRU-forordningen:

Nye aktioner vedtaget i 1999: (jf. bilag 4)

\*Næsten alle de indgåede nye forpligtelser vedrørte tværregionalt samarbejde. Hvad angår internt tværregionalt samarbejde (RECITE II) godkendte Kommissionen 14 projekter til et samlet beløb af 28,7 mio. EUR. Under dette program blev der således disponeret over i alt 111,5 mio. EUR for 56 tværregionale samarbejdsprojekter med i alt 295 partnere.

Første fase af de 56 projekter blev gennemført i 1999. Ved afslutningen af denne fase, der varede otte måneder, skulle hver enkelt projektansvarlig fremlægge en feasibility-rapport, på grundlag af hvilken Kommissionen (efter et møde med projektpartnerne, kontoret for teknisk bistand og to eksterne eksperter) skulle beslutte, om projektet kunne fortsætte. Kommissionen har hidtil godkendt fortsættelsen af 41 af de 42 projekter, hvor første fase er afsluttet. GD REGIO havde som mål i) at kontrollere projekternes gennemførlighed efter de otte måneders arbejde og standse

iværksættelsen af de projekter, der efter denne første fase viste sig at være uigennemførlige, ii) at finde frem til det enkelte projekts stærke og svage sider og følge op på nogle af projekterne, iii) med hjælp fra eksterne eksperter at foreslå forbedringer til projekterne på grundlag af feasibility-undersøgelsen. Der blev afholdt to seminarer, et med deltagelse af de ansvarlige for projekterne vedrørende internationalisering af SMV'er, og et med deltagelse af repræsentanter for de net, der især beskæftiger sig med lige muligheder. Endvidere blev der i 1999 afholdt et seminar om projektforvalternes administrative og økonomiske forpligtelser.

Kommissionen iværksatte 63 Ecos-Ouverture-projekter vedrørende eksternt tværregionalt samarbejde. Disse projekter var udvalgt blandt de mere end 500 forslag, der var blevet forelagt Kommissionen, hvilket viser, at de lokale og regionale myndigheder er meget interesserede i samarbejde på europæisk plan for at overvinde de procedureproblemer, der er kendetegnende for denne typer aktioner. Programmet forbereder på decentralt plan den kommende udvidelse på en række områder af stor betydning for de central- og østeuropæiske landes myndigheder, f.eks. udformning af regionale udviklingsstrategier, erhvervsmæssig udnyttelse af kulturarven, lige muligheder, miljø eller støtte til SMV'er.

I lighed med de foregående år fandt der i 1999 to EUROPARTENARIAT-arrangementer sted, et i Wien (Østrig) i maj, og et i Potsdam (Tyskland) i oktober. Disse arrangementer, der blev afholdt i tilknytning til "Phare-partnerskabs"-møder, gjorde det muligt at etablere over 44 000 kontakter med henblik på samarbejdsprojekter mellem SMV'er i EU og i Central- og Østeuropa. Kommissionen er i gang med at evaluere EUROPARTENARIAT-aktionen for at opgøre de seneste 10 års værditilvækst og foreslå kursændringer som følge af de nye udfordringer, SMV'erne står over for på det internationale marked.

\*RISI-initiativet (Regional Information Society Initiative), som har til formål at integrere informationssamfundskonceptet i de mest ugunstigt stillede områder af EU, blev afsluttet i 1999 for så vidt angår mellemfaserne (RISI 1 og RISI 2). RISI's succes har resulteret i finansiering af en ny fase (RISI +) for at styrke integreringen af informationssamfundet i de regionale udviklingsstrategier, bl.a. ved at finansiere strukturfondsprogrammerne. I oktober 1999 blev tretten nyskabende "monoregionale" projekter lanceret med en EF-finansiering på 250 000 EUR pr. region for at afprøve nogle af de aktioner, der var fastlagt i første fase. Hvad angår RIS-projekterne (Regional Innovation Strategies) færdiggjorde 21 regioner i 1999 en strategi og en handlingsplan, der i de pågældende regioner skulle styrke det offentlige indsats og den tilgængelige knowhow for at fremme innovationen i SMV'erne. Det er hensigten, at handlingsplanen skal få disse regioner til frem over at øge de offentlige og private udgifter på innovationsområdet såvel kvalitativt som kvantitativt med henblik på at forbedre det regionale erhvervslivs konkurrenceevne. RIS's succes har fået Kommissionen til at støtte en ny fase (RIS +) for at styrke informationsfremmedelen i de regionale udviklingsstrategier ved at finansiere pilotprojekter, der har deres oprindelse i RIS-handlingsplanen. Fra juli 1999 er der iværksat 25 RIS +-projekter med en EF-støtte på omkring 250 000 EUR pr. region.

Sideløbende med de nye aktioner, der blev udvalgt i 1999, gik det fortsat fremad med visse pilotprojekter, der var iværksat i de foregående år. Dette gælder bl.a. seks RTT-projekter (teknologioverførsel) baseret på tværregionalt samarbejde, som samler ca. 30 organisationer fra forskellige EU-regioner inden for forskellige sektorer: tekstil, akvakultur, rene teknologier og genbrug, fodtøj osv., som har fortsat implementeringen af deres handlingsplaner. Desuden er næsten samtlige 26 pilotprojekter vedrørende byområder (1997-1999) efter anmodning blevet forlænget, således at de kan fortsætte deres aktiviteter indtil slutningen af år 2000. Det bycheck, der blev iværksat i 1998, og hvis resultater vil blive offentliggjort i 2000, fortsatte i 1999 med indsamlingen af ca. 30 livskvalitetsindikatorer i 58 af de største byer i Europa. Endelig var 1999 præget af en stor fremgang for de 15 pilotprojekter vedrørende fysisk planlægning under TERRA. Det årlige partnermøde blev afholdt i Finland, hvor der også blev afholdt et teknisk seminar om indikatorer.

Aktioner finansieret i henhold til artikel 10 i EFRU-forordningen (mio. EUR):

&gt;TABLE POSITION&gt;

Teknisk bistand i henhold til artikel 7 i EFRU-forordningen:

Ifølge artikel 7 kan EFRU inden for 0,5% af sin årlige bevillingsramme finansiere aktioner vedrørende teknisk bistand og oplysningsvirksomhed.

I 1999 tegnede forberedelses- og overvågningsaktionerne sig for ca. 43% af de samlede forpligtelsesbevillinger. Der var bl.a. tale om 27 nye forpligtelser vedrørende videreførelsen af de lokale og regionale beskæftigelsespagter i ti medlemsstater indtil udgangen af 2001 (EFRU-støtte til hver af de ti stater på 100 000 EUR). Et andet vigtigt led i denne type aktioner er tiltagene til fremme af det grænseoverskridende samarbejde (3 mio. EUR). Informations- og PR-aktionerne (18% af de nye forpligtelser) vedrørte bl.a. en multimedieudstilling om det tværnationale samarbejde inden for fysisk planlægning, der var arrangeret til støtte for EF-initiativet INTERREG II C. De regionale undersøgelser (12% af de nye forpligtelser) omfatter bl.a. indførelsen af en løbende undersøgelse af arbejdsstyrken i medlemsstaterne (LFS - Labour Force Survey) eller tilskud til at fremme regionaliseringen af nationalregnskaberne. Herudover blev der afholdt konferencer, kollokvier og seminarer (ca. 8% af de nye forpligtelser), hvor emnerne bl.a. var finansiering af en konference om "bæredygtig udvikling og fysisk planlægning i Europa", forbedring af mål nr. 2-programmernes kvalitet gennem en udveksling af erfaringer i Det Forenede Kongerige eller Euro-Med-kollokviet i Palermo.

Teknisk bistand finansieret i henhold til artikel 7 i EFRU-forordningen (mio. EUR):

>TABLE POSITION<

Betalingerne vedrører ikke nødvendigvis samme periode, da der er tale om ikke-opdelte bevillinger

Nyskabende aktioner og teknisk bistand i henhold til artikel 6 i ESF-forordningen:

Nye områder med stort beskæftigelsespotentiale

1999 var det år, hvor en stor del af artikel 6-pilotprojekterne vedrørende uddannelse blev inddraget i den "kapitaliseringsproces", der var indledt i forbindelse med "det tredje pilotsystem". Dette gav Kommissionen mulighed for yderligere at integrere lokaludviklingsaspektet i sine beskæftigelsesrelaterede politikker. Ved udgangen af 1999 afsluttedes nogle af de projekter, der var blevet iværksat i 1996. De oplysninger, der er indsamlet fra de endelige evalueringsrapporter, synes at bekræfte det jobskabelsespotentiale, der findes i lokaludvikling og i de nye beskæftigelsesområder, der er identificeret i Hvidbogen om Vækst, Konkurrenceevne og Beskæftigelse. Kommissionen har som led i sin informations- og formidlingspolitik udarbejdet en oversigt over artikel 6-projekter indeholdende korte beskrivelser af og oplysninger om kontaktpersoner for projekter, der er omfattet af indkaldelserne af forslag fra 1996 og 1997. Brochuren skal efter planen offentliggøres i 2000.

Lokal "socialkapital"

I 1998 indkaldte Kommissionen forslag til pilotprojekter om lokal socialkapital. Dette vil gøre det muligt at finde frem til god praksis ved gennemførelse af bestemmelserne om mål nr. 1- og nr. 3-programmer i den nye ESF-forordnings artikel 4, stk. 2 [8]. De lokale "relæorganisationer" på socialkapitalområdet er non-profit-organisationer, der vil yde økonomisk (mikrotilskud) og teknisk (teknisk og logistisk rådgivning af høj kvalitet og aktiv overvågning) støtte til mikroprojekter, der har til formål at genoprette social samhørighed, styrke lokale net og grupper til fremme af social integration samt oprettelse af meget små virksomheder og kooperativer. I første halvår 1999 blev Kommissionen færdig med vurderingen af de 594 modtagne forslag og udvalgte 31 relæorganisationer fra 12 medlemsstater. Relæorganisationerne begyndte officielt arbejdet den 1. september. Den 16.-19. september blev der afholdt et seminar om lanceringen, hvilket gav anledning til at udveksle synspunkter, harmonisere metoder og tilgange samt drage en lære af de erfaringer, der var opnået gennem PEACE [9]-programmet om beslægtede spørgsmål. Omkring midten af december udgav Kommissionen en håndbog for initiativtagere.

[8] Se artikel 4, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1262/1999 af 21. juni 1999 om Den Europæiske Socialfond

[9] Særligt støtteprogram for fred og forsoning i Nordirland

I løbet af 1999 valgte Kommissionen den virksomhed, der skulle foretage den løbende og efterfølgende eksterne evaluering af pilotprojekterne. Den 10. december 1999 blev der afholdt et seminar i Bruxelles dels for at orientere projektdeltagerne om bedømmernes metoder, dels for at drøfte spørgsmålet om relæorganisationernes selvevaluering.

Regionalt initiativ vedrørende informationssamfundet

I samarbejde med regioner, der har deltaget i RISI-ordningen (Regional Information Society Initiative), er undersøgelsen af informationssamfundets positive sociale og økonomiske virkninger blevet fortsat. RISI-ordningen gennemføres i en række europæiske regioner i henhold til artikel 10 i EFRU-forordningen og artikel 6 i ESF-forordningen med støtte fra Generaldirektoratet for Informationssamfundet. De regioner, der har udarbejdet en strategi og en handlingsplan (RISI 1), vil gå i gang med en fase nr. 2, hvor der skal gennemføres en feasibility-undersøgelse af applikationer, der er identificeret i regionernes strategidokumenter. I alt 21 regioner er inddraget i dette arbejde, 13 med støtte fra EFRU og otte med støtte fra ESF. De multiregionale partnerskaber, som har gennemført pilotprojekter om informationssamfundsapplikationer (RISI 2), er nu nået til de sidste faser i deres projekter. Der er i alt ni projekter, hvoraf syv støttes af EFRU og to af ESF.

#### Fri bevægelighed for arbejdstagere

Som følge af handlingsplanen for arbejdstageres frie bevægelighed ydes der nu støtte i henhold til ESF-forordningens artikel 6 til 13 projekter inden for arbejdskraftmobilitet. Disse projekter er blevet udvalgt efter en begrænset indkaldelse af forslag fra europæiske arbejdsmarkedsorganisationer.

#### Nye former for arbejdstilrettelæggelse, nye uddannelsesmetoder og nye dialogformer

Efter en indkaldelse af forslag i marts 1998 rettet mod tværfaglige og sektorielle arbejdsmarkedsorganisationer ydes der nu støtte til otte projekter vedrørende nye former for arbejdstilrettelæggelse, nye uddannelsesmetoder og nye dialogformer.

Aktioner, der finansieres i henhold til artikel 6 i ESF-forordningen (mio. EUR):

>TABLE POSITION<

Nyskabende aktioner og teknisk bistand i henhold til artikel 8 i forordningen om EUGFL, Udviklingssektionen:

I løbet af 1999 blev 16 nye aktioner vedtaget i henhold til artikel 8. Efter udvælgelsen i 1998 af 75 forslag til demonstrationsprojekter til fordel for kvindelige landbrugere og kvinder i landdistrikter vedrører 13 af de 16 nye aktioner sådanne kvindeprojekter. EUGFL, Udviklingssektionen støtter projekterne med 2,7 mio. EUR. Aktionerne kan f.eks. vedrøre kvalificering og forfremmelse af kvinder, strukturering af tjenesteydelser til den franske landbefolkning, et elektronisk net for kvindelige landbrugere og kvinder i landdistrikter i Sverige eller etableringen af et net af børnehaver i de spanske landdistrikter. Blandt de øvrige typer aktioner, der for nylig er vedtaget, kan nævnes et projekt vedrørende udvikling af den håndværksmæssige træforarbejdning i Moy Valley i Irland.

Aktioner finansieret i henhold til artikel 8 i EUGFL-forordningen (mio. EUR):

>TABLE POSITION<

Nyskabende aktioner og teknisk bistand i henhold til artikel 4 i FIUF-forordningen:

Blandt de undersøgelser, der blev iværksat i 1999, skal følgende fremhæves:

- en række undersøgelser af tilskuddene til fiskerisektoren i EU og i tredjelande
- en undersøgelse af virkningerne af de tekniske fremskridt for fiskeriindsatsen som led i forberedelsen af de flerårige udviklingsprogrammer (FUP) for fiskerflåderne.

Den del, der vedrører informations- og populariseringsindsatsen, var i 1999 præget af:

- forberedelserne til et nyt tidsskrift for fiskeri- og akvakultursektoren og andre med interesse heri
- deltagelsen i den internationale messe "European Seafood" i Bruxelles i april, der vedrørte forarbejdning og afsætning af fiskeri- og akvakulturprodukter.

Hvad angår den egentlige tekniske bistand gik de fleste af bevillingerne til vedligeholdelse af registret over Fællesskabets fiskerflåde, som er et vigtigt værktøj til styring af de økonomiske støtteforanstaltninger til fordel for fiskerfartøjer.

Aktioner finansieret i henhold til artikel 4 i FIUF-forordningerne (mio. EUR):

>TABLE POSITION<

#### 2.2. Gennemgang pr. medlemsstat

### 2.2.1. BELGIEN

#### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Eksempel på en aktion til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Belgien

I URBAN-programmet for Curreghem (Bruxelles) indgår projektet "indretning af en børneparkering". EFRU yder støtte på 50 000 EUR til projektet, hvis samlede omkostninger udgør 160 000 EUR. Projektet omfatter opførelse af en bygning indrettet til "børneparkering" til brug for beboerne i Curreghem-bydelen. Denne mulighed for at "parkere" børnene vil gøre det lettere for især unge mødre at søge arbejde og deltage i erhvervsuddannelser og genindslusningsaktiviteter.

#### MÅL NR. 1

Hainaut (1 300 000 indbyggere, dvs. en tredjedel af den wallonske befolkning) er støtteberettiget under mål nr. 1. Overvågningsudvalgene har vedtaget en række ændringer til EPD'et, hvorved bevillingerne afsættes til foranstaltninger, der omfatter projekter, der endnu ikke er finansieret. Det drejer sig især om foranstaltninger vedrørende investeringsstøtte, forskningsstøtte og venturekapital. I løbet af 1999 afsluttedes forskellige projekter til fremme af udnyttelsen af turistressourcer, bl.a. anlæg af naturområderne i og omkring Grand Hornu og Bois de Cazier samt restaureringen af fæstningsværkerne ved Binche. Bevillingerne til bevarelse af kulområdet ved Tournaisis ("la Transhennuyère") blev forhøjet for at sikre færdiggørelsen af dette arbejde. Også oprensningen af grunde i industri- og byområder blev fortsat til trods for administrative og juridiske problemer (erhvervelse og rensning af grundene samt genanvendelse af de rensede grunde). I slutningen af 1999 anmodede Kommissionen et overvågningsudvalg om at foretage en kvalitativ evaluering af programmeringen for perioden 1994-1999. Følgende emner blev behandlet: støtte til erhvervsinvesteringer, adgang til risikovillig kapital, provinsens attraktivitet, forskning og udvikling, bevidstgørelse af befolkningen, turisme, udvikling af erhvervslivet samt EDB-baseret forvaltning af EPD'et.

I 1999 påbegyndtes en ny foranstaltning til fremme af socialøkonomien, der tog sigte på etablering af indslusningsvirksomheder. Otte virksomheder i Hainaut modtog i denne forbindelse støtte fra ESF. Denne foranstaltning har to hovedformål: dels at opfylde efterspørgslen hos betalingsdygtige målgrupper, som en hjælp til den sociale og erhvervsmæssige integrering af vanskeligt stillede personer, dels at opfylde efterspørgslen hos mindre betalingsdygtige målgrupper efter nærhedstjenester, for hvilke de almindelige markedspriser ofte endnu er for høje for borgerne. Indsatsen for at modernisere undervisningen er også blevet støttet i overensstemmelse med den europæiske beskæftigelsesstrategi, idet der er tilskyndet til at benytte de nye informations- og kommunikationsteknologier (NIKT) i de gymnasiale uddannelser. Nogenlunde samtidigt med denne indsats er der gjort en indsats for at uddanne lærerne. Det er endvidere blevet besluttet at fremme adgangen til NIKT på de højere læreanstalter ved at stille edb-udstyr til rådighed for læreanstalterne. NIKT-oprustningen har ikke alene været til gavn for undervisningsstederne, men også for jobsøgende samt ansatte hos SMV'erne. Foranstaltningerne til fremme af FTU er fortsat en stor succes. Således er 62 forskere inden for forskellige højteknologiske områder blevet stillet til rådighed for Hainaut's forsknings- og videntcentre, hvilket har givet en bedre udnyttelse af det tekniske udstyr og sikret, at brugerne og de regionale virksomheder bliver bevidstgjort om udstyrets udnyttelsesmuligheder. Dette skyldes, at det er lykkedes at integrere ESF- og EFRU-interventionerne "i marken".

Gennemførelsen af fiskeriforanstaltningen i Hainaut skred godt frem i 1999. Budgettet for forarbejdning af fiskeriprodukter og for akvakultur er således i periodens løb blevet firdoblet i forhold til det oprindelige budget.

#### MÅL NR. 2

I Meuse-Vesdre-området blev der lagt vægt på den høje prioritering af et mere dynamisk og diversificeret erhvervsliv, idet foranstaltningerne vedrørende investeringsstøtte, udvikling af virksomhedsinfrastrukturerne og udnyttelse af turistpotentialer blev udvidet. Også foranstaltningerne til fremme af den teknologiske innovation (bl.a. forskningscentre) blev styrket. Samtidig blev der lagt mindre vægt på foranstaltningerne til fordel for miljøet og erhvervsdrivende foreninger. Hvad angår menneskelige ressourcer var de kortvarige uddannelser for arbejdstagere og arbejdssøgende samt uddannelserne i de nye teknologier en stor succes. Den integrerede ESF-/EFRU-indsats til styrkelse af forskningscentrene gav tilfredsstillende resultater i modsætning til foranstaltningerne til fremme af udviklingen af socialøkonomien, der kun opnåede ringe succes.

I overensstemmelse med EPD'et for Aubange blev der indkaldt tilbud vedrørende bygningen af telematikcentret i områdets industricenter.

I Vlaanderen godkendte Kommissionen (i august for Limburg og i december for Turnhout) beslutninger om at forhøje de oprindelige budgetter med indekseringsprovenuet og tillade en endelig omfordeling af strukturfondsstøtten. Ved udgangen af 1999 var der for begge mål nr. 2-programmers vedkommende disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger. I første kvartal 1999 offentliggjordes rapporterne om den løbende evaluering af begge mål nr. 2-programmer. Rapporterne viste væsentlige forbedringer i regionens økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, idet forskellene mellem disse regioner og resten af Vlaanderen formindskedes. Kvinder og unge tegnede sig fortsat for en stor del af den regionale arbejdsløshed. Det besluttedes at lægge større vægt på nye infrastrukturfaciliteter, SMV'er, teknologisk innovation, menneskelig kapital og stimulering af iværksætterånden. Hvad angår menneskelige ressourcer var 83% af deltagerne i uddannelsesforanstaltningerne kommet i arbejde igen. Kun 25% af deltagerne var kvinder. Ved begge programmerne blev der lagt stor vægt på en proaktiv tilgang til virksomhedsforanstaltningerne.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

I det fransksprogede fællesskab (Wallonie og Bruxelles) var 1999 især præget af arbejdet med indslusningsforløb, herunder oprettelse af subregionale koordineringsudvalg for indslusning (CSRC), samt etablering af uddannelsescentre ("carrefours formation"). CSRC'erne har til opgave at tilskynde til lokal koordinering mellem aktørerne. Uddannelsescentrene varetager en informations- og rådgivningsfunktion og tager sigte på at gøre centrenes udbud samt formidlingen af informationer til aktørerne "i marken" mere gennemsigtige. I Vlaanderen havde aktionerne til fremme af beskæftigelsen inden for følgende sektorer succes: familiestøtte og hjemmepleje, byggeprojekter, som der er en voksende efterspørgsel efter fra virksomhedernes side, samt initiativer vedrørende nye teknologier. Det viste sig nødvendigt at samarbejde med arbejdsgiverne, hvorfor der blev vedtaget en række samarbejdsforanstaltninger. Det største problem var at finde egnede indslusningsmetoder for de mest sårbare persongrupper. I Bruxelles blev de fleste af bevillingerne til mål nr. 3-programmet anvendt til at udvikle støtte- og ledsageforanstaltninger (bl.a. børnepassning for jobsøgende) samt socialcentre (lokal opgave). Af andre vigtige foranstaltninger kan nævnes støtten til genindslusning og den aktive rolle, der spilles af de "workshops", der blev oprettet for aktive jobsøgende.

Hvad angår mål nr. 4 i det fransksprogede fællesskab blev foranstaltninger til fordel for SMV'er og meget små virksomheder fremmet. PLATO-projektet, der er inspireret af et mål nr. 2-projekt i Vlaanderen, kombinerer en uddannelse for ledere af SMV'er med en "følørdning", hvor ledere af større virksomheder fungerer som vejledere. Formålet er at dygtiggøre lederne af SMV'er og give dem mulighed for at udveksle erfaringer og knowhow. CEQUAL-projektet, hvis første fase gik i gang i 1997, var i 1999 nået frem til selve uddannelsesfasen. Projektet skulle årligt bevidstgøre ca. 500 SMV'er og meget små virksomheder om efteruddannelsens muligheder og omfattede en "tilstandsrapport" for SMV'erne, leder- og mellemlideruddannelse og kvalitetsstyring ("total quality" og ISO). Ved uddannelsens afslutning skulle der gøres status over resultaterne. Et af de højt prioriterede områder i 1999 var indsatsen for at bevidstgøre de ansatte i SMV'erne om fordelene ved at indføre de nye informations- og kommunikationsteknologier. Indsatsen vil fortsætte indtil midten af 2001. For at fremme uddannelses- og vejledningsindsatsen indførtes en ordning med "uddannelseschecks", hvoraf mange blev udstedt med støtte fra ESF. Formålet var at øge de midler, der var til rådighed for efter- og videreuddannelsen af arbejdstagerne, og at give disse økonomiske muligheder for at deltage. I Vlaanderen lempedes kriterierne for projektudvælgelse, og det blev derved muligt at medfinansiere et større antal projekter, bl.a. projekter vedrørende uddannelse af ledere og selvstændige erhvervsdrivende. Idéen med "uddannelseshandlingsplaner" i virksomhederne synes at bidrage kraftigt til social fremgang for de ansatte og bør derfor vinde større udbredelse.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Forbundsmyndighederne og de regionale flamske og wallonske myndigheder er i fællesskab ansvarlige for foranstaltningerne til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, støtten til unge landbrugere og investeringerne i bedrifterne. Den wallonske region er den eneste, der gør brug af ordningen med udligningsgodtgørelse for naturlige handicap (ugunstigt stillede områder). Hvad angår støtten til forarbejdning og afsætning af land- og skovbrugsprodukter forløb gennemførelsen af EPD'erne i et tilfredsstillende tempo både i Vlaanderen og Wallonie samt i hovedstadsområdet.

Støtten gik i 1999 til de samme sektorer som i 1998, dvs. kartoffel-, frugt- og grønsags-, kød- samt skovbrugssektoren i Wallonie og kød-, æg- og fjerkræ- samt frugt- og grønsagssektoren i Vlaanderen. Udviklingen på landbrugsmarkederne medførte i 1999 for begge regioner ændringer af EPD'erne. De fleste af projekterne er både innovative og miljøvenlige.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

De seneste års positive tendens i investeringerne i fiskerisektoren fortsatte. I løbet af 1999 blev prioriteringen af de FIUF-støttede investeringer ændret, idet vægten flyttedes fra forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter til modernisering af fiskerfartøjer.

#### MÅL NR. 5B

Gennemførelsen af EPD'et for Wallonie forløb tilfredsstillende i 1999. De tekniske forsinkelser, der havde ramt nogle af foranstaltningerne i forberedelsesfasen, blev indhentet. Programmet for de tre fonde er harmoniseret, idet der stadig oftere trækkes på ESF i forbindelse med foranstaltninger, der modtager støtte fra de øvrige fonde. Således har ESF's indsats til fremme af erhvervsuddannelse og beskæftigelse taget sigte på at opfylde efterspørgslen efter kvalificeret arbejdskraft til de udviklingsforanstaltninger, der støttes af EUGFL og EFRU, hvorved fondene får den størst mulige gennemslagskraft. Ca. 40% af deltagerne i uddannelsesforanstaltningerne er kvinder. Kommissionen godkendte i juni 1999 en sidste ændring, som gjorde det muligt at disponere over samtlige forpligtelsesbevillinger inden den 31. december. Ændringen afspejler det faktiske forløb for samtlige foranstaltninger indeholdt i dette EPD, og det vil derfor være muligt at afslutte samtlige projekter inden for rammerne af dette program.

I begge de flamske programmer (Meeetjesland og Westhoek) lægges der vægt på en integreret udvikling af landdistrikter, som tager sigte på en bedre arealanvendelse ved at udnytte de forskellige områders særlige fordele. Oprettelse og bevarelse af arbejdspladser prioriteres højt. Turismen betragtes som en god løftestang for udviklingen, men der skal tillige sættes på tilvejebringelse af egnede infrastrukturer, der kan huse virksomheder. Begge EPD'er omfatter miljøforanstaltninger og foranstaltninger til fordel for SMV'er (oprettelse af et koordinationscenter, støtte til virksomhederne på miljøområdet og en miljømæssig evaluering af regionens virksomheder). Begge overvågningsudvalg holdt to møder i 1999 og konstaterede, at det var gået langsomt med gennemførelsen af programmerne, når der ses bort fra de rene landbrugsprojekter. En stor del af forsinkelsen kan tilskrives den flamske regerings medfinansieringsproblemer. For hvert af de to flamske programmer blev der vedtaget to ændringsbeslutninger i 1999 bl.a. med henblik på overførsler mellem foranstaltningerne inden for samme fond, overførsler mellem fondene (Meeetjesland), mellem målene (Westhoek), regulering af de årlige trancher, anvendelse af indekseringsprovenuet og tilpasning af det tekniske indhold af visse foranstaltninger (Westhoek).

#### 2. EF-initiativer

Hvad angår initiativerne vedrørende industriel omstilling gjorde RESIDER det i den wallonske region muligt at finansiere udstyr til industriområder, forskningscentre og universiteter og at skabe et virksomheds- og innovationscenter i Tubize. Miljøforbedringerne fortsatte i de områder i La Louvière-regionen, der var blevet skadet som følge af stålproduktionen. Fordelingen af reserven gjorde det muligt at iværksætte et nyt KONVER-underprogram i 1999 i Bruxelles-regionen. Underprogrammet "omstilling af SABCA's militære aktiviteter" falder i to dele, dels stimulering af forskning og udvikling, dels uddannelse af personale i de nye teknologier. For RECHAR-programmet i Limburg (i Vlaanderen) skete der overførsler fra andre foranstaltninger til foranstaltningerne vedrørende erhvervslivets infrastrukturer og økonomiske incitament. Også for RETEX-initiativet i Vlaanderen skete der ændringer, idet der blev lagt større vægt på støtteforanstaltningerne til fordel for tekstil- og beklædningsindustrien, men det var dog stadig foranstaltningerne til fremme af den økonomiske omstilling, der tegnede sig for den største del af støtten (75%).

URBAN-initiativet i Mons-La Louvière gjorde det muligt at støtte et virksomhedsvæksthus samt social-, sports- og transportinfrastruktur. I Bruxelles-regionen blev der i 1999 iværksat et nyt URBAN-program til fordel for en ugunstigt stillet bydel i Anderlecht. De foreslåede foranstaltninger vedrørte udvikling af indslusningsaktiviteter, bedre udnyttelse af fordelene ved nærbutikker samt en styrkelse af infrastrukturerne og de offentlige investeringer.

Henholdsvis den 15. november og den 10. december blev der vedtaget nye beslutninger vedrørende de to INTERREG II-programmer "Bouches de l'Escaut" og "Middengebiet", hvilket åbnede mulighed for overførsler mellem foranstaltningerne.

ADAPT- og EMPLOYMENT-projekterne vedrørende menneskelige ressourcer i Wallonie og Bruxelles blev afsluttet, og formidlingen af resultaterne påbegyndtes. I andet halvår 1999 startede således et ugentligt tv-program, hvor resultaterne af ADAPT-projektet blev formidlet til et bredt publikum. I Vlaanderen var 45 af de oprindeligt udvalgte 47 projekter stadig i gang. Endvidere fortsatte temagrupperne deres arbejde med at udvikle det tværnationale samarbejde.

I 1999 blev der for to LEADER II-programmer i Vlaanderen truffet en ændringsbeslutning med henblik på anvendelse af indekseringsprovenuet og overførsel af samtlige ESF-bevillinger til de øvrige fonde. I Wallonie var både 1998 og 1999 især præget af udvælgelsen af lokalaktionsgrupper. 16 sådanne grupper blev udvalgt og kunne påbegynde gennemførelsen af deres innovationsprogrammer for landdistrikter.

De potentielle støttemodtagere har nu et godt kendskab til PESCA-initiativet i fiskerisektoren, således at der bliver foreslået flere projekter, end der er bevillinger til, hvilket åbner mulighed for at afslutte programmet på en effektiv måde.

## 2.2.2. DANMARK

### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Danmark

Kvindeligt Arbejderforbund (KAD) og Specialarbejderforbundet i Danmark (SID) gennemfører et ordblindeprojekt med tre såkaldte "mobile vejledningværksteder" tre steder i Viborg amt. Hvert værksted har en projektleder og en pædagogleder. Værkstederne rykker ud til virksomheder og fagforeninger, hvor de tilbyder læse- og skrivekurser som led i voksenuddannelsen. Her checkes de potentielle deltagers læse- og skrivefærdigheder. Der anvendes bærbare PC'er under hele kurset for at øge mobiliteten og samtidig afmystificere teknologien. Projektets mål er at vejlede personer med en kort skolegang for at motivere og kvalificere dem til efteruddannelse/livslang læring.

#### Målgruppe

Personer med en kort skolegang, såvel beskæftigede som arbejdsløse, der har læse- og skriveproblemer.

#### Projektets økonomi

Under ESF's mål nr. 5b-program er der ydet 953 932 DKK i støtte eller 30% af de støtteberettigede omkostninger ved projektet "det mobile vejledningværksted", men der ydes herudover mål nr. 3-støtte til 105 arbejdsløse deltagere. Mål nr. 5b-projektet har 230 deltagere, og alle arbejdsmarkedets parter er involveret i projektet.

#### MÅL NR. 2

De overordnede mål for Lolland-programmet er at udnytte regionens udviklingspotentiale, forbedre grundlaget for regionens erhvervsudvikling, bevare og forøge antallet af arbejdspladser på kort og længere sigt samt generelt at øge indkomstniveauet i regionen. Det forventes, at der på kort sigt vil blive skabt/bevaret 230 arbejdspladser og på længere sigt 600 arbejdspladser. Hertil kommer, at 6 000 personer vil få en uddannelse.

Det generelle mål for det nordjyske program er at styrke grundlaget for væksten i regionens erhvervsliv og derved bevare og forøge antallet af arbejdspladser. Strategien er "globalisering", dvs. at virksomhedernes evne til at konkurrere på internationalt plan skal forbedres gennem innovation, større omstillingsevne og personaleuddannelse samt gennem en styrkelse af uddannelsesinfrastrukturen og andre rammebetingelser for erhvervslivet. Det forventes, at programmet vil føre til oprettelse af ca. 2 100 nye jobs, og at 4 800 personer vil deltage i en uddannelse.

Begge programmer har klaret sig godt, og f.eks. vil antallet af nye arbejdspladser overstige målene for programmerne. Ved udgangen af 1999 var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Mål nr. 3-programmet forløb i det store og hele tilfredsstillende. Programgennemførelsen fulgte konklusionerne og anbefalingerne fra midtvejsrevisionen. Af den endelige evaluering i 1999 fremgår det, at der var en generel tendens til at fokusere på personer med en forholdsvis lang arbejdsløshedsperiode bag sig, især personer, der havde været arbejdsløse i over to år, da de startede på et projekt. Da antallet af arbejdsløse og langtidsledige er faldet, må det formodes, at den resterende gruppe har haft endnu længere perioder med arbejdsløshed og andre problemer.

Af evalueringsrapporten fremgår det endvidere, at der er en vis sammenhæng mellem projektindholdet og de skønnede virkninger af deltagelsen i projekterne. Projekter, der alene består af almen uddannelse, ser ud til at føre til enten videreuddannelse eller beskæftigelse, mens projekter, hvor almenuddannelse kombineres med erhvervsuddannelse, er mere tilbøjelige til at føre til beskæftigelse. Det samme gælder for projekter, der alene består af erhvervsuddannelse uden noget element af almenuddannelse. I sidstnævnte tilfælde er der dog tendens til, at lige så mange deltagere bliver hængende i de offentlige aktiveringsordninger. For at opnå en fortsat forbedring og udvikling af projekter er der iværksat en undersøgelse med det formål at identificere og forstå de elementer i et projekt og dets omgivelser samt den dynamik, der kan være afgørende for, om et projekt bliver en succes eller en fiasko.

I 1999 foretog en ekstern ekspert en endelig evaluering af mål nr. 4. I ekspertens rapport konkluderes det, at langt den overvejende del af projekterne tager sigte på begge køn. Et mindretal af projekter fokuserer primært på kvinder, mens kun meget få projekter primært og specifikt er rettet mod mænd. Rapporten viser også, at der ved projekter, der først og fremmest fokuserer på foregribelse af behov, synes at udvikle sig nye analysemetoder og mere specifikke analyseformer. Et andet væsentligt mål er at forbedre beslutningsgrundlaget for strategierne på forskellige niveauer. Hovedformålet for projekter, der fokuserer på erhvervsuddannelse, er at opkvalificere personer, der er i arbejde, således at de bliver i stand til at bestride nye stillinger enten i samme virksomhed eller i andre virksomheder. Projekter, der fremmer udviklingen af erhvervsuddannelsessystemer, omfatter i første række aktiviteter som f.eks. kursusudvikling og udvikling af teknologibaseret undervisningsmateriale.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Størstedelen (dvs. 71 mio. EUR) af de 130 mio. EUR, der er bevilget til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, er afsat til investeringsstøtte. Herefter følger etableringsstøtte til unge landbrugere og uddannelse. Af andre foranstaltninger, der er fastsat i forordning nr. 950/97, men som er mindre væsentlige, kan nævnes udligningsgodtgørelserne til landbrugerne på 30 småøer samt støtte til unge landbrugeres særlige investeringsbehov. Den væsentligste ændring i 1999 var begrænsningen af den støtte til investeringer i dyrevelfærd, der blev ydet til svine- og kvægavlere. I 1999 blev 731 planer om materielle forbedringer godkendt, og investeringerne hertil beløb sig til i alt 90 mio. EUR. Hvad angår støtten til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter var 29 projekter blevet godkendt ved udgangen af 1999, hvilket er et fald i forhold til 1998.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

I slutningen af programforløbet blev FIUF-tildelingen reduceret med 12 mio. EUR som følge af nationale budgetnedskæringer. Gennem hele programmeringsperioden blev størstedelen af de disponible midler investeret i "modernisering af fiskerflåden" samt "forarbejdning og afsætning" med ca. en 1/3 af de samlede investeringer til hvert indsatsområde. Ca. 10% af de samlede disponible midler blev anvendt til "tilpasning af fiskeriindsatsen". I slutningen af 1999 betalte Kommissionen alle resterende acontobeløb bortset fra det endelige acontobeløb for 1999. I alt støttes over 3 300 projekter.

#### MÅL NR. 5B

De vigtigste mål er oprettelse og bevarelse af arbejdspladser samt forhøjelse af indkomstniveauet i de pågældende områder under hensyntagen til miljøet. I den første del af programmeringsperioden var tempoet for programgennemførelsen forholdsvis lavt. Situationen er blevet bedre siden da, og ved udgangen af 1999 var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger. Som følge af anbefalingerne i rapporten fra midtvejsrevisionen blev budgettet for en række foranstaltninger justeret, idet der blev lagt større vægt på omstillingsprogrammet for landbruget (især omlægning til økologisk landbrug) og på dyrevelfærd. Andre områder, der blev tilgodeset, var bl.a. investeringsstøtte til SMV'er, erhvervsuddannelse og omskoling (især med henblik på udvikling af SMV'er) samt turistinfrastruktur.

## 2. EF-initiativer

Danmark deltager i fem INTERREG II A-programmer og to INTERREG II C-programmer. Som nævnt i den 10. årsberetning for strukturfondene blev der i 1998 gennemført midtvejsevalueringer for samtlige INTERREG II A-programmer. Evalueringsresultaterne viser, at det er lykkedes at skabe sammenhæng i de grænseoverskridende aktioner. For samtlige programmer gælder det, at alle disponible forpligtelsesbevillinger var udnyttet ved udgangen af 1999. I december 1997 var to INTERREG II C-programmer for henholdsvis Østersøen og Nordsøen blevet godkendt. EFRU's støtte i forbindelse med disse to programmer beløber sig til 4 mio. EUR. Programmerne kom godt i gang i 1998 og klarede sig fortsat godt i 1999. Projekternes kvalitet samt det, at der var inddraget lokale aktører som f.eks. amtsrådsmedlemmer ("bottom-up"-princippet), var også opmuntrende.

Tempoet for det danske SMV-program omfattende mål nr. 2- og nr. 5b-områderne havde indtil 1998 været lavt, men i 1999 lykkedes det at få tempoet væsentligt op. Dette blev opnået ved at indføre en ny foranstaltning, der skulle bevidstgøre SMV'erne om fordelene ved informations- og telekommunikationsteknologierne.

Danmark deltager i syv af de ni tematiske fokusgrupper under ADAPT og EMPLOYMENT. På nationalt plan er temaarbejdet koncentreret om tre hovedtemaer: ny arbejdstilrettelæggelse (ADAPT), de nye iværksættere (ADAPT og EMPLOYMENT) og marginalisering og aktivering (EMPLOYMENT). Disse temaer blev valgt, dels fordi de var karakteristiske for de danske ADAPT- og EMPLOYMENT-projekter, dels fordi de var et centralt element i den europæiske beskæftigelsesstrategi og den danske beskæftigeshandlingsplan. Arbejdsgrupperne, som fik hjælp fra eksterne eksperter og beskæftigede sig med en begrænset antal "bedste praksis"-projekter, blev oprettet i begyndelsen af 1999. Resultaterne af gruppernes arbejde blev offentliggjort og var også hovedtemaet for en national ADAPT- og EMPLOYMENT-konference, der blev afholdt den 9. december 1999. I denne konference med titlen "Arbejdsstyrkens fremtid - den fremtidige arbejdsstyrke" deltog ca. 300 repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, erhvervsfremmeorganisationer, offentlige myndigheder, politikere, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og andre institutioner. Herudover blev resultaterne af enkeltprojekter eller projektgrupper gjort op og offentliggjort.

Målet på længere sigt for det danske LEADER II-program er at aktivere lokalsamfundene og bevare disses levedygtighed. Efter en noget langsom start er projekterne nu begyndt at komme i gang. Ifølge rapporten om midtvejsevalueringen, der blev fremlagt i juni 1998, forventedes det, at stort set alle programmets forpligtelsesbevillinger vil blive udnyttet. Resultatet var da også en 100% udnyttelse af forpligtelsesbevillingerne efter den seneste programændring i december 1999.

PESCA-programmet har haft et meget vellykket forløb i Danmark. Ca. halvdelen af de disponible midler er blevet investeret i projekter, der skal forbedre fiskerisektorens konkurrenceevne og fremme innovationen, mens en tredjedel af midlerne er anvendt til en omstilling til aktiviteter uden for fiskerisektoren. I 1999 blev EF-støtten forhøjet gennem en fordeling af indekseringsprovenu og reserven, og ved årets udgang vedtog overvågningsudvalget endnu en mindre ændring af programmet.

### 2.2.3. TYSKLAND

#### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem mænd og kvinder i Tyskland

Hvis der skal opnås en styrkelse af konkurrenceevnen for Brandenburgs økonomi, der er præget af en betydelig underbeskæftigelse, som navnlig rammer kvinderne, må strukturfondsmidlerne målrettes omhyggeligt. Der findes ingen systematiske oplysninger om, hvilken indflydelse regionalfondsmidlerne har haft for ligestillingen af mænd og kvinder. Derfor har Arbejds-, Social-, Sundheds- og Kvindeministeriet i delstaten Brandenburg bestilt en EFRU-finansieret undersøgelse af, hvorledes strukturfondsmidlerne mest effektivt kan sættes ind til fremme af ligestillingen. Undersøgelsen skal ligeledes kortlægge, hvor fondenes koordinerede indsats bør lægges. Resultaterne af denne undersøgelse vil også være af interesse ud over delstatens Brandenburgs område.

I (under-)programmerne vedrørende menneskelige ressourcer under mål nr. 1 blev der lagt øget vægt på indsatsen til fordel for kvinder, der betragtes som "taberne i den tyske genforening". I gennemsnit var 50% af deltagerne i samtlige ESF-støttede foranstaltninger kvinder, dvs. en andel,

der stort set svarer til kvindernes andel i arbejdsløsheden i de nye delstater (51%). Herudover blev der under EFSR'en for mål nr. 1 gennemført en række specifikke foranstaltninger med henblik på kvinders erhvervsmæssige (re)integration.

Dortmund er en af de byer i Ruhr-området, der er stærkest ramt af tilbagegangen inden for kul- og stålindustrien (mål nr. 2). EFRU-projektet "Integratives Telehaus für Frauen" (telearbejde for kvinder) kombinerer på særlig vellykket vis kravet om strukturændringer med mere vidtrækkende mål for strukturfremme, som f.eks. ligestilling af mænd og kvinder i erhvervslivet og adgang til arbejdsmarkedet for andre ugunstigt stillede persongrupper. Der skabes nye varige arbejdspladser ved hjælp af nye lovende teknologier. Telehusprojektet uddanner navnlig også handicappede kvinder til at varetage jobs inden for de moderne informations- og kommunikationsteknologier. Målet er ikke blot at skabe varige arbejdspladser, men også at sætte ind mod fordommene om handicappede kvinders arbejdsindsats. Den samlede investering i telehuset udgør 832.000 EUR, hvoraf halvdelen bæres af EFRU.

#### MÅL NR. 1

I 1999 blev der disponeret over alle forpligtelser til de 16 operationelle programmer i de nye delstater. I alt er der disponeret over 7 095,4 Mio. EUR, svarende til 100% af de tildelte midler. Ved udgangen af 1999 var der udbetalt 5 549,7 Mio. EUR, svarende til 78%. Fordelingen pr. delstat og program fremgår af nedenstående:

I programmeringsperioden fra 1994 til 1999 blev der i følge oplysninger fra de nationale myndigheder ydet støtte til ca. 40 000 projekter, ligesom der blev oprettet 133 519 nye arbejdspladser og sikret 348 863 truede arbejdspladser. Overvågningsudvalget holdt møde den 2. juni i Magdeburg (Sachsen-Anhalt) og den 27. oktober i Freiberg (Sachsen). Den 2. marts blev der afholdt et arbejdsgruppemøde i Bonn over temaet "Teknisk hjælp på Kommissionens initiativ". Arbejdsmarkedsparterne blev hørt via forberedelsesmøder og deltagelse i underudvalg på regionalt niveau. I 1999 var der 72,182 mio. EUR indekserede midler (36,091 mio. EUR EFRU) til rådighed. Derudover blev der i 1999 på Kommissionens initiativ stillet yderligere midler til rådighed for de operationelle programmer med henblik på teknisk hjælp, der for 100%'s vedkommende blev finansieret af Kommissionen. Hertil er der afsat et beløb på 13,7 mio. EUR. I denne forbindelse er der især blevet lagt vægt på decentralisering og inddragelse af arbejdsmarkedsparterne, så man har kunnet sikre sig, at de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger i den kommende programmeringsperiode blev fastlagt i så bred enighed som mulig.

Hvad angår menneskelige ressourcer anslås det, at i alt ca. 950 000 personer gennem hele programmeringsperioden var omfattet af ESF's støtte- og uddannelsesforanstaltninger. Hovedelementerne i ESF-støtten var grunduddannelse for unge, efteruddannelse på SMV'erne for arbejdsløse samt beskæftigelsesstøtte til og uddannelse af iværksættere (Existenzgründer). For at fremme den erhvervsmæssige integrering af dårligt stillede målgrupper blev den særlige tyske model ("Förderkette"-modellen) forbedret. Denne model omfatter rådgivning, uddannelse og beskæftigelsesstøtte, der ofte kombineres i "pakker". Generelt bekræftede evalueringerne, at ansættelses- og beskæftigelsesstøttens beskæftigelsesmæssige effekt for disse ESF-målgrupper var helt oppe på 75%. En arbejdsgiverundersøgelse gennemført i Sachsen viste, at støtte i form af efteruddannelse af ansatte hos SMV'er betragtes som meget nyttig især med henblik på at udvikle den menneskelige kapital og forbedre produktiviteten og konkurrenceevnen. En undersøgelse af ESF's støtte til iværksættere gav særlig positive resultater. Af en undersøgelse gennemført i Thüringen fremgik det, at 80% af de nye virksomheder, der var blevet oprettet i 1994, stadig var i drift i 1999. Ud over iværksætteruddannelse var konsulentbistand i konsolideringsfasen med til at stabilisere disse SMV'er. Alt i alt bidrog denne type ESF-støtte til oprettelse af 130 000-140 000 arbejdspladser.

På landbrugsområdet og inden for udvikling af landdistrikter blev der lagt meget stor vægt på støtte til lokaludviklingsforanstaltninger. Selv om arbejdsløsheden i de nye tyske delstater fortsat er høj, har støtten til talrige udviklingsprojekter for landsbyer gjort det muligt at bevare og oprette nye arbejdspladser i landbrugssektoren, hvilket klart har højnet livskvaliteten i landdistrikterne. Endvidere har investeringerne i agroturismen gjort landdistrikterne stadig mere attraktive og dermed skabt nye indtægtskilder. De forskellige programmer blev omprogrammeret eller ændret, dels med henblik på en overførsel af uudnyttede FIUF-bevillinger på i alt 30 907 594 EUR til EUGFL, Udviklingssektionen, til fordeling mellem Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt og Thüringen, dels med henblik på visse overførsler mellem foranstaltningerne som følge af fordelingen af indekseringsprovenuet.

I fiskerisektoren var der opstået visse problemer med iværksættelsen af programmet for forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter, hvilket medførte en omprogrammering med overførsel af FIUF-midler til EUGFL. Samtlige forpligtelsesbevillinger til det ændrede operationelle program nåede at blive udnyttet i 1999.

#### MÅL NR. 2

Støtten blev forsat givet i henhold til de ni tilgrundliggende programmeringsdokumenter. Tyngdepunkterne var igen: Fremme af SMV, teknologi og innovation, udbygning af virksomhedsrelevante infrastrukturer og miljøforanstaltninger. I 1999 blev der ydet 7,657 mio. EUR til mål nr. 2-områderne. Som følge af indekseringen og afslutningen af forpligtelsesfasen blev der i 1999 vedtaget talrige ændringer i de enkelte programmeringsdokumenter.

I 1999 godkendte Kommissionen tre større projekter i mål nr. 3-områderne, bl.a. et projekt med sigte på genudnyttelse af det tidligere Krupp-Hoesch-Hüttenwerk i Duisburg-Rheinhausen (Nordrhein-Westfalen). I dette store projekt er der investeret et tilskudsberettiget beløb på over 50 mio. EUR. Der er som aftalt aflagt beretning til Europa-Parlamentet herom.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

I Tyskland er der blevet iværksat 12 operationelle programmer under mål nr. 3. Det ene program styres af forbundsregeringen, mens de 11 andre styres af de delstater, der ikke er omfattet af mål nr. 1. ESF-støtten under mål nr. 3 er i vid udstrækning gået til finansiering af foranstaltninger og omkostninger og til hjælp til målgrupper, der ikke er tilstrækkeligt dækket ind af de større nationale ordninger.

Tidligere har man især koncentreret sig om langtidsledige, men de seneste års stigning i antallet af unge arbejdsløse og det voksende antal dårligt stillede unge, som ofte forlader skolen uden eksamen, har fået programforvalterne til i højere grad at tilgodese unge arbejdsløse. Den finansielle tildeling til det prioriterede felt "erhvervsmæssig integrering af unge" var over ti gange større end i 1998 og udgjorde over en tredjedel af den samlede årlige tranche for dette program. "Programmeringen på stedet" har været meget højt prioriteret på både forbunds- og delstatsplan og har klart givet unge nye muligheder.

Det nationale overvågningsudvalg behandlede de første resultater af den endelige evaluering, som dækkede perioden 1994-1998. Resultaterne viser, at næsten 300 000 personer har modtaget støtte under mål nr. 3. 45% af deltagerne i delstatsprogrammerne var kvinder, hvis andel af den samlede arbejdsløshed udgjorde ca. 43%.

Generelt har resultaterne af støtten for de enkelte deltagere været positive. Resultaterne har været lige så gode som resultaterne af de nationale arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger hvad angår andel frafaldne og andel deltagere, der er kommet i arbejde eller har påbegyndt en uddannelse seks måneder efter afslutningen af programmerne. I betragtning af de særlige vanskeligheder, som mange af de nåede målgrupper har, må støtten betragtes som en succes. En gennemgang af resultaterne viser, at de projekter, der medfinansieres af ESF, som f.eks. projekterne vedrørende arbejdsformidling, uddannelsesmoduler, social velfærd og børnepasning, har størst succes hos deltagerne.

I november 1999 blev de vigtigste resultater af den mellemliggende evaluering af mål nr. 4-programmet drøftet. I 1999 blev der også gennemført en undersøgelse, hvor tre kategorier af virksomheder blev holdt op imod en kontrolgruppe. Dataene for 1996-1998 viste, at virksomheder, der havde modtaget mål nr. 4-støtte, var en smule bedre end andre virksomheder til at fremme beskæftigelsen. Forskellen blev endnu tydeligere, hvis dataene for 1998-1999 blev lagt til grund. Undersøgelsen viste også, at 40% af alle kurser, der blev medfinansieret af ESF, fortsat var traditionelle standardkurser, der dog kan være med til at mobilisere virksomheder, som kun gør en lille eller slet ingen indsats for at opkvalificere deres personale. Gennemførelsen af en støtteordning lanceret af Bundesanstalt für Arbeit med henblik på "træning af iværksættere" viste, at manglende kvalifikationer hos instruktørerne kan begrænse en støtteordnings succes. Det mest overbevisende resultat af mål nr. 4-programmet, der var en nyskabelse på det tyske arbejdsmarked, da det startede, er, at samme model vil blive anvendt i perioden 2000-2006.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Ca. 50% af den budgetramme på 869 mio. EUR, der var afsat til foranstaltninger til forbedring af landbrugsstrukturerne, blev brugt til udligningsgodtgørelser i henhold til forordning nr. 950/97.

Godtgørelserne skal kompensere for de naturlige handicap, som landbrugerne i de ugunstigt stillede områder har. De ugunstigt stillede områder udgør halvdelen af det tyske landbrugsareal. De beløb, der bliver afsat til udligningsgodtgørelser, bliver dog stadig mindre, mens støtten til investering i landbrugsbedrifter er stigende. Den tredje støttekategori er etableringsstøtten til unge landbrugere.

I 1999 udgjorde EUGFL, Udviklingssektionens støtte for perioden 1994-1999 til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter 283,4 mio. EUR. Foranstaltningerne er gennemført i form af ti regionale EPD'er. I 1999 blev der foretaget ti ændringer, herunder flere finansielle omprogrammeringer. For hvert af disse EPD'er blev der afsat et beløb til evalueringen.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Den positive investeringstendens fra tidligere år blev fortsat i 1999 med det resultat, at der ved udgangen af 1999 var indgået forpligtelser for alle FIUF-midler. I 1999 blev der især investeret i forarbejdning og afsætning af fisk og fiskeriprodukter.

#### MÅL NR. 5B

Hovedopgaven for de otte overvågningsudvalg for mål nr. 5b-programmerne var at udarbejde programmerne for den sidste del af perioden. Udvalgene traf på deres møder beslutning om tildeling af indekseringsprovenu, overførsel af midler mellem foranstaltningerne samt overførsler mellem de forskellige årlige trancher.

I de fleste tilfælde blev den ekstra EF-støtte tildelt de tre strukturfonde forholdsmæssigt ud fra fordelingen i den oprindelige beslutning. En væsentlig undtagelse fra dette princip var Baden-Württemberg, hvis overvågningsudvalg besluttede ikke alene at tildele EFRU og ESF indekseringsprovenu, men også at overføre 4,5 mio. EUR fra EUGFL til EFRU.

For nogle af regionernes vedkommende afveg den finansielle gennemførelse fra de vejledende finansieringsplaner. Finansieringsplanerne måtte derfor ændres i overensstemmelse hermed for at gøre det muligt at udnytte forpligtelsesbevillingerne på EU-budgettet inden udgangen af året. Samtlige overvågningsudvalg vedtog mindre overførsler mellem foranstaltningerne for at tage højde for den faktiske bevillingsudnyttelse. Ved udgangen af 1999 var der disponeret over alle forpligtelsesbevillinger, og visse regioner havde benyttet sig af muligheden for at "overbooke" for at sikre, at hele EF-støtten blev anvendt.

#### 2. EF-initiativer

Ved udgangen af 1999 var der indgået forpligtelse for alle EFRU-midler. Overvågningsudvalget godkendte en midtvejsevaluering af EF-initiativet for SMV. Også for EF-initiativerne blev der med henblik på afslutningen af forpligtelsesperioden behandlet talrige ændringsansøgninger.

I anden fase af EMPLOYMENT-initiativet (1997-1999) blev 418 projekter udvalgt, og mange af disse var afsluttet ved udgangen af 1999. Et mindre antal projekter blev forlænget til 2000 for at give tid til en grundig selvevaluerings-, formidlings- og mainstreaming-indsats. Kvinder udgør 60% af deltagerne i de tyske EMPLOYMENT-programmer. Der blev gjort en særlig indsats for kvinder, der vendte tilbage til arbejdsmarkedet, ugunstigt stillede unge, især fra indvandrersamfund, personer med indlæringsvanskeligheder og høreproblemer samt tidligere kriminelle. Der valgtes en tostrengt tilgang til mainstreaming- og formidlingsindsatsen på projekt- og programniveau. Således fik 13 initiativtagere til projekter til opgave at arrangere konferencer og seminarer eller sørge for offentliggørelse af den bedste praksis. De emner, der blev dækket, omfattede integrerede indslusningsforløb, ansvarliggørelse af dårligt stillede persongrupper, udvikling af menneskelige ressourcer med henblik på informationssamfundet, arbejdsgivernet til forbedring af handicappedes beskæftigelsesmuligheder samt iværksætterkultur og socialøkonomi.

Disse emner var også emner for en række såkaldte overgangsseminarer, der skulle finde sted i april 2000, og hvori deltog initiativtagere, eksperter og hovedaktører som f.eks. lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, mainstreaming-instruktører og politiske beslutningstagere.

I 1998 fokuserede ADAPT på etablering af net mellem projekterne, således at projektdeltagerne i 1999 kunne udveksle erfaringer og samarbejde i temagrupper ved brug af informations- og kommunikationsteknologierne og programmets websted. Mainstreaming- programmets fokus blev dog ændret, og der blev fastsat et nyt mål, nemlig at formidle eksempler på god praksis til potentielle brugere uden for programmet med særlig vægt på beslutningstagere, forvaltninger samt

arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer. Til støtte for denne mainstreaming-indsats blev der planlagt en tv-serie på ti programmer.

LEADER II-initiativet havde en positiv effekt. Efter "bottom-up"-princippet blev der oprettet en lang række lokalaktionsgrupper, ligesom det eksisterende lokale potentiale blev udnyttet i konkrete og nyskabende projekter. Ved udløbet af støtteperioden var samtlige disponible forpligtelsesbevillinger udnyttet. Ved initiativet blev der skabt arbejdspladser, forsyningskvaliteten i regionerne forbedredes, økosystemet blev beskyttet og landboernes regionale identitet blev bevaret. Typiske kulturlandskaber og landsbyer med hver deres særpræg blev genskabt/bevaret. I årets løb blev der foretaget programændringer, bl.a. omprogrammeringer som følge af fordelingen af indekseringsprovenuet samt overførsler mellem foranstaltningerne (især for at styrke lokalaktionsgrupperne).

PESCA-programmets investeringer tog i 1999 især sigte på regionalfondsstøttede infrastrukturarbejder i fiskerihavnene. De to dele af PESCA-programmet (hvor en del omfatter mål nr. 1-områderne, og den anden del de fiskeriafhængige områder uden for mål nr. 1) gjorde så gode fremskridt, at der blev disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger. De tyske myndigheder beklagede, at dette EF-initiativ ikke skulle fortsætte efter 1999.

#### 2.2.4. GRÆKENLAND

##### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

###### MÅL NR. 1

Hele Grækenland er mål nr. 1-område.

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Grækenland

Manglende muligheder for børnepasning er en af de største hindringer for unge forældres, især unge mødres, adgang til arbejdsmarkedet. Gennem OP'erne "efter- og videreuddannelse" og "almen uddannelse og erhvervsfaglig grunduddannelse" er der blevet, og bliver der fortsat, gennemført foranstaltninger, der tager sigte på at skabe børnepasningsmuligheder over hele landet. Dette er godt for børnene og gør det samtidig muligt for unge mødre at komme ud på arbejdsmarkedet og søge deltids- eller fuldtidsarbejde på normale vilkår.

Indførelse af ligestillingsdimensionen i skolebøger: En række skolebøger er som led i OP'et vedrørende almen uddannelse og erhvervsmæssig grunduddannelse blevet revideret for at tage hensyn til ligestillingsaspektet.

Også i 1999 øgedes tempoet for udnyttelsen af EFSR-bevillingerne kraftigt. Denne acceleration blev muliggjort af det effektive arbejde, der blev udført af implementeringsorganerne for de store EFSR-projekter, og en række beslutninger truffet af overvågningsudvalget for EFSR'en, der virkede fremmende på gennemførelsen:

- endelig vedtagelse af budgetterne for de operationelle programmer efter en sidste runde bevillingsoverførsler mellem programmerne

- gennemførelse af "cirkulære nr. 2/96" med det formål at skabe en mere effektiv styring af de offentlige arbejder i Grækenland, især for at begrænse budgetoverskridelserne i forbindelse med arbejderne.

Overvågningsudvalgene for programmerne vedtog ligeledes bevillingsoverførsler mellem programmerne.

I 1999 var de græske myndigheder særlig opmærksomme på horisontale emner, især emner som "offentlige arbejders mekanismer og strukturer". De vigtigste emner var:

- kvalitetskontrol i forbindelse med offentlige arbejder. Den "særlige kvalitetskontrolkonsulent", der havde virket i nogle år, fortsatte med at inspicere og kontrollere kvaliteten af arbejderne gennem laboratorieundersøgelser (analyse af projekternes fysiske elementer). Den særlige konsulent har indtil videre foretaget sådanne inspektioner og kvalitetskontroller for 1 100 projekter og forventes at fortsætte sit arbejde indtil udgangen af 2001

- de offentlige koncessioner. På dette område har de græske myndigheder ansat en økonomisk konsulent, der skal rådgive om koncessionsaftaler vedrørende motorveje. De græske myndigheder

har tillige bekræftet deres beslutning om en hurtig oprettelse af en enhed til overvågning af alle større offentlige arbejder, der udføres på grundlag af koncessionsaftaler

- indkaldelse af bud og tildeling af kontrakter vedrørende offentlige arbejder. Her har de græske myndigheder fornyet kontrakten med den "overvågningsenhed for udbud og kontrakter", der er oprettet af "Centret for Folkeret, EF-ret og Erhvervsret" i Thessaloniki.

Hvad angår organiseringen af overvågningsudvalgenes sekretariater har "styringsenheden", der er oprettet af de græske myndigheder for at effektivisere overvågningsudvalgenes funktion, gennemført den sidste åbne udvælgelsesprøve for at skaffe personale til sekretariaterne for de regioner, der endnu ikke har en sådan enhed.

Endelig har de græske myndigheder påbegyndt forberedelserne til den næste programmeringsperiode. Forberedelserne har omfattet møder og udveksling af synspunkter mellem græske myndigheder på forskellige niveauer og mellem arbejdsmarkedets parter.

Efter den økonomiske og indholdsmæssige gennemgang i 1998 af OP'et "Almen uddannelse og erhvervsfaglig grunduddannelse" accelererede programgennemførelsen væsentligt. En række foranstaltninger fik en ny orientering for bedre at tage hensyn til eller lægge større vægt på de forskellige aspekter af den græske uddannelsesreform (f.eks. modernisering af den almindelige gymnasieuddannelse, opgradering af de tekniske gymnasier og handelsgymnasierne og lettere adgang til de videregående uddannelser), som blev påbegyndt i 1997. Indsatsen vil imidlertid fortsætte i den næste programmeringsperiode (2000-2006), hvor der i overensstemmelse med politikområderne i den nye ESF-forordning samt retningslinjerne i den europæiske beskæftigelsesstrategi vil blive fokuseret mere på specifikke prioriterede felter. OP'et vedrørende efter- og videreuddannelse samt beskæftigelsesfremme nåede frem til slutfasen, hvor alle de foranstaltninger, der skulle gennemføres i 2000 og 2001, blev godkendt. Gennemførelsen af de nye foranstaltninger til fremme af lige muligheder (dvs. børnepasningsmuligheder), social støtte, beskæftigelsesfremme i SMV'er samt erhvervs erfaring til arbejdsløse akademikere er påbegyndt. Der blev vedtaget en særlig foranstaltning til fordel for arbejdsløse i de områder, der blev hårdest ramt af jordskælvet i september 1999. Hvad angår OP'et vedrørende bekæmpelse af udstødelse fra arbejdsmarkedet blev der i 1999 gjort en stor indsats for at accelerere gennemførelsen. Efter det kraftige jordskælv i september 1999 i Athen-området blev OP'et ændret på enkelte punkter for at tage hensyn til behovene hos jordskælvsopfrene, inkl. patienterne på Attikas psykiatriske hospital, som blev alvorligt beskadiget. Gennemførelsen af OP'et med henblik på modernisering af den offentlige forvaltning forløber tilfredsstillende uden større ændringer.

Efter den sene vedtagelse af de syv lokale og regionale beskæftigelsespagter er gennemførelsen af disse og resten af foranstaltningerne i de regionale programmer nu gået i gang. De foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til de græske lokale og regionale beskæftigelsespagter, indeholder et stort element af vekselluddannelse, praktik og beskæftigelsesfremme hovedsagelig inden for husholdningsøkonomi, omsorgstjenester, turisme og kultur/naturarv, SMV'er og fremme af kooperativer. Det anslås, at pagterne inden for to år vil generere ca. 600 arbejdspladser i lokalområderne. Partnerskabsordningerne har i stor udstrækning mobiliseret lokale aktører, hvilket giver erfaring og skaber præcedens for indførelse af andre bottom-up-modeller på regionalt og lokalt plan. Der har været vanskeligheder med at inddrage den private sektor yderligere i arbejdet. Ganske vist er målene, målgrupperne og partnerskabsordningerne på plads, men som følge af den sene udarbejdelse og vedtagelse af de græske beskæftigelsespagter foreligger der endnu ikke oplysninger om de kvantitative og kvalitative virkninger på kort sigt.

Landbrugsprogrammet blev ændret to gange: én gang, hvor programmet fik tildelt 45 mio. EUR fra indekseringsprovenuet og omfordelingen af EFSR-bevillingerne, og én gang med henblik på en sidste tilpasning af finansieringsplanen gennem overførsler, især mellem foranstaltningerne. Dette OP markerede afslutningen af EFSR II, idet det var det OP, der var nået længst ved udgangen af 1999 (udnyttelse af 97% af betalingsbevillingerne). Den sidste del af perioden var præget af mangel på EUGFL-bevillinger, som ikke kunne afhjælpes gennem omfordelinger. For en del foranstaltninger gennemført efter den 01.01.2000 måtte en væsentlig del af betalingerne til de endelige støttemodtagere udskydes til EFSR III (overgangsforanstaltninger).

Et væsentligt resultat af dette OP er moderniseringen af ca. 30 000 landbrugsbedrifter, hvoraf næsten halvdelen ejes af unge under 40 år. Dette har betydning for "fornyelsen" af den græske landbrugsbefolkning henset til, at 57% af landbrugerne er over 55 år. Det skal også bemærkes, at ca. 12 000 unge landbrugere er blevet etableret, og at 600 projekter vedrørende forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter er blevet gennemført. Hvad angår de regionale programmer (13

regionale OP'er) har EUGFL-støtten fremmet gennemførelsen af en lang række foranstaltninger med henblik på udvikling af landdistrikter. I kraft af ovennævnte resultater var EUGFL med en udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne på 93% (beregnet som et vægtet gennemsnit) den fond, der var nået længst pr. 31.12.1999. Imidlertid var perioden 1994-1999 præget af utilstrækkelige EUGFL-bevillinger i forhold til de konstaterede behov, således at forventningerne med hensyn til konsolidering af udviklingen af landdistrikter, landbrugets konkurrenceevne og landbrugets anlægsinvesteringer kun er blevet delvis indfriet.

Det samlede EU-bidrag til fiskeriprogrammet blev i 1999 reduceret fra 153,1 mio. EUR til 147,4 mio. EUR. Ved udgangen af 1999 var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger (fordelt på 3 200 projekter) og 79% af betalingsbevillingerne. De fleste af foranstaltningerne vedrørte fiskeriflåden, akvakultur samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter.

## 2. EF-initiativer

De 177 projekter vedrørende menneskelige ressourcer (EMPLOYMENT-initiativet), der var blevet udvalgt i 1997 i forbindelse med den anden indkaldelse af projekter, kom i gang. De udvalgte projekter er retfærdigt fordelt over hele Grækenland. 114 ADAPT-projekter fra den anden indkaldelse af projekter var kommet i gang i 1998. Det skal bemærkes, at SMV'erne er meget synlige i ADAPT-projekterne, hvilket netop er et af målene med dette initiativ.

I 1998 og 1999 blev vægten lagt på formidling og udnyttelse af resultaterne af projekterne. Endvidere blev der i 1999 gennemført mange nationale og regionale arrangementer i tilknytning til temagruppernes arbejde med at identificere god praksis og formidle resultaterne af de gennemførte foranstaltninger.

Hvad angår LEADER II nåede lokalaktionsgrupperne og andre lokale aktører inden udgangen af 1999 at disponere over samtlige deres forpligtelsesbevillinger. Dette havde ellers været et kritisk punkt i gennemførelsen af de operationelle planer som følge af de akkumulerede forsinkelser i bevillingsudnyttelsen fra periodens start til begyndelsen af 1999. Selv om lokalaktionsgruppernes udnyttelse af betalingsbevillingerne pr. 31.12.1999 ikke var imponerende, vil de forholdsvis små projekter samt de to ekstra år, hvor betalingerne kan gennemføres, i sidste ende sikre en optimal gennemførelse af programmet. LEADER's virkninger kan måles i antallet af lokale partnere, der er mobiliseret, i de planer, der er udarbejdet af 52 kommuner, samt i de tusinder af gennemførte projekter, der skaber indtægter og beskæftigelse for de deltagende landbefolkninger. Disse virkninger vil blive nærmere beskrevet ved den efterfølgende evaluering.

I forbindelse med INTERREG II (ydre grænser) er der disponeret over samtlige EUGFL, forpligtelsesbevillinger, men den fysiske gennemførelse er blevet forsinket, idet der ved udgangen af 1999 kun var disponeret over 44% af betalingsbevillingerne. Dette viser, hvor lang tids forberedelser der kræves til de mere komplicerede foranstaltninger og projekter.

Hvad angår INTERREG II C (tørke) er der under EUGFL disponeret over forpligtelsesbevillinger til et beløb af 3 mio. EUR med henblik på en række undersøgelser og mindre vandforvaltningsprojekter i de tørreste regioner, bl.a. øerne.

Finansierungsplanen for PESCA blev revideret to gange i 1999 for at tilpasse programmet til fiskerisektorens behov og fordele de 0,503 mio. EUR, der hidrører fra indekseringen. Pr. 31.12.1999 var 540 projekter i gang. Alle forpligtelsesbevillingerne og 59% af betalingsbevillingerne var blevet udnyttet. Udgifterne er koncentreret om etablering af læskure samt promovering og afsætning af fiskeriprodukter.

### 2.2.5. SPANIEN

#### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Spanien

Med støtte fra ESF gennemfører den selvstyrende region Extremadura's kontor for beskæftigelse af kvinder (SERDIFEM) en række foranstaltninger til fremme af kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet. Kontoret tilbyder især kvinderne information, vejledning og en skræddersyet uddannelse samt støtte til at gennemføre specifikke uddannelsesprogrammer, iværksætterstøtte samt information om beskæftigelsesspørgsmål. Kontoret gennemfører herudover bevidstgørelseskampagner til fremme af den erhvervsmæssige integrering af kvinder.

25 kvinder, hvoraf de fleste var mellem 25 og 35 år, deltog i det iværksætterkursus for kvinder, der blev afholdt i samarbejde med Instituto de la Mujer og Ayuntamiento de Zaragoza med henblik på erhvervsmæssig integrering, herunder som selvstændig erhvervsdrivende. Kurset førte til oprettelse af 13 virksomheder med 20 nye arbejdspladser.

#### MÅL NR. 1

I løbet af 1999 blev et nyt program omfattende de lokale og regionale beskæftigelsespagter i mål nr. 1-regionerne vedtaget. Strukturfondene støttede dette program med 64,6 mio. EUR. Ved årets udgang var der disponeret over samtlige de forpligtelsesbevillinger og 50% af de betalingsbevillinger, der var tildelt dette program. Mere generelt havde alle selvstyrende regioner ved årets udgang disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger for perioden 1994-1999, med undtagelse af Asturias (udnyttelsesgrad 97,7%), Castilla y León (99,27%), Castilla-La Mancha (97,59%) og Murcia (97,53%). De selvstyrende regioner, der var bedst til at udnytte betalingsbevillingerne, er Canarias, Galicia og Ceuta. Derimod halted Extremadura, Asturias, Cantabria og Andalucía ved udgangen af 1999 endnu bagefter.

I 1999 blev desuden de sidste justeringer og ændringer af finansieringsplanerne godkendt. I denne forbindelse fik det multiregionale program INEM bl.a. tildelt yderligere 11 mio. EUR fra EFSR'en, der skulle anvendes dels til en ny foranstaltning vedrørende "talleres de empleo", dels til en styrkelse af vejledningsforanstaltningen, begge dele i overensstemmelse med den nationale handlingsplan for beskæftigelsen. Samtlige forpligtelsesbevillinger til disse interventioner blev udnyttet.

Hvad angår menneskelige ressourcer bekræftede den sidste mellemliggende evaluering for perioden 1996-1998 resultaterne af den første mellemliggende evaluering, der omfattede de første år af programmeringsperioden (1994-1995). Det er interessant at bemærke, at evalueringen af interventionerne nu er blevet fast praksis for programforvalterne.

De endelige omprogrammeringer af de forskellige interventioner under EFSR'en for landbrug og udvikling af landdistrikter (1994-1999), som medfinansieres af EUGFL, Udviklingssektionen, medførte fordeling af indekseringsprovenuet mellem de forskellige regionale OP'er for landbrug og udvikling af landdistrikter, overførsel af 30,86 mio. EUR fra globaltilskuddet vedrørende EFRU-ICO til OP'et for agrolevnedsmiddelindustrien og strukturforanstaltninger for landbruget, overførsel af 3,706 mio. EUR fra EFRU til EUGFL for at styrke det regionale OP for Murcia samt overførsel inden for globaltilskuddet vedrørende SODICAMAN af 1 mio. EUR fra EUGFL, Udviklingssektionen, til EFRU.

Ved udgangen af 1999 var gennemførelsesgraden for samtlige interventioner under ét meget høj. Samtlige EUGFL-U-bevillinger for programmeringsperioden 1994-1999 var udnyttet inden den 31.12.1999. For enkelte interventioner halter gennemførelsen dog endnu bagefter, bl.a. det operationelle program for diversificering af erhvervslivet i landdistrikterne og de lokale og regionale beskæftigelsespagter. Betalingerne vedrørende disse to programmer vil fortsætte indtil udgangen af 2001.

På fiskeriområdet fremgår det af de seneste udgiftsopgørelser, at de endelige støttemodtagere i slutningen af 1999 havde afholdt udgifter til et beløb af 1 329,66 mio. EUR, dvs. over 68% af det samlede programmerede beløb. I 1999 faldt FIUF's medfinansieringssats for at gøre det muligt at støtte et større antal projekter, hvilket medførte en stigning i de samlede omkostninger, der var berettiget til medfinansiering fra FIUF, med ca. 12%. Størstedelen af investeringerne vedrørte tilpasning af fiskeriindsatsen, fornyelse og modernisering af fiskerflåden samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter.

#### MÅL NR. 2

Gennemførelsen af de otte operationelle programmer under EF-støtterammen (1997-1999), dvs. syv regionale EFRU-ESF-interventioner og en multiregional ESF-intervention, fortsatte "i marken" som planlagt. Efter møderne i 1999 i overvågningsudvalgene blev disse interventioner omprogrammeret for at tage hensyn til tildelingen af indekseringsprovenuet, bevillingsoverførslerne mellem programmerne samt de projektændringer, der er uundgåelige, når der er tale om et flerårigt program.

I slutningen af 1999 holdt overvågningsudvalgene for de syv operationelle EFRU-ESF-programmer et nyt møde for at udarbejde de endelige finansieringsplaner efter indgåelsen af samtlige nationale forpligtelser. På møderne godkendtes mindre ændringer af 1999-trancherne samt de endelige

finansielle tabeller. Kommissionen fik meddelelse om disse ændringer i slutningen af december 1999 og godkendte de tilsvarende ændringsbeslutninger i begyndelsen af 2000. I forhold til den oprindelige finansieringsplan (i 1997-priser) steg EFRU-tildelingen med 38,745 mio. EUR, mens ESF-tildelingen faldt med 1,386 mio. EUR. Pr. 31. december 1999 var alle forpligtelsesbevillinger udnyttet som planlagt.

Efter de første ændringer af programmerne vedrørende menneskelige ressourcer, der fandt sted i 1998 (overførsler mellem fondene og anvendelse af indekseringsprovenuets), blev der i 1999 ud fra de seneste overslag især foretaget mindre justeringer mellem de prioriterede felter og foranstaltningerne. ESF's betydning for mål nr. 2 blev bekræftet af støtten til fremme af beskæftigelsen i SMV'er, støtten til lokal- og byudvikling i områder under tilbagegang samt styrkelsen af forskning, teknologi og innovation i de nye indsatsområder. ESF's interventioner var i 1999 koncentreret om aktioner, der alle var af høj kvalitet, hvilket vil gøre det lettere at vurdere behovene i mål nr. 2-områderne i forbindelse med de fremtidige ESF-interventioner.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Under mål nr. 3 blev fordelingen af midler på indsatsområder opretholdt, dog med en svag stigning i støtten til integrering af unge. Støtten fordelte sig således: 31% til bekæmpelse af langtidsledighed, 56% til erhvervsmæssig integrering af unge, 9% til bekæmpelse af udstødelse og 4% til fremme af lige muligheder.

Efter fordelingen af indekseringsprovenuet i 1998 blev der ikke foretaget større ændringer i finansieringsplanerne i 1999. ONCE-stiftelsen overtog nogle bevillinger fra andre mindre organisationer til brug for foranstaltninger for handicappede. Der blev fortsat ydet støtte til de aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, der var fastsat i den europæiske beskæftigelsesstrategi, idet beskæftigelsesstøtten blev kraftigt forhøjet. I de regionale programmer blev der gennemført nogle få mindre justeringer af fordelingen mellem foranstaltningerne.

Hvad angår mål nr. 4 blev det i 1999 bekræftet, at EPD'et gennemføres planmæssigt. Samtlige forpligtelsesbevillinger for hele perioden blev udnyttet. Det ændringsforslag, der blev godkendt af overvågningsudvalget i oktober 1999, ændrede ikke den finansielle tildeling til mål nr. 4-programmet, idet der alene var tale om en justering af den gældende finansieringsplan (en mindre forhøjelse af tildelingen til uddannelses- og foregribelsesforanstaltningerne).

Et væsentligt resultat i 1999 var gennemførelsen af anden fase af den mellemliggende evaluering. Det blev bekræftet, at en stor del af konklusionerne fra første fase stadig var gældende ved overgangen til den anden programmeringsfase. Selv om mål nr. 4 som sådant ikke længere findes i forordningerne for perioden 2000-2006, fortsætter den type aktioner, der blev støttet under mål nr. 4. Dette har stor betydning for Spanien, hvor mål nr. 4 især medvirkede til, at efter- og videreuddannelse blev betragtet som en investering og ikke blot som en udgift. Dette er første skridt i konsolideringen af ordningen for efter- og videreuddannelse, som skal koordineres nøje med de to andre ordninger (grunduddannelse og erhvervsuddannelse for arbejdsløse). Også de forebyggende foranstaltninger får stadig større betydning i Spanien, og SMV'erne deltager stadig mere aktivt i denne form for foranstaltninger, der hidtil mest har været forbeholdt de større virksomheder. ESF ønsker i den kommende programmeringsperiode at bidrage til udviklingen af efter- og videreuddannelsen i Spanien, men det skal ske på ESF's egne præmisser, nemlig ved klart at støtte SMV'erne og ved at tage udgangspunkt i de tematiske prioriteter i ESF-forordningen: informationssamfund, lokaludvikling og lige muligheder.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Størstedelen af støtten til forbedring af landbrugsstrukturerne (153 mio. EUR blev betalt i 1999) var øremærket til investeringer i landbrugsbedrifter (57 mio. EUR blev betalt i 1999) efterfulgt af støtte til unge landbrugere (47,5 mio. EUR) og udligningsgodtgørelser (43 mio. EUR).

Tempoet for gennemførelsen af EPD'et vedrørende støtte til forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter blev øget i 1999. For at imødekomme en rimelig anmodning fra de spanske myndigheder, fremsat i 1998, om tildeling af yderligere bevillinger til denne foranstaltning i 1999, fik EPD'et tilført 118 mio. EUR (103 mio. EUR, inkl. indekseringsprovenuet, fra mål nr. 5a-reserven og 15 mio. EUR fra forordning 950/97-bevillingerne). For hele perioden er der godkendt i alt 1 635 projekter. Over 85% af investeringerne vedrørte sektorerne for kød, frugt og grønsager, vin og mælk. Endvidere blev den endelige rapport om den mellemliggende evaluering af EPD'et fremlagt.

## MÅL NR. 5A - Fiskeri

Af udgiftsopgørelserne fremgår det, at de endelige støttemodtagere ved udgangen af 1999 havde afholdt udgifter for 280,92 mio. EUR eller 70,36% af det samlede programmerede beløb. I løbet af 1999 faldt FIUF's medfinansieringssats for at gøre det muligt at støtte et større antal projekter, hvilket medførte en stigning i de samlede omkostninger, der var berettiget til medfinansiering fra FIUF, med ca. 20,7%. Størstedelen af investeringerne vedrørte tilpasning af fiskeriindsatsen, fornyelse og modernisering af fiskerflåden samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter. Alle programmets forpligtelsesbevillinger blev udnyttet.

## MÅL NR. 5B

På overvågningsudvalgenes møder i juni 1999 besluttedes det at ændre fordelingen mellem foranstaltninger og prioriterede felter under hensyntagen til de faktiske resultater og endelige prognoser for perioden 1994-1999. I december 1999 blev beslutningerne vedrørende de syv spanske mål nr. 5b-regioners EPD'er vedtaget.

De vigtigste foranstaltninger vedrørte infrastrukturen i landdistrikterne og fornyelse og udvikling af landsbyerne i Aragón og Cataluña, diversificering af landbruget i Islas Baleares, fornyelse og udvikling af landsbyerne i La Rioja, beskyttelse og genopretning af det naturlige miljø i Madrid, infrastrukturen i landdistrikter, beskyttelse af de naturlige ressourcer i Navarra samt infrastrukturen i landdistrikterne i País Vasco.

I overensstemmelse med den europæiske beskæftigelsesstrategi fremhævedes betydningen af indsatsen til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd, der er baseret på princippet om integrering af kønsdimensionen i programmerne ("gender mainstreaming").

I landdistrikter med faldende befolkningstal er den lave befolkningstæthed endnu et forhold, der vanskeliggør gennemførelsen af egnede foranstaltninger, bl.a. for regionerne Aragón, Islas Baleares og Madrid, som accepterede, at 16,1 mio. EUR blev overført fra ESF til andre fonde. Den største overførsel var overførslen for Aragón-regionen af 9,5 mio. EUR til EFRU.

## 2. EF-initiativer

Spanien er omfattet af samtlige EF-initiativer, naturligvis bortset fra PEACE. Alle initiativerne iværksættes på nationalt plan gennem et operationelt program, undtagen URBAN (to nationale programmer) og LEADER II (der iværksættes gennem 17 globaltilskud, dvs. et globaltilskud pr. region).

I 1999 skete der en klar forbedring af gennemførelsen af INTERREG II-programmet for Spanien-Portugal.

I 1999 fortsatte interventionerne under samtlige EF-initiativer som planlagt "i marken". Efter møderne i overvågningsudvalgene blev de operationelle programmer omprogrammeret for at tage hensyn til tildelingen af indekseringsprovenu og til de ændringer, der er uundgåelige, når der er tale om flerårige foranstaltninger.

Hvad angår menneskelige ressourcer fortsatte gennemførelsen af de 689 EMPLOYMENT-projekter og de 189 ADAPT-projekter, som hørte til den anden og sidste fase af projekterne, der startede i 1997. Gennemførelsesgraden for begge programmerne var god. Endvidere sørgede de spanske myndigheder, der er ansvarlige for ESF, for, at de eksempler på god praksis, der var blevet identificeret for begge initiativer, blev udnyttet og formidlet gennem seminarer, konferencer osv. ESF-forvaltningen ledede tillige arbejdet i en temagruppe med deltagelse af næsten alle de selvstyrende regioner om forskellige specifikke aspekter af disse programmer, som var anvendelige som grundlag for det kommende EF-initiativ vedrørende menneskelige ressourcer, EQUAL.

Lokalaktionsgrupperne under LEADER II (udvikling af landdistrikter) gjorde store fremskridt med gennemførelsen af deres innovationsprojekter for landdistrikterne, og ved udgangen af 1999 havde disse grupper sammen med de endelige støttemodtagere (initiativtagerne til projekterne) disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger til de regionale programmer.

Tempoet for gennemførelsen af REGIS II-programmet for regionen Canarias i den yderste periferi blev væsentligt forøget i årets løb.

I betragtning af problemerne med dataudvekslingen mellem de forskellige involverede ministerier, som har vanskeliggjort registreringen af betalingerne, må PESCA-programmet siges at forløbe

tilfredsstillende. De årlige trancher for 1994, 1995, 1996 og 1997 er allerede udnyttet for samtlige de berørte strukturfonde. Under alle omstændigheder har de endelige støttemodtagere foretaget større udbetalinger "i marken", end der endnu er registreret.

## 2.2.6. FRANKRIG

### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Frankrig

I Rhône-Alpes-regionens mål nr. 5b-områder er der foretaget en undersøgelse af kvindernes rolle i landdistrikternes turistindsats. Undersøgelsen omfattede dels et bjergområde (Vercors), dels et område med én hovedseværdighed (Drôme provençale med lavendelvejen), dels et område lagt an på byturisme (regionen "les monts du Lyonnais"). Undersøgelsen omfattede kvalifikationer, lønninger og arbejdsvilkår for turistsektorens kvindelige ansatte samt deres gennemslagskraft i de organer, der fastlægger turistpolitikken. Undersøgelsen konkluderede, at kvindernes arbejde er mere usikkert og dårligere lønnet, og at det ikke anerkendes, at kvinder kan have et ansvar. Kvinder er imidlertid "mere tilstedeværende, involverede og trofaste over for deres virksomheder og avancerer hurtigere end mændene". Der er i vid udstrækning taget hensyn til denne konklusion, der er understøttet af tal, ved forberedelserne til det nye mål nr. 2 (2000-2006) for at tilgodese de 38 000 kvindelige ansatte i turistsektoren i Rhône-Alpes.

Hvad angår menneskelige ressourcer kan der ud over specifikke uddannelsesforanstaltninger for kvinder (Auvergne, Champagne-Ardenne og Nord-Pas-de-Calais) nævnes en række nyskabende aktioner i mål nr. 2-regionerne som f.eks. en særlig garantifond for kvindelige iværksættere (Provence-Alpes-Côte-d'Azur), en foranstaltning til fremme af indslusningen af kvindelige iværksættere (Rhône-Alpes), en arbejdsgiverbaseret foranstaltning til fremme af den erhvervsmæssige integrering af kvinder (Picardie), etablering af et Overvågningscenter for Beskæftigelse og Ligestilling, der skal udvikle egnede indikatorer til brug for Provence-Alpes-Côte-d'Azur, samt udvikling af nye kommunikationsmidler, der kan bryde kvinders isolation (Auvergne).

Som led i fælles operationer finansieret af ESF og EFRU skal det nyskabende projekt Trans'Faire (Rhône-Alpes) sikre, at ligestillingsaspektet bliver en fast bestanddel af vejlednings- og beskæftigelsesindsatsen (indslusning, erhvervsuddannelse), hvor vægten skal lægges på beskæftigelsen af unge, faglig ligestilling i virksomhederne samt forening af arbejdslivet med familielivet og livet som samfundsborger.

I Languedoc-Roussillon er der iværksat et projekt som led i planen til fremme af faglig ligestilling for perioden 1998-2000 (mål nr. 4). I virksomheden Vitembal (konstruktion og fremstilling af emballage til frugt og grønsager, kød, fjerkræ og mejeriprodukter) har 60 kvindelige ansatte deltaget i en målrettet uddannelse, der skal gøre det muligt for kvinderne i sektoren for varmpresset emballage at opnå forfremmelse.

Som led i URBAN-initiativet i Aulnay-sous-bois er der udviklet et projekt vedrørende nye børnepasningsmuligheder. Projektet henvender sig især til mødre med deltids- eller vikararbejde, eller som er jobsøgende, idet børnepasning ofte er et stort problem, der gør denne del af befolkningen mere sårbar. Derfor er pladstilbuddet fra vuggestuen "la rose des vents" da også først og fremmest rettet til jobsøgende i den nordlige del af byen, til personer med indslusningsjob samt personer, der får løntilskud, er løst ansat eller har påbegyndt en erhvervsmæssig integreringsproces.

I 1999 traf Kommissionen lidt over 20 ændringsbeslutninger vedrørende EPD'erne for mål nr. 1 og nr. 2, især for at bringe de finansielle tidsplaner i overensstemmelse med det faktiske gennemførelsestempo. Endvidere besluttede Kommissionen at godkende en ændring af det multiregionale "forsvarsprogram" (mål nr. 2), hvortil der er afsat en EFRU-støtte på 38 mio. EUR. Denne ændring gjorde det muligt at disponere over samtlige forpligtelsesbevillinger fra EFRU og at afpasse OP'et efter de faktiske behov "i marken". Endelig traf Kommissionen en række beslutninger om ændring af de igangværende EF-initiativprogrammer for at tage hensyn til de tildelte midler fra reserven og de opståede behov "i marken".

Ved udgangen af 1999 manglede 18 programmer fra programmeringsperioden 1989-1993 endnu at blive afsluttet (restbeløb: ca. 60 mio. EUR). I nogle af tilfældene mangler der enten supplerende oplysninger fra de franske myndigheder eller en officiel anmodning om udbetaling af restbeløbet. Den manglende afslutning af disse programmer skyldes problemer opstået som følge af

bemærkningerne fra Revisionsretten og Kontoret til Bekæmpelse af Svig (tidligere UCLAF, nu OLAF) (fire sager), problemer med tilbagesøgning af midler (to sager), problemer afdækket under kontrollen på stedet (fire sager) og endelig manglende oplysninger fra de franske myndigheder (otte sager).

#### MÅL NR. 1

De fire oversøiske departementer (Martinique, Guadeloupe, Guyane, Réunion), Corse samt arrondissementerne Douai, Valenciennes og Avesnes ("Hainaut français") var i perioden 1994-1999 mål nr. 1-områder.

En stor del af de forsinkelser, der var opstået under gennemførelsen, blev indhentet i 1999, idet der ved årets udgang var disponeret over så godt som alle (98%) forpligtelsesbevillinger for perioden. Der skete ligeledes en klar forbedring i udnyttelsen af betalingsbevillingerne i forhold til 1998.

Indsatsen vedrørende menneskelige ressourcer tager hovedsagelig sigte på opkvalificering af især unge under 25 år, som navnlig i de oversøiske departementer er særlig hårdt ramt af arbejdsløshed. De øvrige prioriteter vedrører integrering af personer, der er i fare for at blive udstødt fra arbejdsmarkedet, støtte til tilpasning af beskæftigelsen og forbedring af konkurrenceevnen.

Ved udgangen af 1998 var en omprogrammering af landbrugsprogrammerne blevet forberedt, især for de tre oversøiske atlantiske departementer samt for Hainaut français. Denne omprogrammering blev vedtaget på overvågningsudvalgets første møde i 1999.

FIUF-støtten til fiskeriet blev reduceret i Corse (- 4,16 mio. EUR), Guadeloupe (- 1,8 mio. EUR), Guyane (- 3,05 mio. EUR) og Réunion (- 3,61 mio. EUR), mens Martinique-programmet blev revideret for at muliggøre bevillingsoverførsler mellem foranstaltningerne.

#### MÅL NR. 2

Der blev i 1999 gjort en stor indsats for at komme videre med programmerne. Bortset fra EPD'erne for Bourgogne og Haute-Normandie blev forpligtelsesbevillingerne i alle EPD'er for perioden 1997-1999 således udnyttet 100%, hvilket skal sammenholdes med den samlede udnyttelsesgrad ved udgangen af 1998, der var på kun 73%. Den på daværende tidspunkt udtrykte frygt for, at nogle regioner ville miste bevillinger, har derfor været delvis ubegrundet. For perioden 1994-1996 er bevillingstabet begrænset til ca. 2% og for perioden 1997-1999 til 1%.

Imidlertid skal der gøres en indsats for at udnytte betalingsbevillingerne bedre. Ganske vist er udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne under ét på 64%, dvs. lidt højere end EF-gennemsnittet for mål nr. 2, men visse franske regioner halter imidlertid stadig langt bagefter hvad angår betalinger (Basse-Normandie, Lorraine, Pays de la Loire, Rhône-Alpes). Der er dog mulighed for betalinger "i marken" indtil den 31. december 2001, jf. den generelle strukturfondsrapport.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

For mål nr. 3's vedkommende skete der i 1999 en omprogrammering for at tage hensyn til det franske program for forebyggelse og bekæmpelse af udstødelse, især de i lov af 29. juli 1998 fastsatte foranstaltninger, der indgår i den nationale handlingsplan for beskæftigelsen. Der er her især tale om ledsageforanstaltninger til hjælp under jobsøgningen i form af beskæftigelses-/solidaritetsaftaler, foranstaltninger gennemført af ANPE og individuelle handlingsplaner for unge ("TRACE"-ordningen, der skal få unge i arbejde: 5 000 unge mellem 16 og 26 år i 1998 og 15 000 i 1999). Endvidere blev antallet af lokale indslusningsplaner kraftigt forøget. Disse indslusningsplaner er en af de foranstaltninger, hvor ESF's støtte har været afgørende.

Mål nr. 4-programmet omfattede først og fremmest uddannelsesforanstaltninger med henblik på at tilpasse lønmodtagere til de industrielle forandringer. Ca. halvdelen af deltagerne i uddannelsen var ufaglærte arbejdere og andre lønmodtagere med et lavt kvalifikationsniveau. De fleste af kurserne tog sigte på at tilpasse arbejdstagerne til de teknologiske forandringer (disse kurser repræsenterede knap halvdelen af uddannelsesforanstaltningerne), hvorefter fulgte kurser vedrørende kvalitetsforbedring og organisatoriske forandringer. Den sektorielle spredning af projekterne fortsatte, idet der deltog flere arbejdstagere fra servicevirksomheder end fra fremstillingsvirksomheder. OPCA (godkendte organer, der opkræver bidrag til sociale sikringsordninger), fagforeninger og diverse netværk stod for næsten to tredjedele af projekterne. Ca. 10% af projekterne var projekter fælles for flere virksomheder mv., og fællesprojekter synes at

være vejen frem for at nå de mindre virksomheder. Over 90% af projekterne var rettet mod ansatte i SMV'er, som udgjorde over halvdelen af støttemodtagerne.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Hvad angår foranstaltningerne til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet er de tre vigtigste foranstaltninger i Frankrig støtten til modernisering af landbrugsbedrifter, etableringsstøtten til unge landbrugere og udligningsgodtgørelserne, der skal kompensere for naturlige handicap.

Der blev ydet investeringsstøtte til modernisering til ca. 6 000 bedrifter i 1999 (antal godkendelser), således at tendensen fra 1995 er blevet vendt. I 1999 blev etableringsstøtte til næsten 8 000 unge landbrugere godkendt, hvilket bekræfter den stigning i etableringsstøtten, der har kunnet konstateres siden 1994, og afspejler de franske myndigheders høje prioritering af denne foranstaltning. Endelig var der i 1999 ca. 115 000 modtagere af udligningsgodtgørelser.

Tempoet for gennemførelsen af EPD'et vedrørende støtte til forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter var højere i 1999 end i 1998. Det var derfor nødvendigt at tilføre EPD'et yderligere bevillinger ved at overføre bevillinger, der oprindeligt var tildelt andre mål nr. 5a-foranstaltninger. Samtlige EUGFL's forpligtelsesbevillinger var udnyttet inden udgangen af 1999.

Over 80% af de beløb, der indtil nu er disponeret over, er anvendt til investeringer i sektorerne for kød, frugt og grønsager, vin og spiritus, mælk og mejeriprodukter samt æg og fjerkræ.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Finansieringsplanen for EPD'et blev revideret i årets løb for at tage hensyn indekseringsprovenuet og styrke foranstaltningerne til fordel for fiskerflåden samt produktion og afsætning af fiskeriprodukter. Ved årets udgang var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger.

#### MÅL NR. 5B

Pr. 31. december 1999 var udnyttelsesgraden for mål nr. 5b-programmerne på 100% for EF-bevillingerne og de offentlige nationale udgifter. Dette yderst tilfredsstillende resultat kan især tilskrives de mange tekniske og især finansielle tilpasninger, der prægede hele 1999: ændringer i finansieringsplanerne, overførsler mellem foranstaltningerne, mellem fondene og endelig mellem programmerne (fra de to bjergprogrammer til de tilsvarende regionale programmer). Det var i nogle tilfælde nødvendigt at afvise projekter, der var fremlagt i slutningen af året, fordi bevillingerne var opbrugt.

Det skal bemærkes, at der for hvert enkelt program er gennemført en endelig evaluering, der skal fungere som forhåndsevaluering af programmeringen for det fremtidige mål nr. 2. Kvaliteten af disse evalueringer varierer fra region til region, men bedømmerne er stort set enige om at anbefale f.eks. en bedre synergi mellem fondene. Endvidere har hver enkelt region udarbejdet udbudsbetingelser, som tager hensyn til de gældende retningslinjer, for så vidt muligt at leve op til forordningens krav vedrørende den efterfølgende evaluering. ESF's mål nr. 5b-intervention bestod i økonomisk støtte til iværksætteruddannelser, til uddannelse af håndværkere og disses ægtefæller, til arbejdsgivergrupper samt til udviklingsuddannelser.

Af særlig interesse kan nævnes to initiativer i Basse-Normandie til fordel for unge jobsøgende, nemlig dels en særlig arbejdsformidlingstjeneste, som er tilpasset de unge, og hvor der sker en personlig opfølgning, ligesom der gennemføres fælles jobsøgningsforanstaltninger, dels operationen "lokale beskæftigelses- og uddannelsesbørser", der skal hjælpe unge jobsøgende, der enten ikke er særlig mobile eller kun har få kvalifikationer, med at finde arbejde tæt på deres bopæl. Poitou-Charente har iværksat et vedligeholdelsesprojekt for det lokale marskområde (le Marais). Projektet er udtryk for nytænkning, idet problemet med den sociale udstødelse af arbejdsløse er søgt løst på denne måde. Der er på forsøgsbasis oprettet en ny stilling som "agent de marais", der skal sørge for vedligeholdelse og bedre udnyttelse af marskområdet som led i miljøbeskyttelsen.

#### 2. EF-initiativer

Gennemførelsen af EF-initiativprogrammerne er blevet forsinket i forhold til den oprindelige tidsplan, hvilket afspejles i den franske programmering pr. 31. december 1999. For en del initiativer var samtlige forpligtelsesbevillinger udnyttet ved årets udgang (initiativerne vedrørende industriel omstilling: RECHAR, RESIDER, RETEX og KONVER) samt URBAN, LEADER II, PESCA og enkelte

INTERREG II-programmer, mens bevillingsudnyttelsen for andre initiativer ikke var fuldstændig (SMV, REGIS samt mange af INTERREG II-programmerne).

Hvad angår menneskelige ressourcer satte Frankrig i 1999 en større proces i gang til styrkelse af EMPLOYMENT og ADAPT. Formålet var at muliggøre en væsentlig forøgelse af bevillingerne til mange af projekterne fra første runde (1995) og fra anden runde (1997) for at støtte de mest effektive projekter på det tidspunkt, hvor resultaterne begynder at vise sig. Over 200 EMPLOYMENT-projekter af enhver art fik således tilført yderligere bevillinger, således at de fleste af projekterne kan fortsætte indtil slutningen af år 2000. Mange af de ADAPT-projekter, der fik tilført nye midler, har til formål at forbedre bl.a. den uddannelse, der kræves for at kunne udnytte de nye informations- og kommunikationsteknologier. For begge initiativers vedkommende blev der i 1999 afholdt mange lokale eller regionale arrangementer i forbindelse med det temaarbejde, der gennemføres på europæisk plan, med henblik på at udveksle eksempler på god praksis og formidle resultaterne af de gennemførte foranstaltninger. Disse arrangementer var en god anledning til at udbrede kendskabet til resultaterne af projekterne. Endvidere blev forskellige nationale arrangementer forberedt, herunder "den tværnationale uge", hvis hovedtemaer var nye former for arbejdstilrettelæggelse og informationssamfundet (under ADAPT) samt "Impact" (under EMPLOYMENT-initiativet).

Samtlige Fællesskabets forpligtelsesbevillinger til LEADER II blev udnyttet. Programmerne gjorde store fremskridt i 1999, men der kræves dog fortsat en stor indsats, før de kan afsluttes, idet kun 59% af betalingsbevillingerne er udnyttet. Uanset gennemførelsesgraden finder aktørerne generelt, at indsatsen i landdistrikterne har givet positive resultater i form af større fremdrift mv., og at partnerskaberne fungerer tilfredsstillende henset til den overordnede strategi.

For PESCA's vedkommende blev finansieringsplanen revideret for at tage hensyn til indekseringsprovenuet, der hovedsageligt blev tildelt foranstaltningen vedrørende forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter. Denne foranstaltning fik ligeledes tilført bevillinger fra ESF og EFRU.

## 2.2.7. IRLAND

### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Irland

I 1999 fortsatte ESF de kvindeorienterede foranstaltninger og udviklede især nye børnepasningsmuligheder. Manglende børnepasningsfaciliteter i Irland var i flere rapporter blevet identificeret som en hindring for kvinders adgang til og deltagelse i beskæftigelse og uddannelse. (Dette var også emnet for Rådets henstillinger til Irland under den fælles økonomiske gennemgang i 1999). I 1999 fik foranstaltninger til fordel for lokalsamfund og lokale arbejdsgivere tilført yderligere bevillinger, herunder tilskud til partnerskaber og "Community groups" samt til uddannelse af børnepædagoger og udvikling af familievenlige politikker. (Som led i en fælles finansiering bidrog EFRU med tilførsel af kapital).

Justits- og Ligestillingsministeriet fik ligeledes tilført midler gennem det operationelle program for teknisk bistand under EFSR'en for at kunne støtte udviklingen af "gender mainstreaming"-indsatsen (herunder seminarer/uddannelse samt udnævnelse af en specialist, der skal hjælpe ministerierne med forberedelserne til EFSR'en for perioden 2000-2006).

I slutningen af 1998 fik overvågningsudvalget for OP'et for 1994-1999 vedrørende landbrug, udvikling af landdistrikter og skovbrug forelagt en undersøgelse om lige muligheder omfattende en analyse af kvinders rolle i landdistrikterne, især i landbrugs- og skovbrugssektorerne, og en vurdering af kvinders adgang til foranstaltningerne i det operationelle program. Kvinder udgør 30% af arbejdskraften i landbruget og bidrager med 27% af det samlede arbejde. 9,6% af bedrifterne ejes af kvinder. Kvinder er mindre involveret i det fysiske landbrugsarbejde end mænd, men deltager fuldt ud, ofte sammen med deres ægtefælle, i de administrative opgaver. På 20% af bedrifterne er der en medarbejdende ægtefælle, der derved bidrager til husstandsindkomsten. Det skal imidlertid bemærkes, at kun få kvinder deltager i kurser rettet mod fremtidige landbrugere. Det blev endvidere undersøgt, hvorledes kvinderne var blevet involveret i landbrugsarbejdet (det var især sket via ægteskab), og hvilken uddannelse disse kvinder havde. Undersøgelserapporten indeholdt 20 anbefalinger, herunder en anbefaling om at gennemgå udvælgelseskriterierne for foranstaltningerne for at fjerne utilsigtede problemer i forbindelse med fælles ejendomsret, en anbefaling om at iværksætte en forsøgsordning for investeringer i informationsteknologi samt endelig en anbefaling om at tilskynde til bedre og mere hensigtsmæssige uddannelser for kvinderne

i landbruget. Overvågningsudvalget har efter sædvanlig praksis løbende overvåget opfølgningen af anbefalingerne.

#### MÅL NR. 1

Hele Irland er mål nr. 1-område i perioden 1994-1999.

Gennemførelsen af de operationelle programmer i Irland har været tilfredsstillende. De oprindelige mål er nået og i mange tilfælde mere end opfyldt. Imidlertid måtte der i finansieringsperiodens sidste år foretages enkelte justeringer for at tage hensyn til ændrede omstændigheder og uforudsete begivenheder. Af de 5,823 mia. euro i EF-støtte, der var tildelt OP'erne, manglede kun 260 mio. euro at blive brugt ved udgangen af 1999. Hvad angår jobskabelse var målet at skabe 15 000 jobs brutto pr. år, men det endelige resultat forventes at blive ca. 350 000 nye arbejdspladser. Turisme: Stort set alle mål for turistinvesteringerne blev opfyldt og i en del tilfælde mere end opfyldt. Men opførelsen af et planlagt National Conference Centre i Dublin måtte på grund af den stramme tidsplan opgives, og bevillingerne til centret blev derfor overført fra OP'et for turisme til OP'et for transport. Miljøtjenester: Stort set alle programmets mål blev opfyldt. Ca. 5,8 mio. euro blev overført fra OP'et for industri til underforanstaltningerne vedrørende vandforsyning og fælles vandforsyningsordninger, som var i stand til at absorbere disse ekstrabevillinger. Industri: I 1999 bidrog OP'et for industri fortsat væsentligt til udviklingen i industrisektoren. Omlægningen af investeringerne har givet en kraftig udvikling af servicesektoren med mange nye arbejdspladser til følge. Transport: Investeringerne i henhold til det operationelle program for transport medfører fortsat store forbedringer i transportinfrastrukturen. Ved udgangen af juni 1999 var 61% af hovedvejene således opgraderet til "Mid D"-standard (der tillader en marchhastighed på 80 km i timen). Dette resultat skal sammenholdes med situationen ved starten af det operationelle program i 1994 (35%) og det reviderede mål, der var fastsat for slutningen af 1999 (58%).

Tidsbesparelserne på de større vejkorridorer efter de omfattende forbedringer, der var sket, var ved udgangen af juni 1999 189 minutter og oversteg således det reviderede mål, der var fastsat for slutningen af 1999. På de større jernbanelinjer nåede passagerantallet i 1998 op på 9,65 millioner, dvs. 0,45 millioner flere end det reviderede mål for 1999. Der er også sket væsentlige stigninger såvel i passagerantallet som i mængden af RO/RO-, LO/LO- og bulk-trafik i de irske havne, og programmets mål: et 15% fald i de samlede havne- og shippingomkostninger, blev nået. Hvad angår bivejene anslås det, at der fra OP'ets start til udgangen af juni 1999 blev forbedret 1 815 km veje, svarende til 91% af det mål på 2 000 km, der var fastsat for perioden frem til udgangen af 1999. Som led i trafikstyringsindsatsen (DTI) er en lang række projekter allerede blevet afsluttet, bl.a.: etablering af særlige busbaner (Quality Bus Corridors), cykelstier, vejforbedringer og bedre handicapfaciliteter. Udskydelsen af LUAS-projektet til den nye programmeringsperiode har frigjort bevillinger, der i stedet er anvendt til busbaner og cykelstier. Erhvervsinfrastruktur: Investeringstempoet var fortsat højt i telekommunikations- og energisektorerne. Midtvejsrevisionen og udviklingen i EF-politikkerne førte til en beslutning om at finansiere udviklingen af informationssamfundet, og der blev derfor vedtaget to nye foranstaltninger med fokus på informationssamfundet, nemlig en vedrørende e-handel og en vedrørende bevidstgørelse af erhvervslivet.

For landbrugssektoren var 1999 et vanskeligt år med lave priser for de fleste produkter. Gennemførelsen af de operationelle programmer for sektoren skred dog godt frem. I 1999 blev såvel EUGFL-tildelingen til OP'et for industrien som ESF-tildelingen til OP'et for landbruget, udvikling af landdistrikter og skovbrug forhøjet af de respektive overvågningsudvalg. Ved årets udgang var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger for disse programmer samt over forpligtelsesbevillingerne fra EUGFL til det operationelle program for lokal byudvikling og udvikling af landdistrikter. Udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne til alle tre programmer var tilfredsstillende. EF-tildelingerne til en række landbrugsforanstaltninger blev udnyttet fuldt ud, og en del af disse foranstaltninger blev afsluttet, mens nogle få af dem fortsatte med national finansiering. Underprogrammet for skovbrug indhentede de fleste af de forsinkelser, der var opstået i de foregående år. Tre elementer i landbrugsprogrammet blev evalueret: OP'et vedrørende udvikling af landdistrikter og skovbrug - tjenester i landdistrikter, programmets miljøvirkninger samt foranstaltningen "agroturisme".

Beslutningen om ydelse af EF-støtte til fiskeriprogrammet blev ændret to gange i 1999. Indekseringsprovenuet på 1,832 mio. EUR blev tildelt FIUF, EFRU og ESF, ligesom finansieringsplanen blev tilpasset for at tage hensyn til det faktiske udgiftsmønster. De afholdte udgifter var koncentreret om foranstaltninger til fordel for fiskerflåden, akvakultur, havnefaciliteter samt forarbejdning af fiskeriprodukter.

Operationelt program vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer : Det fortsatte fald i 1999 i antal personer, der afsluttede uddannelsesprogrammer indeholdt i underprogrammet vedrørende social udstødelse, afspejlede den positive tendens på arbejdsmarkedet. Selv om en væsentlig del af de uddannelser, der blev afsluttet, bestod af korte kurser i virksomhederne, var der i 1999 fortsat over 125.000 personer, der afsluttede længerevarende kurser med støtte fra det operationelle program. Det operationelle program har uden tvivl en stor del af æren for, at der var tilstrækkelig mange uddannede personer til at opfylde det behov, den kraftige vækst i beskæftigelsen i 1999 har skabt.

Efter overvågningsudvalgets møde i juni 1999 fik OP'et vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer tilført yderligere ESF-midler, herunder i form af medfinansiering for at styrke børnepasningsindsatsen, øge uddannelsesstilbuddene til tidligere indsatte, støtte unge, der risikerer at blive involveret i kriminalitet samt fastlægge en ny strategi for at forbedre voksnes læse- og skrivefærdigheder. Der blev endvidere stillet ekstra ESF-støtte til rådighed til brug for en forebyggende indsats for at begrænse frafaldet efter det primære undervisningstrin og etablere en fond, der skal få flere ugunstigt stillede studerende til at tage en videregående uddannelse.

## 2. EF-initiativer

PEACE-initiativet: Som følge af en reallokering af bevillinger blev der i 1999 overført 100 mio. EUR fra andre EF-initiativer til det særlige program for fremme af fred og forsonlighed i Nordirland og i grænseområderne. Af dette beløb blev 20 mio. EUR tildelt grænseområderne i Irland, og der var disponeret over hele beløbet ved udgangen af 1999. Det Europæiske Råd besluttede i Berlin (marts 1999), at "i betragtning af den særlige indsats for fredsprocessen i Nordirland vil PEACE-programmet blive videreført i fem år med et beløb på 500 mio. EUR, hvoraf 100 mio. EUR tildeles Irland". Mens PEACE I-programmet var et EF-initiativ (1995-1999) har Rådet besluttet, at PEACE II (2000-2004) skal være et mål nr. 1-program [10].

[10] Artikel 7, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 1260/1999 af 21. juni 1999 om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene; EFT L 161/1 af 26.06.1999

Gennemførelsen af 126 EMPLOYMENT-projekter (anden fase) og 32 ADAPT-projekter (anden fase) fortsatte i 1999. Den påbegyndte "mainstreaming" af resultaterne videreførtes inden for rammerne af "Mainstreaming Policy Forum" under Handels- og Arbejdsministeriet. I forbindelse med ADAPT-initiativet fortsatte "mainstreaming"-indsatsen i form af et mindre antal specifikke formidlingsprojekter, der alene havde til formål at indsamle og formidle eksempler på god praksis. Endvidere deltog såvel de projektansvarlige som de nationale myndigheder i tematiske fokusgrupper på nationalt og europæisk plan. De sidstnævnte grupper var meget aktive og udgav publikationer og afholdt konferencer for at formidle deres resultater.

Tempoet for gennemførelsen af LEADER II-programmet accelererede. Irland var en aktiv deltager i LEADER II, hvilket kan ses både af landets engagement i højt prioriterede lokale foranstaltninger og af den mere problemfyldte deltagelse i fælles tværnationale projekter.

Allerede pr. 30.6.1999 var 93% af forpligtelsesbevillingerne til PESCA-programmet udnyttet, og den efterfølgende ændring af finansieringsplanen, hvorved yderligere 0,1308 mio. EUR hidrørende fra indekseringsprovenu blev overført til EFRU (0,0408 mio. EUR) og ESF (0,09 mio. EUR) for at tage hensyn til det faktiske udgiftsmønster, forklarer den næsten fuldstændige (99%) udnyttelse af forpligtelsesbevillingerne ved udgangen af 1999. Udgifterne var koncentreret om en diversificering væk fra fiskeriindsatsen og investeringerne i fiskerisektorens virksomheder.

### 2.2.8. ITALIEN

#### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Italien

I mål nr. 1-regionerne er der ikke anvendt mange midler på foranstaltninger til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd. Bortset fra nogle uddannelsesaktiviteter, der skal lette adgangen til arbejdsmarkedet (finansieret af ESF), blev der kun iværksat få projekter under de regionale programmer med støtte fra EFRU. Dog er der iværksat enkelte foranstaltninger under OP'et for industri, som omfatter støtte til kvindelige iværksættere, samt under SMV-initiativet i form af støtte til oprettelse af nye virksomheder. Under URBAN-initiativet gennemføres endvidere en nyskabende aktion i form af et "net til bekæmpelse af vold mod kvinder". Dette pilotprojekt, der blev iværksat i andet halvår 1999, vedrører byerne Catania, Napoli, Rom, Venedig, Reggio Calabria,

Foggia og Lecce. Formålet med nettet er at identificere og analysere risikosituationer, fastlægge foranstaltninger til bekæmpelse af vold mod kvinder i og uden for familien og derved finde frem til egnede metoder til bekæmpelse af denne form for vold.

I de italienske mål nr. 2-EPD'er for perioden 1997-1999 indgår foranstaltninger, der har til formål at fremme lige muligheder i forbindelse med den økonomiske genopretning i områder under industriel omstilling. Toscana har således iværksat en ombygning af bygninger af historisk og/eller arkitektonisk værdi til sociale formål som f.eks. vuggestuer og fritidshjem for at forbedre kvinders arbejdsmuligheder og -vilkår. I andre regioner (Emilia-Romagna, Piemonte og Veneto) er der i programmerne for virksomhedsstøtte givet prioritet til virksomheder ledet af kvinder. Liguria har også ydet betinget støtte til oprettelse af nye virksomheder, hvor en af betingelserne er en "positiv særbehandling" til fordel for kvinder eller kvindegrupper.

#### MÅL NR. 1

I 1999 var iværksættelsen af EFSR'en for mål nr. 1-regionerne præget af to justeringer af OP-tildelingerne, der skulle forbedre udnyttelsen af betalingsbevillingerne på regionalt og centralt plan. Denne finansielle overvågning gjorde det muligt at indhente en stor del af forsinkelserne i udnyttelsen af forpligtelses- og betalingsbevillinger, således at alle periodens forpligtelsesbevillinger for mål nr. 1-programmerne var udnyttet 100% ved udgangen af 1999. Dette resultat skal ses på baggrund af, at der ved udgangen af 1998 kun var disponeret over 73% af de samlede forpligtelsesbevillinger.

Hvad angår ledsageforanstaltninger til interventionerne blev hovedvægten lagt på information og reklameaktiviteter, den mellemliggende evaluering og fysisk overvågning. Især for EFRU's vedkommende afdækkede den fysiske overvågning væsentlige forsinkelser i iværksættelsen af procedurerne.

En del af interventionerne fra perioden 1989-1993 blev afsluttet, men der er dog fortsat uafsluttede interventioner fra nævnte periode.

Den ESF-støttede uddannelsesindsats, der var led i de igangværende mål nr. 1-programmer, blev gennemført i en periode med lav vækst i produktion og beskæftigelse i Mezzogiorno, hvorfor uligheden mellem Mezzogiorno og de rigere områder i Italien blev endnu større. De strukturelle uligheder, der præger den erhvervsaktive befolkning i Mezzogiorno (og som først og fremmest rammer unge og kvinder), er også fortsat store, hvilket for kvinderne har en klar sammenhæng med deres lavere uddannelsesniveauer.

Analysen af virkningerne, der blev foretaget ved at måle interventionernes følger for potentielle støttemodtagere, viste, at voksne langtidsledige var meget dårligt dækket ind, hvilket stod i modsætning til interventionerne til fordel for unge, hvor en meget større del af målgruppen blev nået. Analysen af interventionerne til fordel for beskæftigede, som måtte begrænses til de fire regioner, der kunne fremlægge fyldestgørende data (Abruzzo, Basilicata, Calabria og Sicilia), bekræftede ikke alene, at den generelle effekt som ventet var lav, men også at der var stor forskel på regionernes politik. De faktisk godkendte støttemodtageres andel af den potentielt støtteberettigede befolkning varierede fra 0,2% i Sicilia til 2,1% i Basilicata. Også på dette område var der store forsinkelser i gennemførelsen af interventionerne. Gennemgangen af ligestillingsituationen viste, at kun 45% af deltagerne i uddannelsesaktionerne var kvinder, men sammenlignes de deltagende kvinders og mænds andel af hele den potentielt støtteberettigede befolkning, har samme procentdel (3,3%) kvinder og mænd deltaget. En gennemgang af de foranstaltninger, der tager sigte på at forbedre unges og langtidslediges beskæftigelsesegnethed, viste dog, at 55% af de direkte begunstigede var kvinder, samt at dækningsgraden for kvinder var 4,2% mod 3,2% for mænd. Kvinder var derimod underrepræsenteret hvad angår efter- og videreuddannelsen (20%), et resultat der afviger meget fra ESF's resultater i mål nr. 3-regioner.

Inden for landbrug og udvikling af landdistrikter var det på det tværregionale plan udover støtteprogrammet for producenter af frugt og grønsager kun programmet vedrørende støtte til landbrugstjenester, der var forløbet tilfredsstillende lige fra starten. Sidstnævnte program omfattede mere traditionelle aktiviteter som f.eks. støtte til oplysningskampagner. En ny foranstaltning vedrørende innovation og forskning kom langsomt fra start som følge af de komplekse procedurer for udvælgelse af støttemodtagere. Foranstaltningen har dog vist resultater, der lover godt for gennemførelsen de næste to år. De to øvrige programmer, der først blev godkendt for nylig, nemlig "lokale og regionale beskæftigelsespagter" og "bistand til erhvervsmæssig udnyttelse af landbrugsproduktionen i Syditalien", halter endnu bagefter. Der satses dog på, at programmernes

forholdsvis ambitiøse mål vil kunne nås inden for de resterende to år. Italiens Landbrugsministerium har disponeret over samtlige midler afsat til de 14 kommercielle makroorganisationer. Gennemførelsesgraden for disse projekter er foreløbig på 22%. På regionalt plan synes gennemførelsen her to år, før de sidste betalinger skal finde sted, at være tilfredsstillende for regionerne Abruzzo, Basilicata, Calabria og Sardegna, mens resultatet ligger under gennemsnittet for Campania, Molise, Puglia og Sicilia.

Finansieringsplanen for fiskeriprogrammet blev ændret to gange i 1999 i et forsøg på at kanalisere midlerne derhen, hvor behovet var størst. Der blev derfor i første omgang tilbageført 40 mio. EUR fra "drivgarn"-foranstaltningen til foranstaltningerne vedrørende fiskerflåden, akvakultur samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter. Men efterhånden som sandsynligheden for, at alle de midler, der var tildelt programmet, kunne udnyttes, formindskedes, måtte finansieringsplanen revideres på ny, og 19,5 mio. EUR blev tilbageført igen - især fra foranstaltningerne vedrørende fiskerflåden samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter. Ved årets udgang var der disponeret over 55% af betalingsbevillingerne og over samtlige forpligtelsesbevillinger.

#### MÅL NR. 2

For tre af de elleve mål nr. 2-EPD'er, der modtog EF-støtte i 1994-1996-fasen, var fristen for betalingerne blevet forlænget med et år indtil den 31.12.1999 (Piemonte, Veneto og Lazio). Strukturstøtten til denne fase udgjorde i alt 524 mio. EUR. Ved udgangen af 1999 var samtlige forpligtelsesbevillinger og 51% af betalingsbevillingerne udnyttet. For perioden 1997-1999 var der afsat en EF-støtte på 918 mio. EUR, hvis man medregner såvel det beløb, der blev fremført fra den foregående periode, og de 50 mio. EUR, der blev overført til regionerne Marche og Umbria, som var blevet ramt af jordskælv i 1997. I lighed med tidligere år varierede gennemførelsesgraden fra region til region. Den nye ordning, der var blevet indført af de centrale myndigheder, viste sig at være forholdsvis effektiv. Ordningen forpligter regionerne til kvartalsvis at forelægge deres forpligtelses- og betalingsoverslag og giver mulighed for at overføre bevillingerne til andre programmer, såfremt de fastsatte mål ikke nås. Som følge af ordningen fik to regioner (Piemonte og Toscana) tilbageført midler, der tidligere var blevet overført til Marche og Umbria som følge af jordskælvet. 1999 var et afgørende år for overvågningsudvalgene, som omhyggeligt måtte overvåge programgennemførelsen for med øjeblikkelig virkning at kunne vedtage de nødvendige ændringer for at sikre udnyttelsen af samtlige forpligtelsesbevillinger. Derfor vedtog næsten alle overvågningsudvalg nogle sidste ændringer af finansieringsplanerne.

For de 11 regionale programmer vedrørende menneskelige ressourcer, der blev vedtaget i 1997, var udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne tilfredsstillende, ligesom alle forpligtelsesbevillinger blev udnyttet. Lokaludviklingsforanstaltningerne spillede en hovedrolle i mål nr. 2-programmerne. De væsentligste resultater blev opnået inden for teknisk bistand, udnyttelse af menneskelige ressourcer og opkvalificering. Disse foranstaltninger tog sigte på at konsolidere de menneskelige ressourcers afgørende rolle i områder ramt af industriel tilbagegang.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

I Italien har mål nr. 3-interventionerne rettet mod unge den bedste udnyttelsesgrad for betalingsbevillingerne, hvilket skyldes, at erhvervsuddannelsessystemet i Italien traditionelt er målrettet mod unge. På årsbasis deltager 13% af de potentielle støttemodtagere i foranstaltningerne, som gav gode resultater med hensyn til erhvervsmæssig integrering. I 1999 nåede antallet af foranstaltninger til fremme af lige muligheder op på ca. 8 000. Dog har interventionerne mere taget sigte på at opretholde kvinders stilling på arbejdsmarkedet end på at forbedre deres adgang til og fremfremelsesmuligheder på arbejdsmarkedet. Endvidere er der en udtalt mangel på pasningsordninger og ledsageforanstaltninger, der kan forbedre kvinders adgang til ESF-aktiviteter og arbejdsmarkedet. 84% af alle foranstaltninger er uddannelsesforanstaltninger, men der er dog gennemført en vis spredning, idet der er blevet etableret integrerede indslusningsordninger omfattende rådgivning og andre foranstaltninger.

Under mål nr. 4 er efter- og videreuddannelse blevet anvendt som et middel til at bevare og udvikle ekspanderende SMV'er, og ikke som et middel til at opkvalificere de arbejdstagere, der har behov herfor. Det er endvidere konstateret, at efter- og videreuddannelsen har omfattet personer med såvel middelhøje som høje kvalifikationer og har haft en positiv indvirkning på SMV-sektoren. Dækningsgraden (antal omfattede personer målt i forhold til antal af beskæftigede i den private sektor) varierer fra 1,3% til 3,6% afhængig af, hvorledes efter- og videreuddannelse defineres (som en årligt tilbagevendende foranstaltning eller en engangsforeteelse). Den vigtigste følge af mål nr. 4-interventionerne var udviklingen af et "system" for efter- og videreuddannelse. Systemet

indebærer dels udvikling af specifikke læringsmetoder og bevidstgørelse af virksomheder om mulighederne ved efter- og videreuddannelse, dels formidling af god praksis og udvikling af mere specifikke kurser, der er skræddersyet til de enkelte virksomheder.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Samtlige finansierungsplaner for programmerne vedrørende forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter blev ændret for at tage hensyn til den faktiske gennemførelse. En del af planerne fik tilført yderligere midler fra indekseringen og reallokeringen af bevillinger, f.eks. planerne for Trento (+54%), Bolzano (+33%) og Liguria (+11%).

Da 1999 var det sidste år i programmeringsperioden 1994-1999, godkendte Kommissionen i slutningen af året de sidste beslutninger om omprogrammering af alle operationelle programmer under mål nr. 5a for at kunne disponere over den sidste tranche for 1999 og udnytte samtlige forpligtelsesbevillingerne. Udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne var derimod forholdsvis lav og varierede meget fra region til region, f.eks. fra 19% for Trento til 80% for Veneto.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Finansierungsplanen for dette program blev ændret to gange i 1999, da det blev klart, at ikke alle midlerne ville blive udnyttet. Første gang blev 25 mio. EUR overført til mål nr. 1-programmet hovedsagelig fra foranstaltningerne "fiskerflåden", "forarbejdning og afsætning" samt "drivgarn". Derefter fik programmet tilført 5,12 mio. EUR fra indekseringsprovenuet, som hovedsagelig skulle anvendes til endelig oplægning af fiskerfartøjer samt beskyttelse af havområder. Ved årets udgang var der disponeret over 40% af programmets betalingsbevillinger og samtlige programmets forpligtelsesbevillinger.

#### MÅL NR. 5B

I 1999 godkendte Kommissionen de sidste omprogrammeringsbeslutninger for at tage hensyn til programmernes faktiske gennemførelse, anvendelsen af indekseringsprovenuet og fordelingen af midlerne mellem fondene. Denne omprogrammering blev ledsaget af en meget omhyggelig overvågning, som skete i et partnerskab med de pågældende nationale og regionale myndigheder. Der blev lagt særlig vægt på genopbygningsforanstaltningerne i Umbria- og Marche-programmerne. For samtlige programmer vedkommende blev den sidste tranche for 1999 anvendt, ligesom samtlige forpligtelsesbevillinger blev udnyttet. Udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne lå på mellem 26% for Latium og 85% for Piemonte.

Projekterne vedrørende udvikling af menneskelige ressourcer i landdistrikterne var kendetegnet ved en sammenkædning mellem ESF-støttede foranstaltninger og EUGFL-interventionerne, hvilket gjorde det muligt at planlægge og gennemføre skræddersyede aktioner, der opfyldte landdistrikternes behov. Ændringerne af programmerne som følge af jordskælvet i Umbria og Marche indebar tilførsel af yderligere bevillinger til menneskelige ressourcer, hvilket begyndte at give resultater. Gennemførelsen af en del programmer, som havde givet problemer i 1998, blev væsentligt forbedret i 1999.

#### 2. EF-initiativer

Gennemførelsen af INTERREG II-programmerne gik fortsat noget langsomt som følge af dels de vanskeligheder, der opstår som følge af foranstaltningernes tværnationale karakter, dels nødvendigheden af at sikre, at der opstår et reelt samarbejde mellem de lokale partnere på hver sin side af grænsen.

Hvad angår menneskelige ressourcer afsluttede Italien i 1999 en væsentlig del af EMPLOYMENT- og ADAPT-projekterne (første fase), ligesom Italien nøje overvågede gennemførelsen af de udvalgte projekter for perioden 1997-1999. Arbejdsministeriet afholdt regelmæssige tekniske seminarer om EF-initiativerne for inspektørerne og kontrollørerne som en forberedelse til regnskabsafslutningen. De institutionelle ledere, arbejdsmarkedets parter, NGO'erne samt initiativtagerne intensiverede på baggrund af de opnåede resultater formidlings- og "mainstreaming"-indsatsen, og især initiativtagerne gennemførte en del forskellige arrangementer i den forbindelse. Italien varetager som formand koordineringen af arbejdet i temagrupper vedrørende nye arbejdspladser og deltager i gruppen vedrørende nye former for arbejdstilrettelæggelse. Deltagelsen i disse temagrupper og de nationale myndigheders etablering af regionale og lokale styringsgrupper er et led i den nationale indsats for at udnytte resultaterne af EF-initiativprogrammerne.

LEADER II-programmerne for udvikling af landdistrikter blev omprogrammeret i 1999 for at tage hensyn til den faktiske gennemførelse. Samtlige programmernes forpligtelsesbevillinger blev udnyttet, men udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne var meget lav, fra 4% i Toscana til 45% i Emilia-Romagna. Regionerne skal sørge for, at resten af betalingsbevillingerne udnyttes inden den 31.12.2001.

Finansierungsplanen for PESCA blev ændret to gange i 1999. Programmet fik tilført 3,63 mio. EUR fra indekseringsprovenuet og fordelingen af reserven, ligesom programmet blev udvidet med en foranstaltning vedrørende teknisk bistand. Endelig blev der foretaget mindre overførsler mellem foranstaltningerne, idet FIUF og EFRU fik tilført bevillinger, efter at ESF-tilskuddet var blevet reduceret med 50%. Der blev disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger til programmet og 45% af betalingsbevillingerne.

## 2.2.9. LUXEMBOURG

### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Luxembourg

Sammenslutningen "ZARABINA asbl - Initiativen fir Fraën", der består af fem kommuner, gennemfører et projekt for arbejdsløse og jobsøgende kvinder. Projektet omfatter en analyse af de særlige aspekter ved kvinders beskæftigelse, oprettelse af uddannelser, der opfylder kvinders behov, etablering af net mellem de forskellige partnere samt støtte til kvindelige iværksættere. I 1998 deltog 369 kvinder i sammenslutningens oplysnings-, uddannelses- og rådgivningsforanstaltninger, og der blev gennemført i alt 14 396 timers undervisning.

Et projekt gennemført af Bettembourg-kommunens kontor til fremme af kvinders beskæftigelse er rettet mod kvinder, der er ophørt med erhvervsvirksomhed, eller som er arbejdsløse. Som led i projektet er der åbnet et dokumentationscenter og et arbejdsformidlingskontor, ligesom der er arrangeret dels månedlige møder til behandling af arbejdsmarkedspolitiske emner, dels edb-kurser og andre kurser i teknologier, der er relevante for informationssamfundet.

#### MÅL NR. 2

Indsatsen for at stimulere investeringerne i erhvervslivet og innovationen i virksomhederne fortsatte. En 17 ha stor del af ARBED-BELVAL-arealet blev således udlagt til erhvervsformål. Derimod måtte de foranstaltninger til fremme af nye miljøvenlige teknologier, der var indeholdt i det oprindelige program, opgives til fordel for en ny foranstaltning vedrørende udvidelse og modernisering af renseanlægget i Esch-Schiffange.

Der blev iværksat ca. 20 ESF-støttede projekter til fordel for menneskelige ressourcer. Det generelle mål var at styrke konkurrenceevnen og udviklingen af det regionale erhvervsliv på længere sigt ved at fremme innovation gennem uddannelse og lægge særlig vægt på lokale og regionale beskæftigelsesinitiativer og indsatsen til fremme af lige muligheder for kvinder og mænd. De eksisterende ordninger blev suppleret af en kontraktordning til fremme af fuld beskæftigelse.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Begge mål nr. 3-programmer (OP'et vedrørende offentlige initiativtagere og OP'et vedrørende private initiativtagere) samt mål nr. 4-programmet blev gennemført planmæssigt. Samtlige forpligtelsesbevillinger til mål nr. 3-programmerne blev udnyttet. Udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne til mål nr. 4-programmet udviklede sig meget lovende efter en vanskelig start.

1999 var præget af en stor beskæftigelsesfremgang (både på nationalt plan og i grænseområderne), hvilket igen medførte en forøgelse af den erhvervsaktive befolkning, en tendens, der uden tvivl blev styrket af de gode beskæftigelsesudsigter. Arbejdsløsheden faldt fra 3,3% i 1999 til 2,3 % i januar 2000 (EUROSTAT-tal).

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Størstedelen af bevillingerne til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet anvendes til støtte til ugunstigt stillede regioner, efterfulgt af investeringsstøtte og støtte til unge landbrugere. I 1999 blev samtlige forpligtelsesbevillinger og 70% af betalingsbevillingerne udnyttet.

EUGFL's bidrag til forbedring af vilkårene for forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter for perioden 1994-1999 udgjorde 4,909 mio. EUR. Samtlige forpligtelsesbevillinger og 62% af betalingsbevillingerne blev udnyttet i 1999.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Det luxembourgske program til fremme af udviklingen af dambrugsprojekter har siden starten været plaget af mange tekniske vanskeligheder. Udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne svarende til gennemførelsesgraden "i marken" var uændret 8% (29% af periodens betalingsbevillinger blev udnyttet).

#### MÅL NR. 5B

Strategien for mål nr. 5b-programmet er baseret på følgende prioriterede felter: revitalisering af landbrug og skovbrug under hensyntagen til miljøet, oprettelse og bevarelse af varige arbejdspladser samt investeringer i turisme og livskvalitet. Programmet var lang tid om at komme i gang, men ved udgangen af 1999 var der alligevel disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger.

De forskellige involverede partnere førte en specifik politik til fremme af udviklingen af de mest sårbare landdistrikter og udnyttelsen af det eksisterende potentiale. Også lokaludviklingsstrukturerne blev inddraget i gennemførelsen af programmet.

#### 2. EF-initiativer

I 1999 blev der overført bevillinger fra KONVER-initiativet til RESIDER-initiativet til brug for tilpasnings- og erhvervsuddannelsesforanstaltninger samt investeringer i uddannelsesinfrastrukturer. Også turismen samt F&U- og transportinfrastrukturer fik tilført yderligere midler.

URBAN-bevillingerne blev reduceret til fordel for PEACE-programmet (Nordirland og de irske grænseområder), da Differdange-projektet aldrig blev realiseret.

SMV-foranstaltningerne blev videreført i en tilpasset eller udvidet form ud fra SMV'ernes behov.

Hvad angår menneskelige ressourcer blev EMPLOYMENT-projekterne, bl.a. under Now-, Horizon- og Youthstart-delene, samt Integra-programmet en stor succes. ADAPT-projekterne er ved at blive afsluttet. Arbejdet i temagruppen vedrørende "arbejdsgivernes rolle i forholdet til handicappede", som Luxembourg var formand for, gav gode resultater og blev drøftet på seminaret i København i december 1999.

Til trods for visse institutionelle og administrative vanskeligheder i forbindelse med LEADER II blev samtlige forpligtelsesbevillinger og 51% af betalingsbevillingerne udnyttet. De lokale aktører er samlet i to lokalaktionsgrupper, nemlig Clervaux-Vianden og Redange-Wiltz. Disse foranstaltninger blev udvidet med en kontraktordning til fremme af fuld beskæftigelse.

#### 2.2.10. NEDERLANDENE

##### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

#### MÅL NR. 1

I 1999 oprettede Flevoland en "Techno-fund" til brug for højteknologiske nystartede virksomheder samt de såkaldte "door-starters" (dvs. virksomheder med et højt potentiale, der har overstået startfasen). Fonden skal finansiere investeringer med en forholdsvis høj risikoprofil, som f.eks. investeringer i udvikling af nyskabende aktioner (produkter, tjenesteydelser, processer osv.). Fonden vil blive oprettet som en revolverende fond, men på grund af den høje risiko forventes startkapitalen at være blevet reduceret efter nogle års drift. Ordningen vil blive drevet efter "de minimis"-reglerne.

Action for Employment (Afe): Flevoland er en af de tre nederlandske regioner, der deltager i beskæftigelsespagterne. Selv om pagten var indgået tidligere, blev den først fuldt ud operationel i 1999. Aktiviteterne var koncentreret om: i) "Leerwerk-projecten": kurser i udarbejdelse af forretningsplaner; ii) RTO ("Regional Transfer Organisation" - inkl. offentlige og regionale partnere): er startet og går nu i gang med egentlige markedsoperationer; iii) Urk (en mindre by, der altid har været domineret af fiskeriaktiviteter): de trufne diversificeringsforanstaltninger synes at være vellykkede; det påtænkes endvidere at etablere en "regional beskæftigelsespolitisk platform". For at

kunne gennemføre de fremtidige Afe-aktiviteter har regionen ansøgt om yderligere midler fra beskæftigelsespagtens budget for teknisk bistand, der skal bidrage til dækning af organisationernes udgifter frem til år 2001.

I 1999 fandt den fjerde evaluering af programmerne sted. I rapporten henledes opmærksomheden på regionens socioøkonomiske udvikling, økonomiske fremskridt samt de fysiske resultater. I rapporten fokuseres der endvidere på organisatoriske spørgsmål, ligesom der er etableret en sammenhæng med den fremtidige programmeringsperiode gennem anbefalingerne om afslutningen af det nuværende program, den fremtidige organisationsstruktur og udarbejdelsen af et udfasningsprogram. Rapportens hovedpunkter kan sammenfattes således:

Resultatindikatorer bliver opstillet ved fremlæggelsen af projektet og overvåges nøje sideløbende med den normale finansielle overvågning. Selv om fysiske indikatorers effekt først kan måles efter en vis tid, var de fleste af målene allerede nået på evalueringstidspunktet (rådgivning af SMV'er, miljøbetinget innovation, størrelsen af nye erhvervsarealer osv.). Andre mål var derimod langt fra opfyldt som f.eks. målene for iværksætterstøtte, forbedring af vandforvaltningen udtrykt i ha , udvikling af naturområder osv.

I 1999 gennemførte Kommissionen en ændring af programmet, som fik tilført yderligere EF-støtte på 2,5 mio. EUR fra indekseringsprovenuet og 2,5 mio. EUR fra det nationale mål nr. 5a - fiskeriprogram. Sidstnævnte beløb skal finansiere reduktionen af fiskeriindsatsen i Urk. Ændringen medførte også overførsler mellem prioriteterne og mellem foranstaltningerne. Der blev lagt stor vægt på tilpasningen og moderniseringen af fiskerflåden, men endnu mere vægt blev der lagt på foranstaltningen vedrørende byudvikling.

Som følge af en lav udnyttelsesgrad for ESF-bevillingerne igennem de senere år skulle der i 1999 disponeres over ca. to tredjedele af de samlede forpligtelsesbevillinger. Efter en stor ekstra indsats lykkedes det for Flevolands arbejdsformidlingskontor, der har ansvaret for gennemførelsen af ESF-programmerne, at udnytte de resterende forpligtelsesbevillinger, hvorfor en lang række af de dertil knyttede projekter vil blive gennemført i 2000 og 2001. Som følge af den positive udvikling på det nederlandske arbejdsmarked er antallet af arbejdsløse faldet, også i Flevoland. ESF-støtten nåede ud til personer, der havde store vanskeligheder med at få arbejde, og som krævede individuelle indslusningsforløb omfattende social støtte. Det regionale arbejdsformidlingskontor og kommunerne samarbejdede tæt om denne type projekter. Også virksomheder og brancheorganisationer var aktive i de af ESF støttede uddannelsesaktiviteter. En lang række af kurserne var kurser i informations- og kommunikationsteknologi.

## MÅL NR. 2

Efter anmodning fra regionerne vedtog Kommissionen i 1999 ændringsbeslutninger for alle fem nederlandske mål nr. 2-områder. EF-støtten blev forhøjet med midler fra indekseringen og overførsler mellem prioriteterne og foranstaltningerne, og i de fleste tilfælde medførte de opdaterede budgetter en overførsel mellem de årlige trancher.

Følgende begivenheder fandt sted i programmeringsperiodens sidste år:

Zuid-Limburg: Programmet er delt op i fire prioriterede felter. I juni 1999 besluttede overvågningsudvalget at overføre EFRU-støtte mellem foranstaltningerne, således at forholdet mellem infrastrukturforanstaltninger og erhvervsfremmeforanstaltninger ændredes fra 52%-45% til 70%-27% af det samlede EFRU-budget. I juli 1999 måtte Europa-Kommissionen suspendere EFRU-støtten til det grænseoverskridende industriområde ved Heerlen-Aachen, fordi det så ud til, at forordningen om levesteder muligvis var blevet overtrådt. Europa-Kommissionen, dvs. GD ENV, har rekvireret en uafhængig undersøgelse af situationen for den vilde hamster. I Twente-regionen godkendte Kommissionen to ordninger: "Stimulus-ordningen" og "Inno-fonden". Med "Stimulus-ordningen" søges innovationer fremmet i SMV'er. "Inno-fonden" blev oprettet under den foregående programmeringsperiode. Fonden har til formål at stille venturekapital til rådighed for innovative projekter i Twente og er målrettet mod virksomheder, der beskæftiger sig med nye teknologier eller anvender nye produkt/markedskombinationer. Groningen-Drenthe-regionen afsluttede i samarbejde med Kommissionen og andre EU-regioner en undersøgelse, der skulle bidrage til at fremme en bæredygtig udvikling i regionen, og en række workshops blev organiseret for de lokale partnere. Undersøgelsen er et vigtigt input for den kommende programmeringsperiode, hvor den nuværende mål nr. 2-region vil komme til at indgå i en større enhed. Et af de større projekter i EPD'et, nemlig jernbanelinjen Van Starckenborgh/Sauwer, blev iværksat i 1999. De overførsler mellem foranstaltningerne, der var en følge af ændringsbeslutningen, skulle gøre det muligt at tilføre

yderligere midler til "erhvervsparken i Atalanta-Emmen". Endelig skal det bemærkes, at der vil blive iværksat en intensiv pressekampagne omkring resultaterne af det nuværende program. Kampagnen koordineres med mål nr. 5b-programmet for Groningen-Drenthe. I Arnhem-Nijmegen-området er der inden for det prioriterede felt vedrørende turisme sket et skift fra kongresbaseret og sundhedsorienteret turisme til turisme baseret på egentlige turistattraktioner. Der er især mange projekter undervejs vedrørende underforanstaltningen "tilgængelige bycentre". I Zuidooost-Brabant godkendte Kommissionen en venturekapitalfond, der skal dække behovet hos det segment af låne- og kapitalmarkedet, der ikke er omfattet af de eksisterende fonde for nystartede virksomheder, som f.eks. den regionale "tekno-starter"-fond.

Indsatsen til fordel for menneskelige ressourcer i mål nr. 2-områderne var koncentreret om uddannelse af arbejdstagere, som skulle tilegne sig nye færdigheder i en regional økonomi præget af omlægninger. En anden vigtig ESF-aktivitet i mål nr. 2-områderne var den erhvervsmæssige integrering af langtidsledige.

Midtvejsevalueringen af programmet blev afsluttet i 1999. Det fremgår heraf, at programmet var vellykket for så vidt angår iværksættelsen af det prioriterede felt "styrkelse af industrinettene", men at turistdelen, hvor en manglende regional tilgang til emnet hindrede projektudviklingen, giver anledning til bekymring.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Den vigtigste begivenhed i 1999 var en afdækning under et kontrolbesøg af uregelmæssigheder i de endelige erklæringer vedrørende en række ESF-projekter. Kommissionen reagerede ved at standse alle ESF-betalinger, undtagen betalingerne under mål nr. 4, indtil de nederlandske myndigheder havde godtgjort, at de havde truffet de nødvendige foranstaltninger for at korrigere uregelmæssighederne og forhindre dem i at opstå igen. De nederlandske myndigheder reagerede hurtigt, og betalingerne blev derfor genoptaget.

I 1999 forelå resultaterne af den endelige mellemliggende evaluering tids nok til, at der i programmeringen for den nye periode kunne tages hensyn til dem.

Hovedkonklusionerne for mål nr. 3 er, at de opnåede resultater er forholdsvis positive, også med hensyn til virkninger, idet mellem 60% og 90% af deltagerne, afhængig af målgruppen, finder arbejde efterfølgende. Evalueringen viser, at det under mål nr. 3 også lykkedes at nå ud til de personer, der er mest marginaliserede. Trods opsvinget på arbejdsmarkedet har ESF imidlertid ikke forbedret disse personers relative situation, idet deres andel af ESF-støtten kun svarer til deres andel af arbejdsløsheden. Hovedkonklusionerne i den endelige mellemliggende evaluering for mål nr. 4 er, at de disponible bevillinger blev udnyttet fuldt ud takket være en velegnet uddannelsesinfrastruktur i form af de såkaldte sektoruddannelsesfonde (O&O). Disse finansieres af arbejdsmarkedets parter, som donerer en vis procentdel af sektorens lønsum (mellem 0,2% og 1,25%) til fondene. Hovedmålet for mål nr. 4 synes at være nået, idet mål nr. 4-foranstaltningerne har ydet et væsentligt bidrag til bevidstgørelsen af arbejdstagere og arbejdsgivere om behovet for løbende investeringer i uddannelse for at opretholde beskæftigelsesegnetheden. Det er vanskeligt at kvantificere bidraget, men mål nr. 4 må anses for at have fungeret som katalysator. Ved periodens udløb vil ca. 170 000 arbejdstagere have deltaget i mål nr. 4-foranstaltninger med et ESF-budget på 165 mio. euro.

Målgruppen blev ramt meget godt, idet 58% af deltagerne arbejdede for SMV'er, ligesom mange dårligt kvalificerede arbejdstagere blev nået, dog især i de større virksomheder.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Gennemførelsen af EPD'et vedrørende forbedring af forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter forløb tilfredsstillende. Støtten var koncentreret om sektorerne for kød, mælk og mejeriprodukter, frugt og grønsager, æg og fjerkræ samt kartofler. Da 1999 var det sidste år i programmeringsperioden, besluttede de nederlandske myndigheder at omprogrammere EPD'et for at afslutte programmet og samtidig få medtaget beløb, der er afsat til evaluering af programmet.

For mål nr. 5a-landbrug generelt var der ved udgangen af 1999 disponeret over 81% af forpligtelsesbevillingerne. Udnyttelsen af betalingsbevillingerne var mindre tilfredsstillende, idet der kun var disponeret over 32% af disse. Kommissionen har flere gange over for de nederlandske myndigheder beklaget denne langsomme udnyttelse. Der er dog endnu to år til rådighed til at afslutte programmet.

## MÅL NR. 5A - Fiskeri

Efter en noget langsom start i begyndelsen af programmeringsperioden 1994-1999 var 1999 præget af en særlig indsats for at få programmet godt i gang igen, før fristen for afslutningen af programmet udløb den 31.12.1999. Det lykkedes da også for Nederlandene at indhente en stor del af forsinkelserne i 1999, især hvad angår indsatsområdet "havnefaciliteter". Betalingerne gik dog stadig for langsomt, idet den samlede udnyttelsesgrad kun nåede op på 28% for betalingsbevillingerne.

## MÅL NR. 5B

Gennemførelsen af de nederlandske mål nr. 5b-programmer forløb tilfredsstillende i 1999. For hele EPD'et var der ved udgangen af 1999 disponeret over 96% af forpligtelsesbevillingerne og 46% af betalingsbevillingerne. De regionale arbejdsformidlingskontorer, der har ansvaret for gennemførelsen af ESF-programmerne, manglede ved årets begyndelse at disponere over halvdelen af ESF-tildelingen som følge af en sen start og en lav udnyttelsesgrad i de første år af programmeringsperioden. I 1999 blev der vedtaget fem ændringer af EPD'erne for Friesland, Groningen-Drenthe, Overijssel, Limburg og Zeeland. Ændringerne vedrørte overførsler mellem de prioriterede felter eller foranstaltningerne, fremførsel af ikke-udnyttede bevillinger samt tildeling af indekseringsprovenu.

Fire af de fem berørte regioner (Friesland, Groningen-Drenthe, Overijssel og Limburg) har koncentreret sig om oprettelse af nye virksomheder, turisme samt udnyttelse af landskabsværdier, mens Zeeland specifikt har fokuseret på diversificering af landbruget.

## 2. EF-initiativer

Indekseringsprovenuet for alle fire URBAN-programmer i Nederlandene udgjorde i alt 1 058 000 EUR. Amsterdam- og Den Haag-programmerne blev hver forhøjet med 155 000 EUR, Rotterdam-programmet fik tilført 548 000 EUR, mens 200 000 EUR blev tildelt det nordiske PEACE-program. I Amsterdam "Zuidoost" blev der lagt større vægt på at forbedre de fysiske infrastrukturer og stimulere beskæftigelsen, f.eks. ved at tilbyde nye mindre virksomheder egnede rammer. I Den Haag "Schilderswijk" var det i 1999 nødvendigt at ændre støttesatsen, efter at det blev klart, at en stor del af URBAN-medfinansieringen tilsyneladende ikke kunne godkendes. Følgelig kunne visse projekter ikke fortsætte under den nye finansieringsplan. I Rotterdam "Delfshaven" besluttede overvågningsudvalget at omfordele EFRU-støtten mellem de forskellige foranstaltninger af hensyn til de projekter, der var undervejs. Den løbende evaluering støttede det synspunkt, at der skulle lægges mere vægt på infrastrukturprojekter på bekostning af de mere sociale og erhvervsrettede foranstaltninger. I Utrecht "Kanaalstraat" godkendte overvågningsudvalget den 1. juli 1999 en ny ændring af de finansielle tabeller, da det blev klart, at det på grund af retlige og planlægningsmæssige procedurer ikke ville være muligt at udnytte samtlige forpligtelsesbevillinger for en række grundinfrastrukturprojekter før fristens udløb. De herved frigjorte midler blev anvendt til at medfinansiere yderligere projekter inden for rammerne af foranstaltningen vedrørende økonomiske aktiviteter som f.eks. etablering af et erhvervscenter.

Hvad angår INTERREG IIC-IRMA-programmet (bekæmpelse af oversvømmelser i Rhin- og Meuse-bassinerne) blev de største tilskud ydet til infrastrukturprojekter. Disse vedrørte bl.a. omlægning af diger og tiltag for at gøre jordoverfladen mere gennemtrængelig. IRMA-programmet omfatter først og fremmest grænseoverskridende initiativer. Nederlandene har således bidraget med 10 mio. EUR til omlægning af diger og anlæg af reservoarer i den tyske delstat Nordrhein-Westfalen. De pågældende projekter mindsker risikoen for oversvømmelser såvel i Tyskland som i Nederlandene. Nederlandene samarbejder ligeledes med Belgien om et digeprojekt langs Meuse-floden, der er blevet døbt "Maasdijkenplan". Dette flamske initiativ blev vedtaget som en følge af oversvømmelserne i 1993 og 1995. Planerne for og resultaterne af dette projekt vil blive formidlet til de nederlandske vandforvaltningsmyndigheder for Meuse (Rijkswaterstaat).

Gennemførelsen af de 112 EMPLOYMENT-projekter, der var blevet udvalgt efter den anden indkaldelse af forslag i 1997, fortsatte. Derudover blev der på nationalt plan gennemført en række arrangementer omkring bestemte temaer, herunder konferencer vedrørende forskellige aspekter af Now, Youthstart og Integra. Resultaterne af disse arrangementer vil indgå i "mainstreaming"-indsatsen. Hvad angår ADAPT-programmet fortsatte gennemførelsen af 142 projekter fra anden runde. I de fleste af disse blev der i 1999 lagt stor vægt på brugen af informations- og kommunikationsteknologier (IKT'er). I årets løb fandt en række nationale seminarer sted omkring bestemte temaer, ligesom der blev offentliggjort en større projektoversigt. Alt dette var med til at

forbedre formidlingen af resultaterne. De tematiske fokusgrupper under EMPLOYMENT og ADAPT fortsatte deres arbejde i 1999. Nederlandene deltager i fire af grupperne: "nye arbejdspladser" og "at komme over jobtærsklen", som er tværgående temaer, samt "ansvarliggørelse af de udstødte" (EMPLOYMENT-Integra) og "unges aktive deltagelse" (Youthstart). Herudover bidrager Nederlandene til arbejdet med andre temaer, herunder "desegregering af arbejdsmarkedet" (EMPLOYMENT-Now).

Gennemførelsen af LEADER II-programmet forløber planmæssigt. Frem til udgangen af 1999 har Nederlandene fået udbetalt ca. 2,2 mio. EUR for de fire programmer, hvilket svarer til ca. 48% af bidraget fra EUGFL, Udviklingssektionen.

Hvad angår den del af PESCA-initiativet, der ikke vedrører mål nr. 1-områder, blev der i 1999 gjort en særlig indsats, hvilket resulterede i en næsten fuldstændig implementering af programmet. Derimod var gennemførelsen af PESCA-programmet for mål nr. 1-områder (den mindste del) ikke så tilfredsstillende.

#### 2.2.11. ØSTRIG

##### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Østrig

URBAN-programmet for Graz indeholder et projekt, der skal give kvinder træning i at anvende Internettet, idet kun en fjerdedel af Internetbrugerne er kvinder. På den såkaldte "Internet-Café" arrangeres kurser for kvinder fra det pågældende URBAN-område med det formål at overvinde de barrierer, der findes for kvinder med små børn, kvinder med et lavt uddannelsesniveau eller udenlandske kvinder. "Internet-Caféen" omfatter også en mobil del, der for bedre at kunne nå målgrupperne tilbyder decentrale kurser.

I INTERREG II A-programmet for Alpenrhein-Bodensee-Hochrhein indgår et projekt, der tager sigte på at opbygge et net af service- og informationscentre for kvinder og unge piger i Vorarlberg-regionen, Liechtenstein og Schweiz. Nettet skal benyttes til at indsamle oplysninger, udveksle erfaringer og bevidstgøre den brede offentlighed om kvinders situation.

##### MÅL NR. 1

Den positive økonomisk udvikling i Burgenland, Østrigs eneste mål nr. 1-region, fortsatte i 1999. Der skete en mindre stigning i antallet af nye arbejdspladser, men arbejdsløsheden formindskedes alligevel ikke, men forblev på det samme relativt lave niveau som følge af en voksende arbejdsstyrke. Antallet af arbejdspladser i Burgenland steg til over 80 000, det højeste tal nogensinde. Der var især en bemærkelsesværdig stigning i antallet af arbejdspladser for kvinder. Burgenland klarer sig endog bedre end Østrig som helhed hvad angår såvel arbejdsløshed som langtidsledighed, men det skal tages i betragtning, at tallene inkluderer et stort antal pendlere, der arbejder uden for regionen.

Ved gennemførelsen af programmet for 1994-1999 er der gjort en stor indsats for at udnytte samtlige disponible EF- og nationale forpligtelsesbevillinger inden udgangen af december 1999. Siden programmets start er 1 070 projekter blevet vurderet, hvoraf 799 er blevet indstillet til godkendelse. Overvågningsudvalget har anbefalet flere ændringer for at gøre det muligt at absorbere hele budgettet. Den største ændring består i at flytte vægten fra handel og industri til forskning og udvikling, hvilket er i overensstemmelse med EU's prioritering. Det forventes, at programmet vil føre til skabelse eller bevarelse af 6 600 arbejdspladser, støtte til 225 nye virksomheder eller virksomheder truet af lukning, etablering af 1 060 nye sengepladser i turistsektoren samt uddannelse af 11 000 personer som led i ESF-ordninger. Kvindernes deltagelse i ESF-støttede projekter nåede op på 45%, hvilket bl.a. skyldtes, at antallet af kvinder, der deltog i kurserne for ansatte, forholdsomt var stigende. Kvindernes deltagelse i forsknings- og udviklingsprojekter samt managementkurser var imidlertid lav. 36% af deltagerne i ESF-programmet var unge under 25 år.

Den 27. oktober forelagde den østrigske regering officielt Kommissionen udkastet til mål nr. 1-programmet for perioden 2000-2006, og den 9. november accepterede Kommissionen programmet som forhandlingsoplæg. De første forhandlinger fandt sted den 17. december i Eisenstadt. Sammenlignet med programmet for 1995-1999 vil det nye program fokusere mere på udnyttelse af regionens potentiale i stedet for at søge at tiltrække store investeringer udefra. Dette indebærer, at der vil blive lagt mere vægt på SMV'er og nyoprettede virksomheder. Der vil også blive gjort en

større indsats for at fremme internationalisering, innovation, teknologioverførsler samt etablering af samarbejdsnet mellem virksomhederne. En anden vigtig ændring er skiftet fra de mere klassiske investeringsordninger til mere innovative instrumenter.

#### MÅL NR. 2

Steiermark-programmet, der er det største under dette mål, støtter 2 488 projekter. Det er planen at skabe 2 895 nye arbejdspladser og bevare 23 354 arbejdspladser. Der vil endvidere blive ydet støtte til 166 F&U-projekter, mens 10 teknologiceentre og "væksthuse" vil blive etableret og/eller udvidet. I Niederösterreich er der ydet støtte til 274 investeringsprojekter (heraf 29 miljøprojekter og 52 F&U-projekter) 574 rådgivningsprojekter og 38 projekter vedrørende teknisk bistand. Det er planen at skabe 1 094 nye arbejdspladser og bevare 7 120 arbejdspladser inden for industri og handel, mens der inden for turisme regnes med 62 nye arbejdspladser og 155 bevarede arbejdspladser. Ved det mindre omfattende program for Oberösterreich støttes 212 projekter, der forventes at resultere i oprettelse af 345 nye arbejdspladser og bevarelse af 2 195 arbejdspladser. Det mindste program, Vorarlberg-programmet, støtter 303 projekter. Her er der planlagt 458 nye og 3 069 bevarede arbejdspladser.

Kommissionen afholdt i 1999 en række møder med de østrigske regioner for at redegøre for Kommissionens retningslinjer for den nye programmeringsperiode og drøfte udkast til planer for den nye programmeringsperiode. I alle nye programmers udviklingsstrategier lægges der stor vægt på SMV'er og etablering af "klynger" og samarbejdsnet, ligesom der tilstræbes et skift til mere innovative ordninger, der i visse tilfælde endog vil omfatte venturekapitalfonde.

#### MÅL NR. 3 OG NR. 4

I oktober 1999 gjorde overvågningsudvalget status over gennemførelsen af mål nr. 3-programmet indtil udgangen af 1998. 46 000 personer havde været omfattet af programmerne, heraf 28 000, der havde deltaget i kurser, og 18 000, der havde modtaget beskæftigelsesstøtte. Kvinder udgjorde halvdelen af støttemodtagerne. For første gang var de fleste af støttemodtagerne (54%) under 25 år. 11% af personerne i målgrupperne var over 45 år, og i denne gruppe var der en overvægt af langtidsledige. Evalueringen af programmet viste, at den erhvervsmæssige integrerings succes afhang af, hvilken opkvalificeringsforanstaltning den pågældende havde deltaget i, og hvorledes de forskellige moduler var kombineret. De fleste af støttemodtagerne havde haft nytte af erhvervsvejledningsmodulet, mens deltagerne i en specialuddannelse havde størst chance for at få arbejde efter seks måneder.

Hvad angår mål nr. 4 var drøftelserne på nationalt plan og i overvågningsudvalget koncentreret om, hvilke erfaringer, der med fordel kunne udnyttes i den nye programmeringsperiode. Det blev konstateret, at det var lykkedes at opkvalificere de ansatte hos SMV'erne, og at moderniseringen af virksomhedernes organisation og uddannelsen i kommunikationsteknologier havde været de væsentligste mål for programmet. Den store spredning i mange af aktiviteterne (34 000 frem til udgangen af 1997) og manglen på forudfastlagte mål gjorde det imidlertid vanskeligt at måle programmets virkninger.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Hvad angår foranstaltningerne til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet blev 185 mio. EUR anvendt til udligningsgodtgørelser til 99 000 landbrugere i de ugunstigt stillede områder i Østrig, der omfatter 69% af det udnyttede landbrugsareal.

Ved udgangen af 1999 var 651 projekter vedrørende støtte til forarbejdning og afsætning af landbrugs- og skovbrugsprodukter blevet godkendt. EUGFL, Udviklingssektionens støtte var koncentreret om sektorerne for kød, mælk og mejeriprodukter. I 1997 blev programmet udvidet til også at omfatte skovbrugsprodukter.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Budgettet for det østrigske 5a-fiskeriprogram er naturligt nok meget begrænset (2,1 mio. EUR). Den 31. december var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger.

#### MÅL NR. 5B

I 1999 gjorde overvågningsudvalgene status over gennemførelsen af de forskellige dele af EPD'et for mål nr. 5b, som var nået meget langt. Ændringerne af de finansielle programmer skulle gøre det

muligt at udnytte samtlige EF-forpligtelsesbevillinger og finjustere overslagene over de udgifter, der manglede at blive betalt såvel for allerede gennemførte projekter (hvor forpligtelsesbevillingerne var udnyttet), som i forbindelse med indgivne, men endnu ikke behandlede, støtteansøgninger. I lighed med de foregående år gennemgik de syv overvågningsudvalg også i 1999 regnskaberne vedrørende den tekniske bistand, og de østrigske tjenestegrene og ministerier, der var omfattet af den nationale kontrol eller EF-kontrollen, fremkom med deres redegørelser over for overvågningsudvalgene. Kanslerkontoret redegjorde for en national kontrol af EFRU-projekter i Steiermark, der havde medført en reduktion af de støtteberettigede udgifter.

## 2. EF-initiativer

For at sikre den fulde udnyttelse "i marken" af alle EU-bevillinger for samtlige EF-initiativprogrammer foreslog overvågningsudvalgene ændringer, som blev bekræftet af Kommissionen.

Ligesom som i 1998 blev møderne i overvågningsudvalgene for samtlige INTERREG II A-programmer vedrørende "ydre grænser" (med deltagelse af Ungarn, Tjekkiet, Slovakiet og Slovenien) enten holdt sammen med eller nøje samordnet med PHARE CBC (Cross-border co-operation)-programmets udvalg for at forbedre koordineringen af de to instrumenter. En lang række projekter vedrørende de indre grænser gjorde yderligere fremskridt. For alle INTERREG-programmer gælder det, at Østrig og nabolandene har påbegyndt forberedelsen af den nye programmeringsperiode. Hvad angår programmet INTERREG II C "CADSES" (Central, Adriatic, Danubian, and South-Eastern European Space) blev den tredje indkaldelse af forslag afsluttet i midten af februar 1999, og overvågningsudvalget godkendte rapporten om midtvejsevalueringen af dette program. Programmet fik tilført yderligere midler fra det italienske SMV-program (Italien er en af de fire medlemsstater, der deltager i programmet) samt fra indekseringen.

Da URBAN-programmerne skrider godt frem, fik URBAN-programmerne for såvel Graz som Wien tilført flere midler fra andre østrigske EF-initiativprogrammer.

Hvad angår menneskelige ressourcer var ADAPT koncentreret om "mainstreaming" på grundlag af udveksling af erfaringer. En projektgruppe arbejdede med at etablere SMV-net, mens en anden gruppe, der beskæftigede sig med etablering af regionale net, var vært for en større konference om "lærende regioner" i Graz. De andre tematiske prioriteter i Østrig var "livslang læring" og "fjernundervisning". Den anden runde af ADAPT- og EMPLOYMENT-projekter (1997-1999) omfattede 98 projekter. De fleste af disse blev afsluttet inden udgangen af 1999. Østrig har som led i EMPLOYMENT-initiativet givet høj prioritet til visse målgrupper som f.eks. langtidsledige og personer med få eller ingen formelle kvalifikationer, især ældre arbejdstagere, kvinder og unge. Hovedtemaerne på projekt- og programniveau var indførelse af informationssamfundet, bekæmpelse af racisme samt lige muligheder. Kun få (11 EMPLOYMENT og syv ADAPT) projekter fik tilført yderligere midler for at kunne fortsætte arbejdet i 2000. Forlængelserne skulle gøre det muligt at afslutte projekterne og formidle resultaterne for herefter at gå i gang med "mainstreaming-aktiviteterne". Ved to større nationale begivenheder blev der fokuseret på resultaterne af initiativerne: en Horizon-konference (november 1999) om arbejdsgivernet som middel til at fremme beskæftigelsen af handicappede og et afsluttende seminar (maj 2000), hvor der blev gjort status over resultaterne, ligesom de to initiativers strategiske virkninger blev vurderet. Østrig forbereder også udgivelsen af et kompendium om "Nye Jobs" på baggrund af arbejdet i de tematiske fokusgrupper, Østrig har deltaget i. Kompendiet vil komme til at indeholde de væsentligste eksempler på god praksis fra Østrigs ADAPT- og EMPLOYMENT-projekter.

LEADER II-programmet gjorde gode fremskridt. De fleste af projekterne vedrører primært en bæredygtig udvikling af landdistrikter. Der er oprettet 31 lokalaktionsgrupper, hvortil kommer ni andre lokale grupper. Det er især i Mittelburgenland og Südburgenland, at grupperne gennem kulturelle projekter har bidraget effektivt til styrkelsen af den interne samhørighed samt befolkningernes identitet. Endvidere har Voralberg taget initiativ til at fastlægge meget strenge betingelser for fremstillingen af traditionelle ostetyper fremstillet af mælk fra dyr, der har levet af græs og hø.

### 2.2.12. PORTUGAL

#### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Portugal

Bortset fra RIME-programmet (støtteordning for helt små virksomheder), der omfatter en jobskabelsesforanstaltning til fordel for kvinder, og som vil blive styrket, indeholder den portugisiske EFSR ingen foranstaltninger eller aktioner, der specifikt er rettet mod kvinder. RIME-ordningen har bidraget til oprettelse af 18 479 arbejdspladser, heraf 9 919 til kvinder.

Hvad angår strukturfondenes rolle skal nævnes, at der med støtte fra ESF er gennemført en række uddannelsesforanstaltninger for kvinder, men at størstedelen af de projekter, der udvikles af kvinder eller til fordel for kvinder, gennemføres som led i EF-initiativerne EMPLOYMENT-NOW (ESF+EFRU) og LEADER (EUGFL+EFRU). Eksempler herpå: NOW: fritidscentre for børn og pasningskrævende voksne, "væksthuse" for virksomheder samt informations- og rådgivningstjenester og teknisk støtte. LEADER: støtte til diversificering af erhvervslivet med henblik på omlægning af landbrug.

Hvad angår ESF havde f.eks. ORIANA-projektet til formål at forebygge social udstødelse ved personlig og faglig opkvalificering af arbejdsløse kvinder med henblik på erhvervsmæssig (re)integrering. Formålet med uddannelsen var at give deltagerne de tekniske kvalifikationer, der kræves inden for ældreplejen, samt sociale færdigheder. Uddannelsen, der delvis var jobrelateret, var organisatorisk og indholdsmæssigt tilpasset de deltagende kvinders særlige situation. Da kvinderne alle havde små børn, blev der i forbindelse med projektet etableret en vuggestue - der i øvrigt også tog imod børn af personer, der ikke deltog i projektet - således at kvinderne havde mulighed for at følge uddannelsen.

Et andet eksempel, der fortjener at blive nævnt, er VIRAR-projektet i Almada (en forstad til Lissabon). Projektet tilbyder en helhedsløsning omfattende et "ressourcecenter" (oplysninger om stillinger, juridisk rådgivning og psykosocial støtte), "hjemmeserviceuddannelse" inden for f.eks. gartnerfaget med henblik på at skabe nye beskæftigelsesmuligheder samt en "virksomhedskuvøse" for hjemmeservicevirksomheder for at følge op på kvinders arbejds- og iværksætterinitiativer.

Med hensyn til bl.a. underprogrammet vedrørende SUNDHED skal nævnes, at der i 1999 blev offentliggjort en undersøgelse af kvinders rolle i sundhedssystemet. Undersøgelsesresultaterne viste, at der blev lagt stor vægt på princippet om lige muligheder. Endvidere blev der som en ESF-foranstaltning oprettet et kursus om bekæmpelse af vold mod kvinder, der skal bevidstgøre socialarbejdere om den rolle, de har i sådanne situationer.

#### MÅL NR. 1

Hele Portugal var i perioden 1994-1999 støtteberettiget under mål nr. 1.

I 1999 indhentedes noget af den forsinkelse, der havde ramt en række foranstaltninger vedrørende udnyttelse af det regionale udviklingspotentiale, social integration og ikke mindst støtteordningen for handelssektoren: Procom. Ved udgangen af 1999 var der disponeret over 99% af de samlede forpligtelsesbevillinger for perioden, hvilket betyder, at EFSR'en har været en succes. Ved årets udgang var 89% af betalingsbevillingerne udnyttet, hvilket også er et godt resultat, når det tages i betragtning, at betalingerne kan finde sted indtil slutningen af 2001. Hvad angår godkendelsen af store projekter skal fremhæves købet af 12 elektriske lokomotiver til brug for Norte-jernbanelinjen og fire til brug for forstadslinjen i Sintra som led i den fortsatte modernisering af de portugisiske jernbaner, der skal øge passagerens sikkerhed og komfort.

Hvad angår menneskelige ressourcer gjorde omprogrammeringen af OP'et vedrørende erhvervsuddannelse og beskæftigelse det muligt at frigøre nogle af de bevillinger, der ikke var blevet udnyttet i 1998 til grunduddannelse og uddannelse af undervisere, og anvende disse bevillinger til efter- og videreuddannelse af arbejdsløse, ansættelsesstøtte, lærlingeuddannelser samt erhvervsuddannelse inden for den offentlige forvaltning. Endvidere fik underprogrammet for uddannelse tilført ca. 20 mio. EUR til fagskoler, mens underprogrammet for videnskab og teknologi fik tilført 9,5 mio. EUR til videreuddannelse af personale. Bevillingerne til underprogrammet vedrørende sundhed blev forhøjet med 3,7 mio. EUR, ligesom underprogrammet INTEGRAR fik tilført ca. 6 mio. EUR med henblik på langtidsledige. Endelig blev foranstaltningen vedrørende handicappedes socioøkonomiske integration forhøjet med 15 mio. EUR. Den endelige evaluering af ESF-interventionens virkninger for Portugal i programmeringsperioden 1994-1999 blev påbegyndt. I undersøgelsen indgik resultaterne af allerede foretagne evalueringer af programmerne PRODEP, PAMAF, PESSOA og PEDIP, mens der blev gennemført yderligere evalueringer dels af den videregående erhvervsuddannelse i PESSOA-projektet og i underprogrammet for turisme, dels af praktikordningerne under PESSOA, den socioøkonomiske integrering af dårligt stillede persongrupper og arbejdsløse samt støtten til INTEGRAR (social udvikling).

Inden for landbrug og udvikling af landdistrikter blev EUGFL-delen af EFSR'en for 1994-1999 helt omprogrammeret for at gøre det muligt at udnytte alle de forpligtelsesbevillinger, der endnu var til rådighed. Omprogrammeringen omfattede ligeledes en fordeling af indekseringsprovenuet for 1999 (10 mio. EUR) og medførte en udvidelse af underprogrammet vedrørende landbrug og af landbrugsdelen af flerfonds-OP'erne for Açores og Madeira samt en reduktion af bevillingerne til PEDIZA- og PPDR-programmerne.

Finansieringsplanerne for de tre underprogrammer for fiskerisektoren (Continente, Açores og Madeira) blev ændret to gange i 1999. FIUF-bidraget til Continente blev reduceret med 10 mio. EUR, som blev ligeligt fordelt mellem fiskeriprogrammerne for Açores og Madeira. Ved den anden ændring blev bidraget nedsat med yderligere 7,873 mio. EUR. Udgifterne var koncentreret om foranstaltninger vedrørende fiskerflåden og forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter. Açores- og Madeira-underprogrammerne fik som allerede nævnt hvert tilført 5 mio. EUR fra FIUF-bidraget til Continente-underprogrammet vedrørende fiskeri, hvorefter finansieringsplanerne for begge underprogrammer blev tilpasset for at tage hensyn til det faktiske udgiftsmønster. Udgifterne var især anvendt til foranstaltninger vedrørende fiskerflåden samt forarbejdning og afsætning af fiskeriprodukter.

De nationale myndigheder fremlagde i oktober regionaludviklingsplanen for mål nr. 1 (2000-2006), hvorefter de operationelle programmer blev fremlagt. På denne baggrund skulle det være muligt at vedtage den nye EFSR i løbet af marts 2000 og derefter at godkende programmerne. Herved skulle overgangen fra anden til tredje EFSR kunne ske uden større problemer.

## 2. EF-initiativer

Bevillingerne til INTERREG II C ("Sydvesteuropa") og REGIS blev forhøjet. Til gengæld blev bevillingerne til INTERREG II A-programmet vedrørende grænseoverskridende samarbejde, INTERREG II C-programmet vedrørende tørke samt SMV-programmet sat ned. Som led i INTERREG II C-initiativet blev et nyt program, der skal styrke det tværnationale samarbejde mellem Portugal og visse regioner i Spanien, Frankrig, Irland og Det Forenede Kongerige, godkendt i maj 1999. Programmet, der går under betegnelsen INTERREG II C's "atlantiske bue", modtager EF-støtte på i alt 13,381 mio. EUR (heraf 1,083 mio. EUR til Portugal). Hovedformålet med programmet er at finansiere undersøgelser, samarbejde, etablering af net osv. med henblik på at støtte især turisme, miljø, forskning, udvikling og teknologioverførsel samt transport.

De fleste af de 316 ADAPT- og EMPLOYMENT-projekter vedrørende menneskelige ressourcer, der blev udvalgt i programmeringsperioden 1994-1999, blev afsluttet i december 1999. I første halvår 1999 blev en tredje fase iværksat for et begrænset antal projekter med midler, der ikke var blevet anvendt til ADAPT-programmet. Formålet var at finansiere strategiske projekter til afhjælpning på nationalt plan af specifikke problemer i forbindelse med innovative instruktør- og SMV-uddannelser. Forvaltningsmyndigheden koncentrerede sig i 1999 om at udnytte erfaringerne fra projekterne, hvilket skete ved temamøder med deltagelse af initiativtagerne. Forvaltningsmyndigheden gennemførte endvidere med støtte fra regeringen en række større arrangementer sammen med de europæiske tematiske fokusgrupper vedrørende "forening af arbejds- og familieliv" samt "ansvarliggørelse". Temagruppens arbejde om forening af arbejds- og familieliv faldt sammen med en national kampagne om samme tema, der blev gennemført i marts. De ansvarlige for "mainstreaming"-indsatsen under ESF samt initiativtagere til NOW-programmer bidrog væsentligt til informationsaktiviteterne og den landsdækkende offentlige debat om emnet, der opstod bl.a. i medierne.

Hvad angår udvikling af landdistrikter blev den sidste omprogrammering af LEADER II godkendt ved en kommissionsbeslutning den 6. december 1999. Ved omprogrammeringen blev indekseringsprovenuet for 1998 og 1999 fordelt, ligesom der blev foretaget justeringer mellem foranstaltningerne og mellem fondene, bl.a. ved at overføre ikke-udnyttede bevillinger fra ESF til EUGFL, Udviklingssektionen, og EFRU. Programmets gennemførelse fortsatte i et tilfredsstillende tempo.

PESCA-programmet blev revideret to gange i 1999. Ved den første revision blev det støtteberettigede område udvidet, mens den anden revision vedrørte tildelingen af de yderligere 0,608 mio. EUR fra indekseringen, overførslen til FIUF af 1,7 mio. EUR fra EFRU og 1,993 mio. EUR fra ESF samt tilpasningen af finansieringsplanen til det faktiske udgiftsmønster. Udgifterne var koncentreret om omstrukturingsforanstaltninger inden for fiskerisektoren.

### 2.2.13. FINLAND

## 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

### Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Finland

MoniNainen-projektet lærte kvinder at tage selvstændige initiativer. Det var et fleksibelt projekt baseret på kvinders faktiske uddannelsesbehov, hvis adgangskrav var, at ansøgeren havde en idé til et forretningsprojekt. Det var Laplands universitet, der gennemførte projektet, som blev sat i gang i januar 1997 og blev udvidet i 1998 til at omfatte hele Lapland-provinsen. I projektet deltog i alt 90 kvinder, som ønskede at starte en virksomhed eller påbegynde en ny karriere. Deltagerne fik en fælles vejledning både før og under de individuelle uddannelsesforløb. Der blev tilvejebragt forskellige former for uddannelse fra alle dele af Finland, efterhånden som behovet opstod, og deltagerne betalte deres egen rejse- og opholdsudgifter. Hver deltager skulle selv tage initiativ til at finde en praktikplads. Dette gav positive tilbagemeldinger, idet de lokale virksomheder var yderst villige til at blive inddraget i projektet.

Da MoniNainen var et kvindeprojekt, omfattede uddannelsen også "bløde" emner som f.eks. evnen til at omgås andre, ligesom der fandt drøftelser sted om positive definitioner af kvindelighed, deltagelse i iværksætterprojekter for kvinder samt andre emner af interesse for kvinder. Alt dette gav sammen med sammenholdet i gruppen kvinderne selvtillid og tro på egen styrke, og disse positive resultater blev yderligere styrket gennem uddannelsen. Efter afslutningen af projektet havde kvinderne således fået deres helt eget netværk af kvinder, som i et eller andet omfang havde deltaget i projektet.

MoniNainen-projektet har skabt syv nye virksomheder, og yderligere fire er ved at blive etableret. 55% af de kvinder, der har afsluttet kurserne, har siden fundet arbejde, hvilket er et meget flot resultat, når det tages i betragtning, at alle deltagerne før projektet var arbejdsløse, og at projektet blev gennemført i en region med stor arbejdsløshed.

### MÅL NR. 2

Generelt skønnes det, at de to mål nr. 2-programmer for henholdsvis 1995-1996 og 1997-1999 har bidraget væsentligt til at fremme erhvervslivet og jobskabelsen i de otte regioner i den vestlige og sydlige del af Finland. Ifølge bedømmerne har programmernes virksomhedsskabende effekt dog været begrænset, da størstedelen af støtten er anvendt til allerede etablerede fremstillingsvirksomheder, mens de fleste nye virksomheder findes i servicesektoren, et forhold, man bør være opmærksom på i forbindelse med det nye program for 2000-2006.

For at sikre maksimal udnyttelse af EF-bevillingerne til mål nr. 2-programmet for 1997-1999 blev indekseringsprovenu, de "ekstra" finske mark, omvekslingen fra euro gav, samt de ikke-udnyttede ESF-bevillinger samlet i en pulje og i efterårets løb fordelt til forskellige projekter under hensyntagen til de seneste foreliggende data om projekternes gennemførelse. Af samme årsag blev der i slutningen af året også foretaget mindre justeringer af finansieringsplanen. Det forventes, at de allerede eksisterende projekter vil kunne absorbere stort set hele EF-finansieringen. Ved udgangen af 1999 var ca. 44% af de offentlige midler blevet udbetalt til de endelige støttemodtagere, og ca. 2 400 projekter var blevet støttet. Den endelige rapport vedrørende mål nr. 2-programmet for 1995-1996 blev fremlagt i juni 1999, hvorefter den sidste betalingsanmodning blev indgivet.

### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Ved udgangen af 1999 var i alt 914 projekter blevet sat i gang siden programmeringsperiodens begyndelse, og 125 000 personer havde deltaget i mål nr. 3-aktiviteter. Samtlige forpligtelsesbevillinger og 76% af betalingsbevillingerne var udnyttet ved udgangen af 1999. 150 000 personer har deltaget i 845 mål nr. 4-projekter siden programmets iværksættelse i 1995. Kommissionen har udbetalt 74% af de samlede betalingsbevillinger til Finland, mens samtlige forpligtelsesbevillinger blev udnyttet i 1999.

I maj 1999 blev der afholdt et evalueringsforum i Finland, hvor programmets bedømmere gav deres vurdering af programgennemførelsen og resultaterne af ESF-operationerne. Ved planlægningen af programmerne for perioden 2000-2006 er der taget hensyn til bedømmernes anbefalinger.

### MÅL NR. 5A - Landbrug

Hvad angår foranstaltningerne til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet fik udligningsgodtgørelserne for naturlige handicap, der blev ydet til bedrifter med et jordtilliggende på

ca. 1,3 mio. ha, høj prioritet. Resten af midlerne blev ydet dels som etableringsstøtte til i alt 2 065 modtagere for hele perioden, dels som investeringsstøtte til 1 015 modtagere, heraf 273 unge landbrugere.

Ved udgangen af 1999 var 96% af forpligtelsesbevillingerne til forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter blevet udnyttet. Myndighederne havde godkendt 219 projekter, heraf 118 vedrørende kødprodukter, 49 vedrørende mælk og mejeriprodukter, 27 vedrørende frugt og grønsager, 15 vedrørende kartofler og endelig 10 vedrørende æg og fjerkræ.

I slutningen af 1999 var i alt ti producentsammenslutninger inden for landbrug blevet anerkendt, heraf otte for kartofler og to for økologisk korn, mens fem sammenslutninger for frugt- og grønsagsproducenter var anerkendt.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Ved udgangen af året var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger, mens de endelige støttemodtagere havde afholdt 61% af udgifterne. 1 308 projekter var blevet godkendt. Ca. 40% af støtten var investeret i forarbejdning og afsætning, mens akvakultur og modernisering af fiskerflåden hver fik tildelt ca. 15%, og tilpasning af fiskeriindsatsen ca. 10% af støtten. I 1999 blev EF-støtten forhøjet med midler fra indekseringsprovenuet for hele perioden 1995-1999.

#### MÅL NR. 5B

Samtlige forpligtelsesbevillinger blev udnyttet. Den gennemsnitlige EF-medfinansieringssats var på henholdsvis 36%, og den private finansieringssats androg 42,6%. I alt 6 251 projekter var blevet godkendt, heraf 1 600 udviklingsprojekter (72% af den samlede offentlige finansiering) og 4 651 erhvervsprojekter (28% af den samlede offentlige finansiering) med tilknytning til udviklingsprojekterne. I slutningen af perioden kunne gennemførelsen som følge af de opnåede erfaringer effektiviseres, således at f.eks. antallet af erhvervsudviklingsprojekter hurtigt steg.

Finansieringen af programmet for det finske fastland blev i årets løb justeret en smule ved overførsler mellem regionerne og inden for EFRU- og ESF-foranstaltningerne for at sikre en effektiv udnyttelse af midlerne i slutningen af programmeringsperioden. Overvågningsudvalget fulgte gennemførelsen af enkelte større samarbejdsprojekter og aktiveringsprojekter under ESF, som havde fået tilført midler fra indekseringsprovenuet. Med henblik på det fremtidige arbejde anbefalede bedømmerne en forenklet beslutningsmodel samt indførelse af frister for behandling af ansøgninger i forbindelse med større samarbejdsprojekter. Overvågningsudvalget godkendte på sit sidste møde i 1999 den endelige rapport om midtvejsevalueringerne.

#### MÅL NR. 6

I 1999 blev der gjort en stor indsats for at sikre, at de resterende mål nr. 6-bevillinger blev udnyttet inden årets udgang. Myndighederne gennemgik derfor alle uafsluttede mål nr. 6-projekter for at finde frem til overskydende bevillinger. I maj-juni godkendte overvågningsudvalget de endelige justeringer af finansieringsplanen, flyttede bevillinger mellem foranstaltningerne og prioriteterne, fordelte indekseringsprovenuet for 1998 og 1999 og overførte herudover 35,827 mio. EUR fra det finske mål nr. 5a uden for mål nr. 6-områderne. Denne sidste væsentlige omprogrammering blev godkendt af Kommissionen den 29. november. I december blev der foretaget yderligere småjusteringer af finansieringsplanen for at skabe endnu større overensstemmelse mellem planen og den faktiske forpligtelsessituation "i marken". Disse justeringer blev bekræftet af Kommissionen i april 2000. De oprindelige EF-forpligtelsesbevillinger blev udnyttet næsten 100%.

#### 2. EF-initiativer

Også i INTERREG-programmerne var tilpasningen af finansieringsplanerne til de faktiske forhold (finansierede projekter og projekter undervejs) højt prioriteret. De tre programmer for områder ved den russiske grænse (Barents, Karelia og Sydøstfinland) samt Sydfinland/Estland-programmet undergik væsentlige ændringer i forårets løb, hvorefter der ved udgangen af året blev foretaget yderligere mindre justeringer. Resultatet var, at der blev disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger for alle programmerne.

I forhold til de foregående år lykkedes det at få øget tempoet for SMV-programmet for mål nr. 2-, nr. 5b- og nr. 6-områderne, men på trods heraf var forpligtelsesbevillingerne ikke fuldt udnyttet ved udgangen af 1999. Bedømmerne fandt, at programmet især havde haft held med at fremme

etableringen af net, samarbejdet og udviklingen af SMV-tjenester. I efteråret blev der afholdt et vellykket møde med de projektansvarlige.

URBAN-programmerne for byerne Joensuu og Helsinki-Vantaa tager sigte på at udvikle det lokale erhvervsliv og fremme beskæftigelsen. Hovedvægten i projekterne har været lagt på aktivering i almindelighed, og aktiviteterne har været rettet mod langtidsledige og unge i forstæderne. Inden udgangen af 1999 var 78% af EF-støtten blevet udbetalt.

For EMPLOYMENT- og ADAPT-programmerne vedrørende menneskelige ressourcer var hovedvægten lagt på formidling og "mainstreaming". Arbejdet med det nordiske formidlingsprojekt (PTS) mellem Finland og Sverige fortsatte, således at kendskabet til især EMPLOYMENT blev mere udbredt. Finland var vært ved en konference for den fokusgruppe, der behandlede temaet "at komme over jobtærsklen". Også de nationale temagrupper var meget aktive. Begge initiativer har givet input til Finlands nationale handlingsplan for beskæftigelsen i 1999.

Ved udgangen af 1999 modtog i alt 2 775 LEADER-projekter for udvikling af landdistrikter støtte. Hertil kom 13 tværnationale samarbejdsprojekter. En af foranstaltningerne var næsten afsluttet allerede i 1998, og de resterende forpligtelsesbevillinger blev udnyttet 100%.

Inden udgangen af året var der disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger til PESCA-programmet, men de endelige støttemodtagere havde kun afholdt 20% af udgifterne. 68 projekter var blevet godkendt. Midlerne er især anvendt til specifikke projekter, diversificering af aktiviteter samt uddannelse.

#### 2.2.14. SVERIGE

##### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Sverige

Mål nr. 5b: Et af projekterne i det sydøstsvenske program har til formål at få flere kvinder til at starte deres egen virksomhed, fremme opkvalificeringen i service- og handelssektorerne og give traditionelle kvindefag højere status. Der lægges i projektet vægt på at udnytte udviklingspotentialet i mindre virksomheder, gøre kvinder og mindre virksomheder mere synlige og at tiltrække personer til området ved at skabe gunstigere betingelser for kvindelige iværksættere. En erhvervsrådgiver vil arbejde "i marken" og tilbyde rådgivning, information mv. for at støtte kvindelige iværksættere. Målet er at skabe 30 nye virksomheder og 35 nye arbejdspladser.

Et andet projekt, Elektra-projektet, tager sigte på at uddanne kvinder som lydteknikere for at få dem ind i dette fag, der er meget mandsdomineret. Hensigten er, at disse kvinder skal skabe rollemodeller for unge kvinder, som på længere sigt vil påvirke flere kvinder til at vælge utraditionelle fag, hvilket kan give dem lettere adgang til arbejdsmarkedet. 20 unge kvinder, som har fulgt introduktionskurset, forventes at få et grundigt kendskab til de tekniske aspekter af kultursektoren, og man regner med, at 80% af disse unge kvinder vil gøre karriere inden for de tekniske fag. Der gennemføres to introduktionskurser i lyd-, lys- og produktionsteknik til brug for kultursektoren (musik m.m.). Kurserne varer tre måneder og omfatter teori, rundvisninger, gæsteforelæsninger og praktik. Efterhånden som projektet skrider frem, vil der blive planlagt andre uddannelser inden for de ovennævnte områder. En gruppe unge kvinder ("Tjejernas") skal skabe dialog og visualisere diskriminerende elementer i kurserne gennem evaluering og rollespil. Projektet gennemføres i samarbejde med lokale deltagere fra de tekniske arbejdspladser i kultursektoren som f.eks. produktionsselskaber, musikstudier, Radio Gotland og Länsteatern.

##### MÅL NR. 2

I 1999 gjorde de svenske mål nr. 2-programmer meget tilfredsstillende fremskridt. For alle fem programmer var der ved årets udgang disponeret over samtlige forpligtelsesbevillinger, mens der i gennemsnit var disponeret over ca. 69% af betalingsbevillingerne. For at kunne udnytte bevillingerne bedre blev der i 1999 foretaget mindre ændringer i alle programmerne.

Målet for de fem programmer er at skabe 19 350 nye arbejdspladser og 1 750 nye virksomheder. Disse mål forventes at blive mere end opfyldt, idet der ved udgangen af 1999 allerede var skabt ca. 7 700 nye arbejdspladser og 2 100 nye virksomheder, mens de beslutninger, der hidtil er truffet, forventes at føre til oprettelse af 22 500 nye arbejdspladser og 6 000 virksomheder.

##### MÅL NR. 3 OG NR. 4

Gennemførelsen af mål nr. 3 var fortsat tilfredsstillende i 1999. Alle forpligtelsesbevillinger for perioden 1995-1999 blev udnyttet. Ved udgangen af 1999 var i alt 1 929 projekter blevet iværksat, og af disse var 1 591 afsluttet. 165 000 personer deltog i projekterne, hvilket betyder, at det kvantitative mål for programmet på 151 000 deltagere blev nået. Det anslås, at det samlede antal deltagere vil nå op på 180 000 inden periodens udløb. Af deltagerne havde 49% været langtidsledige, mens 40% var unge, og 11% var indvandrere og handicappede. I alt 53% af deltagerne var kvinder. 52% af projekterne vedrørte kompetenceudvikling, 16% edb, 18% rådgivning, mens 14% var iværksætterprojekter. Efter en langsom start var det iværksætterprojektet, der var mest vellykket og udviklede sig hurtigst. Kommunerne udgør den største gruppe af initiativtagere, men andelen af virksomheder og non-profitorganisationer er imidlertid blevet stærkt forøget. Kommunerne er de største projektarrangører efterfulgt af virksomheder samt offentlige værker.

Den endelige evalueringsrapport viser, at merværdien i mål nr. 3-programmet kan tilskrives programmets innovative karakter og evne til at skabe samarbejde (især mellem lokale partnere), inddrage nye aktører, forbedre rekrutteringsmulighederne og indføre nye metoder og indfaldsvinkler. Af andre innovative og positive resultater kan nævnes de netværk, der er etableret, herunder netværk mellem de regionale udvalg, og de kontakter, der er skabt i forbindelse med projekterne.

Tempoet for gennemførelsen af mål nr. 4 var fortsat højt i 1999. Alle forpligtelsesbevillinger blev udnyttet. Ca. 16 000 projekter blev afsluttet i fase 1 og ca. 6 000 projekter i fase 2. Over 90% af de afsluttede fase 1-projekter fortsatte til fase 2. I 1999 voksede deltagerantallet markant, idet der ved årets udgang var næsten 300 000 deltagere i fase 1 og 100 000 deltagere i fase 2, dvs. fem gange flere fase 2-deltagere end i 1998.

Evalueringsrapporten for mål nr. 4 vidnede da også om en betragtelig succes. Den afbalancerede løsning med to faser er den enkeltfaktor, der har betydet mest for programmets succes. Modellen har også virket for projekter i den offentlige sektor. Fase 1, der omfattede en analyse af moderniseringen af arbejdstilrettelæggelsen og af behovet for opkvalificering af alle virksomhedernes ansatte, var en forudsætning for gennemførelsen af fase 2. Totrinsmodellen har altså været en succes. Selv om størstedelen af opmærksomheden blev rettet mod fase 1, var de to faser tilsammen den vigtigste succesfaktor for programmet. Såvel arbejdsgivere som arbejdstagere og såvel virksomheder som offentlige myndigheder engagerede sig kraftigt i programmet. De enkle og smidige administrative procedurer samt tilliden og samarbejdet mellem aktørerne på centralt og regionalt plan får som regel en del af æren for denne succes.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Da Sverige tiltrådte Fællesskabet i 1995, valgte landet kun at gøre brug af støtten til ugunstigt stillede områder og etableringsstøtten for unge landbrugere, der var indeholdt i programmet for forbedring af landbrugsstrukturerne. I 1997 blev investeringsstøtte til landbrugsbedrifter føjet til programmet. Langt den overvejende del af de 15,6 mio. EUR, der i 1999 blev tildelt til forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, var øremærket til støtte til mindre gunstigt stillede områder (11,6 mio. EUR). Herefter kom investeringsstøtten til landbrugsbedrifter efterfulgt af etableringsstøtten til unge landbrugere.

Hvad angår forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter vedtog Kommissionen i december 1999 en ny beslutning, hvorved bevillingerne blev forhøjet gennem indeksering, allokering af yderligere midler, der allerede var tildelt Sverige, men som endnu ikke var udnyttet, samt en ekstra bevilling til dækning af evalueringsomkostninger. Endvidere skete der en omfordeling af bevillingerne mellem sektorerne. Støtten til sektorerne for kød, grønsager, frugt og bær samt fjerkræ i samtlige områder uden for mål nr. 6 og til mælkesektoren i områder uden for mål nr. 6 og nr. 5b blev forhøjet. Derimod blev støtten til mælkesektoren i mål nr. 5b-områder, støtten til kartofler og skovbrug i alle områder uden for mål nr. 6 samt støtten til plantesektoren uden for mål nr. 6 og nr. 5b reduceret. I 1999 modtog 126 projekter støtte fra EUGFL, heraf 46 i sektoren for mejeriprodukter, 36 i mælkesektoren 6 i fjerkræsektoren, 18 i frugt-, bær- og grønsagssektoren, 10 i kartoffelsektoren, 7 i plantesektoren, 2 i skovbrugssektoren og 1 i rensdyrsektoren. Ved udgangen af 1999 havde de svenske myndigheder godkendt i alt 627 projekter omfattet af støtteordningen.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Fiskeriprogrammet under mål nr. 5a har været en stor succes i Sverige, og 95% af de disponible forpligtelsesbevillinger fra EF var udnyttet ved udgangen af 1999. For visse områder, f.eks.

"forarbejdning", var der langt flere ansøgninger, end der var bevillinger til. Samtidig var 60% af EF's betalingsbevillinger udnyttet, mens 80% af det samlede beløb var udbetalt. Der blev investeret mest i "modernisering af fiskerflåden" og "forarbejdning" (over en tredjedel af de samlede investeringer til hver) samt "akvakultur" (10%). I løbet af 1999 blev der foretaget to ændringer af finansieringsoversigterne for at fordele resten af indekseringsprovenuet og omfordele bevillinger mellem indsatsområder. FIUF har medfinansieret over 1 000 projekter

#### MÅL NR. 5B

Efter en langsom start øgedes tempoet for udnyttelsen af forpligtelsesbevillinger i 1998 og især i 1999. Det samlede EF-bidrag til de svenske mål nr. 5b-programmer udgør 153 mio. euro. De svenske mål nr. 5b-programmer blev ændret i årets løb, og der blev foretaget overførsler mellem foranstaltningerne. De sidste ændringer blev vedtaget i efteråret 1999.

Ved udgangen af 1999 var 94% af de samlede forpligtelsesbevillinger og 55% af betalingsbevillingerne udnyttet. Programmet for Sydøstsvrige halter noget bagefter de fire øvrige programmer med en udnyttelsesgrad for forpligtelsesbevillingerne på 84%.

Målet for programmerne var at skabe 10 300 nye arbejdspladser og 610 nye virksomheder. Resultatet ved udgangen af 1999 var ca. 6 400 arbejdspladser og 900 virksomheder, men de beslutninger, der allerede er truffet, forventes at føre til skabelsen af 16 900 nye arbejdspladser og 2 700 nye virksomheder, dvs. tal, der ligger langt over målet.

#### MÅL NR. 6

Efter en langsom start accelererede gennemførelsen af programmet, og ved årets udgang var alle forpligtelsesbevillingerne udnyttet. Tempoet for udnyttelsen af betalingsbevillinger øgedes væsentligt i årets løb, og resultatet ved udgangen af året var en udnyttelsesgrad på ca. 70%. Målet for mål nr. 6-programmet er at skabe 9 500 nye arbejdspladser og 900 nye virksomheder, og de seneste oplysninger tyder på, at disse mål vil blive mere end opfyldt. I slutningen af 1999 var resultatet ca. 5 800 nye arbejdspladser og 1 370 nye virksomheder, mens der var truffet beslutning om ca. 16 600 nye arbejdspladser og 3 500 nye virksomheder.

#### 2. EF-initiativer

Alle otte INTERREG II A-programmer gjorde væsentlige fremskridt i 1999. Udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne for de seks programmer "Öresund", "samarbejde uden grænser", "det indre Skandinavien", "Nordens grønne bælte", "Kvarken-Mittskandia" samt "Nordkalotten" var på 100%, mens udnyttelsen af betalingsbevillingerne varierede mellem 28% og 77%.

Inden for EMPLOYMENT- og ADAPT-initiativerne dominerede formidlings- og "mainstreaming"-aktiviteterne. Således blev der gennemført en lang række nationale EMPLOYMENT-aktiviteter for at formidle og påvirke "mainstreaming"-mulighederne. Under ADAPT blev et projekt ved navn "import og formidling" iværksat dels for at identificere velegnede ADAPT-produkter udviklet i andre medlemsstater, dels for at tilskynde de faglige organisationer i Sverige til at "importere" disse produkter, tilpasse dem og overføre dem til svenske målgrupper. Begge initiativer gav i 1999 input til det svenske handlingsprogram for beskæftigelsen.

Efter en langsom start accelererede tempoet for de svenske LEADER II-programmer i 1998 og 1999. I 1999 blev der foretaget overførsler mellem foranstaltningerne, senest i efteråret 1999. Generelt var der ved slutningen af 1999 disponeret over stort set alle forpligtelsesbevillinger (98%).

Efter en meget langsom start øgedes tempoet for gennemførelsen af PESCA-programmet væsentligt, og pr. 31.12.99 var samtlige forpligtelsesbevillinger udnyttet. 60% af de samlede investeringer blev anvendt til fremme af diversificeringen af virksomheder i fiskerisektoren, mens uddannelsesinitiativerne modtog 25% af de samlede investeringer. I 1999 blev de finansielle tabeller for programmet ændret to gange, nemlig en gang for at reducere EF-tildelingen til fordel for PEACE-programmet og en gang for at samle en række FIUF-indsatsområder for at gøre programmet mere fleksibelt.

#### 2.2.15. DET FORENEDE KONGERIGE

##### 1. De væsentligste elementer i støtteindsatsen under de enkelte mål

Indsats til fremme af ligestillingen mellem kvinder og mænd i Det Forenede Kongerige

Finansieringskilder for kvinder (Western Scotland, mål nr. 2): Dette projekt blev udviklet af Wellpark Enterprise Centre, der er det eneste iværksættercenter for kvinder i Det Forenede Kongerige, og som tilbyder kvindelige iværksættere en række ydelser. Projektet indfører uformelle investeringer ("sponsorfinansiering") som en første kilde til finansiering af ekspansionen for virksomheder ledet af kvinder i mål nr. 2-områderne i Western Scotland. Projektet har endvidere til formål at bevidstgøre erhvervslivets kvinder om fordelene ved privat finansiering af og investering i virksomhedsvækst, tilbyde yderligere investeringsmuligheder, identificere nye kilder til uformelle investeringer og de aktuelle årsager til, at kvinder ikke udvikler højvækstvirksomheder, samt supplere de eksisterende programmer for virksomhedsudvikling. Deltagerne vil på individuelt plan blive undervist i finansielle investeringer og lære at forberede og fremlægge forretningsplaner mv., udvikle netværk og markedsføre deres produkter.

Projektet forventes at støtte otte virksomheder med et stort vækstopotiale ejet af kvinder og deltage i etableringen af to nye højvækstvirksomheder. Formålet er at øge omsætningen hos de deltagende virksomheder. Der vil blive arrangeret møder med 25 investorer og udarbejdet en "guide" til ekstern finansiering til brug for kvindeejede virksomheder. Guiden vil blive støttet af Bank of Scotland og distribueret gennem virksomhedscetret. De samlede projektkomkostninger udgør ca. 132 000 EUR, og EFRU vil støtte projektet med ca. 65 000 EUR. Andre vigtige finansieringskilder er lokaludviklingskontorerne og Bank of Scotland.

Dette projekt er blot et af flere, som Wellpark Centre har støttet siden 1997, og som alle har haft til formål at tilbyde kvinder nogle særlige muligheder. Tilbuddene omfatter formidling af "mikrolån" til de dele af Glasgow, hvor den sociale nød er særlig stor, og andre steder i Western Scotland, ligesom der stilles innovativ erhvervsstøtte, faciliteter og arbejdssteder skræddersyet til kvindelige iværksættere til rådighed.

#### MÅL NR. 1

Der blev foretaget én større ændring i EPD'et for Highlands and Islands, der omfattede tildeling af indekseringsprovenu, overførsler mellem foranstaltninger finansieret af EFRU og ESF samt justering af den private sektors bidrag til programmet. Ændringen gjorde det også muligt at afslutte vurderingen af de kvantificerede effektindikatorer for de enkelte foranstaltninger. De nye skøn over programmets effekt var baseret på aktivitets- og resultatmålene efter ændringen i 1998 som følge af den mellemliggende evaluering.

I EPD'et for Merseyside, der var blevet ændret på væsentlige punkter i 1998 efter den mellemliggende evaluering, skete der ingen ændringer i 1999. Alle forpligtelsesbevillinger for begge programmer var udnyttet ved årets udgang, og betalingssituationen var blevet bedre. Der blev ikke godkendt nye store projekter under mål nr. 1-programmerne, men Merseyside Special Investment Fund, et større projekt, der var blevet godkendt i 1996, blev udvidet. Hvad angår menneskelige ressourcer synes målene for såvel antallet af støttemodtagere som antallet af nye arbejdspladser at være mere end opfyldt.

I Northern Ireland var der ved slutningen af 1999 disponeret over 94% af forpligtelsesbevillingerne. Den samlede beskæftigelse i Northern Ireland steg fra 628 000 i 1993 til 700 000 i 1999, dvs. mere end forventet. Den sæsonkorrigerede arbejdsløshed faldt fra 13,3% af arbejdsstyrken i december 1993 til 6,1% af arbejdsstyrken i september 1999 (den tilsvarende procentdel for hele Det Forenede Kongerige var 4,2%). En gennemgang af arbejdsstyrken viser, at den procentdel kvinder, der i Northern Ireland beklæder stillinger placeret i de tre højeste grupper i standardklassificeringen, var steget fra 28% til 31%. I forhold til BNP pr. indbygger i Det Forenede Kongerige har BNP pr. indbygger i Northern Ireland ligget nogenlunde stabilt gennem de seneste år til trods for den større befolkningstilvækst i Northern Ireland. BNP er nu for højt til, at Northern Ireland kan modtage mål nr. 1-støtte, og regionen vil derfor i perioden 2000-2006 modtage overgangsstøtte.

For perioden 2000-2006 har fire regioner fået status som mål nr. 1-regioner: Cornwall, Merseyside, South Yorkshire og West Wales and the Valleys. Kommissionen modtog planerne for disse regioner samt overgangsprogrammet for Highlands and Islands, som ikke længere er støtteberettigede under mål nr. 1, i november 1999.

Kommissionen og de regionale partnerskaber afholdt i hver af de pågældende regioner et første møde ultimo november/primo december, samtidig med at Kommissionen forberedte sin officielle stillingtagen til programmerne. Sammenlignet med de mål nr. 1-planer, der blev fremlagt i 1994, er de nye planer væsentligt forbedret, idet regionerne i de fleste tilfælde har gennemført grundige socioøkonomiske undersøgelser før fastlæggelsen af strategierne.

## MÅL NR. 2

For hver enkelt mål nr. 2-region blev der foretaget en kombineret mellemliggende evaluering af programmerne for 1997-1999 og efterfølgende evaluering af programmerne for 1994-1996. Hovedresultaterne af evalueringerne er følgende:

Fællesskabets økonomiske udvikling er en af hovedprioriteterne i mål nr. 2-programmerne og er samtidig et af midlerne til at afhjælpe problemet med udstødelse. Formålet med denne prioritering er at målrette investeringerne mod de områder, der har de største behov, og at sætte lokalsamfundene i stand til at udnytte investeringsmulighederne fuldt ud, hvilket i høj grad er lykkedes. Ganske vist bremsede lokale budgetnedskæringer udnyttelsen af forpligtelsesbevillingerne for denne prioritet, men projekterne vedrørende menneskelige ressourcer, der blev koordineret med EFRU-støttede foranstaltninger, gav særdeles gode resultater. En mere generel støtte til SMV'er har medført en kombination af lave bevillinger fra den offentlige sektor til EFRU-projekter og en del problemer med at kæde disse aktioner sammen med udviklingen af menneskelige ressourcer.

Hvad angår menneskelige ressourcer anslås det, at over 1,6 millioner enkeltpersoner ved udgangen af 1999 havde modtaget ESF-støtte. Ca. 74% af ESF-støttemodtagerne opnåede positive resultater (dvs. fik lønnet arbejde, blev selvstændige eller videreuddannede sig), mens næsten 40% af støttemodtagerne forbedrede deres beskæftigelsesegnethed. Fremme af lige muligheder er et gennemgående tema i alle mål nr. 2-programmer. Spørgsmålet om lige muligheder behandles imidlertid forskelligt fra program til program, afhængig af den enkelte regions befolkningsprofil (f.eks. var langtidsledigheden blandt mænd særdeles høj i visse industriområder). I andre områder, f.eks. i Eastern Scotland, var over 60% af deltagerne i ESF-støttede uddannelser kvinder. Der var en tendens til, at kvinder var overrepræsenteret på kurser inden for f.eks. turisme, som er et lavtlønsområde, men underrepræsenteret på de teknologiske kurser.

Hvad angår bæredygtig udvikling viste det sig på alle områder vanskeligt at overvåge programmernes gennemslagskraft. Dette skyldes forskellige forhold: vanskeligheden ved at fastlægge en basislinje, ud fra hvilken den fremtidige udvikling kan måles, de høje omkostninger i forbindelse med at overvåge miljømæssige virkninger osv. De erfaringer og oplysninger, der opnås på dette område i den nuværende programmeringsperiode, vil blive anvendt til yderligere forbedringer i perioden 2000-2006. Længst fremme på dette område er Eastern Scotland, hvor et pilotprojekt til fremme af en bæredygtig udvikling med direkte støtte fra Kommissionen resulterede i en vejledning i, hvorledes bæredygtighedsaspektet kunne integreres i de nye strukturfondsprogrammer.

Under evalueringen blev det endvidere nøjere undersøgt, hvilke hindringer der var for en større synergi mellem EFRU- og ESF-foranstaltningerne inden for det samme program. Et af de væsentligste problemer er, at der på nationalt plan er blevet fastlagt forskellige regler for de to fonde, som henhører under forskellige regeringskontorers kompetenceområder.

De fleste regioner tog godt imod resultaterne af evalueringerne. De enkelte overvågningsudvalg vedtog en handlingsplan, der skulle sikre et mere effektivt programforløb. En anden væsentlig fordel ved evalueringsrutinerne var, at alle medlemmer af de regionale partnerskaber blev mere "evalueringsmindede".

Ved årets udgang var der disponeret over de fleste af forpligtelsesbevillingerne, hvilket til dels blev opnået gennem ændringer af de årlige tildelinger. Bevillingerne til nogle af programmerne blev også forhøjet med indekseringsprovenuet. Der var visse vanskeligheder med at udnytte betalingsbevillingerne.

En række store projekter blev forelagt for og godkendt af Kommissionen i 1999: en udvidelse af Sunderland Metro i North East of England; Newburn Riverside, et industriområde i samme region; to nye turistattraktioner i Yorkshire og Humber - Magna og The Deep; Imperial War Museum of the North i Manchester; Millennium Centre i Wales samt anden fase af National Botanic Gardens i Wales, der begge indgår i industriprogrammet for South Wales; samt Nottingham Express Transit tramway i mål nr. 2-programmet for East Midlands. Sidst på året blev en lang række låne- og venturekapitalordninger godkendt, hvilket betød en væsentlig forøgelse af den disponible kapital for iværksættere i de støtteberettigede områder. En af disse ordninger, West Midlands Creative Industries Fund, var den første der specifikt blev målrettet mod SMV'er i "kulturindustrien".

## MÅL NR. 3 OG NR. 4

I slutningen af 1999 blev den endelige evaluering af ESF's mål nr. 3-program i Great Britain (perioden 1994-1999) offentliggjort. Hovedkonklusionerne var, at 30% af deltagerne finder arbejde efter at have deltaget i ESF-støttede projekter, og at 70% opnår et positivt resultat i en eller anden form (ansættelse, etablering som selvstændig eller videreuddannelse). Kvinder har en større sandsynlighed end mænd for at være i arbejde seks måneder efter at have afsluttet et ESF-projekt. Jobsøgningsteknikker og løntilskud af forskellig art synes at virke stærkt forbedrende på projektdeltagernes chancer for at finde arbejde. Samlede støttepakker giver tilsyneladende bedre resultater end et projekt, der alene omfatter uddannelse, men pakkedløsningsne er dyrere og virker bedst på bestemte grupper. Ved udgangen af 1999 var alle forpligtelsesbevillinger under mål nr. 3 og 83,9% af betalingsbevillingerne udnyttet.

1999 var det andet år for mål nr. 4-programmet i Great Britain. Som følge af den sene start i 1998 blev de første projekter ikke godkendt før i september, hvilket bevirkede, at de godkendte ansøgere kun havde fire måneder til at fremlægge deres projekter i første del af programperioden. Der er tre prioriterede felter i EPD'et for mål nr. 4: planlægning af ændringer til foregribelse af forandringer på arbejdsmarkedet på nationalt, regionalt og lokalt plan; håndtering af forandringer gennem udvikling af arbejdsstyrken, herunder uddannelse og udvikling af nøglemedarbejdere og målgrupper i arbejdsstyrken; og endelig en bedre håndtering af forandringer, bl.a. ved at udvikle nye uddannelsessystemer og forbedre netværksarbejde. I 1998 var der godt 1 000 mål nr. 4-projekter: ansatte i 90 000 virksomheder modtog støtte og over 167 000 enkeltpersoner deltog i programmet, heraf 60%, der havde en høj risiko for at miste deres arbejde. Trods dette store antal projekter måtte alligevel næsten 50 mio. EUR fremføres til 1999. Alle resterende midler blev imidlertid allokateret til projekter under ansøgningsrunderne i 1999, og projekterne vil blive gennemført indtil midten af år 2000.

#### MÅL NR. 5A - Landbrug

Af de 154 mio. EUR, der var øremærket til forbedring af landbrugsstrukturerne, blev ca. 95% udbetalt som udligningsgodtgørelser, mens resten blev anvendt til finansiering af investeringsprojekter. Alt i alt har ca. 7 000 landbrugere modtaget udligningsgodtgørelser siden begyndelsen af programmeringsperioden. Hvad angår støtten til produktion og afsætning af landbrugsprodukter har Det Forenede Kongerige fået tilladelse til at begrænse støttens anvendelse i England til projekter modtaget inden udgangen af marts 1996. I Scotland og Wales var projekter berettiget til denne form for støtte indtil udgangen af 1999. Som følge heraf blev EUGFL's bidrag reduceret fra 227 mio. EUR til 51 mio. EUR. I programmeringsperioden 1994-1999 blev kun to af foranstaltningerne med mulighed for medfinansiering, nemlig støtte til investeringer i bedrifterne samt udligningsgodtgørelser, gennemført i Det Forenede Kongerige. Førstnævnte støtte blev allerede lukket for nye ansøgere i slutningen af 1994. I 1998 blev der udbetalt tilskud og ansøgt om refusion for forbedringer gennemført under medfinansierede tilskudsordninger for ca. 5,3 mio. EUR. De støtteberettigede investeringsområder omfattede bl.a. tilskud til miljøforbedringer, tilskud til bevarelse og forbedring af herlighedsværdierne i landdistrikter ved at fremme miljøvenlig landbrugsvirksomhed samt tilskud til jordforbedringer med henblik på at få større udbytte af græsarealerne og kvægavlen i bakkede områder. Udligningsgodtgørelserne udbetales i form af

Hill Livestock Compensatory Allowances (HLCAs) til landbrugere, som fortsætter med kvæg- og fåreavl i mindre gunstigt stillede områder. Disse områder omfatter store arealer i højlandet samt Scilly Isles og udgør et samlet areal på knap 10 mio. ha.

Ved udgangen af 1999 var der godkendt ca. 200 projekter vedrørende produktion og afsætning af landbrugsprodukter (heraf 120 i England), hovedsagelig inden for sektorerne for frugt og grønsager, kød, kartofler og mælk.

#### MÅL NR. 5A - Fiskeri

Det var ikke muligt at gennemføre hele Det Forenede Kongeriges program, og derfor tilbagebetalte Det Forenede Kongerige i andet halvår 1999 ca. en tredjedel af de 89 mio. EUR, der var afsat til FIUF-bevillinger til dette program. Hovedårsagen var nationale budgetnedskæringer, som reducerede mulighederne for medfinansiering af investeringerne, og det var således nødvendigt at opgive akvakulturforanstaltningerne i England. Endvidere var behovet for at oplægge fiskerfartøjer for at nå målsætningerne i de flerårige udviklingsprogrammer for fiskerflåderne mindre end forudset.

#### MÅL NR. 5B

I den sidste del af 1999 foreslog alle overvågningsudvalg under Det Forenede Kongeriges program ændringer af udgiftsprofilen samt et mindre antal overførsler mellem prioriteterne og foranstaltningerne. Men dette medførte ingen væsentlig ændring af programmeringsprioriteterne. Programændringerne var ikke i strid med de oprindelige strategier, som blev bekræftet af midtvejsevalueringerne for de 11 programmer og som oftest også af de finansielle tildelinger. Mere væsentligt er det, i betragtning af bemærkningerne til gennemførelsestempoet i 1998-rapporten, at Det Forenede Kongerige generelt øgede tempoet for gennemførelsen i 1999. Ved årets udgang var 94% af forpligtelsesbevillingerne til de 11 regionale programmer udnyttet på fællesskabsplan.

## 2. EF-initiativer

Gennemførelsen af EF-initiativerne forløb generelt uden større problemer. Næsten alle programmerne blev ændret i årets løb for at tage hensyn til indekseringsprovenu, overføre bevillinger mellem de prioriterede felter og flytte uudnyttede bevillinger fra programmerne til PEACE-initiativet, der på denne måde fik tilført yderligere 100 mio. EUR. Forpligtelsesbevillingerne for de fleste programmer blev udnyttet fuldt ud, selv om der opstod vanskeligheder i de tilfælde, hvor målgrupperne var blevet defineret snævert, som f.eks. PESCA, eller hvor der først forholdsvis sent blev oprettet de nødvendige gennemførelsesstrukturer, som f.eks. SMV-initiativet i England. I disse tilfælde blev der overført midler mellem regionerne for at sikre den bedst mulige udnyttelsesgrad for forpligtelsesbevillingerne på nationalt plan. Der var også problemer med at udnytte forpligtelsesbevillingerne under URBAN-initiativet, delvis som følge af programmernes innovative karakter og inddragelsen af mange lokale aktører, som ikke tidligere havde været involveret i EF-programmer. Alligevel nåede udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne inden årets udgang næsten op på 100%.

En af hovedopgaverne i 1999 var at gennemføre en mellemliggende evaluering af URBAN-initiativet. URBAN-programmerne var præget af: nærsamfundets aktive deltagelse i udarbejdelsen af handlingsplanen; hurtig oplæring af lokale aktører for at sætte disse i stand til at deltage på en meningsfyldt måde; uddelegering af beslutninger til et lokalt partnerskab (URBAN Partnership Group), hvor nærsamfundet var godt repræsenteret; uddelegering af økonomisk og andet ansvar til en mellemmand; samt løbende oplæring, således at lokalgrupper kunne deltage i gennemførelsen af handlingsplanen, i selve beslutningsprocessen og i udarbejdelsen af individuelle projekter. Langt de fleste af de lokale partnerskaber betragtede den "matchende" finansiering som den væsentligste hindring for lokalsamfundets engagement i URBAN-programmerne. I visse tilfælde havde de lokale myndigheder på forhånd udarbejdet et budget for programmerne, hvilket viste sig at være nyttigt, idet den normale praksis i Det Forenede Kongerige, hvor individuelle projektansøgere selv skal skaffe den "matchende" finansiering, var en hæmsko for gennemførelsen af URBAN-programmer i de områder, hvor denne praksis blev fulgt.

Hvad angår menneskelige ressourcer var 283 EMPLOYMENT-projekter i gang i Great Britain. Det særskilte program for Northern Ireland omfattede 27 projekter. I alt 293 ADAPT-projekter blev godkendt i Great Britain, mens de ni projekter, der var blevet godkendt for Northern Ireland i 1998, fortsatte. I foråret 1998 blev der iværksat en tredje indkaldelse af forslag til ADAPT-projekter (kun for Great Britain) i forbindelse med et forslag fra Det Forenede Kongeriges regering om at oprette et "University for Industry". Formålet var at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne og sætte enkeltpersoner i stand til at erhverve den viden og de færdigheder, der er nødvendige for at forbedre deres beskæftigelsesegnethed. En overførsel af 34 mio. EUR fra EMPLOYMENT til ADAPT gav mulighed for at finansiere yderligere 55 projekter fra tredje runde. Great Britain ledede arbejdet i den europæiske temagruppe vedrørende "ansvarliggørelse af udstødte" og støttede sig i den forbindelse primært på INTEGRA-projektarbejdet i medlemsstaterne med henblik på at opbygge praktisk gennemførlige modeller. Great Britain arrangerede ligeledes en konference og udstilling i Birmingham i juni 1999 over dette tema. Great Britain deltager også i arbejdet i ADAPT-temagruppen vedrørende "nye former for arbejdstilrettelæggelse", hvor eksempler på god praksis blev identificeret med henblik på fremlæggelse på et temamøde i maj 1999. Northern Ireland ledede fokusgruppen vedrørende "lokale og regionale modeller", som afholdt vellykkede konferencer i januar 1999 flere steder i Northern Ireland omkring "Building Territories for the Millennium".

I slutningen af 1999 blev alle LEADER II-programmer justeret, idet en del af bevillingerne blev overført fra andre foranstaltninger til lokaludviklingsforanstaltningen. Som følge heraf var det muligt at udnytte samtlige programmets forpligtelsesbevillinger fuldt ud. Udnyttelsesgraden for betalingsbevillingerne blev ganske vist forbedret i 1999, men lå fortsat væsentligt under udnyttelsesgraden for forpligtelsesbevillingerne og varierede i øvrigt fra region til region, f.eks. fra 55% i Northern Ireland til 80% i Scotland.

Tempoet for gennemførelsen af PESCA-initiativet havde været meget lavt, og der blev derfor gjort en indsats for at accelerere programmet. Hovedårsagen til de langsomme fremskridt var, at Det Forenede Kongerige havde valgt "bottom up"-modellen, hvilket bevirkede, at 20 PESCA-arbejdsgrupper og -udvalg skulle administrere programmet, som omfattede 66 udvalgte fiskeriafhængige områder. Desuden havde fiskeindustrien stillet sig tøvende over for PESCA-initiativet. Tempoet blev sat væsentligt op i 1999, således at programmet endte med at blive en succes. Samtlige PESCA-bevillinger, inkl. Kommissionens reserve, blev absorberet.

### Kapitel 3 : Evaluering og analyse af strukturfondenes virkninger

#### 3.1. Forhåndsevaluering og nyprogrammering af mål nr. 1 og nr. 3 programmerne for udvikling af landdistrikter og FIUF

##### Mål nr. 1:

Forhåndsevalueringen er en nyskabelse i den nye strukturfondsforordning (for perioden 2000-2006). I artikel 41 er det bestemt, at hver enkelt kompetent myndighed har ansvaret for organiseringen af en forhåndsevaluering under udarbejdelsen af de planer og interventioner og det programtillæg, som forhåndsevalueringen selv indgår i.

a) Selve evalueringen er baseret på nøglespørgsmål, der skal sikre kvaliteten af programmeringsdokumenterne og effektiviteten af de fastsatte aktioner, idet der sørges for, at de fastsatte mål kan nås ved en hensigtsmæssig fordeling af ressourcerne mellem de forskellige prioriterede felter. Disse spørgsmål afspejler blot programmeringens hovedtemaer: analyse af regionen eller af det pågældende indsatsområde, strategiens og målenes overensstemmelse med de tildelte midler, samlet kvantificering af de forventede virkninger i forhold til udgangssituationen, valg af hensigtsmæssige indikatorer og kvantificering af de specifikke mål, specifikke evalueringer på de prioriterede områder som f.eks. konkurrenceevne og innovation, arbejdsmarked, miljø og ligestilling mellem kvinder og mænd.

Forhåndsevaluering: de vigtigste etaper

>REFERENCE TO A GRAPHIC<

Det fælles udgangspunkt for denne programmering og evaluering er statusrapporten for den foregående programmeringsperiode og de opnåede erfaringer. I hver enkelt plan eller intervention, der forelægges Kommissionen, er indarbejdet resultaterne af de tidligere evalueringer, enten som et særligt kapitel i selve programmeringsdokumenterne eller i et bilag.

b) Tilrettelæggelsen af forhåndsevalueringerne skete på forskellige måder i medlemsstaterne. De fleste af disse valgte dog at bruge eksterne bedømmere udvalgt efter offentlige udbud. Italien, Irland, Nordirland og Nord-Pas de Calais-regionen (F) benyttede interne bedømmere, der var uafhængige af de programmeringsansvarlige myndigheder. Blandt de officielt fremsendte programmer var der nogle, hvortil der var føjet en evalueringsrapport, men de fleste af programmerne indeholdt et særligt kapitel eller resumé med en beskrivelse af evalueringsarbejdet. I de øvrige tilfælde var evalueringselementerne indarbejdet i de forskellige kapitler i programmeringsdokumenterne.

c) Evalueringens faktiske rolle kan vurderes ud fra en række objektive indikatorer, nemlig: planer af en bedre redaktionel kvalitet, mere detaljerede begrundelser for strategiens berettigelse og større gennemsigtighed ved udarbejdelsen af planerne.

Generelt overholder planerne de metodevejledninger, der er indeholdt i Kommissionens tekniske dokumenter, især dokumenterne om forhåndsevaluering og overvågningsindikatorer. De bedste planer er dog dem, der støtter sig på en struktureret evalueringsindsats eller på interaktive udvekslinger med bedømmerne. Forhåndsevalueringerne har således for EFSR'erne og EPD'erne under mål nr. 1 kunnet spille en tredobbelt rolle, nemlig som en kritisk evaluering med udgangspunkt i erfaringerne fra den tidligere programmeringsperiode, som strategisk bidrag til udarbejdelsen af planen, idet de giver svarene på nogle af de sociale og økonomiske spørgsmål, der opstår, og endelig som begrundelse - baseret på kvantificerede indikatorer - for de valgte prioriterede felter og mål.

Der er også foretaget forhåndsevaluering af de operationelle programmer for at kontrollere sammenhængen mellem de retningslinjer, der er fastlagt i planerne/EFSR'erne og dem, der er

fastlagt på et mere detaljeret niveau. Der kan først foretages konkret undersøgelse af relevansen af de kvantificerede mål, når programtillæggene er modtaget.

Hvad angår de horisontale prioriteter som f.eks. miljø og ligestilling mellem kvinder og mænd indeholder de fleste af planerne en detaljeret gennemgang af udgangssituationen. Beskrivelserne af miljøsituationen lider dog undertiden under manglen på udtømmende og pålidelige grunddata. I visse tilfælde kan det være nødvendigt at opdatere oplysningerne inden midtvejsevalueringen. Kvaliteten af vurderingerne af strategiens og interventionernes forventede indvirkning på miljøsituationen har været meget svingende, og der er under hele forhandlingsforløbet gjort en indsats for at forbedre kvaliteten. Med hensyn til miljøet og de lige muligheder vil vurderingerne af virkningerne fortsætte i de senere programmeringsfaser med en endnu større detaljeringsgrad på grundlag af nøjagtige oplysninger om, hvilken type foranstaltninger der overvejes, og hvor disse skal gennemføres.

Mål nr. 3:

Gennemgangen af de forhåndsevalueringer, der er indgivet sammen med de forskellige udviklingsplaner for mål nr. 3-regionerne, kan på dette stadium kun føre til foreløbige konklusioner. Næsten ingen af de evalueringer, der er modtaget sammen med planerne, er blevet afvist. Mange medlemsstater har anvendt eksterne bedømmere, selv om dette ikke udtrykkeligt kræves i forordningen. Den eksterne bedømmelse, der skulle sikre gennemsigtigheden, har kun haft en begrænset indvirkning på programmeringsprocessen. Forhåndsevalueringens bidrag til programmeringen er ikke altid klart påvist, og er der påvist et bidrag, synes det ofte at have været mangelfuldt. I mange tilfælde giver forhåndsevalueringerne ikke en tilstrækkelig begrundelse for de strategiske prioriteter og planernes opdeling i prioriterede felter. Endvidere synes det påkrævet at specificere kravene i artikel 41 nærmere. Disse krav er nemlig blevet fortolket meget forskelligt i de forskellige medlemsstater, som f.eks. kravet om en SWOT-analyse (Strengths/Weaknesses/Opportunities/Threats), eller de tværgående analyser af miljø, arbejdsmarked og ligestilling mellem kvinder og mænd. Hvad det sidstnævnte angår skal bemærkes, at det har været vanskeligt at finde egnede metoder til at måle interventionernes forventede indvirkning på de lige muligheder.

Programmer for udvikling af landdistrikter:

Efter modtagelsen i 1998 af rapporterne om de mellemliggende evalueringer for perioden 1994-1999 har Kommissionen skønnet det hensigtsmæssigt at tage strategien for evaluering af programmerne for udvikling af landdistrikter op igen for at skaffe brugbare og sammenlignelige data på EU-plan. De artikler i den nye forordning om udvikling af landdistrikter, der vedrører evaluering, er uddybet i en række retningslinjer for perioden 2000-2006, der blev forelagt medlemsstaterne i juli 1999. Der er også udarbejdet retningslinjer for forhåndsevaluering af SAPARD-programmerne.

FIUF:

De fleste af mål nr. 1-planerne, inkl. FIUF-delen, blev modtaget inden udgangen af 1999, men for regioner uden for mål nr. 1 var der på denne dato endnu ikke officielt modtaget noget FIUF-program. Det er meget forskelligt, hvor megen vægt der er lagt på fiskeriet i forhåndsevalueringerne. I ganske få tilfælde (Spanien) er de væsentligste indikatorer blevet kvantificeret. I mange tilfælde (Italien, Det Forenede Kongerige m.fl.) er der kun lagt meget lidt vægt på fiskeriet, og undertiden er fiskeri end ikke nævnt (Sverige).

Der er stillet krav om indholdsmæssige forbedringer af forhåndsevalueringerne af FIUF, idet der er lagt særlig vægt på, at det er nødvendigt at beskrive de forventede virkninger af programmerne samt kvantificere målene for disse programmer.

Der er gennemført en evaluering af de blandede selskabers indvirkning på FIUF's strukturinterventioner. Ved denne evaluering, der er sket projekt for projekt, har man især analyseret de blandede selskabers indvirkning på beskæftigelsen, økonomien i fiskerisektoren og EF's forsyning med fiskeriprodukter. Resultaterne af denne evaluering er blevet anvendt ved den endelige udformning af indholdet (og ved den endelige fastlæggelsen af præmieniveauet) i den artikel i den nye FIUF-forordning, der vedrører blandede selskaber.

### 3.2. STATUS OVER ERFARINGERNE FRA DE FOREGÅENDE PERIODER

Mål nr. 2-programmerne (1989-1999):

Kommissionen har foretaget en uafhængig evaluering af resultaterne af og erfaringerne med mål nr. 2-interventionerne for at skaffe oplysninger til brug for den kommende programmeringsperiode. Gennemgangen af de seneste 10 års erfaringer med mål nr. 2 har belyst dels de vigtigste omstillingsstrategier og de strategiske valgmuligheder i forbindelse med støtte til specifikke prioriterede felter (jobskabelse, forskning og udvikling, miljø og lige muligheder), dels spørgsmål i forbindelse med programforvaltningen, og endelig programmernes socioøkonomiske virkninger. Kommissionen har ligeledes afgivet detaljerede henstillinger vedrørende de forskellige spørgsmål.

Gennemgangens hovedkonklusioner kan sammenfattes således:

Hvad angår udarbejdelse af planer og strategier er der i de seneste ti år sket væsentlige fremskridt, idet måden at planlægge og tænke på er blevet mere strategisk, flere organisationer er blevet involveret og der er sat mere fokus på strategiske prioriteter (f.eks. er man ved at gå bort fra at promovere traditionelle økonomiske aktiviteter). Der er dog plads til yderligere forbedringer af strategiudviklingen på en måde, der sikrer kontinuiteten, men som også tilgodeser nødvendigheden af at benytte den næste programmeringsperiode til eksperimenter og innovation.

Forvaltningen og præsentationen af programmerne er blevet gradvis forbedret gennem de tidligere programmeringsperioder. Blandt forbedringerne kan nævnes sammenkædning mellem programmeringskoncept og strategisk forvaltning, proaktiv projektgenerering og -udvælgelse, formaliseret og systematiske bedømmelses- og udvælgelsesprocedurer samt effektive edb-baserede informationssystemer til brug for forvaltningen. De væsentligste begrænsninger ligger især i opsplitningen af ansvaret for programforvaltningen, den manglende uddannelse og information samt den utilstrækkelige formidling af "eksempler på bedste praksis".

EU's strategiske prioriteter er blevet stadig mere integreret i mål nr. 2-programmerne. Miljødimensionen bliver sammen med forbedrede miljøprofiler og -basislinjer, brugen af miljøbaserede udvælgelseskriterier, vurdering af virkningerne for de enkelte foranstaltninger samt stærkere strategiske retningslinjer stadig oftere betragtet som et horisontalt tema. Den væsentligste begrænsning er, at strategierne endnu ikke er egnede til at sikre en "bæredygtig udvikling" forstået som en miljøvenlig vækst. Lige muligheder er også et tema, der er blevet bearbejdet, dog i mindre grad. Resultatet heraf er forskellige former for positiv særbehandling samt kønsrelaterede udvælgelseskriterier og mål, men programmerne omfatter ikke integrerede løsninger eller positiv særbehandling som en del af en bredere, gennemanalyseret strategi. Forskning og udvikling anerkendes af mange som en nøgelfaktor i indsatsen for at fremme en bæredygtig vækst og konkurrenceevne. Erfaringerne på dette område vokser, og der lægges større vægt på "bløde" foranstaltninger og supplerende foranstaltninger vedrørende menneskelige ressourcer. Selv om der bliver gjort fremskridt med hensyn til strategiudvikling, især i de regioner, hvor der er gennemført RIS- (Regional Innovation Strategies) foranstaltninger, er der stadig behov for at forbedre præsentationen af programmerne, inddrage flere partnere og foretage en mere præcis måling af indvirkningen på innovationsevnen. Jobskabelse anerkendes af de fleste som en topprioritet, der afspejler såvel den økonomiske udvikling som EU's prioriteter. Som en følge heraf fokuseres der stadig mere på dette prioriterede område ved fastlæggelsen af strategi og udvælgelseskriterier. Man er også blevet bedre til at forudsige og vurdere de beskæftigelsesmæssige virkninger. Der er dog behov for flere fremskridt på forskellige områder som f.eks. de fastsatte måls dækningsområde og pålidelighed, samordning mellem EFRU- og ESF-aktioner samt måling af nettovirkninger.

Overvågningen og evalueringen er blevet yderligere styrket: anvendelse af forhåndsevalueringer til at forbedre EPD'er, nationale myndigheders udvikling af evalueringsrammer (f.eks. Østrig, Frankrig, Det Forenede Kongerige) samt udvikling af indikatorer og kvantificering af mål. Trods disse væsentlige forbedringer er der stadig behov for at integrere overvågningssystemerne i programforvaltningen ved at sikre en mere konsekvent og regelmæssig dataindsamling, især data om fysiske resultater, samt indførelse af pålidelige metoder til måling af virkninger.

ESF i mål nr. 1, nr. 3 og nr. 4 samt EF-initiativerne ADAPT og EMPLOYMENT:

Den endelige evaluering skulle både følge op på midtvejsevalueringen og give oplysninger til brug for næste programmeringsperiode. Evalueringen er blevet tilrettelagt på nogenlunde samme måde som midtvejsevalueringen med eksterne bedømmere udvalgt af medlemsstaterne for de enkelte programmer. Arbejdet er nu ved at være færdigt, og det er hensigten at konsolidere resultaterne på nationalt og EU-plan. Hidtil har det meste af arbejdet været koncentreret om at sikre, at resultaterne af evalueringerne rent faktisk bliver brugt i den kommende programmeringsperiode.

Resultaterne af den endelige evaluering af ESF-initiativerne, også fra et EU-synspunkt, foreligger nu. Formålet har været at give vejledning om metoder og vurdere tværnationaliteten ud fra et EU-perspektiv. Bedømmerne er kommet med en række anbefalinger:

- projekternes tværnationale ambitioner og indhold bør fremmes ved bl.a.: indførelse af en projektudviklingsfase med tilbud om støtte til potentielle ansøgere, bedre tid til at finde partnere, udnævnelse af en tværnational programkoordinator osv.
- de administrative rutiner bør forenkles
- der bør med henblik på bedre informationsspredning etableres et tættere samarbejde mellem aktørerne i de nationale arbejdsmarkedssystemer og de ansvarlige for EF-initiativerne på forskellige niveauer
- informationsspredningen bør allerede begynde på projektniveau for at øge befolkningens bevidsthed og styrke strategierne for formidling af resultater og produktkendskab
- der bør udvikles overvågningsprocedurer og et system med overvågningsindikatorer til støtte for såvel projekterne som evalueringsprocesserne, især gennem bedre vejledning i, hvorledes initiativets virkninger kan måles, hvorledes der kan udvikles velegnede resultatindikatorer, og hvorledes tværnationalitet og innovation kan kobles sammen med et effektivt arbejdsmarked.

Mange af disse forslag er blevet indarbejdet i planerne for det nye EQUAL-initiativ.

Programmerne for udvikling af landdistrikter og LEADER II:

I 1999 modtog Kommissionen fra medlemsstaterne rapporterne om de mellemliggende evalueringer, heraf to rapporter vedrørende de nye medlemsstater under mål nr. 5b (Sverige og Finland). Der er endvidere modtaget 23 rapporter om de mellemliggende evalueringer af LEADER II-programmerne. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det som følge af dette EF-initiativs sene start ikke har været muligt at få evalueringsrapporterne før.

For at skaffe relevante og sammenlignelige oplysninger på EU-plan er der i programmeringen for perioden 1994-1999 indarbejdet retningslinjer for de efterfølgende evalueringer af mål nr. 5b, LEADER II samt to forordninger vedrørende mål nr. 5a.

### 3.3. Tematiske evalueringer

Transport :

Evalueringsens formål var at diagnosticere og analysere virkningerne af investeringerne i transportinfrastrukturer i mål nr. 1-regioner for følgende lande: Spanien, Portugal, Irland, Grækenland, Italien og Tyskland. Et andet formål var at vurdere strukturfondenes og Samhørighedsfondens omkostningseffektivitet inden for denne sektor og at finde frem til eksempler på god praksis.

Af evalueringen fremgår det, at der er foretaget store investeringer i veje (ca. 57%) og i mindre grad jernbaneinfrastrukturer (ca. 23%). I alle landene bortset fra Tyskland og Italien tegner vejene sig for den største andel af investeringerne, men ingen har dog investeret så meget i anlæg af veje som Spanien og Irland (henholdsvis 73% og 68% af de samlede investeringer). Disse strategiske valg er analyseret i rapporten, som bl.a. gør opmærksom på de store forskelle, der til at begynde med har været i de nationale vejnets kvalitet i forhold til EF-gennemsnittet. Der synes dog ikke at være nogen væsentlig sammenhæng mellem stigningen i infrastrukturbevillinger (målt i km) og hurtigere økonomisk udvikling. Dette kan ses som en bekræftelse på, at investeringer i transportinfrastrukturer er en vigtig faktor, som dog ikke kan stå alene i indsatsen for at fremme den økonomiske udvikling i randområderne.

De gennemførte undersøgelser viser ligeledes de positive virkninger af investeringerne i transportinfrastrukturer. Disse investeringer vil således gøre det muligt at reducere rejsetiden på strækningen Athen-Thessaloniki med mere end én time. Vejforbedringerne i Irland (ca. 50 mio. euro) har også ført til store tidsbesparelser. Hvad angår Portugal har infrastrukturinvesteringerne reduceret transporttiden for jernbanegodstransport med indtil 70%, mens udgifterne til opgradering af det spanske motorvejsnet har formindsket rejsetiden med ca. 20%.

Det anslås endvidere, at investeringerne har øget sikkerheden, især vejsikkerheden, øget de enkelte regioners attraktivitet ved at gøre dem mere tilgængelige og endelig styrket grundlaget for udviklingen af visse sektorer som f.eks. turistindustrien (bl.a. i Grækenland).

De fleste af de berørte lande har med stort held anvendt ordninger af typen "offentlige/private partnerskaber" (OPP). Portugal har således inddraget den private sektor i anlægget og driften af visse veje (bompenge), ligesom havneprojekterne i Gioia Tauro i Italien har draget fordel af offentlige/private investeringer. I Grækenland er det største projekt Spata-lufthavnen, men også andre former for infrastrukturer er blevet tilgodeset, f.eks. Rio-Antirion-broen. Af evalueringen fremgår det derimod, at OPP-ordningerne ikke er anvendelige ved alle projekter. F.eks. kan ordningerne ikke anvendes i forbindelse med investeringer i jernbanesektoren (ikke-privatiseret).

Hvad angår jobskabelse skønnes det, at de gennemsnitlige omkostninger pr. arbejdsplads på transportinfrastrukturområdet svinger mellem 20 000 og 70 000 euro med en median på omkring 25 000 euro pr. arbejdsplads. Det fremgår ligeledes, at infrastrukturprojekter for den offentlige transport skaber mere arbejde pr. investeringsenhed end vejinvesteringerne.

I evalueringen konkluderes det, at et projekt bliver gennemført meget hurtigt, når strukturfondene og Samhørighedsfonden tegner sig for en stor del af investeringen. Er dette ikke tilfældet, gennemføres projekterne helt klart langsommere, og det anbefales derfor, at ressourcerne koncentrerer sig om de områder, hvor de repræsenterer en afgørende andel af investeringen (defineret som over 30%).

#### Kapitel 4 : Gennemførelse af budgettet, finanskontrol og additionalitetskontrol

##### 4.1. Gennemførelse af budgettet i 1999 (samtlige programmeringsperioder)

Dette afsnit indeholder en gennemgang af den samlede budgetgennemførelse i 1999 i relation til både referenceperioden 1994-1999 og de tidligere perioder.

>TABLE POSITION>

Ligesom i 1997 og 1998 var der kun få bevillingsfremførsler til 1999 (28,93 mio. EUR), og de fleste af disse vedrørte EF-initiativerne. Visse forpligtelsesbevillinger blev dog genopført eller genanvendt, men der var tale om forholdsvis små beløb i forhold til de oprindelige tildelinger: 104,48 mio. EUR i genopførte bevillinger og 2,82 mio. EUR i genanvendte bevillinger.

Kommissionen kan nemlig undtagelsesvis genopføre forpligtelsesbevillinger svarende til tidligere frigjorte bevillinger, såfremt det viser sig nødvendigt at gennemføre det oprindelige program. Denne mulighed foreligger dog ikke, hvis der på budgettet for det løbende regnskabsår er opført bevillinger til dette formål. De bevillinger, der blev genopført i 1999, hidrørte især fra EFRU (76,18 mio. EUR). Selv om der således blev tilført yderligere bevillinger, blev næsten alle disponible forpligtelsesbevillinger udnyttet, idet 97% af årets forpligtelsesbevillinger blev udnyttet af EFRU.

De genanvendte bevillinger repræsenterer midler hidrørende fra støttemodtagernes tilbagebetaling af acontobeløb (ved fejlagtigt udbetalte acontobeløb eller manglende gennemførelse af de fastlagte foranstaltninger). I 1999 beløb de genanvendte bevillinger sig kun til 2,82 mio. EUR, som alle vedrørte EFRU.

Hvad angår de "nye" bevillinger for 1999 blev der foretaget visse interne overførsler, som dog ikke havde nogen indflydelse på det samlede beløb, der var til rådighed for fondene under ét. Der blev først og fremmest overført bevillinger fra FIUF og ESF og fra de nyskabende aktioner til EF-initiativerne samt EFRU- og EUGFL-programmerne. Denne tilførsel af ekstra bevillinger til EF-initiativerne medførte automatisk en lavere udnyttelse af bevillingerne til EF-initiativerne i 1999 end i 1998 (82% af de disponible forpligtelsesbevillinger mod 93% i 1998).

I alt var der 2 347 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger, der ikke blev udnyttet i 1999, dvs. 6,5% af det disponible beløb. Dette beløb kan synes voldsomt, men ikke desto mindre slutter den samlede gennemførelsesgrad på 93%, hvilket kan betragtes som tilfredsstillende, da der er tale om det sidste år i programmeringsperioden, der skal absorbere de successive fremførsler af bevillinger, der er sket siden 1994.

>TABLE POSITION>

Der blev disponeret over 95% af forpligtelsesbevillingerne for EFSR'erne, en sats, der dog dækker over en del udsving, idet samtlige bevillinger under mål nr. 4 og nr. 6 blev udnyttet, mens

udnyttelsesgraden for mål nr. 1, nr. 5a og nr. 5b lå på eller over gennemsnittet, hvorimod udnyttelsesgraden for mål nr. 2 og nr. 3 var lavere.

>TABLE POSITION<

Set under ét blev 89% af betalingsbevillingerne udnyttet, dvs. en udnyttelsesgrad, der var lavere end i de foregående år. Det skal dog bemærkes, at samtlige disponible betalingsbevillinger under mål nr. 3, nr. 4 og nr. 5a blev udnyttet.

>TABLE POSITION<

Det fald, der siden 1997 har været i betalingerne for de foregående perioder, fortsætter. I 1999 blev der kun udbetalt 216 mio. EUR for interventioner vedtaget før 1994 (mod 555 mio. EUR i 1998). Disse betalinger udgør under 0,9% af årets samlede betalinger. Langt den overvejende del af disse betalinger (88%) vedrører endvidere programmeringsperioden 1989-1993. Kun meget få af betalingerne vedrører således "gamle" forpligtelser fra før 1989 (25,5 mio. EUR). Det skal bemærkes, at omkring halvdelen af betalingerne for tidligere interventioner vedrører Italien, og at mange af disse betalinger afslutter mål nr. 1-programmer for perioden 1989-1993.

>TABLE POSITION<

De uindfrie forpligtelser viser, hvor mange af de indgåede forpligtelser der endnu ikke er betalt. I 1999 udgjorde de uindfrie forpligtelser for årene før 1994 kun 4% af de samlede uindfrie forpligtelser (mod 7% i 1998 og 12% i 1997). Dette fortsatte fald skyldes, at mange af de tidligere programmer er blevet afsluttet.

>TABLE POSITION<

#### 4.2. Kontrol foretaget af fondenes tjenestegrene, Finanskontrollen og UCLAF/OLAF

\*EFRU:

Generaldirektoratet for Regionalpolitik, der forvalter EFRU, foretog i 1999 36 kontrolbesøg i samtlige medlemsstater (undtagen Luxembourg) [11], en stigning på 60% i forhold til 1998. Formålet med kontrolbesøgene var at kontrollere, om medlemsstaternes forvaltnings- og kontrolsystemer opfyldte SEM-principperne (Sound and Efficient Management), og om fællesskabsreglerne vedrørende EFRU blev anvendt korrekt.

[11] Østrig (2 besøg), Belgien (1 besøg), Danmark (1 besøg), Finland (2 besøg), Frankrig (4 besøg), Tyskland (4 besøg), Grækenland (3 besøg), Irland (2 besøg), Italien (3 besøg), Nederlandene (1 besøg), Portugal (4 besøg), Spanien (3 besøg), Sverige (2 besøg), Det Forenede Kongerige (3 besøg), nyskabende aktioner i henhold til artikel 10 (1 besøg)

Kontrolbesøgene var også af pædagogisk og forebyggende karakter, idet de skulle resultere i råd og henstillinger til medlemsstaterne om, hvorledes disse kunne forbedre deres kontrol- og forvaltningssystemer. Derfor vedrørte de fleste af kontrollerne interventionerne for perioden 1994-1999.

Der blev endvidere gjort en særlig indsats for at kontrollere nyskabende projekter og projekter vedrørende teknisk bistand (artikel 10 og 7 i EFRU-forordningen, se punkt. 2.1.9), idet det blev undersøgt, om de kontraktlige finansieringsbestemmelser, der sætter Kommissionen i direkte kontakt med de endelige støttemodtagere (uden at gå igennem medlemsstaten), og som indebærer et direkte økonomisk ansvar for Kommissionen, var overholdt. Kontrollen med projekter i henhold til artikel 10 var for det meste medtaget i de kontrolprogrammer, der var indeholdt i medlemsstaternes OP'er. Derimod blev der for artikel 7-projekterne arrangeret ti ad hoc-besøg af en varighed på en eller to dage.

Kontrolbesøgene afdækkede visse systematiske eller sporadiske fejl, der svækkede pålideligheden af de udgiftsopgørelser, der var forelagt Kommissionen.

Det hyppigst forekommende problem synes at være, at der anmeldes udgifter, som ikke er støtteberettigede. Det næststørste problem er, at forvaltnings- og kontrolsystemerne ikke fungerer korrekt. Der blev også konstateret manglende overholdelse af EF-bestemmelserne om offentlighed og udbud, ligesom det i nogle medlemsstater var vanskeligt at finde et brugbart revisionsspor som omhandlet i forordning (EF) nr. 2064/97.

Det var nødvendigt at foretage finansielle og funktionelle korrektioner som følge af kontrollen. For seks interventioner, hvor der var konstateret alvorlige mangler, blev det besluttet at suspendere betalingerne.

\*ESF:

I 1999 gennemførte Kommissionens tjenestegrene 60 kontrolbesøg for at kontrollere anvendelsen af ESF-støtten. Kontrolbesøgene var i overensstemmelse med det årsprogram, som var blevet sendt til medlemsstaterne ved udgangen af 1998. Disse programmer drøftes på forhånd med de nationale tilsynsmyndigheder på koordinationsmøderne. Denne koordinering (mellem medlemsstat og Kommissionens tjenestegrene med ansvar for henholdsvis ESF og kontrol) har til formål at effektivisere kontrollen. Kontrollen omfatter systemkontrol og kontrol med reglernes overholdelse. Ved systemkontrol kontrolleres de styringssystemer, de nationale myndigheder har indført med henblik på forvaltning af de operationelle programmer, mens kontrollen med reglernes overholdelse finder sted på initiativtagerniveau. Kontrollen omfatter også de direkte tilskud fra Kommissionen.

I 1999 fokuserede systemkontrollen især på de operationelle programmer, hvis gennemførelsesgrad var lav i forhold til forventningerne ifølge programmeringen og de seneste finansielle tabeller. Formålet var at finde frem til hovedvanskelighederne ved programgennemførelsen og de væsentligste årsager til den lave gennemførelsesgrad.

De vigtigste resultater af kontrollen i 1999 var, at det tager for lang tid at godkende programmernes retsgrundlag, træffe beslutninger og indføre styringssystemer, at der i samme medlemsstat undertiden anvendes forskellige procedurer, og at de administrative strukturer ikke er egnede til de opgaver, der skal udføres i ESF. Endvidere var kontrolaktiviteten fortsat utilstrækkelig, ligesom oplysningerne om ESF's medfinansiering var mangelfulde. På det økonomiske plan blev der konstateret en kunstig oppustning af medlemsstaternes andel af finansieringen, indtægter, der ikke var indberettet, manglende viden om det nationale bidrag og angivelse af for mange udgifter fra medlemsstaternes side. Hvad angår initiativtagerne konstateredes det, at man havde accepteret, at udgifterne blev opgjort til et fast beløb og ikke på grundlag af de faktisk afholdte udgifter, at der manglede kontrakter med konsulenter, og at initiativtagerne ikke blev vejledt i, hvorledes de skulle opgøre omkostninger, især generalomkostninger.

\*EUGFL, Udviklingssektionen:

Der blev gennemført 16 kontrolbesøg i 1999 for at kontrollere anvendelsen af de EUGFL-U-bevillinger, der forvaltes af medlemsstaterne. Hovedformålene med besøgene var dels at evaluere de anvendte forvaltnings- og kontrolsystemer, dels at kontrollere finansierings- og regnskabsrapporternes og den faktiske gennemførelses overensstemmelse med fællesskabsreglerne, støttebeslutningerne og de til EUGFL, Udviklingssektionen anmeldte udgifter. Kontrolbesøgene blev tilrettelagt på en sådan måde, at de kontrollerede regioner og forvaltninger udgjorde et så repræsentativt udsnit som muligt. Da det var sidste år i programmeringsperioden, blev der fokuseret på de programmer, hvis regionale forvaltningssystemer enten endnu ikke var blevet kontrolleret, eller var blevet ændret.

Der blev afdækket visse typer uregelmæssigheder såvel i mange af medlemsstaterne som ved mange af foranstaltningerne. Uregelmæssighederne bestod bl.a. i manglende overholdelse af fællesskabsreglerne for offentlige indkøb, ydelse af støtte til udgifter, der ikke var støtteberettigede (på grund af deres art eller betalingsdato), meget forsinkede betalinger til støttemodtagerne, manglende offentlighed og information om Fællesskabets medfinansieringer, utilstrækkelige kontrolforanstaltninger og forkert anvendelse af omregningssatser. De berørte forvaltninger blev underrettet om svaghederne og manglerne i betalingssystemerne. Efter afdækningen af disse problemer blev udgiftsopgørelserne nedjusteret, og Fællesskabets medfinansiering blev om fornødent reduceret.

Foranstaltninger, der forvaltes direkte af Kommissionen (pilotprojekter i henhold til artikel 8) blev genstand for særlig opmærksomhed, og der blev foretaget forholdsvis mange kontroller (16). Som et resultat af disse kontroller kan Kommissionen træffe en række beslutninger om tilbagesøgning af midler udbetalt til EUGFL, Udviklingssektionens pilotprojekter.

\*FIUF:

Generaldirektoratet for Fiskeri, der forvalter FIUF, foretog i 1999 otte kontrolbesøg på stedet. De fleste af de kontrollerede projekter var finansieret af FIUF, men også visse ældre projekter, bl.a.

projekter vedrørende blandede selskaber, blev kontrolleret. Især akvakultur-, forarbejdnings-, nedrivnings- og byggeprojekter var genstand for kontrol. I Italien vedrørte kontrollen servicecentre.

Også overholdelsen af bestemmelsen om 5/10 år for fartøjer, der havde modtaget bygnings- eller moderniseringsstøtte mellem 1984 og 1993, blev kontrolleret. Der blev foretaget to kontrolbesøg i Spanien (Cataluña og Galicia), to i Portugal (Lissabon og Norte) og ét i Finland, Danmark, Italien og Frankrig.

Generaldirektoratet for Fiskeri deltog ligeledes i det kontrolbesøg, Kommissionens Finanskontrol gennemførte i Irland.

Kontrol foretaget af Kommissionens Finanskontrol:

GD AUDIT foretog i 1999 54 kontrolbesøg vedrørende strukturfondene. Kontrolbesøgene var fordelt således:

ESF: 24

EFRU: 18

EUGFL, Udviklingssektionen: 7

FIUF: 5

Kontrolbesøgene resulterede bl.a. i henstillinger om:

- forbedring af de nationale forvaltnings- og kontrolsystemer
- forbedring af udgiftsopgørelsernes pålidelighed, bl.a. gennem en garanti for udgifternes støtteberettigelse og en korrekt kontering af generalomkostningerne; en mere hensigtsmæssig kontering af lønninger (der ikke må konteres under teknisk bistand); bedre overholdelse af udbuds- og projektudvælgelsesreglerne; bedre imødegåelse af risikoen for dobbelt støtte ved operationer henhørende under forskellige programmer; bedre iagttagelse af offentligheds- og informationsreglerne; korrekt anvendelse af acontobeløbene fra Kommissionen; anmeldelse af alle de indtægter, projekterne skaber.

Hvad angår ESF blev det især henstillet, dels at forvaltnings- og kontrolsystemerne blev forbedret for at forebygge, afdække og korrigere systematiske mangler og uregelmæssigheder, dels at medlemsstaterne sørgede for, at der i gennemførelsesbestemmelserne til de operationelle programmer blev indarbejdet en ad hoc-struktur for programmeringsperioden 2000-2006. Sammen med GD EMPL indførte Finanskontrollen desuden en fælles fremgangsmåde, der kunne sikre en sammenhængende, gennemsigtig og forskriftsmæssig kontering af udgifter opgjort som faste beløb.

For så vidt angår EUGFL, Udviklingssektionen og FIUF førte kontrollen med LEADER- og PESCA-projekterne til henstillinger om, at der blev fastsat retningslinjer vedrørende ikke-støtteberettigede omkostninger, der kan sikre, at ansøgningerne om støtte under disse flerfondsinitiativer er korrekte. Hvad angår de af FIUF finansierede projekter vedrørende bygning/opdatering af fartøjer vedrørte henstillingerne primært nødvendigheden af at sikre, at der afgives korrekte registreringsoplysninger for fartøjerne, at Kommissionen underrettes behørigt om aktiviteterne under denne ordning, og at støttemodtagerne har bogført den modtagne støtte og udgifterne i forbindelse med deres egne aktiviteter på særskilte konti. I et konkret tilfælde anmodede Kommissionens Finanskontrol om at få afklaret visse regler og bestemmelser vedrørende udgifters støtteberettigelse (og om, at oplysningerne herom i givet fald blev meddelt de revisorer fra den private sektor, der var udpeget af den kompetente myndighed) for at sikre, at de betalingsattesteringer, der forelægges Kommissionen, er gyldige og konsistente.

For EFRU's vedkommende koncentrerede henstillingerne sig om nødvendigheden af at træffe foranstaltninger til korrigerende af de systematiske fejl, der var blevet afdækket, og som havde skabt risiko for, at de i udgiftsopgørelserne omhandlede tilskud blev ydet to gange; sikre overholdelsen af de retningslinjer, der var aftalt med Kommissionen om behandlingen af de sociale bidrag og de generalomkostninger, der kunne henføres til projekterne; og endelig sikre, at de til Kommissionen anmeldte udgifter ikke omfattede beløb, som der i strid med bestemmelserne om den finansielle gennemførelse ikke reelt var disponeret over på anmeldelsestidspunktet.

I 1999 blev der endvidere foretaget kontrol af de resterende 46 pilotprojekter, der var blevet godkendt i perioden 1987-1996 vedrørende EUGFL, Udviklingssektionen. Også flere pilotprojekter vedrørende ESF og EFRU, som der var tegnet kontrakt på, og som blev godkendt i perioden 1995-1999, blev kontrolleret. For nogle af disse projekter skulle der ske der tilbagebetalinger.

Kontrol foretaget af UCLAF/OLAF:

Kommissionens Task-Force for Koordinering af Bedrageribekæmpelsen (UCLAF) blev den 1. juni 1999 erstattet af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), en kommissionstjenestegren der er uafhængig på det operationelle plan [12]. I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 om undersøgelser, der foretages af OLAF, fastsættes vilkårene for kontorets arbejde, især for så vidt angår de interne undersøgelser, idet der tages hensyn til, at kontoret skal kunne foretage undersøgelser på tværs af institutionerne. I forordningen er det endvidere bestemt, at direktøren regelmæssigt skal aflægge rapport til Europa-Parlamentet, Rådet, Kommissionen og Revisionsretten om resultaterne af kontorets undersøgelser under overholdelse af undersøgelsesernes fortrolighed. I denne forbindelse skal kontorets generaldirektør offentliggøre en aktivitetsrapport.

[12] Det nye retsgrundlag for beskyttelsen af fællesskabernes finansielle interesser og bekæmpelsen af svig er offentliggjort i EFT L 136 af 31/05/1999

Ifølge den nye forordning skal kontoret ud over at beskytte finansielle interesser også beskytte Fællesskabets øvrige interesser. Gennem kontoret hjælper Kommissionen medlemsstaterne med at tilrettelægge et snævert, løbende samarbejde og koordinere deres indsats for at beskytte Fællesskabets interesser mod svig.

Med udgangspunkt i kontorets og medlemsstaternes arbejde aflægger Kommissionen i medfør af Amsterdam-traktatens artikel 280 EF, stk. 5, årligt rapport om de foranstaltninger, der er truffet for at beskytte Fællesskabets interesser og bekæmpe svig og enhver anden ulovlig aktivitet. I denne generelle rapport vedrørende beskyttelse af Fællesskabets interesser skal Kommissionen også angive de taloplysninger, den har modtaget fra medlemsstaterne for at illustrere nogle af disse foranstaltninger.

#### 4.3. Additionalitetskontrol

Additionalitetsprincippet

Additionalitet er et generelt princip for strukturfondenes virke. Additionalitetsprincippet skal forhindre, at strukturfondsmidler blot erstatter medlemsstaternes strukturstøtte. Helt konkret betyder dette, at hver enkelt medlemsstat for hvert mål skal fastholde et udgiftsniveau (offentlige eller dermed ligestillede strukturudgifter), der er mindst lige så højt som niveauet i den foregående programmeringsperiode.

Programmeringsperioden 1994-1999

I 1999 fortsatte den løbende additionalitetskontrol på grundlag af ajourførte oplysninger. Hvad angår mål nr. 1, som tegner sig for næsten 70% af strukturfondsstøtten, indsendte ni af de elleve støtteberettigede medlemsstater sådanne ajourførte oplysninger (Belgien og Frankrig har undladt at gøre dette). Hvad angår mål nr. 2 indsendte alle støtteberettigede medlemsstater undtagen Belgien og Danmark data. For mål nr. 5b indsendte Tyskland, Italien, Nederlandene, Østrig, Sverige og Det Forenede Kongerige ajourførte data. For mål nr. 6 blev der modtaget ajourførte data fra Sverige og Finland.

Da der er foretaget løbende kontrol, dvs. overvågning af udviklingen i medlemsstaternes offentlige strukturudgifter gennem hele programmeringsperioden for at sikre overholdelse af reglerne, kan den løbende additionalitetskontrol for perioden 1994-1999 nu anses for afsluttet.

Programmeringsperioden 2000-2006

Artikel 11 i den nye forordning om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene indebærer en række ændringer i additionalitetsprincippet i forhold til artikel 9 i den tidligere samordningsforordning. Det vigtigste princip, nemlig princippet om, at bevillingerne fra strukturfondene ikke må erstatte offentlige eller dermed ligestillede udgifter til strukturformål i medlemsstaten, er opretholdt, men der er indført nogle vigtige ændringer i kontrolproceduren:

\*Mens additionalitetskontrollen for mål nr. 1 fortsat går ud fra niveauet for de offentlige eller dermed ligestillede strukturudgifter i alle mål nr. 1-regioner, skal additionaliteten for mål nr. 2 og nr. 3 bedømmes ud fra niveauet for udgifterne til en aktiv arbejdsmarkedspolitik på nationalt plan.

\*Kontrollfrekvensen er reduceret til tre i alt: en forhåndskontrol af programmeringsdokumenterne, en midtvejskontrol før den 31. december 2003 og en kontrol "ved periodens udløb" før den 31. december 2005.

\*I forbindelse med forhåndskontrollen er der mulighed for forhandlinger mellem medlemsstaten og Kommissionen om fastlæggelsen af det udgiftsniveau, der skal opnås, og som "normalt" skal være mindst lige så højt som udgiftsniveauet i den foregående programmeringsperiode.

\*Når først det udgiftsniveau, en medlemsstat skal opretholde, er blevet fastlagt under forhåndskontrollen, er det under de efterfølgende kontroller ikke længere muligt at udvise fleksibilitet gennem dispensationer, der afhænger af økonomiske forhold. Flexibiliteten sikres gennem muligheden for at genoverveje det fastlagte udgiftsniveau efter midtvejskontrollen, hvis den økonomiske situation har bevirket, at de offentlige indtægter har udviklet sig væsentligt anderledes end forventet ved forhåndskontrollen.

Sidst i 1999 fremlagde medlemsstaterne deres udviklingsplaner for perioden 2000-2006 for mål nr. 1-regioner, inkl. oplysninger, der kunne danne grundlag for en forhandling om additionalitetssituationen. I begyndelsen af 2000 var additionalitetskontrollen afsluttet for nogle medlemsstater, mens forhandlingerne fortsatte hvad angår de resterende medlemsstater. For mål nr. 2 og nr. 3 begyndte forhandlingerne om additionalitet først i begyndelsen af år 2000, da planerne for disse mål generelt var blevet fremlagt senere.

#### Revisionsrettens særberetning om additionalitet

I løbet af 1999 gennemgik Revisionsretten gennemførelsen af additionalitetsprincippet. Gennemgangen byggede på besøg aflagt af Revisionsretten hos Kommissionens tjenestegrene, besøg i fem medlemsstater samt svar på spørgeskemaer sendt til alle medlemsstater. Revisionsretten vedtog og offentliggjorde i begyndelsen af 2000 en særberetning om additionalitet.

Rapporten indeholder flere kritikpunkter, som Revisionsretten finder bør tages op, f.eks. de manglende sanktioner for ikke-overholdelse af reglerne, svagheder med hensyn til metode og organisatoriske vanskeligheder i Kommissionens tjenestegrene. Kommissionen har i sin besvarelse af rapporten anført, at også Kommissionen finder, at de manglende sanktioner er en grundlæggende svaghed ved additionalitetsprincippet. Men under drøftelserne om strukturfondsforordningen for den nye programmeringsperiode var Kommissionens forslag om at gøre overholdelsen af additionalitetsreglerne til et af kriterierne for tildelingen af resultatreserven blevet forkastet af de fleste medlemsstater. Hvad angår metodeproblemerne er der i den seneste programmeringsperiode sket væsentlige forbedringer i forvaltningen og gennemsigtigheden af systemet. Mange af de fremhævede problemer i rapporten vedrører støtteberettigede regioner uden for mål nr. 1, som det kan være vanskeligt at skaffe oplysninger om på grund af deres ringe størrelse. Kommissionen har derfor stillet meget mere pragmatiske krav til metode for disse regioner end for mål nr. 1-regionerne og har således taget hensyn til de specifikke forhold i hver enkelt medlemsstat. Endelig forventes den forenkling af procedurerne for additionalitetskontrol, der er indført i den nye programmeringsperiode, især ændringerne vedrørende de nye mål nr. 2 og nr. 3, at ville forbedre situationen væsentligt.

#### Kapitel 5: Samordning med de øvrige finansielle instrumenter

Ifølge Rådets forordning (EØF) nr. 2083/93 om samordning af strukturfondene skal Kommissionen sikre samordningen af og sammenhængen mellem strukturfondsstøtten og interventionerne fra de øvrige finansielle instrumenter. Samordningen gennemføres under samtidig overholdelse af målsætningerne for de øvrige berørte instrumenter.

##### 5.1. Samordning med Samhørighedsfonden

Samhørighedsfonden er et instrument til fremme af den økonomiske og sociale samhørighed og fungerer sideløbende med strukturfondene. Det hedder nemlig i forordningen om Samhørighedsfonden, at denne kan bidrage til finansieringen af projektfaser, der er teknisk og finansielt adskilte. Ifølge samme forordning kan der ikke samtidig ydes støtte til udgiftsposter fra Samhørighedsfonden og strukturfondene. For at undgå overlappning mellem fællesskabsstøtte fra forskellige kilder fastlægges på grundlag af fysiske indikatorer de faser, der kan identificeres

særskilt. Samhørighedsfonden kan f.eks. finansiere en bestemt, klart afgrænset fase af et projekt, der modtager EFRU-støtte til andre faser. Dette gælder især store transportprojekter. De ansvarlige for forvaltningen af Samhørighedsfonden organiserer møder med repræsentanter for de øvrige finansielle instrumenter, især EFRU. For at sikre den højeste grad af samordning skal møderne afholdes regelmæssigt. Som følge af samordningen er der under de forskellige kontrolbesøg ikke blevet afdækket nogen dobbelt finansiering.

Det skal i øvrigt bemærkes, at informationskravene til medlemsstaterne ved store projekter finansieret af EFRU (samlede omkostninger over 50 mio. EUR) er de samme som ved projekter finansieret af Samhørighedsfonden. Dette skyldes et ønske om at harmonisere procedurerne, når dette er muligt.

Endelig udarbejder Kommissionen hvert år en miljørapport om de store projekter støttet af EFRU og Samhørighedsfonden (samlede omkostninger over 50 mio. EUR). Rapporten tilstilles Europa-Parlamentet til orientering (se listen over store EFRU-projekter i bilag 5).

## 5.2. Samordning med Den Europæiske Investeringsbank (EIB)

EIB's udlånsaktivitet steg i 1999 med 8% i forhold til 1998. Långivningen inden for EU beløb sig til 27,8 mia. EUR mod 25,1 mia. EUR i 1998, dvs. en stigning på 10,8%. Hovedmodtagerne var i 1999 Tyskland (17,3% af lånene), Italien (16,9%), Spanien (13,2%), Det Forenede Kongerige (12,8%) og Frankrig (12,6%), dvs. nogenlunde samme fordeling som i 1998.

Investeringerne til fordel for de dårligst stillede regioner i EU tegnede sig for 61% af långivningen inden for EU. Der skete en markant stigning i lånene til mål nr. 1-regionerne (45% af de samlede lån i 1999 mod 36% i 1998). Til samhørighedslandene (Spanien, Portugal, Irland og Grækenland) blev der ydet lån på i alt 7 mia. EUR eller 25% af de samlede lån (17,5% i 1998).

EIB gjorde således en stor indsats i 1999 for at kanalisere en større del af sine udlån i retning af de dårligst stillede regioner i EU og deltager på denne måde direkte i opnåelsen af den økonomiske og sociale samhørighed, der er fastsat som mål i traktaten.

EIB - Støtte til regionaludvikling (mio. EUR)

&gt;TABLE POSITION&gt;

## 5.3. Samordning med Den Europæiske Investeringsfond (EIF)

EIF er den finansielle institution i EU, der har specialiseret sig i garantiydelser og kapitaltransaktioner (egenkapital). EIF har til formål at fremme investeringerne på mellemlangt og langt sigt på to områder af afgørende betydning for EU: de transeuropæiske net (TEN), hvor EIF søger at fremme partnerskabet mellem den offentlige og private sektor, og SMV'erne, som skal sikres lettere adgang til finansiering på rimelige vilkår. EIF skal således fremme den generelle økonomiske udvikling i EU og behøver ikke at tage særlig hensyn til samhørighedsaspektet. Faktum er dog, at EIF ved at sprede sin indsats over hele EU også kan være til gavn for regioner, der er under udvikling eller omstilling.

I 1999 ydede EIF garantier for i alt 406,6 mio. EUR. Heraf gik 388,8 mio. EUR til TEN-infrastrukturer og 17,8 mio. EUR til SMV'er. EIF stillede endvidere kontragarantier i forbindelse med en række SMV-projekter, uden at dette dog berørte EIF's egne forpligtelser.

Pilotprojektet "vækst og miljø"

Som led i dette projekt, der er iværksat på Europa-Parlamentets initiativ, stiller EIF vederlagsfrit sikkerhed for banklån til SMV'er til finansiering af miljøinvesteringer. Ved udgangen af 1999 havde EIF indgået 28 aftaler af denne type fordelt på samtlige medlemsstater. Den samlede sikkerhedsstillelse af nævnte type beløb sig i 1999 til 17,75 mio. EUR.

Den europæiske teknologimekanisme (ETM)

Det Europæiske Råd havde på mødet i Amsterdam i juni 1997 anmodet EIB om i samarbejde med EIF at udvikle en mekanisme til finansiering af SMV'ernes højteknologiske projekter. EIB bemyndigede derfor EIF til at investere indtil 125 mio. EUR over tre år i venturekapitalfonde til brug for SMV'er, der udvikler eller anvender avancerede teknologier. I slutningen af 1999 blev der indgået aftaler om investeringer på yderligere 13,8 mio. EUR, således at der ved udgangen af året var disponeret over 68,7% af de aftalte 125 mio. EUR.

## Initiativet "vækst og beskæftigelse"

Dette initiativ er et økonomisk støtteprogram for innovative og jobskabende SMV'er. EIF forvalter to af bestanddelene i dette program:

\*Finansiering af teknologiske "start-ups". Budgettet er fastsat til 150-190 mio. EUR, som der skal disponeres over inden den 31. december 2002. I løbet af 1999 blev der disponeret over 30,6 mio. EUR af budgettet til fordel for fire medlemsstater (Frankrig, Det Forenede Kongerige, Finland og Sverige).

\*SMV-garantier: EIF er kontra- og medgarantistiller for offentlige og private projekter. Målet er at forbedre adgangen til lån til projekterne ved en risikodeling mellem EIF og de nationale garantiinstitutter. I 1999 støttede EIF venturekapitalselskaber i otte medlemsstater med garantier for i alt over 1 155 mio. EUR.

### 5.4. Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområdes (EØS) finansieringsmekanisme

Ved EØS-aftalen blev der den 1. januar 1994 indført en finansieringsmekanisme til støtte for Fællesskabets målsætning om økonomisk og social samhørighed i form af tilskud og rentegodtgørelser ydet af EØS-landene (Norge, Island og Liechtenstein).

I medfør af aftalens protokol 38 fik finansieringsmekanismen i perioden 1994-1998 tildelt tilstrækkelige midler til at kunne yde tilskud på i alt 500 mio. EUR og rentegodtgørelser på 2% om året for EIB-lån på 1,5 mia. EUR.

Støttemodtagerne er Grækenland, Irland, Nordirland, Portugal samt de spanske regioner, der var støtteberettigede under mål nr. 1 i perioden 1989-1993. De medfinansierede projekter fokuserer på miljø, transport og uddannelse.

Der er løbende udarbejdet årsberetninger om finansieringsmekanismens iværksættelse, og den seneste beretning dækker perioden fra 1. juli 1998 til 30. juni 1999.

1998 var det sidste år, hvor der kunne indgås forpligtelser for de fastsatte tildelinger. Der blev således ikke ydet nye tilskud i 1999.

EØS-Rådet aftalte på sit møde den 18. maj 1999 de grundbestanddele, en ny finansiel ordning skulle indeholde. De nærmere retningslinjer vedrørende denne ordning forventes vedtaget af Det Blandede EØS-Udvalg i andet kvartal 2000.

### 5.5. Samordning med uddannelsesprogrammerne

I 1999 fortsatte samordningen mellem strukturfondene og uddannelsesprogrammerne, især LEONARDO DA VINCI. I overensstemmelse med traktatens artikel 149 (tidligere 126) og 150 (tidligere 127) har Kommissionen i denne forbindelse lagt vægt på princippet om, at strukturfondspolitikken og uddannelsespolitikken skal støtte og supplere hinanden. Der blev i 1999 taget følgende nye politiske initiativer:

\*En afgørelse om iværksættelse af anden fase af LEONARDO DA VINCI-programmet for perioden 2000-2006. Med denne afgørelse er komplementariteten med strukturinterventionerne, især ESF-interventionerne, styrket [13] 23 22 21 20 19 18 17 16 15 [14] Endvidere skal EF-aktionerne på uddannelsesområdet i fremtiden tilrettelægges på en måde, der fremmer livslang uddannelse

[13] 1999/382/EF af 26. april 1999, særlig betragtning 10 samt artikel 6 og 9

[14]

[15]

[16]

[17]

[18]

[19]

[20]

[21]

[22]

[23]

\*En rådsbeslutning, der trådte i kraft den 1. januar 2000, tager sigte på at "fremme ophold i andre europæiske lande som led i vekseluddannelse, herunder lærlingeuddannelse". Ved denne beslutning [24] indføres dokumentet "EUROPASS-uddannelse", et EF-informationsdokument, som godtgør, at indehaveren har haft et ophold i et andet europæisk land som led i en uddannelse. Dette tiltag tager sigte på uddannelse af personer, der følger en vekseluddannelse, herunder en lærlingeuddannelse, som led i et hvilket som helst EF-program eller -initiativ på uddannelsesområdet, herunder LEONARDO DA VINCI-programmet.

[24] 1999/51/EF af 21. december 1998

#### 5.6. Samordning med fællesskabets finansielle støtte til transeuropæiske net (TEN)

Selv om TEN-forordningen i princippet ikke tillader, at samme fase i samme projekt finansieres over såvel TEN-budgettet som andre EF-budgetter, kræver et smidigt støtteforløb imidlertid, at der sker en samordning mellem TEN-budgettet og strukturfondsbudgetterne. F.eks. kan feasibility-undersøgelser finansieres over TEN-budgettet og efterfølges af støtte fra strukturfondene og EIB til (med)finansiering af de fysiske investeringer.

På transportområdet finansierer EFRU ofte anlæg af tilkørselsveje til vejforbindelser, der finansieres over TEN-budgettet. I 1999 var der på TEN-budgettet afsat 29 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger og 16 mio. EUR i betalingsbevillinger til energiprojekter og 499 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger og 84 mio. EUR i betalingsbevillinger til transportprojekter. I midten af 1999, omtrent på samme tid som vedtagelsen af strukturfondsreformen i henhold til Fællesskabets "Agenda 2000"-program, blev TEN's finansielle forordning (EF nr. 2236/95) ændret ved EF nr. 1655/99 dels for at gøre det muligt at planlægge på mellemlangt sigt via flerårige investeringsprogrammer, dels for at tilskynde til offentlige/private partnerskaber. Ændringerne gjorde det også muligt at anvende en mindre del af budgetmidlerne (1%-2%) til at støtte projekter, der kræver risikovillig kapital. Der blev afsat i alt 4,6 mia. EUR til de tre TEN-programmer for årene frem til 2005, ligesom der blev fastsat en støttesats på 20% for satellitbestemmelses- og navigationssystemer fra og med år 2003. Kommissionen fremsatte i 1997 et forslag vedrørende retningslinjerne for udvikling af transeuropæiske transportnet (beslutning EF 1692/96), som indebar støtte til havne, også havne ved indre vandveje, og intermodale terminaler. Rådet indgik en politisk aftale om vedtagelse af en fælles holdning til forslaget i juni 1999.

#### Kapitel 6: Forenelighed og synergi med de øvrige fællesskabspolitikker

Foranstaltninger, der finansieres af strukturfondene, EIB eller et andet finansielt instrument, skal være i overensstemmelse med traktaterne, herunder bl.a. disses konkurrenceregler og regler for offentlige udbud. Foranstaltningerne skal endvidere være forenelige med de øvrige overordnede EU-politikker. I 1999 er visse fællesskabspolitikker ligeledes blevet tilpasset.

Strukturfondenes forenelighed med beskæftigelsespolitikken er behandlet i kapitel 1.2 ("uddybning af de prioriterede samholdighedstemaer") under punkt 1.2.1. Dette tema vil derfor ikke blive behandlet i dette kapitel.

#### 6.1. Strukturfondene, den fælles landbrugspolitik og den fælles fiskeripolitik

##### Reformen af den fælles landbrugspolitik

Den reform af den fælles landbrugspolitik, Det Europæiske Råd vedtog i Berlin den 24. og 25. marts 1999, tager sigte på at gøre det europæiske landbrug klart til at tage det nye årtusindes interne og eksterne udfordringer op.

Med reformen søges et mere konkurrencedygtigt, men også mere miljøvenligt landbrug fremmet. Reformen markerer endvidere et yderligere skridt væk fra støtte til produkter og hen imod støtte til landbrugere, som heller ikke længere alene betales for deres produktion, men også for deres øvrige bidrag til samfundet.

Endvidere vil reformen danne grundlag for den holdning, EU vil indtage under den forhandlingsrunde om multilateral handel, der blev indledt i november 1999 inden for rammerne af Verdenshandelsorganisationen (WTO).

På længere sigt vil de reformer, der indføres nu, gøre det lettere for ansøgerlandene at bringe deres landbrugsøkonomier op på EU-niveau, også hjulpet af de såkaldte strukturpolitiske førtiltrædelsesforanstaltninger.

#### Den fælles landbrugspolitik og udvikling af landdistrikter

Landbrugssektorens fremtid afhænger bl.a. af en afbalanceret udvikling af landdistrikterne, som dækker 80% af EU's areal. Denne udvikling har en klar fællesskabsdimension, idet landbrugspolitikken og politikken for landdistrikterne spiller en vigtig rolle for den territoriale, økonomiske og sociale samhørighed inden for EU.

Den nye politik for udvikling af landdistrikter, der er blevet den fælles landbrugspolitik "anden søjle", tager hensyn til disse forhold. Politikken for landdistrikterne er et afgørende element i den europæiske landbrugsmodel og søger at skabe en sammenhængende og bæredygtig ramme, der dels sikrer landdistrikternes fremtid, dels fremmer jobbevarelsen og -skabelsen.

#### Den fælles fiskeripolitik

Strukturpolitikken for fiskerisektoren, der er en del af den fælles fiskeripolitik, har primært til formål at skabe en bæredygtig balance mellem fiskeressourcerne og udnyttelsen heraf. Strukturpolitikken skal også bidrage til fiskerivirksomhedernes overlevelse og bæredygtige udvikling, forbedre forsyningen med og udnyttelsen af fiskeri- og akvakulturprodukter og endelig bidrage til at puste nyt liv i de fiskeriafhængige områder.

EF-støtten eller den nationale støtte til fiskerflåden må under ingen omstændigheder bidrage til at forøge fiskeriindsatsen. Ud over støtten til endelig oplægning af fartøjer, som stadig ydes, ydes der også offentlig støtte til bygning af nye fiskefartøjer, men kun, såfremt der uden offentlig støtte sker mindst en tilsvarende og gerne en væsentligt højere kapacitetsindskrænkning.

De af FIUF medfinansierede interventioner skal hjælpe alle dele af fiskerisektoren (fiskerflåde, forarbejdning og afsætning af produkter, akvakultur, havnefaciliteter) med at leve op til udfordringerne: globalisering af økonomierne, øgede kvalitetskrav hos forbrugerne, strengere hygiejnekrav og forbedring af arbejdsvilkårene ombord på fartøjerne.

#### 6.2. Strukturfondene og miljøet

##### Fondsforordningerne og styrkelsen af miljødimensionen

Ifølge fondsforordningerne for perioden 2000-2006 skal der mere systematisk tages hensyn til miljøaspekterne. Hensynet til den bæredygtige udvikling og miljøbeskyttelse og -forbedring går på tværs af alle strukturfondsmål og skal integreres i udarbejdelsen, overvågningen og evalueringen af programmerne.

Ovennævnte princip indgår således i bestemmelserne om udpegning af partnerskaber, forskriftsmæssigheden af de fondsfinansierede operationer og gradueringen af interventionssatserne, der primært bygger på forsigtighedsprincippet og principperne om en forebyggende indsats og "forureneren betaler".

Endvidere skal planerne og interventionerne omfatte en forhåndsevaluering af miljøtilstanden i den pågældende region, bl.a. en kvantificeret beskrivelse af miljøtilstanden, et skøn over strategiens og interventionernes forventede indvirkning på miljøet samt bestemmelser, der tager sigte på at integrere miljødimensionen i interventionen og sikre overholdelsen af Fællesskabets miljøregler

Ikke alene i forordningerne, men også i "retningslinjerne for programmerne for perioden 2000-2006" lægges der særlig vægt på integreringen af miljødimensionen i alle politikområder. Dette er i overensstemmelse med de to horisontale principper i retningslinjerne: bæredygtig udvikling og lige muligheder.

I retningslinjerne fremhæves endvidere nødvendigheden af investeringer i infrastrukturen, hvis der skal opnås et miljø af høj kvalitet, navnlig på vandområdet og inden for affaldshåndtering. Endelig anerkendes miljøkvalitet og -forbedringer som faktorer, der fremmer SMV'ers konkurrenceevne.

## Miljølovgivning og strukturfondene

I forbindelse med strukturfondsoperationer er der to områder af miljølovgivningen, der er særlig vigtige, nemlig "naturbeskyttelse" og "vurdering af virkninger på miljøet".

Hvad angår naturbeskyttelse skal to direktiver nævnes: Rådets direktiv 92/43/EØF af 2. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter ("habitat"-direktivet [25]) og Rådets direktiv 79/409/EØF om beskyttelse af vilde fugle [26].

[25] EFT L 206 af 22.07.1992

[26] EFT L 103 af 25.04.1979

Førstnævnte direktiv indeholder bestemmelser om etablering af et europæisk netværk af beskyttede levesteder (Natura 2000) omfattende beskyttelsesområder, der er udpeget i henhold til de to direktiver. Der opstod en række problemer og forsinkelser under gennemførelsen af programmerne for 1994-1999. Problemerne skyldtes, at flere medlemsstater havde undladt at udpege de levesteder, der skulle beskyttes, hvilket skabte usikkerhed med hensyn til, hvilken status visse levesteder, der var berørt af fondsstøttede operationer, skulle have.

For at undgå tilsvarende problemer i perioden 2000-2006 og sikre, at alle foranstaltninger er i overensstemmelse med Fællesskabets miljølovgivning, sendte Kommissionen en skrivelse til medlemsstaterne, hvori disse blev mindet om deres forpligtelser med hensyn til ovennævnte direktiver og opfordret til hurtigst muligt at udarbejde listen over levesteder, der skal beskyttes.

Dette var et vigtigt initiativ, som understregede kommissærernes faste vilje til at sikre overholdelse af alle EF-politikker, herunder især miljøpolitikken og direktiverne om naturbeskyttelse.

Direktiv 85/337/EØF om vurdering af virkningerne på miljøet (VVM) [27] er blevet ændret ved direktiv 97/11/EØF, som trådte i kraft i marts 1999. Visse aspekter blev styrket som f.eks. spørgsmålet om, hvilke typer infrastrukturprojekter der skulle optages i bilag I og derfor under alle omstændigheder skulle underkastes en VVM. Det blev også bedre beskrevet, hvorledes medlemsstaterne skulle afgøre, hvilke andre typer projekter i bilag II der skulle underkastes en VVM efter den i direktivet fastlagte fremgangsmåde.

[27] EFT L 175 af 05.07.1985

Endvidere blev bestemmelserne om inddragelsen af myndigheder med specifikt ansvar for miljøet og om offentlige høringer i almindelighed styrket og tydeliggjort for derved at fremme og lette de berørte myndigheders og offentlighedens aktive deltagelse.

### 6.3. Strukturfondene og virksomhedspolitikken

I Kommissionens retningslinjer for strukturfondene (2000-2006), der blev vedtaget i juli 1999, fremhæves vigtigheden af at skabe et erhvervsklima, der fremmer iværksætterkulturen, for at opnå en bedre konkurrenceevne og beskæftigelse på regionalt plan. Således bidrager virksomhedspolitikken i stor udstrækning til opnåelsen af det regionalpolitiske mål: økonomisk udvikling i regionerne.

Virksomhedspolitikken i 1999 var især præget af iværksættelsen af BEST-handlingsplanen "Fremme af iværksætterkultur og konkurrenceevne". Denne handlingsplan er det første forsøg på at samle alle foranstaltninger, der kan fremme iværksætterkulturen. Samordnede aktioner spiller en væsentlig rolle i opfølgningen af BEST-handlingsplanen og er blevet anerkendt som en praktisk, fleksibel og effektiv måde, hvorpå Kommissionen og medlemsstaterne kan samarbejde om at fremme konkurrenceevnen ved at identificere den bedste praksis. Den 9. november 1999 godkendte Kommissionen en rapport [28] om resultaterne af de samordnede aktioner indeholdende eksempler på god praksis i forbindelse med uddannelse og information af iværksættere, finansiering samt servicering af væksthuse.

[28] Rapport om erhvervspolitiske aktioner samordnet medlemsstaterne imellem, KOM 99/569 endelig udg.

Hvad angår håndværkssektoren var indsatsen især rettet mod overvågning og formidling af resultaterne af pilotaktioner vedrørende grænseoverskridende samarbejde og uddannelse til fordel for små og meget små virksomheder. Der blev også udgivet en brochure, som kan findes på Internettet.

Angående handelssektoren fandt Kommissionens tjenestegrene i overensstemmelse med forslagene i "Hvidbogen om Handel" [29] frem til eksempler på god handelspraksis i ugunstigt stillede landdistrikter. Kendskabet til denne praksis blev udbredt, også til de aktører "i marken", der skulle gennemføre strukturfondsinterventionerne. Kommissionen begyndte ligeledes at finde frem til eksempler på god handelspraksis i ugunstigt stillede byområder.

[29] KOM (1999) 6 endelig udg.

Også bestræbelserne på at etablere virksomhedsnet som f.eks. EUROPARTENARIAT blev fortsat i 1999 (se kapitel 2.1.9).

På innovationsområdet har Kommissionen anerkendt, at innovation har regional karakter, og bidrager derfor til udviklingen af regionale innovationsstrategier (RITTS/RIS - se kapitel 2.1.9.). I løbet af 1999 blev Regional Innovation Policy Measures Resource Base (RINNO), et nyt værktøj til udveksling af god praksis mellem europæiske regioner, lanceret. Dette projekt vil give de regionale aktører et godt arbejdsgrundlag i form af case studies og en oversigt over regionale støtteforanstaltninger til fremme af innovationen i EU.

#### 6.4. Strukturfondene og forskning og teknologisk udvikling (FTU)

I 1999 fandt to begivenheder sted af betydning for samordningen mellem FTU-politikken og strukturpolitikken: dels godkendelsen af de særlige programmer under femte rammeprogram, dels godkendelsen af strukturfondsforordningerne for perioden 2000-2006.

FTU og innovation efter strukturfondsreformen

Strukturfondsreformen har forbedret mulighederne for finansiering af FTU- og innovationsforanstaltninger som led i de fremtidige strukturinterventioner i perioden 2000-2006:

EFRU deltager i finansieringen af infrastrukturinvesteringer og fremmer udviklingen af regionernes eget potentiale gennem "finansiering af teknologioverførsel, herunder indsamling og udbredelse af information, fælles organisation mellem virksomheder og forskningscentre, samt finansiering af innovation i virksomhederne". EFRU yder f.eks. støtte til forskning og teknologisk udvikling med henblik på at fremme anvendelsen af nye teknologier og innovation og øge kapaciteten inden for forskning og teknologisk udvikling, der bidrager til regionaludviklingen.

ESF's anvendelsesområde omfatter fremme af innovation og fleksibilitet i tilrettelæggelsen af arbejdet, udvikling af iværksætterkultur, skabelse af vilkår, der fremmer jobskabelsen, samt forbedring af kvalifikationer og styrkelse af de menneskelige ressourcer inden for forskning, videnskab og teknologi.

I forordningen om udvikling af landdistrikterne [30] hedder det, at EUGFL kan støtte indførelse af ny teknologi og forbedring af produkternes kvalitet. Derimod kan EUGFL ikke støtte foranstaltninger til fremme af forskningsprojekter.

[30] EFT L 160 af 26.6.99 Rådets forordning EUGFL nr. 1257/1999 af 17.5.1999

Endelig skal forhåndsevalueringerne af programmerne for perioden 2000-2006 bl.a. omfatte en vurdering af situationen med hensyn til konkurrenceevne og innovation. De første oplysninger tyder på, at FTU og innovation fortsat vil spille en stor rolle i strukturfondsinterventionerne. I overensstemmelse med den holdning, der kommer til udtryk i Kommissionens meddelelse af 27. maj 1998 om "Styrkelse af samhørigheden og konkurrenceevnen gennem forskning, teknologisk udvikling og innovation", vil Kommissionen støtte FTU- og innovationsoperationer som led i moderniseringen og diversificeringen af regionernes erhvervsliv. De endelige rapporter fra 1999 om de to tematiske evalueringer, der vedrører strukturinterventionerne for perioden 1994-1999 i mål nr. 1- og nr. 2-regionerne, har bekræftet hovedlinjerne i ovennævnte meddelelse.

Samhørighed og rammeprogram for FTU og demonstration

Pr. 31/10/1999 var der efter de første indkaldelser af forslag fra samhørighedslande i henhold til det femte rammeprogram udvalgt 642 forslag fra Grækenland, 1 161 fra Spanien, 274 fra Irland og 304 fra Portugal. Disse tal svarer til henholdsvis 3,6%, 6,5%, 1,5% og 1,7% af samtlige forslag fra alle de deltagende lande. Tallene er lavere end tallene for de indsendte forslag, der ligger på henholdsvis 4,3%, 7,1%, 1,6% og 2,1%, hvilket tyder på, at der skal gøres en indsats for at forbedre kvaliteten af forslagene fra disse lande.

Endelig udarbejdede Kommissionen i 1999 meddelelsen "Mod et europæisk forskningsrum" (KOM(2000)6 af 18. januar 2000), hvori det regionale aspekt blev fremhævet. Kommissionen foreslår at styrke regionernes rolle i den europæiske forskningsindsats og især i opbygningen af Det Europæiske Forskningsrum.

#### 6.5. Strukturfondene og de transeuropæiske net (TEN)

Mens TEN-projekter af fælles interesse inden for transport og energi finansieres over TEN-budgettet, støtter Samhørighedsfonden specifikt transportinfrastruktur, mens EFRU støtter både transport- og energiprojekter. I artikel 2 i EFRU-forordningen (EF) nr. 1783/1999 hedder det, at EFRU i overensstemmelse med de tildelte opgaver skal deltage i finansieringen af investeringer i infrastrukturer, som bidrager til oprettelsen og udviklingen af transeuropæiske net. EFRU skal forbedre virksomhedernes adgang til kapital ved oprettelse af egnede finansieringsinstrumenter. I denne forbindelse tilskynder Fællesskabet også til oprettelse af offentlige/private partnerskaber bl.a. ved at hæve støttesatsen, når støtten ikke ydes som et kontant beløb.

#### 6.6. Strukturfondene, kulturen og turismen

Hvad angår kulturen var 1999 et særligt positivt år for regionaludviklingen. De fleste af de 32 pilotprojekter vedrørende tværregionalt kulturelt samarbejde i henhold til artikel 10 i EFRU-forordningen blev afsluttet (jf. punkt 2.1.9). Den endelige rapport og evalueringerne af resultaterne af pilotprojekterne vil give en nyttig viden, der vil gøre det muligt at udnytte kulturen som en samhørighedsfremmende og identitetsstyrkende faktor i regionerne

I den nye forordning om vedtagelse af generelle bestemmelser for strukturfondene anerkendes betydningen af den kulturelle dimension for regionaludviklingen. I overensstemmelse hermed medtager EFRU som noget nyt i sit anvendelsesområde "investeringer på kulturområdet, herunder beskyttelse af den kulturelle arv, forudsat at dette indebærer skabelse af varige arbejdspladser" (artikel 2). Dette giver et begrundet håb om, at kulturen kan styrke sin rolle og yde sit bidrag til regionaludviklingen i perioden 2000-2006.

Turismens betydning for regionernes økonomi blev bekræftet i 1999 ved opfølgningen af konklusionerne fra Den Højtstående Gruppe for Turisme og Beskæftigelse [31]. I Kommissionens meddelelse af 28. april 1999 "Forbedring af turismens beskæftigelsespotentiale" [32] tildeles turismen "en vigtig rolle ... i integrationen af Europas økonomier og i opvalueringen af de kulturelle og naturlige ressourcer" samt en rolle som "drivelement i de økonomiske aktiviteter inden for en lang række områder i EU, herunder landdistrikter og områder, som er præget af den industrielle tilbagegang". Kommissionen konkluderer, at det for at udnytte de store investerede beløb bedst muligt "er vigtigt at integrere bæredygtige turismestrategier i mere vidtfavnende rammer for økonomisk udvikling".

[31] Tourisme européen - Nouveaux partenariats pour l'emploi. Europa-Kommissionen - GD XXIII, Bruxelles, oktober 1998.

[32] EFT C 178 af 23.6.1999, s. 3

I konklusionerne fra Rådets møde den 21. juni 1999 (ministrene for det indre marked) om turisme og beskæftigelse er der peget på fire aspekter, der bør ofres yderligere opmærksomhed: fremme udvekslingen og udbredelsen af oplysninger bl.a. ved brug af de nye teknologier; forbedre uddannelserne for at øge professionalismen inden for turistsektoren; forbedre kvaliteten af turistprodukterne; fremme af miljøbeskyttelsen og den bæredygtige udvikling på turistområdet.

Kommissionen har ligeledes udgivet tre publikationer om integreret kvalitetsstyring for turistdestinationer ved kysterne, i landdistrikterne og i byerne [33].

[33] Pour un tourisme côtier de qualité / Pour un tourisme rural de qualité / Pour un tourisme urbain de qualité. Europa-Kommissionen, GD for Erhvervspolitik, turisme-enheden, Bruxelles. Luxembourg (Publikationskontoret) 1999

#### 6.7. Strukturfondene og konkurrencepolitikken

Politikken til fremme af den økonomiske og sociale samhørighed tager primært sigte på at reducere forskellene mellem regionernes udviklingsniveauer. Strukturpolitikken er en ledsagepolitik, og det er her først og fremmest medlemsstaterne og regionerne selv, der skal udvise solidaritet og tage ansvaret for den økonomiske udvikling i regionerne. Det er derfor nødvendigt så vidt muligt at sikre,

at der er sammenfald mellem de områder, der kan opnå statsstøtte med regionalt sigte, og de områder, der kan modtage strukturfondsstøtte.

Kommissionen har derfor i sin meddelelse om sammenhængen mellem støtte med regionalt sigte og strukturfondsstøtte [34] foreslået, at kriterierne for støtteberettigelse i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra a), og kriterierne for identificering af regioner med udviklingsefterslæb under mål nr. 1 er nøjagtig ens. Endvidere skal der være størst mulig sammenhæng mellem på den ene side de områder, der modtager støtte efter traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og på den anden side mål nr. 2- samt de tidligere mål nr. 6-områder. Rådet har støttet disse principper og indarbejdet dem i den 16. betragtning til den generelle strukturfondsforordning, hvoraf det fremgår, at målet bør være at øge denne sammenhæng i slutningen af perioden 2000-2006 ved hjælp af en passende indsats fra medlemsstaterne i forhold til deres nuværende situation.

[34] EFT C 90 af 26.03.98

Komplementariteten og synergien mellem de to politikker viser sig også ved en undersøgelse af foreneligheden mellem støtten med regionalt sigte og det indre marked. I denne forbindelse er Kommissionen særlig opmærksom på de potentielt gunstige virkninger af den støtte, der skal fremme den økonomiske udvikling i de dårligst stillede regioner, forudsat at konkurrence- og samhandelsvilkårene mellem medlemsstaterne ikke påvirkes på en måde, der strider mod den fælles interesse. Disse principper anvendes ikke alene ved gennemgangen af specifikke ordninger, men også ved gennemgangen af horisontale bestemmelser. Derfor indebærer de nye EF-retningslinjer for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder [35] en ændring af retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte [36]. Denne ændring skal gøre det muligt at betragte overtagelsen af en kriseramt virksomhed som en initialinvestering, der derfor er berettiget til at modtage regionalstøtte.

[35] EFT C 288 af 09.10.99

[36] EFT C 74 af 10.03.98

Endelig har Kommissionen i medfør af Rådets forordning (EF) nr. 994/98 [37] om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på visse former for horisontal statsstøtte fortsat sin indsats for at ændre de procedureregler, der finder anvendelse i forbindelse med støtte, der er mindre konkurrencefordrejende. Kommissionen har således offentliggjort udkast til forordninger om fritagelse for de minimis-støtte, uddannelsesstøtte og støtte til SMV'er. Disse udkast til forordninger forventes at føre til en forenkling gennem hele programmeringsperioden 2000-2006 af Fællesskabets medfinansieringsprocedurer for visse støtteordninger.

[37] EFT L 142 af 14.05.98

## 6.8. Strukturfondene og gennemsigtheden af offentlige udbud

I artikel 12 i den generelle strukturfondsforordning er det bestemt, at operationer, der medfinansieres af Fællesskabet, "skal være forenelige med traktaten og de retsakter, der er udstedt i henhold til denne, samt med Fællesskabets politikker og aktioner, herunder dem, der vedrører (...) offentlige udbud". Der er indført en kraftigere decentralisering af strukturfondsforvaltningen, idet medlemsstaterne og især forvaltningsmyndighederne har fået et større ansvar for indgåelsen af EF-finansierede kontrakter. For at sikre foreneligheden mellem disse procedurer og EF-bestemmelserne har Kommissionen, uden at dette dog berører dens ret til at gribe ind ved overtrædelser af fællesskabsretten, tilskyndet medlemsstaterne til at træffe forebyggende foranstaltninger som f.eks. passende uddannelse af det personale, der er involveret i indgåelsen af disse kontrakter, og udarbejdelse af vejledninger i indgåelse af kontrakter.

Kommissionen sørger for, at fremgangsmåderne for indgåelse af kontrakterne er forenelige med fællesskabsretten ved at kontrollere, at de pågældende EF-direktiver bliver gennemført, og ved at udøve sin beføjelse til at gribe ind i tilfælde af overtrædelser.

## Kapitel 7: Interinstitutionel dialog, dialog med ARBEJDSMARKEDETS PARTER OG DE ØKONOMISKE INTERESSEORGANISATIONER, INFORMATION OG KOMMUNIKATION

### 7.1. Interinstitutionel dialog

EU-institutionernes løbende dialog er et fast element i fællesskabspolitikkerne, herunder naturligvis også strukturpolitikken. Drøftelserne finder sted dels på formelle møder (f.eks. Europa-Parlamentets

sessioner og udvalgsmøder samt ministermøder), dels på uformelle møder (seminarer eller fælles arbejdsgrupper). Det vigtigste emne i 1999 var ligesom i 1998 reformen af fondene og gennemførelsen af den nye programmering.

#### 7.1.1. Dialog med Europa-Parlamentet

Dialogen med Europa-Parlamentet foregår først og fremmest under møder med Parlamentets udvalg.

Efter valget den 13. juni 1999 blev Udvalget om Regionalpolitik slået sammen med Udvalget om Transport og hedder nu Udvalget om Regionalpolitik, Transport og Turisme. Efter sammenlægningen er transportspørgsmål kommet til at spille en dominerende rolle.

Første halvår 1999 var især præget af udarbejdelsen af de nye strukturfondsforordninger. Dette emne blev behandlet på fire ordinære møder og et ekstraordinært møde. Kommissionen var repræsenteret på højest niveau. Således deltog kommissær Wulf-Mathies, der på daværende tidspunkt var ansvarlig for regionalpolitikken, flere gange i udvalgets møder, bl.a. i januar for at gøre status over arbejdet med forordningerne og i marts for at redegøre for resultaterne af Det Europæiske Råds møde i Berlin. Der blev udarbejdet en del rapporter om strukturfondsreformen. Kommissær Wulf-Mathies fremlagde også Kommissionens retningslinjer for den nye programmeringsperiode. Endvidere fik Parlamentets udvalg forelagt den sjette periodiske rapport om situationen og den økonomiske og sociale udvikling i regionerne, som generaldirektøren for regionalpolitik gennemgik. Efter udnævnelsen af den nye Kommission fandt Parlamentets høring af de nye kommissionsmedlemmer sted.

Kommissær Barnier fremlagde kort tid efter sin udnævnelse under mødet i oktober udkastene til retningslinjer for EF-initiativerne INTERREG III og URBAN, som netop var blevet vedtaget af Kommissionen. Endelig blev der efter anmodning fra Parlamentets udvalg i tilslutning til oktober-mødet arrangeret et teknisk seminar om regionalpolitikken, der tog sigte på de nye medlemmer.

Forbindelserne til Europa-Parlamentet, især Udvalget om Regionalpolitik, Transport og Turisme, vil fremover især blive styret af den nye adfærdskodeks for gennemførelsen af strukturpolitikken, der blev underskrevet den 6. maj 1999 af formanden for Kommissionen, J. Santer, og formanden for Europa-Parlamentet, J.M. Gil Robles. I dette dokument opstilles en lang række forpligtelser for Kommissionen i forhold til Europa-Parlamentet, bl.a. hvad angår programmering, EF-initiativer, nyskabende aktioner, partnerskab, evaluering, finansiel gennemførelse, gennemførelsesforordninger og årsberetninger.

I 1999 var der meget tætte relationer mellem Den Europæiske Socialfond og Europa-Parlamentets Udvalg om Beskæftigelse og Sociale Anliggender. I overensstemmelse med den nye adfærdskodeks for Kommissionens gennemførelse af strukturpolitikken, der som nævnt blev underskrevet den 6. maj 1999 af formanden J. Santer og J.M. Gil Robles, holdt Kommissionen flere møder med sekretariatet for Europa-Parlamentets Udvalg om Sociale Anliggender for nærmere at fastlægge, hvorledes denne adfærdskodeks, som giver Parlamentet øget adgang til at beskæftige sig med ESF-spørgsmål, skal fungere i praksis. Samtidig holdt ESF møde med de nyvalgte parlamentsmedlemmer i ad hoc-arbejdsgruppen, som skulle behandle forskellige emner vedrørende den nye programmeringsperiode 2000-2006. På disse møder drøftedes generelle spørgsmål omkring de forskellige aspekter af ESF-reformen samt anvendelsen af de disponible bevillinger, de nyskabende aktioner og retningslinjerne vedrørende EQUAL.

Hvad angår udvikling af landdistrikter var drøftelserne med Europa-Parlamentet præget af vedtagelsen af den nye forordning (EF) nr. 1257/1999, hvorom Parlamentet afgav udtalelse den 6. maj. Kommissionen deltog endvidere i debatten om LEADER + i Parlamentets Udvalg om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 29. og 30. november og i drøftelserne om det samme udvalgs dokument "Samordning af strukturfondene og Samhørighedsfonden", der fandt sted den 6. og 7. december.

På fiskeriområdet vedtog Europa-Parlamentet på sit plenarmøde den 6. maj 1999 en beslutning om to rådsforordninger.

Opfølgning af Europa-Parlamentets bemærkninger til årsberetningen for strukturfondene for 1998:

Betænkningen fra M. Turco (Udvalget om Regionalpolitik, Transport og Turisme) om den tiende årsberetning for strukturfondene (1998) indeholder bemærkninger til beretningen og en opfordring

til Kommissionen til at uddybe visse spørgsmål eller iværksætte nye aktioner. I dette kapitel gennemgås og besvares hovedpunkterne i Parlamentets betænkning.

\*Parlamentet "opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at fremskynde den nuværende programmering (2000-2006)". Kommissionen satte programmeringsprocessen for perioden 2000-2006 i gang umiddelbart efter vedtagelsen af de nye strukturfondsforordninger. Der blev sendt retningslinjer ud til medlemsstaterne for at sætte disse i stand til at tage større hensyn til Fællesskabets prioriteter for hele programmeringsperioden. Kommissionen modtog de første planer (programudkast) ved udgangen af 1999 hvad angår mål nr. 1 og nr. 3, mens mål nr. 2-planerne blev modtaget mellem januar og juni 2000. Så snart Kommissionen havde kontrolleret de modtagne planers forskriftsmæssighed (10 arbejdsdage), påbegyndtes forhandlingerne med de ansvarlige myndigheder i de enkelte medlemsstater, og de første programmeringsdokumenter blev vedtaget i april 2000. I øvrigt er udgifterne til et program, uanset hvornår programmet bliver vedtaget, støtteberettigede fra den dag, hvor Kommissionen modtager planen, såfremt denne ikke afvises.

\*Parlamentet opfordrer Kommissionen til at forbedre samordningen af og den strategiske konvergens mellem målsætningerne. Den forenkling, der er indført i den nye programmeringsperiode, imødekommer denne opfordring. Den omstændighed, at der er tre mål i dag i stedet for de syv, der var fastsat for perioden 1994-1999, vil nemlig i praksis forbedre samordningen af målsætningerne. I programmerne er det endvidere et krav, at der skabes forbindelse mellem de ESF-aktioner, der er planlagt under mål nr. 3 (horisontalt mål) i henhold til de nationale beskæftigelsesplaner, og de aktioner, der er fastsat i mål nr. 2-programmerne (regionale programmer).

\*Parlamentet opfordrer Kommissionen til at give oplysninger både om situationen for og om evalueringen af de lokale og regionale beskæftigelsespagter. Den anden foreløbige rapport om de lokale og regionale pagter, der blev udarbejdet i november 1999, blev forelagt Europa-Parlamentet, som ligeledes blev inviteret til at deltage i den konference, der skulle udbrede kendskabet til resultaterne (flere repræsentanter for Parlamentet deltog i konferencen).

\*Parlamentet "anmoder Kommissionen om at sikre, at naturområder, der betragtes som værende af betydning for Fællesskabet, beskyttes under gennemførelsen af regionaludviklingsaktionerne". Før Kommissionen kan vedtage programmerne, skal medlemsstaterne fremlægge lister over de naturområder, der er beskyttet i henhold til NATURA 2000-direktivet, og forpligte sig til senest seks måneder efter vedtagelsen af det pågældende program at fremlægge listen over supplerende naturområder.

\*Parlamentet opfordrer Kommissionen til at finde frem til metoder, hvorpå kontrollen med overholdelsen af additionalitetsprincippet kan forbedres. I programmeringsperioden 2000-2006 vil kontrollen med additionalitetsprincippet finde sted tre gange, idet der gennemføres en forhåndskontrol, som medlemsstaten redegør for i sin plan, en midtvejskontrol og en kontrol umiddelbart før, programmeringsperioden udløber. Endvidere er kontrolreglerne også blevet forenklet, idet kontrollen med mål nr. 1-programmerne vil finde sted som tidligere, hvor den anvendte metode ikke gav anledning til problemer, mens kontrollen med mål nr. 2 og nr. 3 vil finde sted under ét som en stikprøvekontrol af de aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger.

\*Parlamentet opfordrer Kommissionen til at øge kontrollen med programmernes gennemførelse. Kontrollen er et fast element i gennemførelsen af strukturfondene, og Kommissionen har givet kontrol en høj prioritet i den nye programmeringsperiode 2000-2006. I 1998 var det desværre nødvendigt at annullere en række kontrolbesøg "i marken", som de tjenestegrene, der forvalter strukturfondene, skulle have gennemført. Begrundelsen var personalemangel. Men i 1999 blev antallet af kontrolbesøg foretaget af EFRU væsentligt forøget (36 kontrolbesøg mod 22 i 1998). Det nye kontrolansvar, der er pålagt Kommissionen ved de nye forordninger, skulle gøre det muligt at imødekomme Parlamentets opfordring. Hovedansvaret for kontrollen påhviler medlemsstaten, men Kommissionen er ansvarlig for kontrollen af de systemer, der indføres i de enkelte medlemsstater. Endvidere vil oprettelsen af OLAF (Kontoret til Bekæmpelse af Svig) muliggøre en øget kontrolaktivitet.

\*Parlamentet anmoder Kommissionen om at forelægge det mere detaljerede og mere gennemsigtige rapporter om kontrolresultaterne. Den rammeaftale, der blev underskrevet i juni 2000 mellem Kommissionen og Parlamentet vedrørende fremlæggelse af dokumenter, gør det klart, hvorledes denne type dokumenter skal udveksles mellem de to institutioner.

#### 7.1.2. Udtalelser fra strukturfondskomiteer og -udvalg

Komitéen for Udvikling og Omstilling i Regionerne - KUOR - (mål nr. 1, nr. 2 og nr. 6) holdt fem møder i 1999, nemlig et første møde den 12. marts med en sammensætning som rådgivende komité, derefter fire møder i den sammensætning, komitéen har efter strukturfondsreformen. Efter den nye generelle strukturfondsforordning fungerer denne komité både som forvaltningskomité og som rådgivende komité. Som forvaltningskomité har KUOR bl.a. gennemgået EF-initiativerne INTERREG og URBAN, uden dog at afgive formel udtalelse i årets løb, mens KUOR i sin egenskab af rådgivende komité har udtalt sig om afgrænsningen af mål nr. 2-områderne for Belgien, Nederlandene, Danmark, Finland og Tyskland. KUOR påbegyndte ligeledes drøftelserne om tre gennemførelsesforordninger i henhold til den generelle forordnings artikel 53, nemlig forordningerne om anvendelsen af euro i strukturfondenes budgetgennemførelse, om de informations- og reklameaktiviteter, medlemsstaterne skal gennemføre omkring strukturfondsinterventionerne, og om støtteberettigelsen af udgifter til operationer, der medfinansieres af strukturfondene. Endelig afholdt Forvaltningskomitéen vedrørende EF-initiativer sit sidste møde den 23. april 1999.

ESF-udvalget havde planlagt at holde møde fire gange i 1999. Som følge af manglende enighed mellem Europa-Parlamentet og Rådet om udvalgsproceduren og finansieringen måtte mødet i juni desværre aflyses. På hvert af møderne blev udvalgsmedlemmerne orienteret om udviklingen i den europæiske beskæftigelsesstrategi, ligesom de fik udleveret de eksisterende dokumenter om dette emne. Udvalgsmedlemmerne blev endvidere løbende underrettet om forhandlingerne og om rækkevidden af den nye ESF-forordning, som der blev forhandlet om. På mødet i september fremlagde en række medlemsstater oplysninger om de prioriterede områder og politiske aspekter, der var taget hensyn til i den nye programmering, idet de koncentrerede sig om referencerammen, indholdet af det nye mål nr. 3-program og forbindelsen mellem ESF og den europæiske beskæftigelsesstrategi. Det nye EF-initiativ EQUAL blev ligeledes behandlet på flere møder. På mødet i december 1999 vedtog udvalget en udtalelse om EQUAL efter langvarige drøftelser om de forskellige aspekter og konsekvenser af initiativet. Også de indikatorer, der skulle benyttes til forhåndsevalueringen af de nye programmer, samt kontrolforanstaltningerne, var genstand for en bred debat i ESF-udvalget. Udvalget afgav ligeledes udtalelse om Kommissionens gennemførelsesforordninger om dels anvendelsen af euro, dels information og reklameaktiviteter. På mødet i december påbegyndtes en drøftelse af gennemførelsesforordningen vedrørende støtteberettigede udgifter, og disse drøftelser vil fortsætte i 2000.

Forvaltningskomitéen for Landbrugsstrukturer og Udvikling af Landdistrikterne (STAR-komitéen) afholdt 19 møder i 1999 og afgav 102 positive udtalelser. En enkelt høring afsluttedes uden nogen udtalelse. Udtalelserne vedrørte primært reglerne for den finanskontrol, medlemsstaterne skal foretage, samt foranstaltningerne i forordning (EF) nr. 950/97 om forbedring af landbrugsstrukturernes effektivitet, forordning (EF) nr. 2078/92 om miljøvenlige produktionsmetoder i landbruget og forordning (EF) nr. 951/97 om forarbejdning og afsætning af landbrugsprodukter. Komitéen drøftede ligeledes en række andre emner som f.eks. gennemførelsesforordningen om anvendelsen af euro, retningslinjerne for den efterfølgende evaluering af dels mål nr. 5b-programmerne, dels LEADER II-initiativet, dels foranstaltningerne i forbindelse med forordning (EF) nr. 950/97 og (EF) nr. 2078/92, overgangsbestemmelserne for anvendelsen af artikel 53 i forordningen om udvikling af landdistrikter for perioden 2000-2006, fordelingen mellem ansøgerlandene af SAPARD-bevillingerne, udkastet til forordning om gennemførelsesbestemmelser til forordning (EF) nr. 1268/1999 vedrørende SAPARD samt retningslinjerne for det nye LEADER +-initiativ.

#### 7.1.3. Dialog med Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Kommissionen fulgte fortsat nøje arbejdet i Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU). På det regionalpolitiske område afgav ØSU udtalelser om årsberetningerne for strukturfondene og Samhørighedsfonden, som giver et helhedsbillede af situationen og drøftede den sjette periodiske rapport om situationen og den økonomiske og sociale udvikling i EU's regioner samt EF-initiativerne INTERREG III og URBAN. Hvad sidstnævnte initiativ angår skal bemærkes, at ØSU på eget initiativ havde afgivet udtalelse om den bæredygtige byudvikling.

Under samlingen i maj 1999 afgav ØSU endvidere udtalelse om forslaget til Rådets forordning om fastlæggelse af retningslinjerne for strukturinterventioner i fiskerisektoren.

#### 7.1.4. Dialog med Regionsudvalget

Regionsudvalgets arbejde på det regionalpolitiske område bestod i 1999 i udarbejdelse af 22 udtalelser. Dialogen med Kommissionen fokuserede på tre hovedtemaer:

- retningslinjerne for den nye programmeringsperiode 2000-2006; i denne forbindelse vedtog Regionsudvalget en resolution om partnerskabsprincippet og dets gennemførelse som led i strukturfondsreformen. I resolutionen bekræftes Regionsudvalgets interesse for partnerskabsprincippet. Efter at have hørt de europæiske organisationer, hvor de regionale og lokale myndigheder er repræsenteret, afgav Regionsudvalget tillige positiv udtalelse om retningslinjerne for EF-initiativerne for perioden 2000-2006. Ved denne lejlighed tog generaldirektøren for regionalpolitik ordet og understregede, at det var nødvendigt at mobilisere de lokale aktører, forenkle programforvaltningen og udveksle erfaringer

- spørgsmål vedrørende samhörighed og fysisk planlægning; på de møder, hvor disse spørgsmål blev behandlet, blev der afgivet udtalelse om investeringsfremmende foranstaltninger, Kommissionens meddelelse "Samhörighed og transport" og endelig den europæiske strategi for fysisk planlægning i kystområder

- de strukturfondsrapporter, der er foreskrevet i forordningen; Regionsudvalget afgav udtalelse om årsrapporten om Samhörighedsfonden (1997) og den sjette periodiske rapport om situationen i regionerne.

Endvidere accepterede Generaldirektoratet for Regionalpolitik tolv udtalelser fra Regionsudvalget bl.a. vedrørende "de lokale og regionale beskæftigelsespagter og disses forbindelse med EU's strukturpolitik" og "rammerne for en indsats til fremme af en bæredygtig byudvikling".

Endelig vedtog Regionsudvalget en udtalelse om forslaget til forordning om strukturaktioner i fiskerisektoren samt om forslaget til Rådets forordning om reglerne og vilkårene for strukturinterventioner i fiskerisektoren.

## 7.2. Dialog med arbejdsmarkedets parter og de økonomiske interesseorganisationer

Dialogen med arbejdsmarkedets parter og de økonomiske interesseorganisationer var i 1999 koncentreret om forberedelsen af den nye programmeringsperiode 2000-2006. Den årlige høring af arbejdsmarkedets parter på europæisk plan fandt sted i januar 1999. Parterne forelagde her deres bemærkninger til reformen og nævnte bl.a. frygten for en "renationalisering" af fondsinterventionerne som følge af den større manøvrermargin, der er tildelt medlemsstaterne, især hvad angår mål nr. 2. Parterne udtrykte ønske om en fortsat decentralisering af gennemførelsen på de subnationale niveauer (regioner og lokale myndigheder), beklagede, at de nye strukturfondsforordninger ikke omfatter tjenester af almen interesse og udtrykte ønske om, at der blev udviklet nye medfinansieringsformer (finansieringsteknik).

Parterne kommenterede endvidere det udkast til ESDP (den europæiske perspektivplan for fysisk planlægning), der var forelagt af Kommissionen. Parterne var stort set positive over for Kommissionens arbejde inden for fysisk planlægning, men havde dog enkelte kritikpunkter. De beklagede bl.a. meget, at nogle af medlemsstaterne ikke havde inddraget dem i udarbejdelsen af ESDP trods den vigtige rolle, de spiller "i marken", og at ESDP-udkastet ikke havde nogen social dimension. Endelig herskede der nogen tvivl om, hvorvidt ESDP var bindende for de nationale, regionale og lokale myndigheder.

På et møde i februar 1999 orienterede Generaldirektoratet for Fiskeri Den Rådgivende Komité vedrørende Fiskeri, der er sammensat af repræsentanter for brancheorganisationerne, om forslaget til Rådets forordning vedrørende reglerne og vilkårene for strukturinterventioner i fiskerisektoren. Det samme forslag til forordning blev på et møde den 3. marts 1999 forelagt kontaktgruppen mellem Kommissionen og de ikke-statslige organisationer (NGO'er) på miljø- og udviklingsområdet.

## 7.3. Information og kommunikation, udveksling af erfaringer

På informationsområdet var 1999 præget af udarbejdelsen af Kommissionens gennemførelsesforordning vedrørende de informations- og reklameaktiviteter, medlemsstaterne skal gennemføre med henblik på strukturfondsinterventionerne for perioden 2000-2006. Kommissionen traf den 24. november 1999 en principiel afgørelse om denne forordning, som bl.a. indeholder retningslinjerne for de foranstaltninger, forvaltningsmyndighederne skal gennemføre i form af en kommunikationshandlingsplan, og reglerne for udnævnelse af de ansvarlige for foranstaltningerne samt finansiering.

Hvad angår regionalpolitik arrangerede Kommissionen den 25. oktober et seminar om anvendelse af de informations- og reklameregler, der gælder for den næste programmeringsperiode for strukturfondene (2000-2006). Seminaret, hvori deltog repræsentanter for centralforvaltningerne

samt for en lang række regioner, havde til formål at gøre status over medlemsstaternes indsats på informations- og reklameområdet i programmeringsperioden 1994-1999. Den endelige rapport om dette seminar blev sendt ud til en bred personkreds. Ifølge arbejdsprogrammet for 1999 skulle 48 arrangementer og konferencer tilrettelægges eller støttes.

De væsentligste begivenheder i øvrigt var:

- fire informationsmøder for repræsentanter fra regionskontorerne i Bruxelles
- et forum afholdt den 2. og 3. februar i Bruxelles for at drøfte konklusionerne i ESDP
- en konference med henblik på formidlingen af de lokale og regionale beskæftigelsespagter afholdt den 8.-10. november 1999
- en informationsdag vedrørende INTERREG III den 29. november.

Under det tyske formandskab blev der i Leipzig den 28. april 1999 arrangeret et seminar om "den europæiske regionalpolitikens virkninger og fremtid i Tyskland" for den regionale presse i Tyskland. Under det finske formandskab blev der afholdt et seminar om "den europæiske regionalpolitikens virkninger og udfordringer i Nordeuropa". Dette seminar, der var forbeholdt den regionale presse i Finland, Sverige og Norge samt en række udvalgte journalister fra De Baltiske Lande og Rusland, blev afholdt i Oulu den 28. og 29. oktober 1999.

Under det finske formandskab deltog Kommissionen i flere arrangementer i Finland:

- en kongres for de europæiske fagforeninger den 28. juni - 2. juli i Helsinki
- et møde for sammenslutningen af kommunale myndigheder den 16.-17. september i Helsinki
- en konference for kyst- og randområder den 22.-24. september i Vaasa
- "Helsinki Millenium"-møde den 21.-22. oktober i Helsinki.

I tre år har Generaldirektoratet for Regionalpolitik uddelt priser for regionale fjernsynsprogrammer under den årlige CIRCOM-konference. Den 2. juni i år blev priserne uddelt i Cavtat i Kroatien under overværelse af 600 repræsentanter for de offentlige regionale fjernsynsstationer.

Strukturfondsforordningerne (for perioden 2000-2006) samt oversigten over EFRU-aktionerne i perioden 1994-1999 blev beskrevet i publikationer, der blev offentliggjort i såvel en papir- som en elektronisk udgave. Der blev ligeledes udgivet publikationer om specifikke dele af regionalpolitikken: fysisk planlægning, lokale og regionale pagter, bypolitik, kultur, evaluering og EF-initiativer.

Blandt årets vigtigste publikationer kan nævnes de to brochurer, der indeholder oplysninger om udvalgte større projekter, der er gennemført i Frankrig og Det Forenede Kongerige med støtte fra EFRU (Tour de France des régions og Driving regional development), dokumentsamlingen vedrørende evalueringsprogrammet MEANS, den europæiske perspektivplan for fysisk planlægning (hvis udgivelse fortsætter i år 2000), flere hæfter om Samhørighedsfonden, samlinger af datablade vedrørende de lokale og regionale beskæftigelsespagter, INFOREGIO-databladet om Urban: nyt håb til de ugunstigt stillede bydele samt brochuren Kulturen, en ressource for regionerne. Udgivelsen af nyhedsbrevet INFOREGIO NEWS fortsatte på de elleve EU-sprog.

Webstedet INFOREGIO samt EUROPA-serverens sider om regionalpolitik blev regelmæssigt opdateret.

Hvad angår ESF bestod de vigtigste informations- og kommunikationsforanstaltninger i 1999 i at:

- gøre fondens funktion mere gennemsigtig dels ved at forklare dens målsætninger og interventionsmidler, dels ved at fremlægge dens resultater på grundlag af konkrete eksempler
- gøre fonden mere synlig for de forskellige målgrupper gennem kommunikationsforanstaltninger med hovedvægten lagt på dimensionen "europæisk beskæftigelsesstrategi".

Endvidere blev der lagt særlig vægt på at støtte de nationale myndigheders aktioner med samme mål. F.eks. fortsatte det uformelle net bestående af ESF's nationale informationsansvarlige, der blev etableret af Kommissionen i 1995, sine aktiviteter. Nettet afholdt sit sjette seminar i Uppsala, Sverige, i juni 1999. Der blev endvidere gennemført en større undersøgelse om gennemførelsen i alle medlemsstaterne af de nationale reklameforanstaltninger vedrørende ESF. Endelig afsluttedes

ESF's publikationsprogram for 1994-1999 med offentliggørelsen af en årsrapport om ESF's beskæftigelsesaktiviteter i 1998, der henvendte sig til en stor målgruppe, samt tidsskriftet "InfoReview FSE".

Hvad angår det europæiske net for udvikling af landdistrikter spillede også Den Europæiske Sammenslutning for Formidling af Lokaludviklingsinformation (AEIDL) en vigtig rolle i informationsformidlingen. AEIDL udgiver nettets informationsblad "INFO-LEADER" (10 numre årligt på syv sprog) og "LEADER-magazine", der udkom med 3 numre i 1999, nemlig et nummer om "det tværnationale samarbejde mellem regioner", et om "skabelse af arbejdspladser i landdistrikter" og endelig et om "udvikling af landdistrikter i informationssamfundet". AEIDL offentliggjorde i 1999 også to metodevejledninger: "udvikling af tjenester til brug for befolkninger i landdistrikter" og "vedvarende energikilder - kilder til en bæredygtig udvikling" samt et dokument om at "tage hensyn til LEADER-erfaringerne i den fremtidige politik for landdistrikter". AEIDL arrangerede ligeledes flere seminarer i forskellige EU-lande vedrørende specifikke temaer som f.eks. "familieturisme", "forskningen og udviklingen af landdistrikter", "privat finansiering, en afgørende ressource" osv. De fleste af oplysningerne findes på Kommissionens websted (EUROPA) med links til "rural Europe", hvor informationerne foreligger på seks sprog, og som giver mulighed for udvekslinger mellem aktører i landdistrikterne og samtidig fungerer som debatforum.

Hvad angår FIUF drejede indsatsen i 1999 sig om formidlingen af oplysninger til især fagpressen inden for fiskeri samt i opdatering af kommunikationsinstrumenterne og materialet om den fælles fiskeripolitik:

- udarbejdelse af en brochure rettet mod potentielle modtagere af strukturstøtte på fiskeriområdet
- produktion af en video-serie om den fælles fiskeripolitik
- opdatering af webstedet, der indeholder oplysninger om den fælles fiskeripolitik.

I forbindelse med den internationale messe "European seafood" (Bruxelles, den 20.-22. april), som vedrørte forarbejdning og afsætning af fiskeri- og akvakulturprodukter, blev der for fiskerierhvervets udøvere afholdt et seminar om informationsformidling og handlen med EU's fiskeriprodukter.

Arbejdet med et nyt tidsskrift til erstatning for nyhedsbrevet "PESCA-Info" om EF-initiativet PESCA blev påbegyndt. Dette nye tidsskrift for fiskerisektoren vil udkomme på de elleve fællesskabssprog.

## BILAG

Bilag 1 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 fordelt på mål

Bilag 2 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 for EF-initiativerne

Bilag 3 : Finansiell gennemførelse 1994-1999 for overgangsforanstaltninger og nyskabende aktioner

Bilag 4 : Pilotprojekter og nyskabende aktioner (EFRU, ESF og EUGFL)

Bilag 5 : Store projekter 1994-1999

Bilag 6 : Udnyttelse af bevillingerne i 1999 pr. budgetkonto (ekskl. frigjorte og fremførte bevillinger)

Bilag 7 : Oversigt over programgennemførelsen pr. medlemsstat (mål og EF-initiativer) -1999 i programmeringsperioden 1994-1999

## FORKORTELSER

ADAPT // EU-initiativ for tilpasning af arbejdsstyrken til de industrielle forandringer

CEEP // Det Europæiske Center for Offentlige Virksomheder

ECOS-OUVERTURE // Net for samarbejde med byer i Central- og Østeuropa

EF-BIC // Det Europæiske Fællesskabs Erhvervsfremme- og Innovationscentre

EFRU // Den Europæiske Fond for Regionaludvikling

EFS

EFSS // Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation

EF-støtteramme

EFTA // Den Europæiske Frihandelssammenslutning

EIB // Den Europæiske Investeringsbank

EIF // Den Europæiske Investeringsfond

EKSF // Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab

EMPLOYMENT

EPD // EU-initiativ for udvikling af menneskelige ressourcer

Enhedsprogrammeringsdokument

ESDP // "European Spatial Development Projekt - Det europæiske fysiske og funktionelle udviklingsperspektiv

ESF // Den Europæiske Socialfond

EUGFL // Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget

EUROPARTENARIAT // Fremme af kontakter mellem virksomheder i regioner, der modtager strukturfondsstøtte, og virksomheder i hele EU i øvrigt og i tredjelande

F & U // Forskning og udvikling

FIUF // Det finansielle instrument til udvikling af fiskeriet

FORCEM // Fond for efteruddannelse (Spanien)

FTU // Forskning og teknologisk udvikling

FUP // Flerårigt udviklingsprogram for fiskerisektoren

GT // Globaltilskud

HORIZON // EU-initiativ for erhvervsmæssig integrering af handicappede og visse dårligt stillede befolkningsgrupper

INTERREG // EU-initiativ til fremme af det grænseoverskridende og tværregionale samarbejde

ISDN // Tjenesteintegreret digitalnet

KONVER // EU-initiativ for omstilling i områder, der er afhængige af forsvarsindustrien

LAG // Lokalaktionsgruppe

LEADER // EU-initiativ til støtte for projekter vedrørende udvikling af landdistrikter

NOW // EU-initiativ for erhvervsmæssig integrering af kvinder

OD // Oversøisk departement (Frankrig)

OP // Operationelt program

PACTE // Program for udveksling af erfaringer mellem lokale og regionale myndigheder i Europa

PEACE // EU-initiativ til fremme af fred og forsoning i Nordirland og i de tilgrænsende irske amter

PESCA // EU-initiativ for fiskerisektoren

PHARE // Program for støtte til økonomisk omstilling i landene i Central- og Østeuropa

RECHAR // EU-initiativ til fremme af omstillingen i kulmineområder

RECITE // Program for etablering af net mellem Europas regioner og byer

REGEN // EU-initiativ vedrørende gasledningsnet

REGIS // EU-initiativ til fordel for regioner med perifer beliggenhed

RESIDER // EU-initiativ til fremme af omstillingen i jern- og stålområder

RETEX // EU-initiativ til fremme af diversificering af aktiviteterne i områder, der er stærkt afhængige af tekstil- og beklædningsindustrien

RIS // "Regional Innovation Strategy" - Strategi for regional innovation

RISI // "Regional Information Society Initiative" - Regionalt initiativ vedrørende informationssamfundet

SMV // EU-initiativ for tilpasning af SMV'er til det indre marked

SMV'er // Små og mellemstore virksomheder

SP // Stort projekt

STRIDE // EU-initiativet "Forskning og teknologi til fremme af den regionale innovation og udvikling i Europa"

TEN // Transeuropæiske net

UNICE // Sammenslutning af industri- og arbejdsgiverorganisationer i Det Europæiske Fællesskab

URBAN // EU-initiativ vedrørende kriseramte byområder

YOURTHSTART // EU-initiativ for erhvervsmæssig integrering af unge

Bilag 1: Finansiell gennemførelse 1994-1999 fordelt på mål\*

MÅL NR. 1 - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 2 - ESFR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 2 - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 3 - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 4 - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 5a Landbrug - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 5a Fiskeri - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 5b - EFSR

>TABLE POSITION<

MÅL NR. 6 - EFSR

>TABLE POSITION<

Bilag 2: Finansiell gennemførelse 1994-1999\* for EF-initiativerne\*\*

>TABLE POSITION<

Bilag 3: Finansiell gennemførelse 1994-1999\* for overgangsforanstaltninger og nyskabende aktioner\*\*

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 4: Teknisk bistand vedtaget i 1999 i henhold til artikel 7 i EFRU-forordningen

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 4: Pilotprojekter og nyskabende aktioner

Pilotprojekter vedtaget i 1999 i henhold til artikel 10 i EFRU-forordningen

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 4: Pilotprojekter og nyskabende aktioner

Pilotprojekter og teknisk bistand vedtaget i 1999 i henhold til artikel 6 i ESF-forordningen

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 4: Pilotprojekter og nyskabende aktioner

Nyskabende aktioner og teknisk bistand vedtaget i 1999 i henhold til artikel 8 i EUGFL-forordningen

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 5: Særsilt behandlede store projekter 1994-1999\*

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 5: Store projekter 1994-1999, der indgår i operationelle programmer\*

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 6: Udnyttelse af bevillingerne i 1999 pr. budgetkonto (ekskl. frigjorte og fremførte bevillinger) (EUR)

&gt;TABLE POSITION&gt;

Bilag 7: Oversigt over programgennemførelsen pr. medlemsstat (mål og EF-initiativer) - 1999 i programmeringsperioden 1994-1999 (mio. EUR)

&gt;TABLE POSITION&gt;